

2 DVD

Dolu dolu tam 12 GB içerik

Sorunsuz WLAN

Kablosuz ağınız sürekli sorun mu çıkarıyor? Çözüm CHIP'te! 138

AYLIK YAYINDIR • ISSN: 1300-9419 • 112415 • YIL: 12 • SAYI: 2007/09 • 6.25 YTL

CHIP

09/2007

www.chip.com.tr

TEKNOLOJİ KÜLTÜRÜ

Dizüstü testi: 84→ En yeni nesil
Santa Rosa platformlu 17 dizüstü**Tam sürümler****Magical Security**

Bilgileri yabancı gözlerden korumak için ideal bir araç

Daz3D Bryce 5.5

Gerçekçi doğa manzaraları yaratmak ister misiniz?

1-abc.net Backup

Verilerin kaybolmasından korkuyorsanız işte çözüm

DVD içerikleri 176

MSN sırları

Orijinal MSN yazılımının sunmadığı farklı ve çarpıcı özelliklere sahip olmak ister misiniz? 50

MP3 sırları

Bilinmeyen MP3 kaynakları, müzik arşivinizi düzenlemek ve MP3 oluşturmak için en yeni araçlar 46

DivX sırları

YouTube ya da benzeri videoları DivX'e çevirin, netteki gizli DivX kaynaklarına ulaşın ve altyazıları düzenleyin 36

Performans yazılımları

 130

Windows ve internet için gerçek performans artışı sağlayan 25 araç

Linux'a Vista makyajı

 158

Linux yardımıyla Vista gibi görünen ama daha başarılı bir sistem yaratın

Kubuntu Linux 7.0.4 DVD'de

6 TEST

- ▶ 50 Dijital fotoğraf mak.
- ▶ iPhone
- ▶ 50 Grafik işlemci
- ▶ 17 Santa Rosa dizüstü
- ▶ 50 İşlemci
- ▶ 3 Ücretsiz anti-virüs

Ufuk Yamankılıçoğlu,
Genel Yayın Yönetmeni

AYIN TAVSİYESİ

LEVEL Eylül 2007

LEVEL dergisi Eylül sayısında

tüm okurlarına

DVD'de 10 yıllık

arşivinin 60 sayı-

lık ilk bölümünü

armağan ediyor.

PDF formatında-

ki bu arşivde

1000'den fazla

inceleme, tam çö-

zümler ve hileler

bulabilirsiniz. Oyun tarihinin bu en

önemli Türkçe arşivini kaçırmamanızı

ve dergiyi tükenmeden almanızı

öneriyorum.

Kopya korumanın çivisi çıktı!

Kopya koruma önlemleri ve bunların neden olduğu sonuçlar oldukça can sıkıcı bir hal almaya başladı. Kırılmamak için gitgide karmaşık bir hal alan bu yöntemler, orijinal bir yazılıma veya film DVD'sine para verip satın alan müşterilere külfet olmaktan başka bir işe yaramıyor gibi görünüyor. Bunun son örneği ise yüksek çözünürlüklü HD-DVD ve Blu-ray filmlerde kullanılan kopya koruması. Disklerdeki kodun çözülmesi için oldukça yüksek bir işlemci gücü gerekiyor. Sadece kopya koruması yüzünden işlemci %30 oranında daha fazla yükleniyor. PC'de akıcı bir gösterim için bu yüzden yeni çift çekirdekli işlemcilerle ihtiyaç duyuluyor. Aynı şekilde yüksek çözünürlüklü video materyali içeren diskleri oynatabilen HD-DVD ve Blu-ray oynatıcılar da buna bağlı olarak daha fazla ısınıyorlar ve daha pahalılar.

Kullanıcı için pratikte hiçbir faydası olmayan bu kopya koruma önlemi oldukça can sıkıcı. Film endüstrisi, bu tip eninde sonunda kırılacak kopya koruma teknolojilerine milyonlarca dolar harcayacağına ve yüksek çözünürlükte film izlemek isteyenlerin cebini boşaltacağına, yüksek çözünürlüklü diskleri nasıl daha uygun bir fiyatla satışa sunabileceğinin hesabını yapmalı. En azından küresel ısınma ve çevrenin korunması için daha az güç harcayarak, daha verimli çalışan cihazlara ihtiyacımız var.

Eylül 2007 sayımızda oldukça zengin bir içerikle karşınızdayız. Tüm okurlarımıza hediye ettiğimiz "Donanım Rehberi" DVD'si sayesinde donanım uzmanı olabilirsiniz. Eksiksiz bir donanım kursu niteliğindeki özel DVD'miz sesli ve görüntülü anlatımlarla en önemli PC donanımlarına ışık tutuyor. Kapak konumuzda ise sınırsız film ve müzik keyfi için en iyi araçlara, gizli kaynaklara, ipuçlarına ve MSN Messenger'la ilgili bilinmeyen özelliklere yer verdik. Santa Rosa platformlu yeni bir dizüstü bilgisayar satın almayı düşünenler 84. sayfadaki ve dijital fotoğraf makinesi almak isteyenler de 58. sayfadaki testlerimize göz atabilirler. Yine piyasadaki en yeni işlemci ve grafik yongalarının karşılaştırmalı test sonuçlarını 74. sayfadaki CPU/GPU rehberimizde bulabilirsiniz.

CHIP Temmuz
2007 satışı:

33.060

Bu rakama

aylık

yaklaşık

4.700 abone

dahildir.

Kaynak: DPP A.Ş.

Ufuk Yamankılıçoğlu

uyaman@chip.com.tr

İÇİNDEKİLER

09/2007

KAPAK KONUSU

- 36 **DivX, MP3 ve Messenger sırları:** Sınırsız film ve müzik keyfi için en iyi araçlar, gizli kaynaklar, ipuçları ve MSN Messenger'ın bilinmeyen yönleri

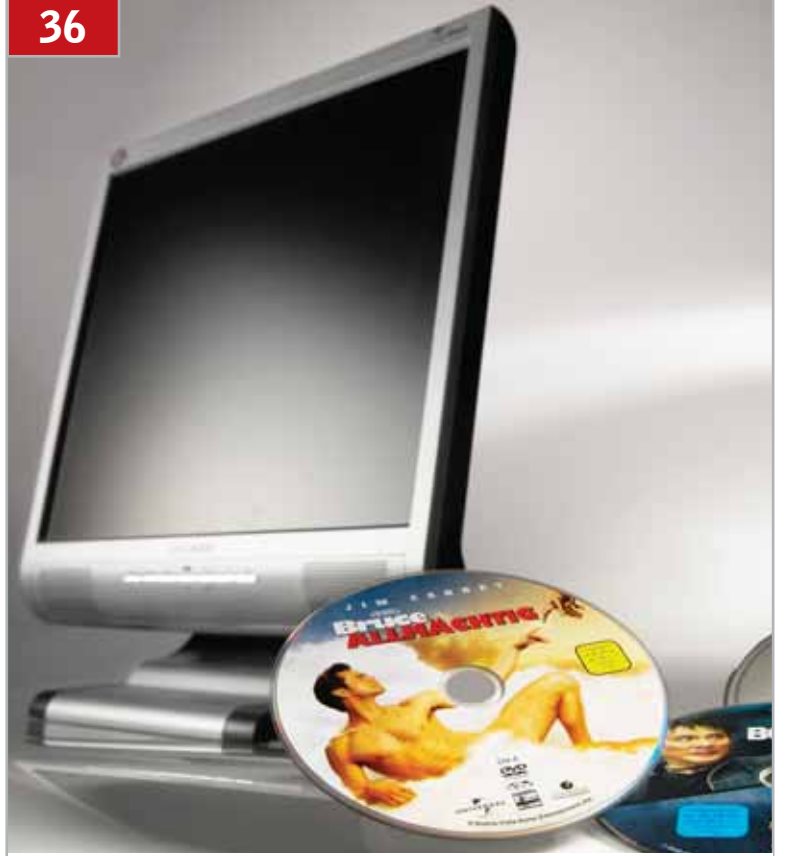
GÜNCEL

- 8 **Google büyüyor:** Google satın alma histerisinde
10 **Güncel haberler ve köşe yazıları**
24 **Teknolojik sözlük:** HDMI 1.3 arabirimi
30 **Güvenlik raporu**
32 **Cool Tech:** Yeni ve ilginç teknoloji örnekleri
34 **Güncel PC fiyatları**

TEST & TEKNOLOJİ

- 58 **Dijital fotoğraf makineleri:** Farklı ihtiyaçlara cevap veren en yeni dijital fotoğraf makineleri karşılaştırmalı testte
70 **Pratikte iPhone:** Apple'ın yeni cep telefonu pratik kullanım testinde
74 **CPU/GPU rehberi:** Piyasadaki tüm işlemciler ve grafik yongaları testte
80 **Ücretsiz antivirüsler:** Virüsten korunmak için bedava çözümler
82 **Bağlantı seçenekleri:** Kablo salatasından kafanız karışmasın
84 **Test: Dizüstü bilgisayarlar:** Santa Rosa platformlu en yeni dizüstüler karşılaştırmalı testte
94 **Dizüstü PC alışveriş rehberi:** Satın alırken eski ve yeni teknoloji ürünlerine dikkat!
98 **Yeni ürünler:** Yeni donanım ve yazılım ürünleri testte
122 **Donanım Günlüğü**
124 **CHIP TOP10 Testleri:** En iyi donanımlar

36

DivX-MP3-MSN Sırları

Bilgisayarınızda film seyretmenin anahtarı olan DivX biçimi hakkındaki merak ettiğiniz, öğrenmek istediğiniz her şey açıklığa kavuşuyor.

58

Dijital fotoğraf

CHIP'in şimdiye kadar yaptığı en zorlu dijital fotoğraf makinesi testinde gözde kategorilerdeki tüm yeni modeller testimize katıldı. Tam 50 cihaz yarıştı.

84

Yeni dizüstüler

Intel'in yeni Santa Rosa platformunu kullanan ilk dizüstü bilgisayarlar raflarda yerlerini alırken, 1.500 dolar altında en iyilerini sizler için seçtik.

130

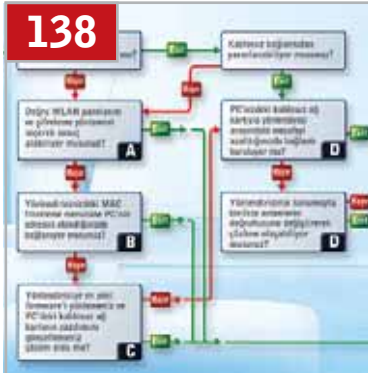
TUNING HITS

GERÇEKTEN İŞE YARAYAN windows araçları

Tuning Hits

Daha hızlı bir internet ve daha işlevsel bir Windows. Üstelik CHIP'in önerdiği en yaratıcı ve kullanışlı tuning araçlarıyla bedavaya.

138

Kablolu ağ

Kablolardan kurtulduğunuz anda sorun yaşamaya başlarsınız. CHIP sık karşılaşılan sorunları için çözümler sunuyor.

158

Linux de Luxe

Güvenlik, tutumlu kaynak kullanımı ve etkileyici üç boyutlu arayüz. Hayallerinizdeki Vista'ya Kubuntu ile hayat verin.

138

iPhone: Kolaylık devrimi

Apple'ın yeri göğü sarsan cep telefonu iPhone, Avrupa'da henüz piyasaya sürülmeden CHIP Test Merkezi'ne konuk oldu.

PRATİK

- 130 **Tuning Hits:** Gerçekten işe yarayan ince ayar yazılımları
- 138 **Sorunsuz kablosuz ağlar:** W-LAN'daki sorunları kolayca çözün
- 140 **Microsoft'un gelecek planları:** Yeni Windows, Office, Messenger ve Internet Explorer sürümleri yolda
- 146 **HDR fotoğraflar:** HDR teknolojisiyle gerçeğinden daha güzel fotoğraflar mümkün
- 148 **Bilgisayarınız web'de:** Çevrimiçi uygulamalarıyla web, taşınabilirlikte yeni ufuklar açıyor
- 152 **Vista kurulumu:** Vista kurulumunu kırıp CD'den kurulacak hale getirebilirsiniz
- 154 **Gimp:** Ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlar
- 158 **Linux de Luxe:** Kubuntu Linux ile Vista'dan daha iyi bir Linux'unuz olabilir
- 166 **En iyi Freeware'ler:** Ücretsiz ve açık kaynak kodlu yazılımlar
- 168 **İpuçları:** Windows, uygulamalar, iletişim, internet, donanım
- 174 **Ayın web siteleri**
- 176 **Eylül 2007 DVD içeriği:** DVD'de yer alan ve göze çarpan yazılımlar
- 178 **Tam sürümler:** eCHIP'teki tam sürüm programların pratik kullanımı

OYUN

- 182 **İncelemeler:** Ghost Recon: Advanced Warfighter 2, Ankh: Heart of Osiris, Civilization IV: Beyond the Sword
- 186 **Geçmişten günümüze 2:** Aksion-macera oyunları tarihi

DİĞERLERİ

- 3 **Seyir Defteri**
- 6 **Okur Yorumları**
- 190 **Abone Formu**
- 199 **Künye**
- 200 **CSI: Internet**
- 202 **Gelecek sayıda CHIP**

Daha çok kitap

Başarılı DVD

Yaklaşık dört yıldır CHIP dergisinin sıkı takipçisiyim. Öyle ki ay sonlarını iple çeker oldum. CHIP kendini yeniledikçe ben de CHIP'ten ayrılamaz oldum (zaten ayrılmak isteyen kim...) Ayın 1'i oldu mu sabahtan dergiyi alıp iki saatte okuyup hemen DVD'ye bakıyorum. Piyasadaki diğer dergiler bir yana CHIP dergisi bir yana... DVD'nizin içeriği hep beni şaşırtmıştır ne zaman bir programa ihtiyacım olsa o ay CHIP dergisinin içinde mutlaka olur. Mesala .net Framework 3'e ihtiyacım vardı ve o ay CHIP'te iki seçenek birden vardı. Butun CHIP çalışanlarına teşekkürler...

Başarılarınızın devamını dilerim

Mustafa Arslan

CHIP'in misyonu

Türk Telekom sayesinde düşük hızda, kotalı ve pahalı internete mahkûmuz. Bir de buna düşük trafik kapasitesine sahip internet siteleri eklenince olay iyice can sıkıcı bir hâl alıyor. Ufkumuzu genişletmesi gereken internet bu alanda pek bir işe yaramaz hale geliyor. Burada size ve derginize çok büyük bir iş düşüyor (hele bu ülkede). İyi ki varsınız...

Tahsin OZUN

Derginizi bir yıldan fazla bir zamandır aralıksız takip ediyorum. Sayenizde iki yıl önce bilgisayarıma açmaya çeknirken, şu an bilgisayar üzerinde büyük bir hâkimiyete ve bilgiye sahibim. Sizden ricam Ağustos ayında yer verdiğiniz tamamen eksiksiz bir kaynak olan bu tür kitaplarınızı daha sıklıkla yayınlamanız. Çünkü geçen ayki kitap Google'la ilgili titizlikle hazırlanmış bir kitaptı.

Serkan Seçkin

Kusursuz medya ağı

CHIP'in Ocak 2007 sayısındaki "Kusursuz Medya Ağı" yazısı uzun zamandır ilgi alanımda olan bu konuda ilginç fikirler verdi ve sonuca gitmemi sağladı. Ancak orada önerilen bazı çözümlere Türkiye'de rahat ulaşamadığım için başka ürünler kullanarak sorunu çözümlerim. İlgi duyan arkadaşlarla paylaşmak isterim.

1) Veri sunucu: Linksys NSLU ilginç bir çözüm olsa da henüz Türkiye'de bulunmuyor. Intradisk

ise oldukça pahalı. Bunun yerine Maxtor'un Shared Storage II ürününü yaklaşık 350 dolara temin ettim. Bu cihaz içinde 320 GB bir sabit disk de barındırıyor (500 GB sürümü de var), Gigabit Ethernet bağlantısına sahip ve medya sunucu yazılımı (Media-bolic / Macrovision) yüklenmiş durumda. Yapacağınız tek şey cihazı kablosuz yönlendiriciye ve elektriğe bağlamak. Aynı yönlendiriciye bağlı herhangi bir bilgisayar üzerinden, çok güzel bir

Dr. Murad Ardaç

Web sayfası kursları

CHIP dergisi ile 1997 yılında K.T.Ü bilgisayar mühendisliğini kazandığım zaman tanıştım. Dergi yayına sanırım 1996 yılında başlamıştı ve ben eksik olan bir senelik bütün sayıları sipariş ettirdim. O günden beridir her ay CHIP okuyorum ve şu anda abonemiyim. Bilgisayar konusundaki bütün püf noktaları ve işletim sistemi ayrıntılarını CHIP'ten öğrendim. Sizden istediğim özelliklerle dinamik içerikli veritabanı bağlantısı olan web sayfaları kurslarını yayınlamanız.

Gökhan ŞAHİN

CHIP YARDIM EDİYOR	
Okur mektupları CHIP Yazı İşleri Vefa Bayırı Sokak Gayrettepe İş Merkezi B Blok No: 6 34349 Gayrettepe / İstanbul yorum@chip.com.tr	Abonelik, eski sayı siparişi ve özel sayılar Tel: (212) 217 93 71 Faks: (212) 217 94 23 abone@vogel.com.tr http://abone.vogel.com.tr
Teknik sorular yardim@chip.com.tr	Yorumlarınıza hediye Yayınlanan yorumlarınız için 11 YTL değerinde CHIP Özel Sayısı kazanın
Dergi ve CD/DVD ile ilgili sorular dergi@chip.com.tr	Diğer gerekli tüm adres bilgilerini Künye'de bulabilirsiniz: 199

Google'la alışveriş furyası

Alışveriş çılgını stresli bir kadın gibi

■ Arama motoru Google süpermarkette gözü dönmüş alışveriş çılgını stresli bir kadın gibi koca holdingleri bünyesine katıyor ve daha kesin kullanıcı profilleri toplarken, vazgeçilemez derecede fiili bir internet tekeli haline geliyor.

Microsoft'un başkanı Steve Ballmer'in birkaç yıl önce, yazılım ekibinden bir çalışanın Google'da çalışmak üzere istifa ettiğini duymasından sonra öfkelenerek çalışma odasındaki masaları sandalyeleri kırdığı, Amerikada Google ile Microsoft arasındaki bir davanın kayıtlarına geçtiğinde, iki firma arasındaki rekabetin ve birbirlerine karşı "his"lerinin ne kadar çetin olduğu ortaya çıkmıştı.

Microsoft yazılım dünyasında çok büyük bir güç haline gelmişken, sade bir arama motoru ile başladığı servisleri online servisler ile genişletip, Microsoft'un asıl para kaynağı olan lisanslı yazılımların benzerlerini internet üzerinden ulaşılacak ücretsiz hizmetler haline getiren Google da artık internet dünyasının tartışmasız lideri ve iki teknoloji devi arasındaki rekabet, birbirlerinden geri düşmemek için firmaların devamlı büyümesine de yol açıyor. Peki iki teknoloji devi arasındaki rekabet dünyayı nereye götürüyor?

Artık, Google'sız bir internet düşünmek çok zor, neredeyse imkânsız. Zira çoğu kullanıcı için bir şey Google'la bulunamıyorsa zaten yok demek. Bununla birlikte Google basit bir arama motorundan ibaret değil. İster e-postalar, haritalar ya da web günlükleri olsun, internet devinin ürünleri her yerde karşımıza çıkıyor. Üstelik bu hizmetlerden yararlanmak için tek

kuruş ödemiyoruz ama yine de kişisel hayatımızın bir kısmını feda ettiğimizden, hiçbir şey ödemediğimiz düşünülemez. Google şu anda kişiselleştirilmiş reklâmlarını satmak için kullanıcı verilerini toplamakla meşgul. Üstelik her yeni Google hizmeti, ABD merkezli şirkete hayranları hakkında yeni bir şeyler öğretiyor.

Söz gelimi YouTube. Google internetin önde gelen video portalını satın almak için 1,65 milyar dolar ödedi ve ABD'deki web kısa filmleri pazarının %60'ını ele geçirdi. Bunun da amacı aslında aynı. Kliplerde kişiselleştirilmiş reklâmlar ve kullanıcılar hakkında ayrıntılı bilgi (örneğin ne tür kliplerden hoşlandıkları) elde etmek.

Değirmenin suyu reklâmdan geliyor

Google'ın gelir kaynağı reklam piyasası. Gmail hizmetindeki "amaca yönelik reklâmlar" insanın gözünü korkutuyor. Örneğin arkadaşınıza çıkacağınız tatili anlatan bir ileti gönderiyorsunuz ve birkaç saat geçmeden hesabınıza ekonomik biletleteri ya da tatil mekânındaki konaklama imkânlarıyla ilgili reklâmlar üşüşüyor.

Uzmanlar bile Google'ın bu koleksiyon hastalığı karşısında hayrete düşüyor. Örneğin Kaiserslautern Teknik Koleji'nde etkileşimli çevrimiçi medya dersleri veren Hendrik Speck

insanları uyarıyor: "Sözde ücretsiz bir arama önerisi, Google gibi çerezleri saklayan bir firma söz konusu olduğunda, veri fahişeliğinden farksız. Bu çerezler kullanıcının 2038 yılına kadar tanınmasını sağlıyor. Arama motoru en azından bu eleştiriyi dikkate aldı ve çerezlerin iki yıl geçerli olacağını açıkladı.

Bununla birlikte en büyük sorun Google'ın veri toplamaktan başka yapacak hiçbir şeyinin olmaması. Zira kişiselleştirilmiş reklâm satışı web devinin neredeyse tek gelir kaynağı. Arama motoru bu senenin ilk çeyreğinde 3,66 milyar dolar kâr rapor etti ve bu rakamın %98'i Google reklâm departmanından geliyor.

Haritalardaki reklâmlar için 3B planlar

Ne zaman bir firmayı devralacak ya da yeni bir hizmeti kullanıma açacak olsa, Google derhal reklâm fırsatı aramaya koyuluyor. Bu reklâm dalgasının en yeni kurbanları ise genellikle web sitelerinden abonelik esaslı haber toplayan RSS

akımları.

FeedBurner adlı firmayı bünyesine katan Google, bu pazarın da lideri. FeedBurner, RSS akımlarını toplayıp onlara reklâm ekliyor. Bu Google için biçilmiş kaftan çünkü kullanıcıların okuma alışkanlıkları, kişiye uygun reklâmlar için en iyi kaynak.

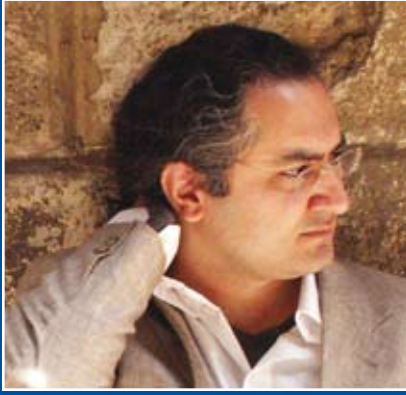
Ne var ki gerçekleşmekte olan darbenin yanında RSS haber başlıklarının sözünü etmeye bile değmez. Şu anda, Amerikan şehirlerinde dolaşan ve birden çok kamera kullanarak her yeri fotoğraflayan arabalar var. Bu fotoğraflar Google Earth'le bütünleşiyor. Kullanıcılar için harika bir hizmet olduğu kadar, Google için de müthiş bir reklâm fırsatı. Söz gelimi YouTube'da bir yemek tarifi aradınız ya da bir arkadaşınızı e-posta ile yemeğe davet ettiniz. Çok geçmeden en yakın süpermarketin reklâm bağlantısı, bir 3B fotoğraf ve hareketli güzergâh hesabınıza ulaşacak. ■

Bilgi için: www.google.com

Bariş Emre Alkim, balkim@chip.com.tr
Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

Haberiniz olsun

Cem Şancı

cemsanci@chip.com.tr

CHIP Haber Müdürü

ADSL'imiz dört kat hızlandı

■ Ama bu hızlanmanın bir diğer anlamı da Türkiye'de internet dört kat ucuzladı demekti ki, geçen ay CHIP'in baş makedesinde OECD'nin yaptırdığı bir araştırmada Türkiye'nin dünyanın en pahalı internetini kullandığını açıklamıştık. Üstelik aynı araştırmayı iki sene önce biz de yapmıştık ve hiçbir gelişme yaşanmaması Türk Telekom'a yüklenmemiz

için haklı sebebimizi oluşturuyordu.

Bakır kablolar üzerinden verilebilecek servisin sınırlarına geldiğimiz için TT'dan yakın gelecekte yeni bir hız yükselmesine gitmesini beklemiyoruz ancak 3,4 milyar dolarlık yatırımla altyapısını fiberoptik kablo ile yenilmeyi planlayan Türk Telekom'un bu operasyon sonrasında artık onlarca Mbps hızında standart geniş bant hizmetleri sunmasını bekliyoruz. Lakin bu aşamaya ulaşmak için de altyapı yenilemesi için geçecek iki yıllık süreye katlanmak zorunda kalacağız. Tabii, neredeyse emimin, biz tam dünya standartlarına yaklaşıyoruz diye sevinirken, bu sırada Dünya internete bağlanmanın çok daha ekonomik, hızlı ve zahmetsiz bir yolunu keşfedip, fezadan, galaksilerden, nebulalardan gelen sinyalleri çözüp 'intergalaktiknet'e bağlanmaya başlar da artık umurlarında bile olmayan interneti tamamen bize bırakıp, yeni ufuklara yelken açarlarken kendimizi elimizdeki fiber kablolarla, gökyüzüne yükselen uzay gemilerinin ardından bakakalmışken şöyle iç geçirirken bulursak hiç şaşırmayacağım: "Ama bizim de fiber kablomuz vardı"

A-Data'dan Yeni bellek modülü

■ A-Data, tarafsız Dram Exchange resmi rakamlarına göre Dünyanın 2. en büyük Dram üreticisi olma ünvanını 2006 yılında da devam ettirdi. Ödüllü Vitesta Overclock Dual Channel KIT Ramleri, lider A-DATA kutulu ve soğutuculu ramleri, V-Data Fiyat/Performans ramlerini ve Blitz ramlerini bünyesinde bulunduran A-Data şimdi de dizüstü bilgisayarlar için A-DATA SODIMM ramlerini Endeks Bilişim güvencesi ile Türkiye'de son kullanıcıların beğenisine sundu. Bütün A-Data ürünlerinde olduğu gibi A-DATA SODIMM ramler de 'Lifetime Warranty' ve birebir değişim garantisi ile son kullanıcıların yaşam standartını yükseltmeyi hedefliyor.

Bilgi için: www.endeksibilisim.com

Catalyst

Catalyst yazılım paketinde güvenlik açığı

■ Piyasada, AMD'nin Catalyst yazılım paketini etkileyebilecek olası bir güvenlik açığı keşfedildi. Derhal inceleme başlatan AMD, yükleyici paketindeki dosyalardan birinin içindeki küçük bir kod parçasının zayıf durumda olduğunu belirledi. AMD'nin planı, en geç 13 Ağustos 2007 Pazartesi gününe kadar bu açığı ortadan kaldıran yeni bir ATI Catalyst paketi sunmak olarak açıklandı. AMD, masaüstü ATI Radeon grafik kullanıcılarının, sistemlerini <http://ati.amd.com/support/driver.html> adresinden alacakları Catalyst sürüm 7.8'e güncellemelerini kesinlikle öneriyor. Ayrıca AMD ve Microsoft bu güncellenmenin diğer dağıtım kanalları üzerinde de çalıştığını ve bu güvenlik açığının AMD'ye özgü olmadığını duyurdu.

Bilgi için: www.amd.com

DirectX 10 belirsizliği

DirectX 10.1 hakkında Microsoft gerekeni söyledi

■ Microsoft, Siggraph grafik konferansında DirectX 10.1 tanıtıp bu yeni arayüzün işlevlerinin sadece yeni donanım ile çalışacağını söylediğinde kafaları epey bir karıştırmıştı. İnternette ise

DirectX 10 grafik kartlarının artık eskidiğine yönelik hemen bir panik başlamıştı. Microsoft'tan Sam Glassenberg, online dergi "Next Generation" ile yaptığı röportajda pürüz-

leri düzeltmeye çalıştı: "İlerde her hangi bir zamanda elbet DirectX 10.1 destekli donanımlar ve oyunlar çıkacak ama bu oyunların hepsi DirectX 10 grafik kartları ile tam uyum içerisinde olacak." DirectX 10.1 aynı DirectX 9'da da yapıldığı gibi ufak bir güncelleme olacak. Microsoft bu güncelleme ile her şeyden önce ekran kartı üreticilerinin istisnasız olarak DirectX 10.1'in teknik özelliklerine uymasını güvence altına almak istiyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

kısa kısa...

► **Office 2007'de ilk servis paketi**
Microsoft, Office 2007 için Servis Paketi 1'in ilk beta sürümünü çıkardı. SP1, öncelikli olarak Teknoloji Uyum Programı'na katılmış olan seçilmiş sayıda kişiye dağıtılacak. Servis paketinin ne tür yenilikler getireceği konusunda henüz bir bilgi yok. Microsoft'tan Mary Jo Foley'e göre Microsoft henüz detay vermek istemiyor. Nihai sürüm için kesin bir tarih de verilmiş değil.

► **Çin'de @ isimli çocuk**
Çin'de genç bir çift çocuğuna @ adını vermek istiyor. ZDNet'in haberine göre ebeveynler yetkili makama resmi başvuruda bulundu. Çinliler, e-posta simgesini genellikle "ai ta" ("onu sev" anlamına geliyor) şeklinde telaffuz ediyorlar. Bu şekilde ebeveynler çocuğa karşı olan sevgilerini ifade etmek istiyorlar. Yetkililerin başvuruya cevap verip vermeyecekleri konusu hakkında bir bilgi yok. Fakat bununla beraber Çinliler telaffuzda zorlandığı için belli bir süredir isim vermede yabancı simge kullanımı yasaklanmıştı. Çin'de halkın tarafsız haber alıp dünyayı izleyebildiği internete yoğun ilgisi devletin internete erişimi yasaklamak veya kısıtlamak üzere radikal tedbirler almasına neden oluyordu.

Kesintisiz Cep TV

Avea, mobil TV uygulamasını genişletiyor

■ Avea; EDGE teknolojisi ile daha hızlı hale getirdiği mobil TV'si MobilVizyon servisi ile cep telefonlarından TV seyretmeyi, trafik kameralarına ulaşmayı, vizyona girecek filmelerin fragmanlarını izlemeyi ve IMKB'de işlem gören hisse senetlerini takip etmeyi sağlıyor. Bu sayede cep telefonları gün geçtikçe televizyondan farksız hale geliyor.

Avea'nın yeni iş ortağı ise MobilTürk. Bu işbirliği çerçevesinde

Mobiltürk, dünyanın önde gelen mobil teknoloji ve içerik sağlayıcılarından ROK Grubu ile bir güç birliği sağlayarak Avea abonelerine, normal televizyonlarda bulamayacakları içeriği cep telefonundan elde etme fırsatını sunuyor. MobilTürk ile yapılan işbirliği ile Avea aboneleri Beşiktaş, Fenerbahçe, Galatasaray ve Trabzonspor kulüplerinin Avrupa Kupası maçlarını sunan All Sports; dünyanın

önde gelen müzik kanallarından POPWORLD; Cartoon Classic ve Mobilkids isimli çocuk kanalları; dizi filmler sunan mizah kanalı ve Zone Realty, Bloopers Mobile, Extreme Mobile, Fifth Gear gibi pek çok kanala ulaşabiliyor.

Bilgi için:
www.mobilturk.com.tr

Yeni bir napster devrimi mi

Anywhere.fm ile her yerde MP3'ler yanınızda

■ İnternet portalı Anywhere.fm kullanıcıya istediği sesi MP3 biçiminde çevrimiçi kaydedip dünyanın her yerinde dinlemesine imkân tanıyor. Tek şart, kullanıcının bir internet bağlantısına sahip olması. Kullanıcılar kendi şarkıları yanında, arkadaş listesindeki şarkılarını da dinleyebiliyor. Bu özelliği, Mp3tunes.com gibi benzer hizmetler

sağlamıyor. Karşı tarafa yüklenmiş her şarkı listesi daha sonra rahatça tek fare tıklı ile genişletilebiliyor. Sitenin kaydetme alanının boyutu sınırsız olduğu için kullanıcılar dilediği kadar MP3 dosyası yükleyebiliyor. Üstelik sıkıcı bir kayıt aşaması da gerekmiyor. Kullanıcı adı ve şifre yeterli. Bu yazılım sayesinde kullanıcı rahatlıkla tüm iTunes müzik

arşivini Anywhere.fm ile birleştirebilir ve tatile gittiğinde rahatlıkla dinleyebilir. Ancak telif hakları sorunu servisin başına ağırtabilir.

Bilgi için:www.anywhere.fm

Firefox 3 geliyor

Firefox, yeni sürümü hakkında duyuru yaptı

■ Firefox'un bir sonraki sürümü geliştirilmiş koruma özelliklerine sahip olacak. Haber ise Firefox'un güvenlik şefi olan Window Snyder, İngiliz web sitesi techworld ile yaptığı röportaj ile ortaya

çıktı. Genişletilmiş güvenlik sertifikalarına (EV-SSL) verilen desteğin yanında bir kötü yazılım engelleyicisi de entegre edilecek. Bu özellikle Snyder web sayfasına göre zararlı yazılımların kurulma-

sını engelleyecek. Burada veri tabanı olarak Google'ın kötü yazılım kara listesi temel alınacak. Buna ek olarak Firefox 3'ün yeni indirme yöneticisi ile ilgili yenilikler ortaya çıktı.

Bilgi için: www.firefox.com

Mahmut Karslıoğlu

mkars@chip.com.tr

Yayın Koordinatörü

READ.ME

Tek kaynak CHIP download

En iyi yazılımları size ulaştırabilmek için yeni bir yol bulduk.

Bundan yıllar önce ilk defa CD vermeye başladığımızda birçok okuyucumuzun ihtiyaç duyduğu yazılımları internet üzerinden çekme şansı yoktu. Az miktardaki modem sahibi okuyucumuz da olası yüksek telefon faturaları ile karşılaşmamak için büyük boyuttaki dosyaları indirmeye yanaşmıyorlardı. İşte bu yüzden biz de özellikle indirmesi güç olan yazılımları CD'lerimizle birlikte dağıtmaya başlamıştık. Basic Kit adı altında bir bilgisayarda ihtiyaç duyulan tüm yazılımların en yeni sürümleri ile her ay CD'lerimizde yer almasının sebebi de buydu.

Zamanla teknoloji gelişirken, yazılımlar da yeni özellikleri ile artık CD'ye ardından da CD'lere sığmaz olduğundan önce DVD, ardından da çift katmanlı DVD vermeye başladık. Çünkü ADSL'li döneme geçilmiş olsa da yüksek abonelik ücretleri ve düşük kotalar hala okuyucularımızın internette gönlünce istediği yazılımı indirmesini engelliyordu. Ancak geçtiğimiz ay başında ADSL hızları ve ücretlendirmeleri en sonunda beklenen değerlere yaklaşmaya başladı.

Artık okuyucularımızın hepsi kotasız, hızlı ve ucuz bağlantısı ile istediği yazılımı istediği zaman internetten indirebilecek. Biz ise CHIP olarak halen hızlı bağlantıya sahip olmayan okuyucularımız için özenle seçilmiş en popüler yazılımları ve bu ay

ki Donanım Rehberi DVD'si gibi internetten bile bulamayacağınız kalitedeki özgün içerikleri sizlere ulaştırmak için DVD vermeye devam edeceğiz.

Fakat tabii ki bu yeni ihtiyaçları göz ardı ediyoruz anlamına da gelmiyor. Her şeye ek olarak aynen yıllar önce CD vermeye başladığımız gibi şimdi de yüksek hızda internet bağlantısına sahip olan okuyucularımızın en kaliteli içeriğe ulaşmaya devam edebilmesi için yeni bir hizmet daha başlattık.

İnternette yer alan güvenilirliği, içerik miktarı ve kalitesi belli olmayan yüzlerce yazılım indirme sitesi arasında kaybolmadan, kendi ana dilimizde ve istediğiniz her yazılımın en güncel sürümünü CHIP markasının güvenilirliği ile en hızlı şekilde indirebilmeniz için uzun süredir üzerinde çalıştığımız Avrupa'nın en büyük çok dilli dosya indirme sitesini en sonunda hayata geçirdik.

Üstelik sistemin açılışı şerefine düzenlediğimiz ödüllü yarışma ile on ziyaretçimiz bizden Sony PlayStation 3 ve Acer Aspire Notebook gibi çeşitli ödüller de kazanabilecek. Detaylı bilgi için www.chip.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz. Yazılımları sizlere ulaştırabilmemiz için yeni bir mecra bulunana değin yeni adresimiz <http://download.chip.eu/tr/>'dir. Hepinizi bekliyoruz.

WLH Tam 5 GB

Windows Live Hotmail, kapasitesini 5 GB yapıyor.

■ Son zamanlarda, diğer e-posta servislerine göre daha kısıtlı bir alan ayırdığı için eleştirilen Microsoft, eleştirileri dikate alarak atağa geçmiş gibi görünüyor. Microsoft, son yaptığı açıklamaya göre, Windows Live Hotmail'in alanını tam 5

GB'a yükseltecek ve böylece internette toplam 1 DVD'den daha fazla veriyi saklayabileceğiz. Windows Live Mail ile başlayan ve adını Windows

Live Hotmail'e çeviren Microsoft servisi, 2 GB'lık alanı ile birçok kişiyi tatmin etmişti. Ancak, Google'ın rakip servislerinden biri olan Gmail, kullanıcılarına 2 GB'dan daha fazla bir alan sunuyor ve Microsoft'u gölgede bırakıyordu. Tabii ki, Yahoo! ve Lycos servisleri de bu savaşta yer alıyor ve Microsoft ile kıyasıya yarışıyorlardı. Bu yarışın sonu nereye gider bilinmez ama, bugünlerde gündeme gelen sınırsız alanlar yakın gelecekte çok fazla yaygınlaşacak.

Bilgi için: www.microsoft.com

Ücretsiz ofis

Google Pack ofis paketi

■ Google, yazılım paketi olan Google Pack'ın 2.2 sürümüne büro paketi olan StarOffice'i ekledi.

Normalde 70 dolar civarında satılan ofis paketi Google tarafından ücretsiz olarak sunuluyor. Kullanıcıdan herhangi bir ücret talep edilmeyecek. StarOffice paketinin içinde kelime işlemci, tablolu programı, sunum yazılımı, veri tabanı ve grafik işleme yazılımı mevcut.

Bilgi için: <http://pack.google.com>

Download'ın merkezi

CHIP Tüm Avrupa'nın en büyük Download platformunu sunar.

■ Aralarında Türkiye'nin de olduğu birçok Avrupa ülkesinde gerçekleştirilen ve 7 Ağustos 2007 itibarı ile Türkçe sürümü de yayına giren download.chip.eu projesi yayın hayatına başladı. **Download.chip.eu/tr** sitesinde en son yazılımları en yüksek download hızı ile sisteminize indirebileceksiniz. Download CHIP.eu/tr uzun zamandır planlanan ve titizlikle uygulamaya geçirilen bir proje. Avrupa'nın en büyük içerik indirim sitesi olan Download CHIP.eu/tr'nin amacı her ülkeye kendi dilinde yayın yapabilmek ve her ülkenin katılımcılarının girişleri ve eklemeleri ile gelişip "kullanıcılar tarafından, kullanıcılar için" üretilen bir içeriği doğru, hızlı ve pratik olarak sunabilmek.

Çok geniş bir içeriği olan siteye her gün yeni yazılımlar ekleniyor. Çok dilli bir site olan **Download.chip.eu/tr**, size eklenen yazılımların ayrıntılı Türkçe açıklamalarını yazma, bu yazılımlar hakkında yorum yapma, soru sorma ve cevap alma ve bu sayede de puan toplama imkanı veriyor! Buna ek olarak kullanılan altyapı son derece güçlü oldu-

ğundan ve tüm dosyalar kendi sunucularımızda bulunduğundan her zaman için mümkün olan en yüksek Download hızını garanti ediliyor.

Yarış var

Download.chip.eu/tr uluslararası bir proje ve şu anda bir yarış söz konusu (Macaristan şu anda önde gitmektedir). Bu yarışta öne geçmemiz için Türkçe içeriğin sağlam ve eksiksiz olması gerekiyor!

2.5 aylık bir süreçte download.chip.eu/tr sitesinde yapacağınız her işlem size puan kazandıracak ve bu siteye ne kadar çok katkı yaparsanız o kadar çok puan alacağınızı göreceksiniz. Bu puanlar kullanıcı kartlarınızda birikecek ve 15 Ekim 2007 tarihinde en yüksek puana sahip 10 kullanıcı aşağıdaki harika hediyeleri kazanacaklar!

En yüksek puan sıralamasına göre kazanılacak ödüller:
1. Sony Playstation 3
2. Acer Aspire 5572ZWXMi Dizüstü

3. UMAX Astra 4500 tarayıcı
4. Samsung K3 MP3 çalar
5. Philips MMS 430G 100 W hoparlör seti
6. Speedtouch 580 kablosuz ADSL Yönlendirici/Modem
7. Smart Racer oyun direksiyonu
8. Inca PC-300 web kamerası
9. Everest web kamerası
10. Ecotech 600VA kesintisiz güç kaynağı

Buna ek olarak 10.000 puana ulaşan her katılımcı bir adet CHIP En İyi İpuçları Özel Sayısı – [PDF] kazanacak.

Puanlar nasıl kazanılacak?

Download.chip.eu/tr sitesinde her türlü kullanıcı katkısı puan kazandırıyor. Yeni bir program önerebilir, tanımı İngilizce olan bir programın tanımını Türkçe'ye çevirebilir, var olan programlara yorum yapabilir, ayrıntılı açıklama yazabilir ve soru-görüş ve öneri bildirebilirsiniz. Bu işlemlerin hepsi size puan kazandırıyor. Aktif bir download.chip.eu/tr kullanıcısı olmaktan vazgeçmeyin!

Bilgi için: www.chip.com.tr

Tom Sanders

toms@chip.com.tr

Serbest gazeteci Tom Sanders CHIP'e köşe yazıları yazıyor.

YORUM

Kimlik hırsızlığı

“Bir çalışanımız müşteri bilgilerini yanlışlıkla alıp bir veri tüccarına satmış.” ABD’de 160 milyon kişi mağdur.

O güne kadar ne Certegy’nin adını duymuştum ne de verilerimi niye ellerinde bulundurduklarını anlayabilmişim. Ama Amerika’da kapitalizmin çarkını çeviren, o neredeyse sonsuz finansal kurum ve pazarlama şirketi ağının bir parçası olarak, bilgilerim ellerindeydi anlaşılan.

Mektuptaki açıklamaya bakılırsa, Certegy dedikleri, çekleri onaylayan bir şirketmiş. Ben ne zaman kırımı ödemek için şu demode kâğıt parçacıklarından birini doldursam, Certegy banka hesabımda o kadar para olup olmadığını kontrol ediyormuş. Dolayısıyla da hem banka hesap numarama hem de önceki ödemelerimin tarihçesine erişebiliyorlarmış.

Senenin başlarında, şirketin veritabanı yöneticilerinden biri çek kullanan 2,3 milyon müşterinin kayıtlarını bir USB belleğe yazmaya karar vermiş. Verilerin son adresiyse, şu anda bilmelerini istemediğim ne varsa hepsini bilen birkaç pazarlama firması.

Böyle bilgilerin uluorta dolaşması sadece mahremiyet sorunu değil: Suçlular şu anda isterlerse adıma çek yazıp dünyanın malını satın alabilirler. Çevrimiçi forumlarda, 2,3 milyon Certegy kurbanından bir kısmı başına bunun geldiğinden ve banka hesaplarının sıfırlandığından şikayetçi.

Bunların hiçbirisi başıma gelmedi fakat bankam bana eski hesabımı kapatıp yenisini açmamı salık verdi. Bu, aynı zamanda bir düzine kredi kartını değiştirmem, faturalarına otomatik ödeme talimatı verdiğim firmalarla konuşma yapmam gerektiği anlamına geliyor.

Sıradaki görev, kredi raporum için sahtekârlık duyurusunda bulunmamdır. Artık kredi kartı firmaları şüpheli işlemleri daha bir dikkatli inceleyecek ve o arada muhtemelen resmî ödemelerime engel olacak. Benim ya da ben olduğumu iddia eden kişinin yeni kredi ve kredi kartı başvuruları iki kez kontrol edilecek.

Doğrudan bir zarara uğramadıysam bile tüm bu angarya çok can sıkıcı ve tek sorumlusu da Certegy.

Ne gariptir ki Certegy’nin mektubunda “üzgünüz” sözcüğü eksik. Zira firma, bilgilerimin çalınmasına izin verdiği için üzgün değil. Sadece “yol açtığımız rahatsızlıktan dolayı özür dileriz” demişler, ama asıl özür dilemeleri gereken hırsızlıktan ve yetersiz güvenlik önlemlerinden eser yok.

Medyaya verdiği raporlarda, Certegy firması hırsızlığı önlemesinin mümkün olmadığını iddia etti. Ama bu düpedüz yalan. Bir sürü güvenlik

firmasının şüpheli davranışların izini süren ürünleri mevcut. İster çağrı merkezi çalışanlarının e-posta bilgisi olsun, ister milyonlarca

müşteri dosyasını bir USB belleğe kopyalayan veritabanı yöneticisi, tüm bu davranışlar izlenebiliyor. Dahası, firma, personeli böyle bir şeye ihtiyaç duymadığı için USB portları daha en başından kapatabilirdi.

Certegy böyle bir teknolojiye yatırım yapmaktan kaçındı ve ihmalkârlığının sonucunda böyle bir dolandırıcılık gerçekleşti.

Bununla birlikte, ABD’de böyle ihmalkârlıklarla mücadele için etkili bir silah var: Toplu dava. Bu dava çeşidinde tüm kurbanlar birleşerek tek bir resmî dava açıyorlar. Eğer tazminat söz konusu olursa, tüm mağdurlar arasında eşit şekilde dağıtılıyor. Avukatların arama motorlarına reklâm verdiği hepimizin malumu ama Certegy’yi arattığımda, hatta “toplu dava” sözcükleriyle birlikte arama yaptığımda hiçbir sonuç çıkmıyor.

Belki de avukatlar artık beylik suçlar arasına giren kimlik hırsızlığıyla ya da mahrem bilginin sızdırılmasıyla ilgilenmiyorlar. Bir tüketici hakları derneğinin geçtiğimiz 2,5 yılda kaydettiği 160 milyon kimlik hırsızlığı vakasına bakılırsa ABD halkının yarısı bilgisayar ağları üzerinden kimliğini yanlış kişilere kaptırmış demektir. ■

“ Suçlular şu anda isterlerse adıma çek yazıp dünyanın malını satın alabilirler. ”

Bu konuda siz ne düşünüyorsunuz?

CHIP forum sayfalarındaki **CHIP’te Bu Ay** bölümünde CHIP editörleri ve diğer okurlarla tartışın!
www.chip.com.tr

MS Office ve Excel uyumlu iWork'08

Yeni "Numbers" Hesap Tablosu da iWork '08 ile geliyor

■ Apple verimlilik yazılımları ürünlerine önemli bir yenilik olarak gelen iWork 08'i tanıttı.

Pages ve Keynote kelime işlem ve sunum yazılımlarının yeni sürümlerine ek olarak yenilikçi bir hesap tablosu yazılımı, "Numbers" da pakete dâhil edildi. Numbers akıllı tabloları esnek bir tuval üzerinde düzenleyerek bilgi girişini kolaylaştırıyor, hesaplamaları pratik hale getirerek sonuçları analiz etmeyi kolaylaştırıyor ve tabloların sunumunu güzelleştiriyor. Pages '08 farklı yöntemler sunarak genel kelime işleme ve esnek sayfa düzenleme, yeni bağlamsal formatlama barı ve

değişiklik takibi sağlıyor. Keynote '08 ise yeni yazı efektleri, format değişimleri ve temalar, A'dan B'ye değişim animasyonları sağlayarak kullanıcıyı kolaylıkla etkili sunumlar yapabilir hale getiriyor.

"Pages ve Keynote kullanıcılar için şık dokümanlar ve sunumları hızla hazırlamayı inanılmaz şekilde kolay ve keyifli hale getiriyor" diyor Apple'ın CEO'su Steve Jobs. "Numbers iWork yazılım süitini tamamlıyor, üstelik benzerlerinden çok daha sezgisel ve kolay".

Numbers '08 yazılımı hesaplama tablolarına yepyeni bir yaklaşım getirerek insanlara kolaylıkla bilgilerini düzenleme, hesaplarını yapabilme, tablolarını kullanabilme ve çıktılar alma imkânı sunuyor. Bir grafik tuval üzerine yerleştirilmiş birçok akıllı tablo ile kullanıcılar bilgileri yeniden düzenlemeyi ve yeni kolonlar eklemeyi orjinal tabloları bozmadan yapabiliyorlar. Her bir tablo otomatik olarak atanan başlık ve dipnot satırlarıyla kolay filtreleme, otomatik

hücre yaratma ve isimlendirme özellikleriyle formül yaratmayı ve düzenlemeyi kolay hale getiriyor. Nümerik, tarihsel, finansal, istatistik ve temel 150 adet formül herhangi bir hücrede kullanılabilir. İnteraktif kontrol kutuları ve otomatik menüler hücrelerdeki değerleri kolaylıkla değiştirerek kullanıcılara değişik senaryoları ve sonuçlarını kontrol etme imkânı sunuyor. Kullanıcılar 2 ve 3 boyutlu içerikleri data ile otomatik olarak değişebilen grafiklerle ve fotoğraflarla zenginleştirilebilen etkileyici tablolar yaratarak bu tabloları diğer dokümanlarda kolaylıkla kullanılabilir hale getirebilirler. Pages '08 şimdi iki belirgin moda sahip, birisi kullanıcının saniyeler içerisinde etkili dokümanlar hazırlayabilmesine imkân sağlayan standart kelime işleme, diğeri ise kullanıcıya tam bir kontrol sağlayan esnek sayfa yapısı. Pages Apple tarafından dizayn edilmiş 140 adet hazırlanmış şablon, mektuplar, raporlar, haber sayfaları, broşürler ile dokümanlarını

kolaylıkla hazırlayabilmesini sağlar. Format çubuğu kullanıcılara istedikleri değişiklikleri yapmaya imkân sağlarken, değişiklik takip edebilme özelliği ise kullanıcılara değişik kişilerin yaptığı değişiklikleri farklı renklerle takip edebilme, kabul etme ya da reddetme imkânı sağlıyor.

Apple'ın sinema kalitesinde sunumlar yaratabilen uygulaması olan Keynote '08, yeni tanıtılan "Smart Builds" ile yapılandırma yeteneğini kazanarak basitçe grafikleri slaytlar üzerine fare ile bırakabiliyor. Böylece etkileyici sunumlar yapılabilmesine imkân sağlıyor. Gelişmiş kullanıcı kontrolleri, A'dan B'ye hareket animasyonları, dönüşler, boyut değişimleri, netleşip bulanıklaşan objeler gibi özellikleri kontrol edebilmeye yarıyor. Keynote şimdi "Instant Alpha" sayesinde slaytlar üzerinde kullanılan fotoğrafların istenmeyen arka planlarını ayrı bir grafik yazılımına gerek kalmadan kaldırma özelliği kazanıyor.

Bilgi için: www.apple.com.tr

Yeni Windows çalışmaları başladı

Vista'dan sonra beklenen işletim sistemi

■ Microsoft'un son işletim sistemi Vista'nın halefi Windows 7, Hindistan'da geliştirilmeye başlandı. Haberin kaynağı ise Hint web sitesi Bussines Line. Finans dergisi, "Windows Core Operating System" (Windows Çekirdek İşletim Sistemi)

bölüm başkan yardımcısı Jon DeVaun'dan alıntı yaptı.

DeVaun'ın dediğine göre Microsoft merkezinin Redmond'da yaptığı bir buluşmada, bir sonraki işletim sisteminin Hindistan'da geliştirilmesine başlanacak seviyede

bir temel atıldı. Windows 7'nin 2009 veya 2010 da piyasaya sürülmesi bekleniyor.

Geliştirilmiş sanallaştırma teknikleri sayesinde Windows 7 üzerinde DOS veya Windows 98 gibi eski işletim sistemlerinin de çalışması sağlanacak.

Bu sayede Microsoft geri uyumluluğu da teminat altına almak istiyor.

Bilgi için: www.microsoft.com

Parlak daire 25 yıldır hayatımızda

Philips CD'nin 25. yaşını kutluyor

■ 17 Ağustos 1982'de, Almanya-Hanover'in biraz dışında bulunan Langenhagen'deki Philips fabrikasında üretilen dünyanın ilk kompakt disk, eğlence ve sosyal yaşam teknolojilerine etki eden birçok yenilik ve gelişmenin ilk halkası oldu.

Dünyanın ilk CD'sinin basıldığı Almanya'daki ilk Philips fabrikası, o zamanlar Philips'e ait olan kayıt şirketi Polygram'ındı. Fabrikada üretilen ilk CD, ABBA'nın "Ziyaretçiler" adlı albümüydü. İlk CD ve CD çalar, 1983 yılının Mart ayında Amerika ve Avrupa piyasalarına tanıtılmalarının ardından Kasım ayında da Japonya'da tanıtıldı.

Philips ve Sony, CD geliştirmek ve üretmek amacıyla bir ortaklık yaptılar. Kamuya açık yeniliklere dayalı bu işbirliği, CD'yi müzik endüstrisi için bir standart haline getirdi. 1979 yılında Philips ve Sony yeni

dijital ses diskini tasarlamak üzere bir mühendis takımı oluşturdu. CD için özgün hedef, depolama kapasitesi ve bir saatlik bir ses kaydıydı. 115 mm.lik bir disk çapı bunun için yeterliydi, ancak Beethoven'ın 9. Senfonisi'nin tamamını diske sığdırabilmek için bu kapasiteyi 74 dakikaya çıkardılar. Philips ve Sony, 1980 yılının Haziran ayında, bütün CD ve CD-ROM standartlarının teknik özelliklerini kapsayan bu yeni standardı "Kızıl Kitap" adıyla önerdiler.

O yıllarda Philips'in CD teknolojisine önemli bir katkıda bulunmasına sebep olan optik grubun üyesi Piet Kramer, Philips ve Sony'nin işbirliği yapmaları hakkında "Philips, Sony ile CD üretmek amacıyla takım kurduğunda, ilk hedefimiz dünya üzerinde CD taraftarlığını kazanmaktı. Bunu da yeni bir standart

üzerinde anlaşım açıkça işbirliği yaparak elde ettik. Philips için, kamuya açık yenilikler yepyeni bir yaklaşımdı ve meyvelerini de verdi. 70'lerin sonunda ve 80'lerin başında, bilişim ve eğlence sektörlerinin de günün birinde bilgisayar programlarının ve filmlerin gittikçe artan verilerini depolamak için dijital CD'yi seçeceklerini asla hayal bile edemedik" dedi.

1985'te, Philips ve Dire Straits, Kompakt Disk'i tanıtmak amacıyla ortaklık yaptılar.

Müzik endüstrisinde CD satışlarının artışa geçtiği 1983 yılından bu yana, 1000'i aşkın farklı albüm piyasaya sürüldü. 1985'te, dünyanın en ünlü gruplarından Dire Straits, CD kullanmaya başladı. Ünlü "Silah Kardeşliği" albümü, dijital kayıtla doldurulmuş ilk

albümlerden biri olarak piyasaya sürüldü ve o dönemin en çok satan CD'si oldu. Philips ile yapılan bu ortak çalışma, "Silah Kardeşliği"ni bu yeni biçimle bir milyon kopya satan ilk albüm yaptı ve müzik kalitesi seçiminde ortaya çıkan biçim olarak CD'nin başarısının altını çizdi. Bu durum Philips ve Dire Straits'e tüketicilere CD ses kalitesini beraber tanıtmaya fırsatı sağladı.

Standart: 200 milyardan fazla CD satıldı

Kompakt Disk, CD-ROM, CD-R and CD-RW, DVD, DVD R, DVD RW ve Blu-ray gibi çok geniş bir uygulama alanı sunan büyük optik disk ailesinin başlangıç noktası oldu.

Bilgi için: www.philips.com

HDMI 1.3: Ev sinemasında yeni arabirim

Daha iyi renkler, kayıpsız sesler. Dijital HDMI arabirimi film keyfinize keyif katıyor.

■ Günümüzde eğlence elektronij alanında bu dört harfi duymamak mümkün değil: HDMI (High Definition Multimedia Interface, yani yüksek tanımlı çokluortam arabirimi) ses ve video biçimlerinin aktarımında kullanılan yeni standart. Bu özelliğiyle HDMI, aynı zamanda 30 yıllık SCART (Syndicat des Constructeurs d'Appareils Radiorécepteurs et Téléviseurs) standardının varisi.

Ancak HDMI'in çıkışının üzerinden de birkaç yıl geçti ve şu anda 1.3 sürümüne ulaşıldı. Bugüne kadar HDMI uyumlu aygıtların desteklediği sürümler o denli önemli değildi. Önemli olan, kopya korumalı materyalin HDCP üzerinden

aktarılabilmesi için gerekli portun bulunmasıydı. Ancak 1.3 sürümüyle her şey değişiyor. İlk defa üreticiler, "HDMI 1.3" adını üstüne basa basa duyuyorlar ve daha yüksek bant genişliğine, pırıl pırıl renklere, yeni ses biçimlerine ve küçük, akıllı fişlere kavuşmayı düşünüyorlar.

Böylelikle film dünyası yeni baştan keşfedilecek. bugüne kadar HDMI standardına destek veren firmaların oluşturduğu konsorsiyum (Hitachi, Sony, Toshiba, Philips ve bazı diğer firmalar) HDMI'in 2002 sürümünü uyguluyordu.

Spesifikasyonlar neredeyse her yıl güncellendi (aşağıdaki tabloya bakınız). En son sürüm

olan 1.3 ise 2006'nın sonunda 1.3a sürümüne yükseltildi.

Bant genişliği: 1.440p biçimi ve 120 Hz çıkış

HDMI 1.3'ün, atalarına göre yaptığı en büyük atılım, aktarılabilen azami bant genişliği konusunda. 4,95 Gbit/s veri aktarımına denk düşen 164 MHz'in yerine, kablolar artık 340 MHz hızda çalışabiliyor ve saniyede 10,2 Gbit veri aktarımı mümkün oluyor.

Bu, her şeyden önce çözünürlüğü yükseltiyor. HDMI 1.2'a kadar erişilebilen en fazla çözünürlük 1.080p idi (1.920 x 1.080 piksel) ve "Full HD" olarak biliniyordu. HDMI 1.3 ile 2.560 x 1.600 çözünürlüğe

erişmek mümkün oluyor (WQXGA, 16:10 biçiminde). Hatta filmler için de 1.440p denilen yeni bir 16:9 biçimi (2.560 x 1.440 piksel) ortaya çıkacak.

Bununla birlikte, günümüzde 1.440p biçimini destekleyen ne bir aygıt ne de bu çözünürlükte film var. Zaten 1.080p filmleri bulmak bile güç. Ama bu "eski" biçimler bile yüksek bant genişliklerinin yararını görececek. HDMI 1.3 sayesinde 1.080p çözünürlükte bile 120 Hertz tazeleme oranına erişilebiliyor. (Şu anda bu oran 60 Hertz.) Böylece 3B içerik görüntülenirken her göze 60 Hertz'lik görüntü sinyali aktarılabilecek.

HDMI'in gelişimi: Bir tüm sürümler

HDMI standardı neredeyse beş yaşında ve 1.3 sürümü, dördüncü sürüm. Üreticilere göre, IFA 2007'den başlayarak, yani en geç Eylül ayından itibaren bu standart neredeyse tüm eğlence elektronij aygıtlarında yer bulacak. PC'lerde ise HDMI, son nesil grafik kartlarından GeForce 8 ve Radeon 2000 serilerinin desteklediği 1.2 sürümünde takılıp kalmışa benziyor.

	HDMI 1.0	HDMI 1.1	HDMI 1.2	HDMI 1.3
Çıkış tarihi	9 Aralık 2002	20 Mayıs 2004	22 Ağustos 2005	22 Haziran 2006
Fiş tipi	A tipi	A ve B tipi*	A ve B tipi*	A ve C tipi (mini HDMI)
En yüksek bant genişliği	165 MHz	165 MHz	165 MHz	340 MHz
En yüksek aktarım hızı	A tipi: 4,95 Gbit/s	A tipi: 4,95 Gbit/s; B tipi: 10 Gbit/s	A tipi: 4,95 Gbit/s; B tipi: 10 Gbit/s	A tipi ve C tipi: 10,2 Gbit/s
En yüksek görüntü biçimi	1080p, 60Hz	1080p, 60Hz	1080p, 60Hz	1440p, 120Hz
Sunulan renkler (renk şeması)	24 bit RGB 30/36 bit YCbCr (YCC)	24 bit RGB 30/36 bit YCbCr (YCC)	24 bit RGB 30/36 bit YCbCr (YCC)	24/30/36/48 bit RGB 30/36/48 bit YCbCr (YCC)
Ses biçimleri	8 kanal, Dolby Digital, dts, MPEG	HDMI 1.0'a aynı + DVD ses	HDMI 1.1'le aynı + SACD	HDMI 1.2'yle aynı + Dolby TrueHD, dts-HD
Özellikler	İlk sürüm	-	Kablo uzunluğu testi, ilk PC sürümü	Dudak senkronizasyon protokolü
Standart yükseltmeler	-	-	HDMI 1.2a (14 Aralık 2005) CEC desteği (uzaktan kumanda işlevleri)	HDMI 1.3a (10 Kasım 2006): C tipi fişte değişiklikler, geliştirilmiş uzaktan kumanda işlevleri

*B tipi HDMI'in özellikleri belirtildiye de hiç kullanılmadı.

PC alanındaysa, desteklediği WQXGA çözünürlüğü sayesinde, HDMI 1.3'ün gelecekte Dual-Link DVI portlarının yerini alması bekleniyor. Günümüzde 2.560 x 1.600 piksel çözünürlüğündeki 30 inçlik TFT'leri sadece bu portlarla çalıştırmak mümkün.

Görüntü kalitesi: Daha iyi geçişler, daha iyi renkler

HDMI 1.3 görüntü kalitesini de iyileştiriyor. Şu ana kadar kullanılan YCC renk şeması, 1.8 kat genişletilerek "xvYCC" şemasına dönüşüyor. Daha açıklayıcı olursak, görüntüler artık analog filmlerdekiyle aynı renk tayfına erişebilecek. Bu, daha koyu kırmızılar, daha parlak yeşiller ve daha güçlü maviler anlamına geliyor. Ama bu renk şemasında bile, "Derin Renk" (Deep Color) denilen, belirleyici bir kavram var.

Renk bilgisi artık 24 bit (renk kanalı başına 8 bit) ile sınırlı olmayıp 48 bit'e (kanal başına 16 bit) erişebildiğinden daha ince renk nüansları elde edilebiliyor. Bu, şimdiye değin herkesin başını ağrıtmış olan şeritlenme (banding) sorununa çözüm getiriyor. "Şeritlenme" sözcüğüyle, örneğin suratlarda ve bulutlarda oluşan renkli çizgiler kastediliyor. 48 bit aktarım sayesinde renk geçişleri çok daha iyi hale getirilebiliyor; özellikle de karanlık ya da aydınlık sahnelerde.

Ses: Yeni HD biçimleri, garantili senkronizasyon

Güncellenmiş HDMI 1.3 bant genişliği ses teknolojisinde de yeni bir çığır açıyor. Bugüne kadar HDMI sadece 7.1 sesi ve 640 Kbit/s'ye varan aktarım hızlarında Dolby Digital biçimini destekliyordu. Oysa artık

Blu-Ray ve HD-DVD filmlerde kullanılacak olan yeni nesil HD ses biçimlerine yol açmanın zamanı geldi. Bu iki tür HD film için iki büyük dijital ses firması, kendi yüksek kaliteli ses çıkış biçimlerini piyasaya çıkardı: DTS (Digital Theater Systems) firmasından DTS-HD Master Audio ve Dolby'den Dolby TrueHD. Bu ses biçimleri, saniyede 18 Mbit'e varan veri aktarım hızları gerektiriyor. Aslını isterseniz DTS HD Master Audio, Blu-Ray için tam 24,5 Mbit/s'e ihtiyaç duyuyor. Bu da HDMI 1.3'ün yüksek aktarım hızları sayesinde "kayıpsız çıkış" elde edilmesini ve uyumlu bir ses sistemine sahipseniz ev sinema sisteminizde orijinal stüdyo sesini yakalayabilmenizi sağlıyor.

HDMI 1.3 bir başka derde daha deva oluyor: Genellikle bir dijital televizyon seti için görüntü verisinin hazırlanması (kare hızının ikiye katlanması, hareket telafisi vb.) ses verisinin hazırlanmasına oranla çok daha fazla paraya ve zamana mal olur. Bu da ses ile görüntü arasında dudak hareketlerinde senkron bozulmasına yol açar. HDMI 1.3 ile gelen Lip Sync protokolü, ses ile videonun eş zamanlı olmasını da sağlıyor.

Bağlantılar: Kamera ve diğer aygıtlara mini fişler

Klasik HDMI fişinin (A tipi, yaklaşık 4,5 x 13 mm) yanı sıra HDMI 1.3'le yeni ve daha küçük bir fiş geliyor: Yaklaşık 2,5 x 10,5 mm boyutlarındaki C tipi. Bu mini fişin TV'lerin ön kısmında ya da kameraların üzerinde yer tasarrufuna yol açması bekleniyor. Her iki tür fiş de HDMI 1.3'ün tam bant genişliğini iletebiliyor. Ancak A tipi HDMI kablolarında eğer kablo uzunluğu 5 metreyi aşar-

Karşılaştırma HDMI 1.2, 1.3'e karşı

Eski HDMI 1.2 sürümüyle (örneğin Radeon HD 2400) yeni 1.3 sürümü (örneğin PlayStation 3) arasındaki en bariz fark, bu gökyüzü manzarasında görüldüğü gibi, daha güzel renk geçişleri.

ŞERİTLENME YOK HDMI 1.2'nin kısıtlı renk şeması renklerde çizgilere, yani burada göze çarpması için abartılmış şeritlere yol açıyordu. HDMI 1.3'ün 1,8 kat geniş renk şeması söz konusu sorunu hallediyor.

sa, tam yük altında aktarım hataları oluşabiliyor. Bu da bazı piksellerin ya da bir sıra pikselin kısa süreli parlaması şeklinde kendini gösteriyor. Tam 340 MHz piksel hızını 15 metreyi geçen kablolardan aktarmak için sinyal sönümlenmesi, gecikmeden kaynaklanan fark ya da sinyallerin karışması gibi güçlüklerle başa çıkmak gerekiyor.

Sonuç: Üreticiler HDMI'ın tutulmasını bekliyor

Piyasaya çıkan ilk HDMI 1.3 destekli aygıtlar arasında Sony'nin PlayStation 3 oyun konsolu ve Epson'un HD projektörü EMP-TW1000 bulunuyor. Şu ana kadar hiçbir üretici HDMI 1.3'ün tüm gereksinimlerini yerine getiremedi. Aslında bunu yapmak zorunda da değiller zira aygıtlardan belirli

istekleri olan "HD Ready" logosunun aksine, HDMI 1.3 yönergesi sadece tavsiyelerden oluşuyor. Bu yüzden, Epson'un sözü geçen ve "HDMI 1.3 ile gerçek 10 bit video işleme" şeklinde reklâmı yapılan aygıt aslında "sadece" 1.080p görüntü biçimini destekliyor (1.440p'yi değil). PlayStation 3 bile HDMI 1.3 ile Dolby True HD ya da DTS HD ses standartlarını destekliyor.

HDMI 1.3'ün avantajları ancak her iki aygıtın da (oyunatıcı ve çıkış aygıtı) bu standardı desteklemesi durumunda kendini gösteriyor. Yani bu arabirimin ev sineması tutkunlarına yarar sağlaması için bir süre daha geçmesi gerekecek. Ama bunun temelleri atıldı bile. ■

MJ, TL / Barış Emre ALKIM, balkim@chip.com.tr

Bilgi için: www.hdmi.org

Sinema filmi gibi operasyon

Çin'de 500 milyon dolar değerinde korsan yazılım ele geçti

■ Çin polisi ve Amerikan Federal Soruşturma Bürosu (FBI) tarafından, yazılım korsanlarına karşı iki yıldır sürdürülen bir operasyon Çin'in güneyindeki Guangdong eyaletindeki Şangay ve Şenzen kentlerinde iki büyük çetenin çökertilmesiyle sonuçlandı. Toplam 25 kişinin tutuklandığı operasyonda 500 milyon dolar değerinde korsan yazılım CD'si ele geçirildi. Microsoft, yapılan operasyonu "Korsan yazılımlara karşı mücadelede bir dönüm noktası" olarak nitelendirdi.

En büyük korsan yazılım çetesi çöktürüldü

Yapılan operasyonlarda çöktürülen çetelerden birinin, kendi alanında en büyük grup olduğu belirtiliyor. Bu şebekenin bugüne kadar iki milyar dolar tutarında korsan yazılım ürettiği tahmin ediliyor.

Aralarında Windows XP ve Windows Vista'nın da bu-

lunduğu toplam 13 programın yazılım bileşenlerinin, lisans sözleşmelerinin ve sekiz dilde hazırlanmış sürümlerinin bu şebeke tarafından yasadışı yollarla üretildiği belirlendi. Hırvatça, Flemenkçe, İngilizce, Almanca, İtalyanca, Korece, Çince ve İspanyolca dillerinde üretilen sahte yazılımlar, beş kıtada 27 ülkede kurumsal ve bireysel müşterilere satıldı.

Korsan yazılımlara karşı dünya çapında mücadele eden Business Software Alliance adlı platformun Çin Temsilcisi Victor Zhang, "Korsan yazılımlara karşı mücadelede uluslararası işbirliğinin çok önemli olduğunu vurguladı ve Çin İç Güvenlik Bakanlığı'nın FBI ve Microsoft ile gerçekleştirdiği işbirliğinin memnuniyet verici olduğunu kaydetti. Zhang şunları söyledi:

"Korsan yazılımlara karşı mücadelede önemli başarılar elde ediyoruz ama sadece bu

son operasyonda çöktürülen çetelerin büyüklüğü bile sektörün bu alanda karşı karşıya olduğu sorunun boyutları konusunda bir fikir veriyor. Geçen yıl tüm dünyada satılan yazılımların yüzde 35'i korsandı ve sektörün bu durumdan ötürü uğradığı zarar 40 milyar doları buldu."

Microsoft: Operasyon bir dönüm noktası

Çin'de iki büyük çetenin ele geçirilmesi ardından Microsoft'tan yapılan yazılı açıklamada, "Operasyonun yazılım korsanlığına karşı

mücadelede bir dönüm noktası olduğu" belirtildi. Açıklamada, "Bu operasyonun doğrudan bir sonucu olarak, tüm ülkelerde piyasaya sürülen sahte yazılımların miktarında hissedilir düzeyde azalma olması bekleniyor" denildi.

Konuyla ilgili bir açıklama yapan Microsoft Türkiye Telif Hakları Müdürü Elçim Barkay ise Çin hükümetinin yasadışı yazılımın üzerine kararlılıkla gitmesinin son derece olumlu olduğunu kaydederek şunları söyledi:

"Korsan yazılım maalesef bilişim sektörünün gelişimini olumsuz etkileyen sorunlardan birisi olmaya devam ediyor. Bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde de bunun etkileri hissediliyor. Korsan yazılım ile yalnızca kişilere ve kurumlara, desteklenmeyen, sorunlu yazılımlar verilmiyor; aynı zamanda o ürünü üreten, dağıtan, satan en nihayet kullanılarak geliştirilmesine katkıda bulunan insanların emekleri de çalınmış oluyor. Sadece bizim ülkemizde bilişim sektörünün korsan yazılımlardan kaynaklanan yıllık kaybı 300 milyon dolara ulaşmıştır. Türkiye'nin bilişim ile kalkınması için bilişime yatırım yapılması ve sektörün, sektörde çalışanların haklarının korunması, ülkenin geleceğinin korunması anlamına da geliyor."

Yazıcılı dijital kamera

Google'ın yeni ürünü iPhone'u vurabilir mi?

■ İçinden çekilen fotoğrafın kağıt baskısını çıkartan pratik Polaroid makineleri hatırlatan bir tasarım yine ortaya çıktı ancak bu sefer dijital fotoğraf makinesi söz konusu. Amerikan üretici Zink, 2007'nin sonuna doğru anında fotoğrafın dijital bir varyantını sunmayı istiyor. Dijital kamera-yazıcı

birleşimi 7 MP çözünürlüğünde bir kameraya, 2 inç büyüklüğünde bir ekrana sahip olacak ve fotoğrafları doğrudan 5 x 7,6 cm büyüklüğünde çıkarabilecek. Bunun için ekstra bir mürekkep söz konusu değil, bilakis termo-süblimleşme yöntemi ile ısıtılan bir kâğıt kullanılıyor – sıcaklığa ve basınca

göre değişik renkler oluşturuluyor. Üretici firma da ismini Zero Ink (sıfır mürekkep) isminin kısaltması olan "Zink" kelimesinden alıyor ve mürekkep kullanmayan baskı teknolojileri üzerinde çalışıyor. Entegre yazıcı dijital kameranın satış fiyatı 200 \$ olacak.

Beklenen ADSL indirimi

ADSL tam dört kat ucuzladı

■ Türk Telekom'un 1 Ağustos 2007 tarihinden itibaren geçerli olan yeni toptan ADSL fiyatlarına paralel olarak TTNet, yeni ADSL tarife ve indirimlerini aynı tarihten itibaren geçerli olacak şekilde hayata geçirdi. Yeni tarifelerle TTNet sınırsız ADSL dört kat hızlan-

dı. 256 kilobit sınırsız tarife, mevcut 49 YTL'lik ücretinde herhangi bir artış olmadan 1 megabite çıkarılırken; 512 limitsiz ADSL internet bağlantısının hızı 2 megabite getirildi ve aylık ücreti 79 YTL'den 69 YTL'ye indi. Yeni tarifede en çok göze çarpan şüphesiz

ülkemizdeki internet kullanıcılarına ilk kez sunulan 4 megabitlik ADSL erişim paketi oldu. Çalışmaların tamamlanmasının ardından Türkiye'de ilk kez 4 megabit hızında bağlantı kullanıma sunuldu.

Bilgi için:
www.ttnet.net.tr

iPhone'a Google alternatifi

Google donanım işine el atacağıнын sinyalini verdi

■ Amerika'nın saygın gazetelerinden Wall Street Journal'ın haberine göre Google, yakışık bir yıldır tüketicilerin telefon tarzında avuç içlerinde kullanabileceği bir cihazın prototipi üzerine çalışmalarda bulun-

yor. Haberde Google'ın mobil üyelikleri hedeflediği ve bu cihaz sayesinde mobil arama ile reklamlara odaklanacağı da ifade ediliyor.

iPhone benzeri, internete bağlanabilen ve telefon özellikleri bulunan avuç içi cihaz için telefon üreticileri ve şebekelerle iletişime geçildiği de iddialar arasında yer alıyor.

Daha önce yine aynı gazetenin haberine göre Google'ın mobil arama üzerine yoğun

çalışmalar yaptığı ve bazı konularda zorlandığı ifade edilmişti.

Spekülasyonlar artıyor

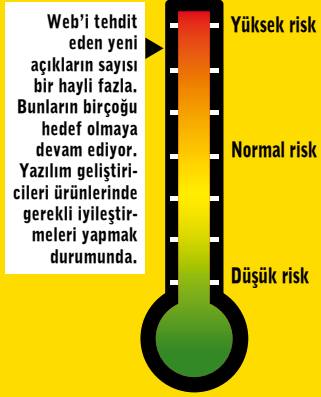
Haberin ardından internet ve yazılı basında pek çok görüş ortaya atılmaya da başlandı. Genel kanı Google'ın pek çok proje üzerinde çalışıyor olduğu. Söylentilere şu ana kadar Google tarafından da olumlu veya olumsuz herhangi bir cevap verilmiş değil.

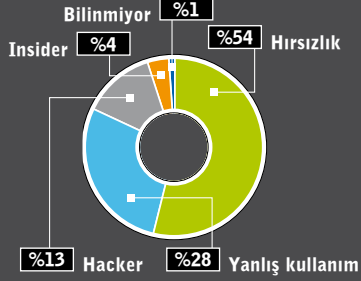
ADSL fiyatları

Hız	Kota	YTL
TTNET www.ttnet.com		
1.024 kbps	Sınırsız	49
2.048 kbps	Sınırsız	69
4.096 kbps	Sınırsız	89
1.024 kbps	4 GB	29
1.024 kbps	6 GB	39
2.048 kbps	6 GB	49
SMILE www.smileadsl.com		
1.024 kbps	Sınırsız	39
2.048 kbps	Sınırsız	59
4.096 kbps	Sınırsız	79
1.024 kbps	4 GB	19
1.024 kbps	6 GB	29
2.048 kbps	6 GB	39
SUPERONLINE www.superonline.com		
1024 kbps	Sınırsız	49
2048 kbps	Sınırsız	69
4.096 kbps	Sınırsız	89
1.024 kbps	4 GB	29
1.024 kbps	6 GB	39
2.048 kbps	6 GB	49
TR.NET http://adsl.tr.net/		
1024 kbps	Sınırsız	49
2048 kbps	Sınırsız	69
4.096 kbps	Sınırsız	89
1.024 kbps	4 GB	29
1.024 kbps	6 GB	39
2.048 kbps	6 GB	49

Barometre

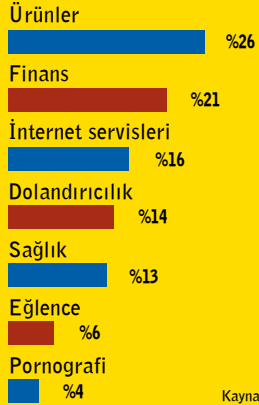

Veri kayıpları

Tüm durumların yüzde 50'sinde dosya kayıplarının nedeni geleneksel hırsızlıklardır.

Yığın postalar

Kaynak: Symantec

Gerileme: Porno içerikli yığın postaların oranı bugünlerde yüzde dörde kadar gerilemiş durumda.

AYIN RAKAMI

1.000 \$

İnternet mafyasının hacker'lara Windows Vista'daki yamanmamış açıklar için ödül olarak sunduğu rakam.

Firefox ve IE'deki tehlikeli açık

■ Firefox, uzmanlar tarafından sık sık güvenli bir Internet Explorer alternatifi olarak kullanıcılara öneriliyor. Ancak şimdilerde bilgisayarında her iki internet tarayıcısı aynı anda kullananların, işletim sisteminde büyük bir güvenlik açığı ortaya çıkmış durumda.

Bu tehlikenin nedeni şimdiye dek gözden kaçmış bir özellik olan Firefox URL. Adres http:// yerine firefox:// ile başlıyorsa ve Internet Explorer üzerinden girilmişse, Firefox herhangi bir adresi çağırabiliyor. Saldırgan bu sayede, kurban o bağlantıya tıkladığında istediği komutu çalıştırabiliyor.

Mozilla ve Microsoft: Kimse bunun olmasını istemezdi

Kimse kendini bu açıktan sorumlu hissetmiyor ve uzmanlar da bir fikir birliğine varamıyor. URL, günah keçisi olarak Firefox'u işaret ediyor. Çünkü bu Kayıt Defteri ögesi açık kaynak kodlu internet tarayıcı tarafından oluşturuluyor. Ancak Internet Explorer'ın da bu konuda suçlu olduğu söylenebilir.

Çünkü Microsoft'un tarayıcısı URL'yi içerisindeki özel karakterleri gözden geçirmeden çağırıyor.

Firefox URL, ardında firefox.exe -url "%1" komutunu gizliyor. Buradaki "%1" değişkenine müdahale edilebiliyor. Bu bölüm tırnak işareti içeriyorsa -url parametresinin yanına -chrome parametresi de eklenebiliyor. Saldırgan, Chrome Engine üzerinden sisteme tam erişim sağlayabiliyor.

Suçlu kim olursa olsun etkilenenler her iki tarayıcı da sistemine kuran kullanıcılar. Bu konuda ne Microsoft'tan, ne de Mozilla'dan anında yardım almak mümkün değil. Ancak bu iş için iki basit komutu çalıştırmak yeterli oluyor.

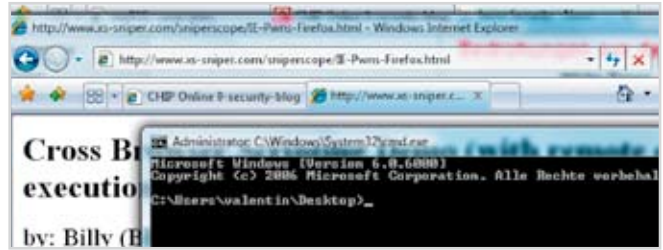
```
reg.delete.HKCR\
FirefoxHTML.* /f
reg.delete.HKCR\
FirefoxURL.* /f
```

Komutlar Firefox URL'nin sistemden silinmesini ve artık kullanılamamasını sağlıyor.

URL hack'leme: Yeni saldırı dalgası web'i tehdit ediyor

Benzer saldırılar yalnızca Firefox ve Internet Explorer ikilisini hedef almıyor. Açığın duyurulmasından üç gün önce bir sonraki tehlike de ortaya çıktı: Internet Explorer ve Trillian ya da AIM adlı anında mesajlaşma araçları. AOL URL'si üzerinden tıpkı Firefox açığındaki gibi sistemde herhangi bir kod çalıştırmak mümkün oluyor.

Bilgi için: www.larholm.com

BAŞARILI HACK'LEME Internet Explorer özel bir bağlantı üzerinden Firefox'tan da yardım alarak komut satırını açabiliyor.

Yeni güvenlik açıkları

QUICKTIME

QuickTime 7.1'deki toplamda sekiz açık saldırıların sistemde zararlı bir kod çalıştırmalarına olanak tanıyor. Windows altında bu tür saldırılarla birçok kez karşılaşıldı. 10.3. ve sonrası Mac OS X sürümleri de etkilenenler listesinde.

Çözüm: Apple sorunu çözmediği başarılı. Güncellemeyi firmanın sayfasından indirebilirsiniz.

Bilgi için: www.apple.com

MICROSOFT

Microsoft'un Temmuz ayı içerisinde onbir farklı güvenlik açığı için yama yayınladı. Bunların için .NET Framework'ü hedef alıyordu ve bir web sayfası üzerinden kullanılabiliyordu. Diğer üç açık ise Excel'in 2000 ve sonrası sürümlerinde.

Çözüm: Yamalara Windows'un güncelleme sihirbazı üzerinden ulaşabilirsiniz.

Bilgi için: www.microsoft.com

İNTERNET TARAYICI

Spoofing açıkları Firefox, Internet Explorer ve Opera için sorun olabiliyor. Tipik saldırı senaryolarında kurbanın bilgisayarındaki internet tarayıcısının herhangi bir bankanın web sayfasının gerçek URL'sini gösterdiği kimlik avı sayfaları kullanılıyor.

Çözüm: İnternet tarayıcıda var olan kimlik avı filtresinden yararlanın.

Bilgi için: www.mozilla.org

Cool Tech

Gelişen teknolojinin en ilginç örnekleri

Anılar ve filmler yanınızda

Philips taşınabilir DVD oynatıcı

Philips DCP850 taşınabilir DVD oynatıcı, DVD ve DivX biçimindeki filmleri, ipod videolarını ve bellek kartında saklanan dijital fotoğrafları yüksek görüntü ve ses kalitesiyle sunuyor. Dahili pili ve 1100 gram ağırlığıyla rahatlıkla taşınabilen Philips DCP850 taşınabilir DVD oynatıcı, tatilde kaydettiğiniz görüntüleri arkadaşlarınızla paylaşmanıza olanak tanıyor. Kullanımı kolay Philips DCP850 taşınabilir DVD oynatıcı, 8.5 inç ekran boyutu ve 16:9 geniş ekran biçiminde mükemmel görüntü kalitesi ve renk canlılığı sunuyor. DVD, DVD+/-R, DVD+/-RW, VCD, DivX ve MPEG4 biçimindeki tüm filmleri Zero Bright Dot özelliği sayesinde ekranda boş nokta bırakmadan oynatıyor. Dolby Digital ses standardına sahip Philips DCP850, ipodu şarj edebiliyor ve içindeki şarkıları çalabiliyor.

Fiyatı: 499 YTL

Bilgi için: www.philips.com.tr

Kontrol manyağı mısınız?

Philips Pronto ile kontrol sizin

Philips Pronto ev kontrol paneli, eğlence, aydınlatma ve müziği tek tuşla kontrol etme imkanı sunuyor. Genişletilmiş kontrol menzili sayesinde başka odalardaki sistemlerde bile etkili olan Philips Pronto, şık tasarımıyla evlerdeki kumanda kirliliğine de son vermeyi amaçlıyor. Philips Pronto ev kontrol panelinin 3,7 inç renkli LCD dokunmatik ekranı kullanıcının zevkine göre kişiselleştirilebiliyor. Kullanımı kolay tek dokunuş kontrol özelliği sayesinde tek bir düğmeye basarak birkaç işlev birden çalıştırılabilir. Yanız bu kumandayı, diğer kumandalar gibi düşürmek, sağa sola atmak istemeyebilirsiniz zira fiyatı canınızı biraz yakabilir.

Fiyat: 3.099 YTL

Bilgi için: www.philips.com.tr

Otomobilde kabloları kesin

Yeni araç kiti: Jabra SP5050

Jabra, iddialı ses kalitesi, kolay kullanımı ve hiçbir kabloya ihtiyaç duymadan aracın güneşliğine takılarak kullanılabilmesi ile dikkat çeken SP5050'yi piyasaya sundu. Tek tuşla kablosuz iletişim ve telekonferans yapma imkânı sağlayan Jabra SP5050, kullandığı Bluetooth 2.0 teknolojisi ile hızlı, üstün performanslı ve kristal temizliğinde ses kalitesi sunuyor, arka plan seslerini engelliyor.

SP5050, sürüş esnasında telefonla konuşma derdine de son veriyor. Araçlarının hiçbir noktasını deldirmeden, sadece üzerindeki klips ile güneşliğe tutturulabilen Jabra SP5050, gece modu sayesinde karanlık ortamlarda bile üzerindeki led ışıkları sayesinde konforlu bir kullanım sunuyor.

Fiyat: 89 Euro'dan (KDV dâhil) satılıyor

Bilgi için: www.jabra.com.tr

Güvenli sürüşe keyif ekleyin

R600 navigasyon cihazı

Şık, kompakt ve güçlü bir yön bulma cihazına sahip olmak isteyen kullanıcılar için, ışık sensörlü taşınabilir R600'ü tanıttı. LCD parlaklığını otomatik olarak ayarlayan bütünsel ışık sensörü, "handsfree" görüşme imkânı sunan Bluetooth desteği, MP3 çalabilme ve resim gösterebilme gibi eğlence uygulamaları desteğiyle öne çıkan R600, çok yönlü kullanılabilirlik özellikleri ve stil sahibi tasarım özelliklerini bir araya getiriyor.

Fiyat: Belli değil

Bilgi için: www.asus.com.tr

GPS'siz telefonu olanı dövüyorlar

Akıllı MOTO QTM

Motorola'nın, Windows Mobile 6 işletim sistemi, dört bant GPRS ve EDGE özelliğine sahip, tam klavye ve Türkçe menü gibi özellikleri bir araya getiren akıllı telefonu MOTO Q, GPS destekli harici navigasyon paketi ile birlikte Türkiye'ye geliyor. Kullanıcılar isteğe bağlı olarak MOTO Q ile birlikte NAVTURK navigasyon paketine de sahip olabilecek ve cep telefonu üzerinden GPS desteği ile yollarını bulabilecekler.

Fiyat: belli değil.

Bilgi için: www.motorola.com.tr

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

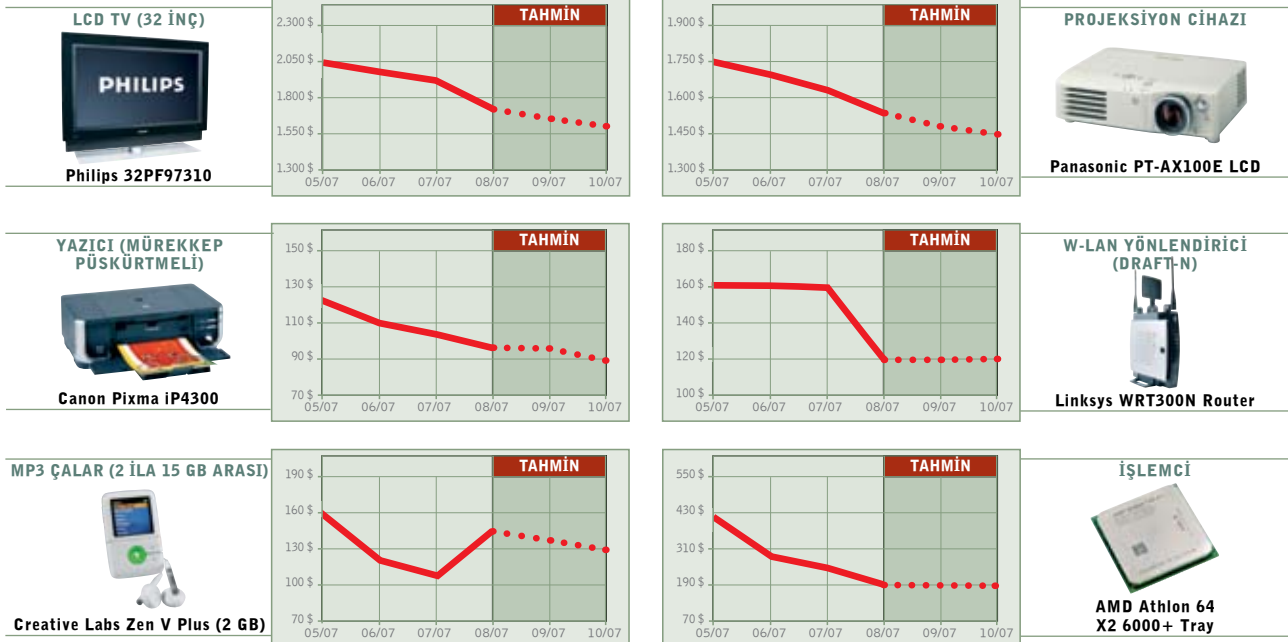

CHIP PC FİYAT DANIŞMANI

CHIP Test Merkezi her ay üç adet ideal PC sistemi oluşturuyor. Ofis, Multimedya ve Profesyonel kategorilerine ayırdığımız bu PC sistemleri, her kesimden kullanıcıya rehberlik etmeyi hedefliyor.

OFİS PC		MULTİMEDYA PC		PROFESYONEL PC	
300 Watt güç kaynaklı standart ATX	KASA	400 ya da 500 Watt güç kaynaklı standart ATX	KASA	750 Watt güç kaynaklı Big-Tower ATX	
Intel i945P yonga seti/ AMD 690 LAN, 7.1 ses	ANAKART	nForce 650i / AMD 580X GBit LAN, 7.1 ses	ANAKART	Intel i975X yonga seti / nForce 680i ve Gbit LAN, 7.1 ses, firewire 800	
Intel Core 2 Duo E4300 (2 x 1.8 GHz) / AMD Athlon 64 X2 4600+ (2 x 2.4 GHz)	İŞLEMCI	Intel Core 2 Duo E6600 (2x2.4 GHz) / AMD Athlon 64 X2 6000+ (2x3.0 GHz)	İŞLEMCI	Intel Core 2 Quad Q6600 (4 x 2.4 GHz)	
1 GB DDR2 667 (2 x 512 MB)	BELLEK	1 GB DDR2 800 veya DDR 2 667 (2 x 512 MB)	BELLEK	2 GB DDR2 800 (2 x 1.024 MB)	
GeForce 8500 GT / Radeon HD 2400 XT 256 MB	EKRAN KARTI	GeForce 7950 GT / Radeon X1950 XT 512 MB	EKRAN KARTI	2 x Radeon HD 2900 XT 512 MB / GeForce 8800 Ultra 768 MB	
200 veya 250 GB 7.200 rpm	SABİT DİSK	300 ya da 400 GB 7.200 rpm	SABİT DİSK	2 x 250 GB 7.200 RPM ya da 2 x 500 GB 7.200 RPM (Raid 0/1)	
16X DVD Yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	20x DVD yazıcı (Çift katman)	OPTİK SÜRÜCÜ	20x DVD yazıcı (Çift katman)	
DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T / Analog	TV KARTI	DVB-T / Analog	
Kablolu klavye ve kablolu scroll fare	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	KLAVYE + FARE	Kablosuz klavye ve kablosuz scroll fare	
Microsoft Windows Vista Home Basic	YAZILIM	Microsoft Windows Vista Home Premium	YAZILIM	Microsoft Windows Vista Home Premium	
Yaklaşık 650 \$		Yaklaşık 1.300 \$		Yaklaşık 2.500 \$	

CHIP BİLEŞENLERDEKİ FİYAT DEĞİŞİMİ

Büyük ekran LCD TV pazarı büyüyor. Bu, Philips'in 32 inç modellerinin fiyatlarının düşürmesine de neden oluyor. Yeni nesil projeksiyon cihazları Full HD desteğiyle geliyor ve bu desteğe sahip olmayan modellerin fiyatları giderek azalıyor. Canon'un iP4300 modeli fiyat açısından alt sınıra ulaşmış durumda. Daha yüksek hız vaat eden Draft-N kablosuz ağ ürünleri Santa Rosa dizüstü bilgisayarlar sayesinde giderek yaygınlaşıyor ve uyumlu yönlendiricilerin fiyatları düşüş trendine giriyor. Creative'in Zen V Plus modeli MP3 çalarının kısa bir süre için 100 dolar'a kadar gerileyen fiyatı yeniden yükseldi. AMD için zor, tüketiciler için hoş bir gelişme de şu: Intel'in daha yüksek performanslı işlemcileri karşısında AMD'nin en üst model işlemcilerinden birinin fiyatını 200 \$ seviyesine çekiyor.

DivX Sırları

Bilgisayarınızda film seyretmenin anahtarı olan DivX biçimi hakkındaki merak ettiğiniz, öğrenmek istediğiniz herşey açıklığa kavuşuyor.

Bu yazıda

DivX dönüştürmek

DivX bulmak

Önemli kaynak siteleri

Video konusunda gerçek dijital devrim, 2000 yılında serbest yazılımcıların Microsoft'a ait video sıkıştırma algoritmasını çözüp deforme ederek DivX isimli yeni bir biçim yaratmasıyla ortaya çıktı. Microsoft'un kendi video biçimi için geliştirdiği algoritmanın çözümü ve DivX'in ortaya çıkması, sinema sektörünü dehşete düşüren bir buluş oldu çünkü DivX sayesinde kısa

süre içinde, aynen beklendiği gibi, normal boyutları bir DVD'ye ancak sığan sinema filmleri görüntü kalitesinden önemli bir ödün vermeksizin bir CD'ye sığacak kadar sıkıştırılıp, kolayca ve ucuz olarak çoğaltılıp, internet üzerinden rahatça paylaşılabilirdi.

DivX biçimi kısaca, bir DVD boyutundaki video dosyasını bir CD boyutuna indirebilen video sıkıştırma algoritması olarak tanımlanabilir. DivX sıkıştırma algoritması sayesinde, 4 GB boyutundaki bir DVD filmi görüntü ve ses kaybı konusunda önemli bir kayıp vermeden 700 MB boyutlarına kadar sıkıştırılabilir. Elbette bu kadar büyük oranda

ve başarılı bir sıkıştırma tekniği beraberinde internet üzerinden çok kolay paylaşılabilen korsan filmlerin yaygınlaşması problemini de yol açtı. Orijinal DVD ve VCD filmlerin satışlarının düşmesine neden olarak, sinema endüstrisini korsan şekilde kopyalanması, DivX filmler ile ilgili bağlantılar veya hizmetler veren web siteleri hakkında yasal savas başlatmasına da neden olmuştur.

Sinema sektörünün tüm engelleme çabalarına rağmen hızla yayılarak standart haline gelen ve genellikle .avi veya .divx uzantılarını kullanan biçim, asıl zafarını ev sinema sistemleri üreten elektronik firmalarının DivX'e destek ver-

DVDx ile adım adım DivX oluşturma

DIVX İnternette sıkça adını duyup rastlayacağınız DIVX formatı dijital videoda devrim yarattı.

mesi ile kazandı. Üreticilerin, harici DVD çalarları, içine DivX biçiminde filmler yazılmış CD ve DVD'leri okuyacak şekilde piyasaya sürmesi, sinema endüstrisinde büyük yankı uyandırmıştı. Böylece, DivX artık sadece bilgisayarlar üzerinden çalıştırılabilen sınırlı bir video sıkıştırma biçimi değil, BETA, VHS, CD, DVD gibi ev eğlence sistemleri tarihinde yaygınca tanınan biçimlerden biri haline geldi.

Açık kaynak kodu sistemiyle oluşturulan DivX codec'i bir süre önce telifli hale gelince ise, açık kaynak kodu üreten serbest yazılımcılar, DivX'in yerini alması için XviD isimli yeni bir sıkıştırma algoritması geliştirdiler. DivX kadar yüksek sıkıştırma oranına sahip XviD henüz DivX kadar yaygın olmasa da, yakın gelecekte ismini çok daha fazla duyuracak potansiyele sahip.

DivX dönüştürmek

DivX'in en önemli kullanım alanlarından biri, sahibi olduğunuz değerli DVD'lerin, donanım sorunları veya sık kullanıma halinde karşı karşıya kalacağı bozulma/çizilme tehdidine karşı, orijinal DVD'nin kullanışlı bir yedeğini almaktır. Sahibi olduğunuz DVD filmlerin kişisel yedeklerinin alınması konusunda farklı ülkelerde farklı kanunlar geçerli. Türkiye'de satın aldığınız bir DVD filmin yedekleme amacıyla çok sınırlı sayıda kopyasını saklamaya izin veren yasalar gereği DVD'den boyutlarını küçültülerek DivX'e dönüştürdüğünüz filmlerinizi yedekleme hakkında sahipsiniz. Ancak hiçbir şekilde KİRALAN-

DVDx ile DivX oluşturmak istediğiniz DivX6 720p, 1080p, 1080i ve WMV-HD 720p biçiminde HD video kliplerine kadar varan seçeneklerde sonuçlar alabilirsiniz. Ayrıca MPEG1/2 ve WMV9 biçimi için de yüksek kalitede video dosyaları oluşturulabilir. Programın rahat çalışması için sabit diskte minimum 5 GB boş alan gerektiğini unutmayın.

İlk defa bir DVD RIP yazılımı kullanıyorsanız, yazılımın menüsü ve kullandığı terimler yabancı gelebilecektir. Bu kutuda Bir DivX oluşturmak için DVDx yazılımını nasıl kullanacağınız ve yazılımın tüm menüleri hakkında açıklayıcı bilgi bulabilirsiniz.

Yazılım dosya menüsünden DivX'e dönüştürmek istediğiniz DVD'yi seçtikten sonra aşağıdaki işlemleri uygulayın.

■ Input Settings (Giriş Ayarları) ve özellikleri:

Angle: (Açı) 1 seçili olmalıdır. İsterse-niz All (tümü) çok açılı seçeneğini de seçebilirsiniz.

Lumiance Filter: Renk ve ışık tonlayıcı filtresi seçeneğini filmin ne kadar karanlık veya aydınlık olacağını belirler. İsterseniz Enable seçeneğini işaretleyerek etkin hale getirip, filmin renk tonlaması ayarlarını kendi isteğinize göre ayarlayabilirsiniz. Gain:128 Offset:0 olmalıdır. Videonun renk ve ışık görüntüsünden memnunsanız Lumiance Filter ayarlarını değiştirmeyin. Eğer video görüntüsü karanlıksa ve görüntü anlaşılamiyorsa Gain değerini yükseltebilirsiniz.

Standart Dolby Surround: Ses kalitesini belirler.

Audio Track: AC3 Audio seçili olmalıdır.

Subtitle: Altyazı seçeneği ile DivX biçimine dönüştüreğiniz filmlere altyazı ekleyebilirsiniz.

Output Frame Rate: Kare Hızı Çıkışı ayarlarında filmin görüntü biçimine göre (25.0-PAL) veya (29.97-NTSC) seçili olmalıdır. Yanlış seçenek seçildiğinde program sizi uyaracaktır.

Detect progr.: 24 Hz seçili olmalıdır.

Location: (Konum) seçeneğinde RAM seçili olmalıdır.

Volume: Videoların ses şiddetini ve ses kalitesini arttırmak için kullanılır. Ses kalitesi olarak Normal Kalite ya da Yüksek (High) kalite seçilebilir. Eğer filmin ses şiddeti yüksekse bu ayarlarla oynamak ses kalitesini bozabilir. Eğer filmin ses şiddeti düşükse standart 3 olan volume değerini 5 yapabilirsiniz.

DeCSS: DVD videonun kopya korumasını kaldıran sistemdir. Fakat DVDx 2.4

sürümünden sonra DeCSS ve DeMacrovision özellikleri kaldırılmıştır. Sadece DVDx Ultra Edition sürümünde mevcuttur.

Deinterlace: Deinterlace filtresi özelliği, (None) seçili olmalıdır.

Offset ve Overlap: Bu seçenekler 0 olmalıdır.

Orjinal Colors: Orjinal Renkler seçeneği seçili olmalıdır.

İDTC: Komut seti seçeneğinde işlemci-nize en uygun seçeneği seçmeniz gerekir. DVDx; MMX, SSE, SSE2, SSE3 komut setlerini destekler.

Senkronizasyon: Video ve ses eşzamanlamasını sağlar. Video senkronizasyon özelliği seçili olmalıdır.

■ Output Settings (Çıkış Ayarları) ve Özellikleri:

Yazılım çıkış dosyası olarak VCD (MPEG1), SVCD (MPEG2), AVI, DivX, XviD, WMV biçimlerini destekler. WMV9/8/7 ve WMA 9.2, WMA 10 Pro desteği de mevcuttur. DivX ve XviD videolar için max. 320kbps bit-hızında Lame v3.97 mp3 kodlayıcı özelliği öngörülür. Önerilen 192kbps Q3 High ses bit hızıdır.

Motion Search: hareketli arama seçeneğinde Normal (Fast) seçili olmalıdır. İsterseniz Motion Search seçeneğini (High) olarak belirleyerek hızlı sahne değişimleri esnasında videoda resim bloklarının oluşmasını engelleyebilirsiniz.

Bölme: Oluşturulan videoları bölerek VCD ya da SVCD olarak 74-80 dakikalık CD'lere sığdırabilirsiniz.

All: Video dönüştürme işlemini başlatmadan önce (Whole) Tüm tuşuna tıklayarak max. frame rate oranını hesaplamamız gerekir. Aksi takdirde filmin tamamı dönüştürülmez.

Ses: MPEG1/2 için max. 384kbps ses bit hızı özelliği.

Export: (AVI+Premiere) seçeneğinde RGB24 seçili olmalıdır.

Resolution: Video çıkış çözünürlüğünü dilediğiniz boyutta belirleyebilirsiniz.

Zoom: Bu özellik sayesinde video çıkış görüntü oranını 16:9 (geniş ekran) veya 4:3 (kare ekran) olarak LetterBox, Medium, Pan Scan, Full biçiminde ya da kendi isteğinize göre ayarlayabilirsiniz.

Resize: Yeniden biçimlendirme işlemi için bilgisayarın işlemcisini yazılıma tanıtmamız gerekiyor.

Süre: Video süresini ve tahmini video boyutunu gösterme özelliği sayesinde, video dosyasının sabit diskinizde tahmini olarak ne kadar yer kaplayacağını görebilirsiniz.

Encode: İşlemi başlatın.

DVD2AVI RIPPER Bu küçük yazılım DVD'leri DivX'e çeviriyor. CHIP DVD'de bulabilirsiniz.

DVDX Açık kaynak koduyla hazırlanmış yazılım en popüler DivX dönüştürücülerinden biri.

DivX bulmak

DivX bulmak veya başka bir deyişle internet üzerinde video dosyaları aramak teknik bilginin yanında yasal bilgi de gerektiren, önemli bir detaydır. İnsanların kendi çektikleri video dosyalarını, kurguları, telifi düşmüş film veya belgesel video görüntüleri kadar internet kopyalanması suç sayılan korsan sinema filmlerinin yayılması için de kullanılmaktadır ve bu DivX dosyaları ararken bu yasal olmayan korsan kopyalardan indirmenizin suça iştirak etmek olacağını da hatırlamalısınız.

Basit bir peer to peer yazılımı ile indirebileceğiniz video dosyaları için bağlantılar veren, açıklamalar barındıran pek çok topluluk bulunabilir. Bu gruplar buldukları veya kendi oluşturdukları videoların bağlantılarını paylaşarak, büyük kütüphaneler oluştururlar. Bu web sitelerine üye olarak komik videolardan eğitim amaçlı hazırlanmış bilimsel belgesellere, amatör filmlerden, telifi düşmüş eski sinema filmlerine kadar ilginizi çekebilecek pek çok videoya ulaşabilirsiniz.

Ancak bu noktada telif hassasiyeti konusunda bir sorun oluşuyor zira bu toplulukların üyeleri çoğu zaman kopyalanması yasak olan filmlerin bağlantılarını da sitelere yerleştiriyorlar. Dolayısıyla indireceği filmin seçimini yapmak, kullanıcının inisiyatifinde ve sorumluluğunda oluyor. →

MİŞ ya da ÖDÜNÇ ALINMIŞ DVD filmlerin yedeklerinin alınmasına kanuni açıdan izin verilmediğini unutmayın. DVD filmlerinizi yedekleyip, izlemek istediğinizde, orijinal DVD'yi bozma tehdidiyle karşılaşmadan sabit disk veya başka bir veri depolama ortamından filminizi seyredebilmek için onları önce DivX'e dönüştürmeniz gerekiyor. DVD RIP ismi verilen bu işlem için internet üzerinde Shareware veya Freeware olarak pek çok yazılım bulabilirsiniz..

1 DVD2AVI Ripper

Lisans: Ücretsiz

Link: <http://www.kisaca.net/Zw8a7>

DVD filmlerini AVI biçimine çeviren DVD2AVI Ripper, kolay kullanımı ile ön plana çıkan, küçük bir yazılım.

DivX, XviD, MPEG4 ve diğer sıkıştırma video biçimlerinde AVI dosyaları oluşturmanıza izin veren yazılımla alt yazı dilinizi seçebilir, DVD'deki ses izlerinin kalitesi ile oynayabilir, çıkış dosyasının kalitesini, çözünürlüğünü ve boyutunu ihtiyaçlarınıza göre şekillendirebilirsiniz.

Ayrıca yazılım üzerinde çalışırken seçtiğiniz özelliklere göre çıkış dosyasın son halini gösterecek bir ön izleme penceresine de sahip olan program sayesinde, uzun DVD RIP işlemi sonrasında hayal kırıklığı yaşamazınız da önüne geçilmiş.

Yazılım, çalıştığı bilgisayarın üzerindeki işlemcisini tespit ederek, o işlemci üzerinde çalışacak en uygun işlem algoritmasını da kendi belirliyor. Böylece DVD RIP işlemi sırasında kilitlenmeler yaşanmıyor.

2 DVDx

Lisans: Açık Kaynak (Bedava)

Link: <http://www.labdv.com/dvdx>

DVDx, açık kaynak kodu sistemiyle geliştirilen bir video dönüştürme (converter) yazılımı. Video dosyalarını DVD (*vob) ve MPEG biçiminden VCD, SVCD, DivX, WMV video biçimlerine dönüştürüyor. DVDx, video dosyalarını dönüştürürken MMX, SSE, SSE2, komut setlerini kullanarak, benzer yazılımlara göre biraz daha hızlı çalışabiliyor. Yazılım ayrıca SS3 ile de uyumlu. DVDx, Intel Pentium 4 HT işlemcide iyi verimi almak üzere optimize edilmiş bir yazılım ama kullanılan işlemciye en uygun komut seti seçildiğinde de rahatça çalışır. DVDx Intel Pentium D, AMD Athlon 64 gibi yeni nesil işlemciler ile de uyumlu. DVD (*vob) ve MPEG1/2 video biçimlerinden VCD1.0, SVCD2.0, DivX6, XviD1.1, WMV9 video biçimlerine hızlı ve kaliteli dönüştürme yapıyor.

Category	Age	Torrent Tags	Name	Size	Age (since the torrent was created)	h = Hours	d = Days	w = Weeks
Video/Movies	34.4w	Dexter		4.48 GB				
TV	26.2w	podcast	uplysning 2005.12.06 x264.mp4	255.63 MB	2	0		

Download .torrent (You need software like uTorrent or Ares to start P2P download)

or Torrent from original site: http://tracker.lysator.lu.se:6969/file/info_hash=%24FA%CA%...

More on: WWW | Usenet | IMDB | OpenSubtitles | TV.com | Need a video player? Try DivX (?)

Torrent Details

Trackers: (cross-referenced from BitTorrent sites across the internet, for reliability and max. speed)

<http://tracker.lysator.lu.se:6969/announce/> 2 seeds

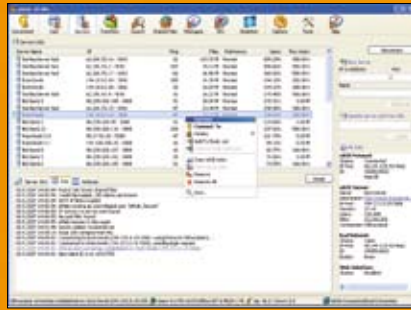
Uploader's Comments: Uplysning 2005.12.06 Podcast

Category	Age	Torrent Tags	Name	Size	Age (since the torrent was created)	h = Hours	d = Days	w = Weeks
TV	24.8w	podcast	uplysning 2006.10.17 x264.mp4	146.11 MB	2	0		
TV	24.8w	podcast	uplysning 2006.04.04 x264.mp4	247.71 MB	2	0		
TV	20.9w	podcast	uplysning 2006.02.21 x264v2.mp4	230.25 MB	1	0		
TV	22.3w	podcast	uplysning 2007.03.06 x264.mp4	205.8 MB	1	0		
TV	20w	podcast	uplysning 2007.03.27 x264.mp4	177.14 MB	1	0		
TV	23.5w	podcast	uplysning 2007.02.20 x264.mp4	236.62 MB	1	0		

ISOHUNTER Dünyanın her köşesinden video günlüklerini ve amatör filmlerini Torrent ağına yükleyenlere siteden ulaşabilirsiniz.

Elektronik eşeğe semer takmak

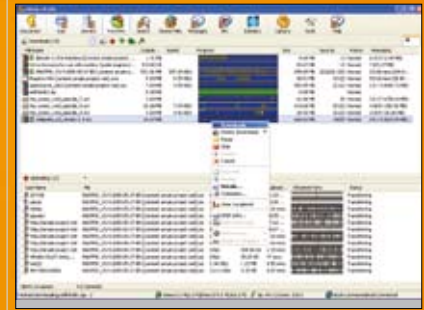
Aslında en kolay ve kullanışlı P2P yazılımı olan Emule'yi bilinçli kullanmak sanal dünyadaki DivX avınızı kolaylaştırmak için en önemli etken.

1 SUNUCU Bağlanacağınız sunucu hızınızı ve arama sonuçlarınızı belirleyecek.

2 ARAMA Aradığınız dosyalar yazılımın kendi arama motorundan da bulunabilir.

3 TRANSFER Gelen ve giden dosyalarınızın kontrolü sizin elinizde.

1 Sunucunuzu seçin

Kalabalık, popüler ve ping'i düşük bir sunucuya bağlanmak diğer kullanıcıların upload listesinde daha çabuk yükselip, daha hızlı download yapabileceğiniz anlamına geliyor. Program kurulduktan sonra gelen standart sunucu listesini de güncellemeniz yeni kaynaklara ulaşmanız için doğru olacaktır. Google üzerinden "Emule server list" ifadesini aratıp ulaştığınız bağlantılardan biriyle yazılım sunucu listesini otomatik olarak güncelleyebilirsiniz.

2 Aramanızı yapın

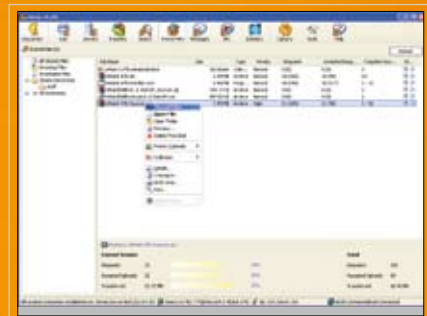
Eğer Web siteleri dışında, Emule'un kendi arama motorunu da kullanmak isterseniz, arama yaparken aradığınız dosyalara dair anahtar kelimeleri yazıp, aramayı hızlandırmak için sadece belli tür dosya türlerine veya belli bir sunucu uzaklığına göre aramanızı özelleştirebilirsiniz.

3 Transfer

Transfer penceresinde indirdiğiniz ve gönderdiğiniz dosyaların durumlarını takip edebilir, bağlantınızın durumuna göre veya diğerlerinin hızını arttırmak için dilediklerinizi durdurabilir veya sürebilirsiniz.

4 Paylaşım

Diğer emule kullanıcılarının aradıklarında görüp kendilerine alabilecekleri dosyaları yazılımın paylaşım bölümünden seçebilirsiniz. Bu noktada bilgisayarınızda yer alan telif koruması altındaki dosyaları paylaşma açmamanız gerektiğini hatırlamanız gerekiyor. Eğer yedek almak amacıyla size ait bir DVD filmin kopyasını almış da sabit diskinizde saklıyorsanız, bunu başka kullanıcılarla paylaşmanın, Emule gibi paylaşım programları ile internete yayınlamanın suç oluşturacağını aklınızdan çıkarmayın.

4 PAYLAŞIM Paylaştığınız dosyaların telifli eserler olmadığından emin olun.

5 İstatistikler

Emule çalıştığı sürece yaptığı download ve upload işlemleri hakkındaki çok detaylı istatistiklere buradan ulaşabilir, trafiğinizi etkin biçimde kullanmak için yaptığınız ayarların sonuçlarını bu grafikler ve istatistikler üzerinden kontrol edebilirsiniz.

Önemli kaynak siteler

İçinde yasadışı kopyalara bağlantı verildiği için sinema endüstrisinin sık sık hışmına uğrayan kaynak web siteleri, devamlı bir hukuk mücadelesi içinde kapatılıp tekrar açılabilir. Dolayısıyla internette kaynak ararken bu sitelerin her an isim, adres değiştirebileceğini, kapanabileceğini gözden çıkarmadan, genel olarak aradığınız dosyalara ulaşmanın mantığını ve püf noktalarını bilmek önemlidir.

DivX dosyalarını en yaygın olarak

bulabileceğiniz kaynak Peer to Peer (P2P) adı verilen dosya paylaşım ağlarıdır. Bir başka kaynak ise easynews (www.easynews.com) gibi haber gruplarıdır. Haber grupları genellikle aylık ücretli bir abonelik gerektirirken ve ağ tarayıcısı üzerinden download'a izin verirken, P2P ağlara erişebilmek, bu ağlar üzerinde arama yapmak, dosya indirmek veya yüklemek için özel bir yazılıma ihtiyaç vardır. En bilindik P2P ağları, Emule (Edonkey, Overnet) ve Torrent ağlarıdır. Her ikisi de kendine has paylaşım algoritmaları ile kullanıcıları

nın, birbirlerinin bilgisayarındaki iznili dosyalara ulaşip onları kendilerine almasını sağlar. Dolayısıyla bu ağları kullanırken, paylaşma açacağınız dosyaların telif hakkı korunan dosyalar olmasına özen göstermeniz gerekir.

Bir P2P yazılımı kullanarak internetteki DivX dosyalarına ulaşmak isterseniz on milyonlarca dosya arasında etkin şekilde arama yapmak ve istediğiniz dosyalara ulaşmak en büyük kabusunuz haline gelebilir zira hacker'ların Truva atı ve virüs yüklediği dosyaları ya da en iyi ihtimalle ismi aradığınız dosya ile aynı →

SHARE VIRUS Emule ağında aradığınız dosyaların rahatça bulunabileceği kategorik bir online topluluk. Virüs, trojan gibi belalarla ilgisi yok.

olsa da içeriği bambaşka olan bir "fake" dosyayı indirmek için değerli zamanınızı ve ağgelişliğinizi harcıyor olabilirsiniz.

P2P'lerde arama yapmak isteyenler için doğru adres, doğruluğu ve temizliği diğer kullanıcılar tarafından kanıtlanmış dosyaların bağlantılarının verildiği web siteleri üzerinde araştırma yapmaktır. Ancak bu noktada, yukarıda değindiğimiz gibi, siteden aldığımız bağlantılarla bilgisayarınıza yüklenecek video dosyasının telif haklı bir filmin kopyası olmamasına özen göstermeniz gerekecektir. Zira ilgi duyduğunuz podcastler, amatör klipler, telifleri düşmüş filmler veya belgesellerden oluşan milyonlarca dosya arasında mutlaka yasadışı kopya DivX filmlerin de yer alabileceğini unutmamalısınız.

P2P arama siteleri

1 Emule ağı

Web: ShareVirus
Bağlantı: www.sharevirus.com

Aradığınız videolar için konu başlıklarına ayrılmış geniş bir foruma sahip olan Share Virüs sitesi, ismi ile ironi olacak şekilde ziyaretçilerine arka planda virüs, Truva atı, spyware yüklemeye çalışmayan, pop up'lar açmayan, anti vürüs yazılımınıza alarmlar çaldırtmayan en nezih paylaşım sitelerinin başında geliyor. Tamamen kullanıcılarının gönüllü link-

lemesiyle oluşan dev kitaplığı sayesinde, aradığınız konulardaki divx dosyalarının Emule ağı üzerindeki güvenilir linklerine ulaşabilirsiniz. Ayrıca Share Virüs'ün ana sayfası üzerinden link verilen diğer ünlü paylaşım sitelerine de ulaşabilirsiniz ama bu gezintinin sırasında antivirüs yazılımınızın online trafiği etkin olarak gözetlediğinden emin olmanızı öneririz.

2 Torrent ağı

Web: ISO Hunt
Bağlantı: http://isohunt.com/

Torrent ağında aradığınız dosyaların linklerine ulaşmak için kullanabileceğiniz güvenilir ve etkin sitelerin başında ISO Hunt geliyor. Arama sistemi, çıkan sonuçları Torrent ağında çok önemli olan kaynak sayısına göre sıralamanıza

BITTORRENT Torrent ağı üzerinden aradığınız dosyaları indirebilmeniz için Bittorrent lazım.

Altyazı arama

İnternet üzerinde alt yazı aramak tehlikeli bir konu. Zira, sinema endüstrisi alt yazıların kendilerine ait telifli materyaller olduğunu savunurken Türkçe'si bulunmayan yabancı filmlere alt yazı yazan internet kullanıcıları ise anonim bir hizmet verdiklerini dile getirerek kendilerini tanımlıyorlar. Google üzerinde "alt yazı", "subtitles" kelimelerini aratarak bu servisleri veren sitelere ulaşmak mümkün olabilir ancak sitelerin bazıları değişik zamanlarda mahkeme kararları ile erişime kapatılmış olabiliyor. Bu noktada yaptığınız işlemin, indirdiğiniz alt yazının yasal olup olmadığını da gözetmelisiniz.

izin veriyor. Bulduğunuz bağlantının yeterli kaynak sayısına sahip olduğundan ve aradığınız kaliteyi sağladığını yine arama sonuçlarının üzerine basarak genişleteceğiniz alt pencerede inceleyebilir, yeterli bulursanız dosyayı indirip, çalıştırarak bağlantının Torrent yazılımınız tarafından listeye alınmasını sağlayabilirsiniz. Ancak torrent yazılımlarının internet bağlantısını çok saldırgan biçimde sömüreceğinin bilincinde olarak, upload ve download boyutlarını, bağlantı sayılarını dikkatle ayarlamak gerekecektir. Zira, düşük hızlarda download yapsanız bile açtığı bağlantılar ağ genişliğini kolayca tüketip web sayfaları arasında bile dolaşmanızı engelleyebilmektedir.

DivX formatı, son beş yıldır internet üzerindeki fdijital video transferinin ve sinema sektöründeki olumlu veya olumsuz pek çok gelişmenin sorumlusu kabul edilebilir.

Özellikle de hakkında açılan davalar, tartışmalar onu hep gündem maddesi olarak tutsa da, son sözü yine kullanıcıların söylediği ve DivX gibi kullanışlı ve ekonomik bir çözümü tercih ettikleri son yıllarda artık kendini kanıtladı. Üstelik de cep telefonlarının bile yüksek boyutlu ve yüksek çözünürlükte video film çekebildiği bir çağda, kullanışlı ve ekonomik bir algoritma olan DivX biçimine hakim olmanız, hayatınızı kolaylaştıracaktır. ■

Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr

MP3 sırları

MP3'le yaşanan sorunlara son! Çok özel araçlarla ve web hizmetleriyle kolayca mükemmel bir müzik arşivine sahip olabilirsiniz.

Bu yazıda

CD'leri kolayca rip'leme

Müzik arşivine çeki düzen

Ses seviyelerini eşitleme

Ücretsiz MP3 kaynakları

Kişisel müzik arşiviniz aslında küçük bir servettir. Ancak bu arşivin bakımı ve optimizasyonu sinir bozucu olabilir. Özellikle de en sevdiğiniz parçaların ses seviyesi farklıysa ve her parçada ses ayarını yeniden yapmak zorunda kalıyorsanız.

Bu durumda ya komşunuz ses seviyesinden rahatsız olup süpürgeyi sapıyla tavana vurur veya parçalar o kadar sessizdir ki hiçbir şey duyamazsınız. Bu duruma son verebilirsiniz. Tüm parçaları aynı ses seviyesine nasıl getireceğinizi, CD'leri profesyonel bir şekilde nasıl rip'leyeceğinizi ve devasa bir müzik arşivine nasıl çeki düzen vereceğinizi bu yazıda açıklayacağız.

Ayrıca başka bilgisayarlardan müzik arşivinizi nasıl dinleyebileceğinizi ve ücretsiz olarak MP3 ve diğer müzik kaynaklarına nasıl ulaşabileceğinizi gösteriyoruz. En popüler müzik dinleme yazılımlarını geliştiren eklentilere (plugin) de yer verdik.

Müzik CD/DVD'lerini rip'leme

İhtiyacınız olan: BonkEnc

Bilgi için: www.bonkenc.org

Müzik rip'leme için birçok program mevcut ve elbette hemen hemen tüm müzik çalma yazılımları da rip işlevine sahip. Ancak bu yazılımlar CD'deki müziği sadece belirli bir biçime dönüştürür ve kullanımları da o kadar kolay değildir. Bonkenc bu bağlamda daha başarılı bir alternatif: Araç sevdiğiniz diskleri MP3'lere dönüştürüyor, eser ve yorumcu adlarını ağda otomatik olarak arıyor. Sevilen Cdex programının fanatikleri

Bonkenc'i sevecekler. Her iki araç da rip için aynı motoru kullanıyorlar ve hatta hata düzeltme için "cdparanoia" adında aynı işleve sahipler.

Codec seçimi: WAVE, OggVorbis ve AAC gibi en önemli codec'leri Bonkenc hâlihazırda destekliyor. Standart olarak Lame MP3 ayarlı durumda. Bu da zaten en iyi seçim, zira ister PC de ister taşınabilir olsun, her yazılım bu biçimi oynatabiliyor ve otomobillerde kullanılan radyolar da artık MP3 uyumlu.

Ayarlar / Genel ayarlar / Çeviriciler seçeneğinden, dönüştürülen dosyaların kaydedileceği çıkış dizinini seçin. *Çevir On-the-Fly* seçeneğini seçili bırakın, araç böylece önce bir WAV dosyası oluşturmadan anında bir MP3 dosyası oluşturacaktır. Son olarak *Kodlayıcı ayarları*'na tıklayın ve 192 kbps'lik bir bit oranı ayarlayın. Böylece CD kalitesinde ses elde edebilirsiniz. VBR sekmesinde daha ince ayarlar yapabilirsiniz: *VBR mtrh* ile bit oranının değişken olmasını sağlayabilirsiniz. Sabit (CBR) bit oranının aksine, bu durumda dosya gerçekten de ihtiyaç duyduğu kadar yer kaplayacaktır. Bunu, özellikle parçanın içinde sessiz kısımlar bulunuyorsa kullanabilirsiniz. Değişken oranda codec bunu fark edip sessiz yerlere daha az ka-

Web'de ücretsiz hit parçalar

Bu web hizmetleri, sadece sevdiğiniz parçaları çalıyorlar.

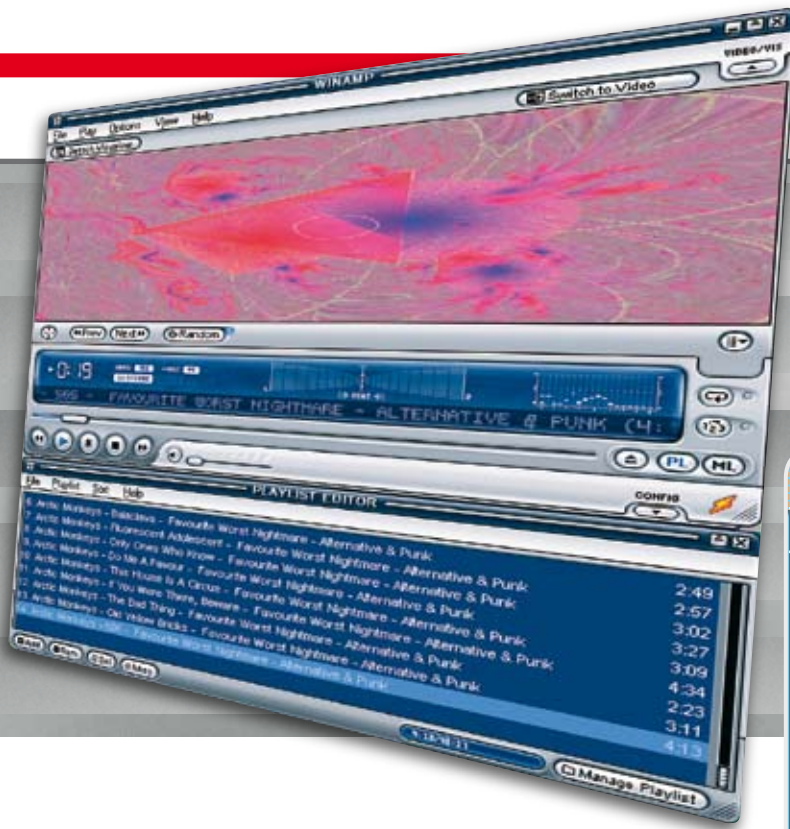

Kişiselleştirilmiş internet radyosu topluluğu, bir sanatçı adı girdikten sonra sizi müzik akışıyla şaşırtıyor. Bulunan sonuçların sevdiğiniz grubun tarzına benzemesi çok iyi. www.last.fm

Burada bir parça havuzundan istediğiniz şarkıları seçip kendi çalma listenizi oluşturuyorsunuz. Finetune, sadece bu parçaları çalıyor, ancak çalma sırasını değiştiremiyorsunuz. www.finetune.com

WINAMP-PAKETİ

Paketin özelliği: Bu araçlarla iPod'u Winamp'la donatabilir, TV izleyebilir ve uygulamayı çalar saat olarak kullanabilirsiniz.

Araçlar: Winamp Full, Gapless Audio output, izotope Vinyl, Milkdrop, ml_ipod, Oboe, Streamripper Plugin, KeyController, Winamp TV, Wakeup Control, wTunes

CHIP-Code © WINAMP

yıt alanı veriyor ve üç dakikalık bir parçada bu sayede yaklaşık 1 MB kayıt alanı tasarrufu mümkün oluyor.

CD'yi taktıktan sonra: Araç, internet bağlantısı olduğunda freedb adındaki ücretsiz bir veritabanında sorgulama yaparak anında her müzik CD'sinin içeriğini gösteriyor. Bonkenc parçayla ilgili herhangi bir bilgi bulamazsa, bilgileri kendiniz girebilirsiniz. Bunun için daha sonra tanıtacağımız MP3Tag adlı araçtan faydalanabilirsiniz.

CD'yi PC'ye aktarma: Çevirmeye başla komutuyla dönüştürme işlemini başlatabilirsiniz. Başka bir codec kullanmayı tercih ediyorsanız, bu aşamada önce istediğiniz çeviriciyi seçin.

Codec güncelleme: Bonkenc'i değişik

codec'lerle donatabilirsiniz. Her halükarda ücretsiz Lame MP3 codec'inin en güncel sürümünü kullanmalısınız, zira bu codec sürekli olarak geliştiriliyor. Codec'i www.mitiok.cjb.net adresinde bulabilirsiniz. Şimdi yapmanız gereken, arşivden çıkardığınız "lame_enc.dll" dosyasını "BonkEnc - encoders" dizindeki eski sürümün üstüne yazmak. Diğer codec'leri de bu şekilde eklemeniz gerekiyor.

Codec karmaşasına son

İhtiyacınız olan: Super 2007

Bilgi için: www.erightssoft.net

Belli bir şarkıyı MP3 olarak elde etmek istiyorsunuz, ancak maalesef sadece WMA olarak bulabildiniz. Hiç sorun değil: Super adındaki program, yaygın olarak kullanılan biçimleri MP3, WAV veya AAC'ye dönüştürebiliyor. Araç ilk bakışta çok fazla seçenek sunduğu için, karmaşık gibi görünse de, birkaç dakika sonra kendisine alışıyorsunuz. Mesela ses ve video için seçenekler mevcut, zira Super, müziğin yanında filmleri de dönüştürebiliyor. Sağ tuşla tıklayarak menüye ulaşabilir, *Add Multimedia Files* ile WMA dosyasını ekleyebilirsiniz. Super, asx veya m3u gibi çalma listesi (playlist) biçimlerini de okuyabiliyor. *Select the Output Container / MP3'ü* seçin. Seçneğin adı *Container*, zira Container (taşırıyıcı) biçimi çoğunlukla video dosyala-

rında kullanılıyor. Bunun için de çeşitli codec'ler bulunuyor. AVI biçiminde mesela ses bölümü WAV veya AAC ile dönüştürülebilir. Bunlar MP3 biçiminde bulunmayan seçim imkânları. Programı tıpkı bir ripper gibi ayarlayın: 44,1 kHz'lik bir örnekleme (sampling) ve 192 KBit/s'lik bir bit oranı. *Output File Saving Management* altında kayıt yerini belirleyebilirsiniz, *Encode* komutuyla da dönüştürme işlemi başlayacaktır.

Taşınabilir filmler: Araç sadece filmleri ve müzik parçalarını dönüştürmekle kalmıyor, bunları aynı zamanda cep telefonuna ve PSP'ye uyumlu bir hale getiriyor. iPod ve Zune player için de hazır taşıyıcılar mevcut.

Sinir bozucu kopyalardan kurtulmak

İhtiyacınız olan: Duplicate Music Files Finder

Bilgi için: www.icibrossolutions.com

Çok sevdiğiniz bir sanatçının yeni albümünün erken çıkan single'ı PC'nizde duruyor. Daha sonra buna albümün tamamını eklediğinizde, hit parça diskinizde iki defa kaydedilmiş olacaktır. Bu şekilde zamanla sistemde birçok kopya birikir. Duplicate Music Files Finder bunların hepsini buluyor. *Add folder* ile şarkıların kayıtlı olduğu dizini ekleyebi-

MEDIA PLAYER PAKETİ

Paketin özelliği: Windows Media Player'a DivX codec'ini ekleyin. Diğer araçlar da müzik zevkinize uygun olarak mükemmel çalma listeleri oluşturur. Ayrıca alternatif olarak Media Player Classic kullanabilirsiniz.

Araçlar: DivX-Codec, Last.fm, Media Player Classic, The Filter

CHIP-Code © MEDIAPLAYER

ITUNES PAKETİ

Paketin özelliği: Kendi şarkılarınızı web tarayıcıdan ya da istediğiniz bilgisayardan dinleyebilir, parçaların şarkı sözlerini arayabilir ve birbiriyle uyumlu şarkılar oluşturabilirsiniz.

Araçlar: EvilLyrics, MyTunes-RSS, The Filter, goPod

CHIP-Code © ITUNES

lirsiniz. Araç alt dizinleri de tanıyor. Bunu istemezseniz *Options / General / Search in Subfolders* ile iptal edebilirsiniz. Burada aynı zamanda aracın tüm dosya türlerinin kopyalarını tarayıp taramaya çağını da ayarlayabilirsiniz. Bu sayede kopyası olan resimleri ve belgeleri de bulabilirsiniz. Müzik dosyalarını ise en iyisi *Advanced file matching* ile bulabilirsiniz.

Arşive çeki düzen

İhtiyacınız olan: MP3Tag

Bilgi için: www.mp3tag.de/en

Bilgisayarınızda sıkça karşınıza "Track01" veya "unknown" adlı müzik parçaları çıkar. Bu dosyalarda parçalarla ilgili ek bilgiler, yani ID3 tag'leri (etiketler) eksiktir. MP3Tag ile bu bilgileri ekleyebilirsiniz. Bunun için sürükleyip bırak yöntemiyle adı olmayan bir albümü program penceresine taşıyın ve tüm şarkıları seçin. Şimdi *Başlık*, *Sanatçı* veya *Album* gibi alanları doldurun ve değişiklikleri disket simgesiyle kaydedin. Ar-

tık parça bilgilerini girmiş oldunuz, ancak dosya adları olduğu gibi duruyor. Şimdi her dosyanın adını elle değiştirebileceğiniz gibi, MP3Tag'ın başka bir işlevini de kullanabilirsiniz: *Dönüştür / Dosya Adı / Etiket* ile etiket bilgilerini doğrudan dosya adlarına aktarabilirsiniz. Açılan pencerede karşınıza çıkan karakter ve harf dizisi ilk bakışta kafa karıştırıcı görünebilir: Biçimlendirme dizelerini biraz İngilizce bilgisiyle kolayca çözebilirsiniz. Yüzde işaretlerinde arka arkaya sıralanmış olarak parça adı, sanatçı veya albüm gibi bilgiler yer alır. Yani "%-track%" (parça numarası) veya "%artist%" (sanatçı). Özellikle tek satırlı ekrana sahip bir MP3 çalar kullanıyorsanız, MP3Tag tarafından önerilen sırayı değiştirmelisiniz: Burada parça numarası, parça adı, sanatçı, albüm pratik bir çözüm olacaktır. Böylece parçalar klasörlerde ve çalma listelerinde parça adı ve sanatçı gibi önemli bilgiler başta olacak şekilde görüntülenir. Biçimlendirme dizeleri ile ilgili ayrıntılı bilgileri *Yardım* menüsünde bulabilirsiniz.

İPUCU MP3 çalarınız bazı parçaları tanıyamıyorsa, bunun nedeni ID3 etiketinin olmamasından kaynaklanabilir.

Ses ayarı farklarını düzeltmek

İhtiyacınız olan: MP3Gain

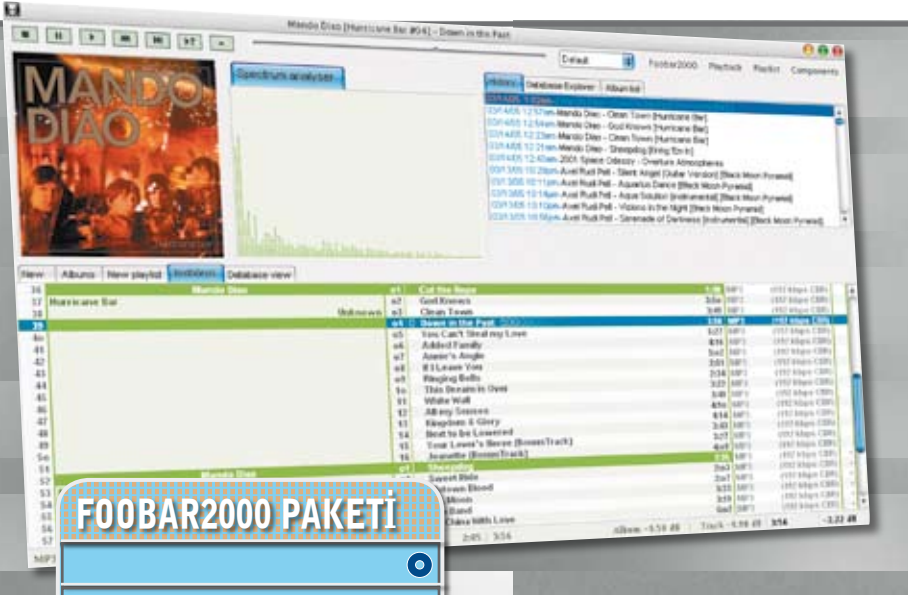
Bilgi için: <http://mp3gain.sourceforge.net>

Ses seviyesindeki büyük farklar çoğunlukla problemlidir ve hatta işitme duysu için tehlikelidir. Gerçi Apple iTunes, tüm şarkıları uygun seviyede bir ses ayarıyla çalma imkânı sunuyor, ancak pratikte bunun pek de etkili olduğunu söyleyemeyiz. MP3Gain, dijital müzik parçalarının ses seviyelerini eşitler. Kurulum sırasında *Language files / Turkish* ile

SES UYUMU

Değişik ses seviyeli şarkıları MP3Gain ile düzenleyebilirsiniz. Böylece tüm müzik arşiviniz aynı ses seviyesine gelir.

FOOBAR2000 PAKETİ

Paketin özelliği: Foobar'ın yanında programa yazma işlevi, şarkıların çalınma sıklığı ile ilgili istatistikler veren ve otomatik olarak çalma listeleri oluşturan özellikler kazandırabilirsiniz.

Araçlar: Autoplaylist Manager, burninate, Playback Statistics

CHIP-Code © FOOBAR

programın Türkçe sürümünü kurabilirsiniz. Öncelikle *Hedef "Normal" Ses* değerini vermelisiniz. 89 dB'lik standart değer çoğunlukla uygundur, zira MP3'ler bu değer üzerinden çoğunlukla "kırılma" (clipping) oluşturur. Yani sinyal yüksek ses seviyelerinde kesilir. Yazılımın üreticisine göre modern CD kayıtlarında bu değeri biraz yükseltebilirsiniz. *Seçenekler / Parça Kazancı yaparken kesme yapma* seçeneğini işaretleyerek işi garantiye alabilirsiniz. Eşitleme için şunları yapın:

Parça eşitleme: Arşivinizi komple ses seviyesi olarak eşitlemek istiyorsanız, *Dizin ekle* düğmesine tıklayın. Araç alt-dizinleri de listeye ekleyecektir. Şimdi *Parça kazancı* ile ses seviyesini değiştirebilirsiniz. Daha önce parçayı analiz edebilirsiniz, ancak buna gerek yok.

Albüm eşitleme: Tek bir albümün ses seviyesini ayarlamak da mümkün. Farklı ses seviyeleri bazen gerekli olabilir, mesela bir rock albümünde ses seviyesinin daha yüksek olması istenir. *Albüm*

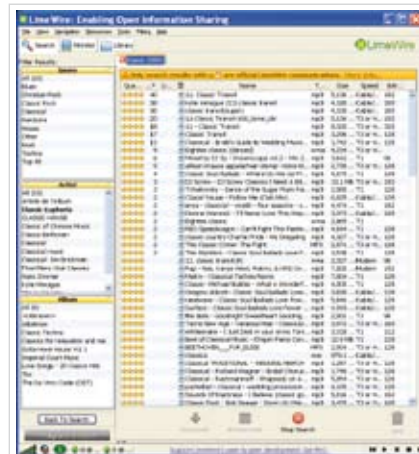
kazancı ile bu mümkün. Sonuçtan memnun kalmazsınız yeni değerlerle yeni bir deneme yapabilirsiniz.

Her yerde kendi müziğinizi dinleyin

İhtiyacınız olan: Oboe Sync, internet

Bilgi için: www.mp3tunes.com

Taşınabilir çalarınızı evde mi unuttunuz? Sorun değil. Favori şarkılarınızı internet bağlantısı olan her bilgisayarda dinleyebilirsiniz: Mp3tunes, kayıt oluktan sonra size bir GB boyutunda ücretsiz bir alan sunuyor ve sınırsız web alanı için bekleme listesine dâhil oluyorsunuz. Ancak haftalarca beklemeniz gerekebilir. Yılda 40 dolar karşılığında sınırsız alana sahip olabilir ve DRM track'lerinizi iTunes Store'dan kaydede-

MP3 PAYLAŞIMI LimeWire bulunduğu sonuçları sanatçı ve albüm adına göre gruplayabiliyor.

bilirsiniz. 10 MB'lık dosya sınırlaması da 50 MB'a çıkıyor. Web tarayıcı üzerinden parçalarınızı dinleyebilir ve yönetebilirsiniz. Ancak Oboe Sync adlı araçla bunlar daha kolay. Burada e-posta ve şifrenizi girdiğinizde *Get statistic* ile çevrimiçi kütüphanenize ulaşabilirsiniz. *Sync Details* ile Oboe'nin yüklemesi gereken belli dizinleri belirleyebilirsiniz veya parçaları internetten bilgisayarınıza indirebilirsiniz.

Hızlı MP3 paylaşımı

İhtiyacınız olan: LimeWire

Bilgi için: www.limewire.com

LimeWire, değişik dosyaları takas edebileceğiniz Bittorrent desteği de olan bir Gnutella klonu. Java dilinde yazılmış program, Gnutella ağlarına bağlanmanızı sağlıyor. Böylece tüm dünyadaki kullanıcılarla dosyalarınızı paylaşabilirsiniz. Arama çabuk sonuçlanıyor, bulunan isabetler listeleniyor ve üzerine tıkladığınızda istediğiniz dosya bilgisayarınıza indiriliyor. iTunes entegrasyonu da olan LimeWire'in yeni sürümündeki daha güvenli bağlantılar için TLS desteği ve ender bulunan dosyaları daha iyi bulan ve takılmış download'ları daha kolay devam ettiren Mojito DHT desteği dikkat çekici.

Güvenlik duvarları arkasından da dosya transfer edebilen LimeWire, arama sonuçlarındaki aynı dosyaları tanıyor ve bunları hemen grupluyor. MP3'lerin dışında diğer her türlü dosya türünü de bu şekilde bulmak mümkün. Aramayı, sadece ses, video veya program dosyaları bulunacak şekilde kısıtlamak mümkün. Arama sorguları önbellege alınabiliyor, böylece değişik arama sonuçları içeren birçok sayfa arasında hızlı bir şekilde geçilebiliyor. Hemen her işletim sistemi için uygun bir sürümü olan program, oldukça geniş bir kullanıcı kitlesine sahip. LimeWire'in pro sürümü yaklaşık 25 dolar karşılığında optimize edilmiş arama sonuçları, daha hızlı download'lar ve daha fazla kaynağa bağlantı gibi özellikler vaat ediyor. ■

DH/ Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Windows Live Messenger sırları

Windows Live Messenger ile yapabilecekleriniz sadece onun size sunduklarıyla sınırlı değil. MSN'in sırları bu yazıda açığa çıkıyor.

Yazılım devi Microsoft'un, diğer alternatiflerine göz açtırmayan anında haberleşme yazılımı Windows Live Messenger tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de büyük bir kullanıcı potansiyeline sahip. Küçük-büyük fark etmez, "eli internet tutan" hemen hemen herkesin en az bir MSN adresi olduğunu söylersek abartmış olmayız. Peki, dünya genelinde milyonlarca kullanıcıya sahip olan Windows Live Messenger, son sürümü ile birlikte kullanıcılarına, bir sohbet ve haberleşme aracında ihtiyaç duyabilecekleri tüm özellikleri sunmayı başarabiliyor mu?

Bu soruyu şu şekilde cevaplayabiliriz: Windows Live Messenger, bir sohbet yazılımında yer alması gereken standart özellikleri kullanıcılarına sunuyor elbette. Ancak bunları yeterli görmeyen ve sohbet yazılımını daha işlevsel ve eğlenceli kılmak isteyenler için hazırlanan 3. parti eklentilerle, Windows Live Messenger çok daha etkili bir iletişim aracı da olabiliyor. Bu sayede, kullanıcıların, kişisel isteklerine göre yazılımı daha işlevsel kullanabilmeleri sağlanıyor. Yazı akışımızda yer vereceğimiz ve ancak Windows Live Messenger üzerine kurup kullanabileceğiniz eklentilerle, popüler sohbet yazılımını daha işlevsel hale getirebilirsiniz. Böylece, listenizde yer alan arkadaşlarınıza ufak şakalar yapabilecek ve açığa çıkacak ekstra özelliklerle farklı deneyimler yaşayabileceksiniz.

Messenger Plus! Live

Messenger Plus! eklentisi, 2001 yılından bu yana MSN Messenger'ın tüm sürümleri için hazırlandı ve o tarihten bu yana tam 150 milyon kişinin sistemlerine yüklemesiyle bir rekora imza attı. Daha sonra Windows Live Messenger için de hazırlanan Messenger Plus! Live eklentisi, sohbet yazılımınıza birçok yeni işlev kazandırarak yepyeni bir deneyim yaşamınızı sağlıyor. Eklentiye bilgisayara kurarak yazılımınızın devamında bahsi geçen tüm özellikleri rahatlıkla kullanabilirsiniz.

Yapabilecekleriniz:

Çoklu MSN

Birden fazla MSN hesabını kullanabilme
Bilindiği gibi Windows Live Messenger sadece bir MSN hesabı kullanmanıza izin veriyor ve birden fazla hesabınız varsa bunları aynı anda açamazsınız. Ancak, Messenger Plus! Live eklentisini

kurduktan sonra böyle bir şansa sahip olabilir ve çoklu MSN desteği sayesinde aynı anda dilediğiniz kadar MSN hesabını kullanabilirsiniz. Bunu gerçekleştirebilmek için Windows Live Messenger'ı açın ve programa eklenen *Plus!* menüsüne tıklayarak *Tercihler* seçeneğini çalıştırın. Ekrana gelen pencerede *Messenger* sekmesine gelin ve *Aynı anda birden fazla hesaba bağlanmama izin ver* kutucuğunu işaretleyin. Bu aşamadan sonra Windows Live Messenger'ı her çalıştırdığınızda yeni bir pencere açılacak ve dilediğiniz kadar MSN hesabını aynı anda kullanabileceksiniz.

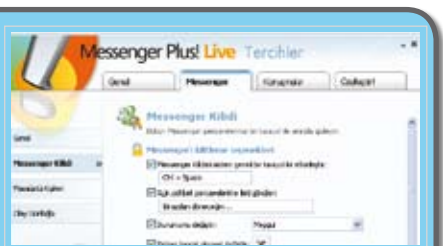
PATRON KİLİDİ

Tehlikeli anlar için hızlı koruma

Windows Live Messenger, özellikle işyerlerinde rağbet gören bir iletişim aracı. Yazışma yaptığınız bir anda patronunuz odanıza girer ve sizin sohbet programı kullandığınızı görürse bu durum kariyeriniz açısından pek de parlak olmayabi-

ÇOKLU MSN Aynı anda birden fazla Windows Live Messenger.

MSN KİLİDİ Acil durumlarda hemen Messenger'ı gizleyebilirsiniz.

lir. Messenger Plus! Live, bu gibi durumlarda kullanılabilecek hayli etkili bir çözümü de beraberinde sunuyor: “Messenger Kilidi”. Acil durumlarda belirleyeceğiniz bir kısayol tuşu ile Windows Live Messenger programını ve açık olan tüm sohbet pencerelerini bir anda pasif duruma getirip gizleyebilirsiniz. Buna ek olarak sohbet programınız görev çubuğuna farklı bir simgeyle gizlenebilir ve önceden belirlediğiniz bir mesaj, yazışmakta olduğunuz kişilere otomatik olarak gönderilebilir (“şu an patron geldi” gibi). *Plus!* menüsünden *Tercihler* seçeneğini çalıştırın ve *Messenger* sekmesine gelip sol kısımdan *Messenger Kilidi* butonuna tıklayın. Bu bölümde kilidi etkin duruma getirebilir ve tüm ayarlarınızı kolayca yapabilirsiniz.

AVATAR KAPMA

Yazıştığınız kişinin avatarını alın

Windows Live Messenger’da *Görüntü Resmi* bölümünde, kullanıcılar kendi resimleri veya tarzlarını yansıtan çok farklı ve renkli avatarlar kullanabiliyorlar. Listenizde yer alan kullanıcıların avatar resimlerini beğendiğiniz durumda, size göndermelerini isteyip olumsuz yanıt aldığınızda, farklı bir yöntemle bu resimleri kolayca elde edebilirsiniz. Sohbet penceresinin üst kısmında yer alan *Plus!* seçeneğine tıklayın ve açılan menüden *Kişi Bilgisi* seçeneğini çalıştırın. Ekrana gelen pencerede kişinin görüntü resmi açılacak ve hemen yan tarafında *Bu resmi kaydet* diye bir ibare yer alacaktır. Gerisi size kalmış...

SEKMELİ SOHBETLER

Tüm sohbet oturumları tek pencerede

Windows Live Messenger ile birden fazla kişiyle yazışma yaptığınızda, birçok sohbet penceresiyle boğuşmak zorunda kalabilir ve diğer masaüstü uygulamalarıyla çalışırken meydana gelen bu kalabalıktan rahatsızlık duyabilirsiniz. Messenger Plus! Live ile Internet Explorer 7’deki sekmeli pencere mantığıyla örnekleyebileceğimiz bir şekilde sohbet oturumlarını tek pencere altına toplayarak, tüm yazışmalarınızı sadece bir pencereden yönetebilirsiniz. Böylece on kişiyle aynı anda sohbet ederken on ayrı pencere açılmaz ve tüm yazışmalar sadece tek bir pencere altında takip edilebilir. Windows Live Messenger’ın *Plus!* menüsüne tıklayın ve *Tercihler* seçeneğini çalıştırın. Ekrana gelen pencerede *Konuşmalar* bölümüne tıklayın ve sol kısımda yer alan *Sekmeli Sohbetler* seçeneğini ekrana getirin. *Bütün sohbetlerimi sekmeli tek bir pencerede gruplandır* kutucuğunu işaretleyin. Son olarak *Tamam* düğmesine basarak değişikliği kaydedin.

KİŞİSEL DURUMLAR

Uyuyorum, TV izliyorum veya oyundayım

Birçok internet kullanıcısı için Windows Live Messenger artık bir yaşam biçimi haline gelmiş durumda. Gün içersinde sürekli açık olarak bırakılan sohbet yazılımı ile o anki durumunuzu, “meşgul”, “dışarıda”, “öğle yemeğinde” veya “telefonda” gibi ibarelerle listenizdeki diğer kullanıcılara belirtebiliyorsunuz- →

1/1 boyut

ZEN
STONE 1GB

52\$
+KDV

EĞLENCE ZAMANI

Listenizdekileri korkutma vakti!

Windows Live Messenger ile listenizdeki kişiler için ufak tefek şakalar hazırlayarak eğlenceli vakitler geçirebilirsiniz. Birazdan anlat acağımız bu şakanın gerçekten çok akıllıca hazırlandığını okuyunca sizler de göreceksiniz. Windows Live Messenger programına giriş yaptınız ve listenizdeki kişilerle yazıyorsunuz. Bir anda oturumunuz kapandı ve *Başka bir bilgisayardan Messenger'da oturum açtınız. Yeniden oturum açmak için burayı tıklayın.* yazan bir uyarı penceresiyle karşılaştınız. Bunun anlamı, bir başka bilgisayarda sizin kullanıcı adınız ve şifrenizle oturum açıldı demektir. Kısacası MSN hesabınız başkaları tarafından ele geçirilmiştir.

Bu olayı şaka olarak değerlendirmek şu şekilde oluyor: Öncelikle Windows Live Messenger'a giriş yapıyorsunuz ve daha sonra *Araçlar / Seçenekler* menüsüne gelerek isminizi *Başka bir bilgisayardan Messenger'da oturum açtınız. Yeniden oturum açmak için burayı tıklayın.* olarak değiştiriyorsunuz. Son olarak da görüntü resminizi gizlemeniz gerekiyor. Bu aşamadan sonra MSN oturumunuzu kapatıp tekrar giriş yaptığınızda listenizdeki kişilerin tümü *Başka bir bilgisayardan Messenger'da oturum açtınız. Yeniden oturum açmak için burayı tıklayın.* yazan bir pencere ile karşılaşmış bir anda MSN hesaplarının çalındığını düşünüyorlar.

nuz. Messenger Plus! Live eklentisi ile bu kişisel durumları daha da zenginleştirerek kendinize özel durumlar oluşturabilir ve sizlere mesaj atan kişilerin otomatik cevaplanabilmesini sağlayabilirsiniz. Örneğin Messenger yazılımınız açık ve o sırada siz de televizyon seyretmek için

bilgisayar başından ayrılacaksınız. Kendinize özel bir "TV Durumu" oluşturarak, bu durumu seçili hale getirip TV izlemek üzere bilgisayar başından ayrılırsanız, birinden mesaj aldığınızda, sistem karşı tarafa "Şu an TV izliyorum" gibi bir otomatik mesaj göndererek, o anki durumunuzu bildirebilir. Yeni bir durum tanımlamak için Windows Live Messenger'ı ekrana getirin, *Plus!* menüsünden *Tercihler*'e tıklayın ve daha sonra da *Özelleştir!* sekmesine geçin. Sol tarafta bulunan *Kişisel Durum* bölümüne tıklayarak kendinize özel durumlar oluşturabilirsiniz.

HAZIR METİNLER

Sohbeti kolaylaştırmak sizin elinizde!

Günlük sohbetlerimizde hemen hemen hergün kullandığımız standart kalıplarıımız vardır. "Merhaba, ne haber?" veya "Nasılsınız?" gibi cümlelere, "İyiym sen nasılsın?" veya "Senden ne haber?" gibi hep aynı şekilde karşılık vermek, hele de yoğunsanız sıkıcı olabiliyor. Bazen gün içersinde onlarca kişiye tekrar tekrar bunları yazmak durumunda kalabiliyoruz. "Hazır Metinler" seçeneği ile bu gibi sorular için önceden tanımlayacağınız mesajları kısayol tuşları ile karşı tarafa kolayca gönderebilirsiniz. Böylece birisi size "Ne haber?" diye bir mesaj gönderdiği zaman, siz sadece belirlediğiniz kısayol tuşu ile "İyiym senden ne haber, hayat nasıl gidiyor? Neler yapıyorsun?" gibi uzun bir mesaj gönderebilirsiniz. Hazır metin ve kısayol tanımlayabilmek için Windows Live Messenger'da *Plus!* menüsüne gelin ve *Tercihler* seçeneğine tıklayın. Daha sonra *Konuşmalar* sekmesine geçerek sol taraftaki *Hazır Metinler* bö-

lümünü ekrana getirin. Yeni bir hazır metin tanımlamak için *Ekle* butonuna basın ve kısayol tuşu ile birlikte hazır metninizi tanımlayarak son olarak *Tamam* düğmesine basın.

MessengerDiscovery

Windows Live Messenger programı için hazırlanan eklenti paketlerinden bir tanesi de MessengerDiscovery Live. Windows Live Messenger programında sınır getirilmiş, olmayan veya olduğu halde kullanılmayan birçok özelliği MessengerDiscovery Live programını sayesinde kullanabilirsiniz. Yazımızın bu bölümünde MessengerDiscovery Live programını yükleyerek, Windows Live Messenger'a ekleyebileceğiniz yeni özellikleri bulabilirsiniz. MessengerDiscovery Live programının Türkçe dil seçeneğini kullanmak için ana ekranda bulunan dil seçeneğinden Türkçe'yi işaretli hale getirmeniz yeterli olacaktır.

Yapabilecekleriniz:

TAKLİT EDİN

Mesajlaştığınız kişi adına konuşun!

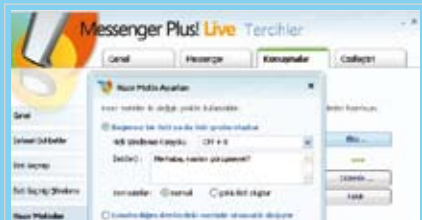
Hiç kuşku yok ki MessengerDiscovery Live eklentisinin, kullanıcılarının en hoşuna gideceği özellik "Imitate", yani mesajlaştığınız kişi adına ileti gönderebilmek özelliği olacaktır. Başka bir deyişle, anlık iletilerinizi sohbet ettiğiniz kişi tarafından yazılmış gibi gösterebilirsiniz. Bu şaşırtıcı ve bir o kadar da eğlenceli özelliği, mesaj alanına "imitate" (turnak işaretleri yok) yazdıktan sonra, göndereceğiniz iletiyi yazarak kullanabilirsiniz. Yazmış olduğunuz ileti karşı tarafın ismi altında, kullanmış olduğu yazı tipi ve

RESİM KAPMA Listenizdekilerin resimlerini kaydedebilirsiniz.

SEKMELER Birden fazla oturumu tek bir pencerede toplayabilirsiniz.

HAZIR METİN Mesaj kalıpları oluşturup kısayol tuşları atayın.

renginde çıkacaktır. MessengerDiscovery'nin bu özelliğini kullanarak, mesajlaştığınız kişilerle çok eğlenceli vakitler geçirebilirsiniz.

OTOMATİK CEVAPLAMA

Siz bırakın Messenger kendi cevaplasın

Windows Live Messenger programı ile yazışırken, sizin belirlediğiniz cümle veya kelimelere, Messenger'ın otomatik cevap vermesini sağlayabilirsiniz. Bu sayede, "selam", "merhaba", "nasılsın?" vb. gibi belirleyeceğiniz sözcükleri içeren iletiler aldığınız zaman, Messenger bunlara karşılık olarak, daha önceden belirlediğiniz cevapları yazıştığınız kişilere otomatik olarak iletacaktır. "Oto yanıt" adı verilen özelliği kullanmak için Messenger penceresinde bulunan *Discovery* menüsünden *Settings* seçeneğine tıklayın. Buradan *Anlık İletiler* bölümündeki *Alınan İletiler* sekmesine geçin. En altta bulunan *Oto yanıt* kısmına yeni bir otomatik mesaj eklemek için artı düğmesine basın. Karşınıza gelecek olan ilk kutucuğa alacağınız iletiyi, ikinci kutucuğa da bu iletiye verilecek cevabı yazın ve OK düğmesine basarak oluşturmuş olduğunuz kuralı otomatik yanıt listesine ekleyin. En altta bulunan *Uygula* düğmesine tıklayın. Bundan böyle, mesajlaştığınız kişiler size belirlediğiniz sözcük veya cümle içeren ileti gönderdiklerinde, Messenger programı bu iletileri otomatik cevaplayacaktır.

RAHATSIZ EDİLMİYİN

Size rahatsızlık veren özellikleri kapatın!

Windows Messenger Live, kullanıcılarına, özel ifadeler, göz kırpmaları, titreşim gönderme, web kamerası ve sesli mesaj gibi sohbet etmeyi eğlenceli hale getiren birçok özellik sunuyor. Bu özellikler her zaman bizi eğlendirmeyebiliyor, işinizin yoğun olduğu anlarda bu tip iletiler almak istemeyebilirsiniz. MessengerDiscovery Live programının "Koruma" özelliğini kullanarak bu tip mesajları engelleme şansına sahipsiniz. Bunun için Messenger penceresinde bulunan *Discovery* menüsünden *Settings* seçeneğine tıklayın. Buradan *Koruma* bölümündeki *Engellenenler* sekmesine geçin. En üstte Uygulama davetleri (webcam, sesli görüşme), Kişisel İfadeler, Titreşimler, Göz Kırpmaları, Ses Klipleri olmak üzere beş adet seçenek göreceksiniz. Almak istemediğiniz ileti şekillerini, yanlarındaki kutucuğu doldurarak işaretleyebilirsiniz. İşaretlediğiniz seçeneklerin, tüm kullanıcılar için geçerli olacağını unutmayın. Eğer sadece belirttiğiniz kullanıcılardan bu tip iletiler almak istemiyorsanız, alt kısımda bulunan *Yalnızca bu kişileri engelle* kutucuğunu işaretleyip, *Listeye bir kişi ekle* düğmesine basarak engellenen ileti kişileri listenizi oluşturmanız mümkün. Son olarak, en alttaki *Uygula* düğmesine basarak yaptığınız değişiklikleri kaydedin.

SINIRSIZ TİTREŞİM

İstediğiniz kadar titreşim gönderin!

Titreşim gönderme, Windows Live Messenger programının →

CREATIVE®

LiveCam! Optia AF

WebCam >>

139\$
+KDV

- » tak çalıştır, yazılımsız kullanabilme *
- » 2 MP video görüntüleme
- » 30 fps video görüntüleme hızı
- » 8 MP fotoğraf çekebilme **
- » Otomatik netleme

- » Live!Audio ile gürültü engelleme, onboard mikrofona
- » akıllı yüz izleme özelliği
- » 270° dikey-değiştirilebilir görüş açısı
- » USB 2.0 ve eğlenceli efektler

LiveCam! Optia

WebCam >>

89\$
+KDV

- » tak çalıştır, yazılımsız kullanabilme *
- » 640x480 @ 30 fps video kaydı
- » 1.3 MP fotoğraf çekebilme **
- » manuel netleme

- » stereo mikrofona kulaklık seti
- » akıllı yüz izleme özelliği
- » 270° dikey-değiştirilebilir görüş açısı
- » USB 2.0 ve eğlenceli efektler

* Microsoft® Windows® XP Service Pack2 ve üzeri işletim sistemleri için gereklidir. ** Yazılım desteklidir.

WEB KAMERASI

SplitCam ile sanal bir web kamerası sahibi olmanız mümkün.

SplitCam programı Windows Messenger Live programıyla tümleşik çalışabilecek oldukça kullanışlı ve ilginç bir yazılım. Program kendini, bilgisayara bir web kamerası gibi tanıtıyor ve siz bu sanal web kamerasını kullanarak karşınızdaki kişilere dilerse video, dilerse slayt gösterisi halinde resimlerinizi, dilerse de masaüstünüzü izletebiliyorsunuz.

Programın kullanımı oldukça basit, yazılımı bilgisayarımıza yükledikten sonra bilgisayarımızı yeniden başlatıyoruz ve Messenger programının **Araçlar** menüsünden **Ses ve Görüntü kurulumu...** seçeneğine tıklıyoruz. İlk pencereyi **İleri** düğmesine basarak geçtikten sonra karşınıza çıkan açılır menüden hoparlör ayarlarımızı belirliyoruz, tekrar **İleri** düğmesine basarak bir diğer pencereye geçip, eğer varsa kullanmak istediğimiz mikrofonu belirleyip devam ediyoruz. Geldik web kamerası seçeneğine... Buradaki açılır menüden sanal web kamerasını yani **SplitCam Capture** şikkını seçerek **Son** düğmesine tıklıyoruz.

SplitCam programını çalıştırarak Messenger programından web kamerasından olarak göndereceğimiz görüntüyü belirlememiz gerekiyor. Bunun için **File** menüsündeki **Video Source** seçeneğinin üzerine gelin ve açılan menüden resim mi, video mu yoksa masaüstünüzün mü görüntüleneceğini belirleyin. Bu aşamadan sonra yapmanız gereken, Messenger listenizdeki kişilere web kamerası daveti göndermek. Artık görüntü karşı tarafa bu kamera üzerinden iletilecektir. Tekrar gerçek kameranızı kullanmak isterseniz, **Ses ve Görüntü kurulumu...** penceresini açarak menüden web kamerasını etkin duruma getirebilirsiniz.

en fazla kullanılan özelliklerinden biridir. Konuşma penceresinde bulunan titreşim gönder simgesine tıkladığınız zaman, karşınızdaki kullanıcının konuşma ekranı birkaç saniyeliğine titreşir. Bu özelliği üst üste kullanmanız, karşınızdaki kullanıcıyı rahatsız edebileceğinden dolayı, titreşim gönderdiğiniz andan itibaren belli bir süre için tekrar titreşim gönderemiyorsunuz.

MessengerDiscovery Live sayesinde istediğiniz sıklıkta titreşim gönderebilme şansına sahipsiniz. Bunun için Messenger penceresinde bulunan **Discovery** menüsünden **Settings** seçeneğine tıklayın. Buradan **Anlık İletiler** bölümüne geçin ve listede bulunan **İstediğim sıklıkta titreşim göndermeme izin ver** seçeneğinin yanındaki kutucuğu işaretleyin, alttaki **Uygula** düğmesine basın. Bundan böyle mesajlaştığınız kişilere istediğiniz sıklıkta titreşim gönderebilirsiniz. (Bu özelliğin etkin olması için, seçeneği işaretledikten sonra Messenger programınızı kapatıp tekrar açmanız gerekiyor.)

KİMLER SİLMİŞ?

Sizi, MSN'inden silenleri anında öğrenin...

MessengerDiscovery Live programının, beni listesinden silen kişileri haber ver özelliği sayesinde listesinden silindiğiniz kişileri anında öğrenmeniz mümkün. Bu özellikten faydalanabilmek için Messenger penceresinde bulunan, **Discovery** menüsünden **Settings** seçeneğine tıklayın. Buradan **Uyarılar** bölümüne geçin. Listedeki bulunan **Beni silen kişi** kutucuğunu işaretleyin ve en altta bulunan **Uygula** düğmesine basarak, yapmış olduğunuz bu değişikliği kaydedin. Bundan böyle sizi listesinden silen kişileri, karşı-

nıza çıkacak uyarı penceresinden takip edebilecek, dilerse siz de o kişileri listenizden anında silebileceksiniz. Sizi daha önceden listesinden silmiş kişileri görebilmeniz için ise Windows Live Messenger penceresinden **Araçlar** menüsüne gelip **Seçenekler'e** tıklayın.

Açılan pencerede **Gizlilik** sekmesine gelin. **İzin verilenler listesi**'nde bulunan ve sizi sildiğinden şüphelendiğiniz kişinin üzerine farelin sağ tuşuyla tıklayın, açılan menüde **Sil** seçeneği etkin durumdaysa, ilgili kişi sizi listesinden silmiş demektir.

KONUŞMA PENCERELERİ

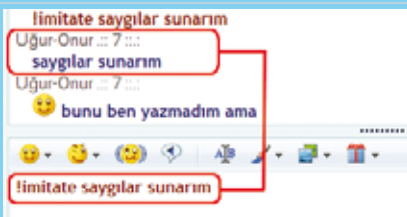
Kimler benimle iletişimde?

Windows Messenger Live programında çevrimiçi (online) durumdaysanız, listenizdeki kişiler sizinle konuşmak veya görüntü resminize bakmak için sohbet pencerenizi açmak isteyebilirler. Sohbet pencereniz, listenizdeki kişiler tarafından açılırsa veya yazıştığınız bir kişi sizinle sohbet ettiği konuşma penceresini kapatırsa, Messenger programının size uyarı vermesini sağlayabilirsiniz.

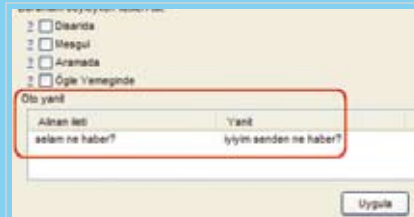
Bunun için yapmanız gereken, Messenger penceresinde bulunan **Discovery** menüsünden **Settings** seçeneğine tıklayarak **Uyarılar** bölümüne geçmek ve buradaki **Bir konuşma bağlantısı talep edildi** ve **Bir konuşma bağlantısı kapatıldı** seçeneklerinin yanındaki kutucukları işaretlemek. Daha sonra, yaptığımız bu değişikliklerin etkinleşmesi için, en altta bulunan **Uygula** düğmesine basın. Böylece yaptığımız değişiklikler kaydedilecek ve etkinleşecek.■

Uğur SEVEN – Onur SEVEN

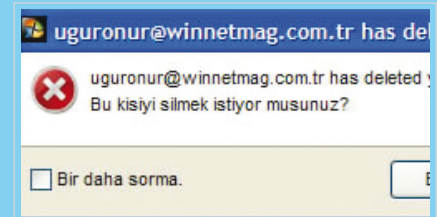
uguronur@chip.com.tr

IMITATE Discovery ile mesajlaştığınız kişi adına konuşabilirsiniz.

OTOMATİK CEVAP Aldığınız iletilere otomatik yanıtlar verin.

KİMLER SİLMİŞ Sizi silenlerden anında haberdar olun.

En iyi 50 dijital fotoğraf makinesi

Yeni başlayanlar için 60
200 Euro'ya kadar

Her amaca uygun 62
500 Euro'ya kadar

Şık makineler 64
400 Euro'ya kadar

Yüksek zum 66
500 Euro'ya kadar

DSLR 68
1.000 Euro'ya kadar

CHIP'in şimdiye kadar yaptığı en zorlu dijital fotoğraf makinesi testine hoş geldiniz. Gözde kategorilerdeki tüm yeni modeller testimize katıldı. Hangisi daha yüksek ISO değeri sağlıyor, hangisinin megapikseli, hangisinin tasarımı daha iyi?

Dijital fotoğraf makinelerinin devrimi bitti, evrimi başladı. Üstelik çok da eğlenceli. Bir önceki neslin kompakt makineleri standart olarak 5 ila 6 MP çözünürlük ve maksimum ISO 400 duyarlılık sunarken, artık çoğu model 10 milyon piksel çözünürlüğe ve 3200 ISO değerine ulaşıyor. Bu sayede, yeni modeller daha parlak, daha temiz fotoğraflar sunuyor. Artık bulanık fotoğraflar da tarihe karışıyor: Kısa süre öncesine kadar ek bir özellik olan optik görüntü sabitleyiciler, kompakt makinelerde giderek standart bir özelliğe dönüşüyor. Aynı DSLR makineler için de geçerli. Artık görüntü algılayıcıların toz toplamasını önlemek için ultrason teknolojisi kullanılıyor. CHIP'in testinde en yeni fotoğraf makineleri kıyasıya yarıştı. Kompakt makineler "yeni başlayanlar için", "çok amaçlı" ve "şık" kategorilerinde yer alırken, yüksek zoomlu modelleri ve fiyatı 1000 Euro'nun altındaki giriş seviyesi DSLR'ları da test ettik.

Test maratonu ve sonuçları

Sadece fotoğraf makineleri değil, CHIP'in testi de devrimden payını aldı. Yeni dijital fotoğraf makinelerinin verimliliğine ayak uydurabilmek için test sürecimizi ve değerlendirme programını baştan aşağı gözden geçirdik (sağdaki kutuya bakınız).

Bu yeniliğin sonucu olarak hem çiçeği burnunda makineler test maratonuna katıldı hem de eski modellerin yenilere karşı kendilerini ispatlaması gerekti. Üretimden kalkan modeller teste dahil edilmedi. "Hız ölçümü" adlı yeni kategori ve "yeni başlayanlar için" sınıfı, kompakt modellerdeki sıralamaları tepeden tırnağa değiştirdi. Artık kompakt modeller aynı değerlendirme programına tabi tutulduklarından birbirleriyle doğrudan karşılaştırılabilir. Bu kesimin piyasada arz ettiği önem, sınıfta test edilen modellerin sayısı tarafından belirleniyor. DSLR'lar, kompakt makinelerle aralarındaki büyük farklılıktan ötürü ayrı bir kategoride değerlendiriliyor.

CHIP'in test yöntemi

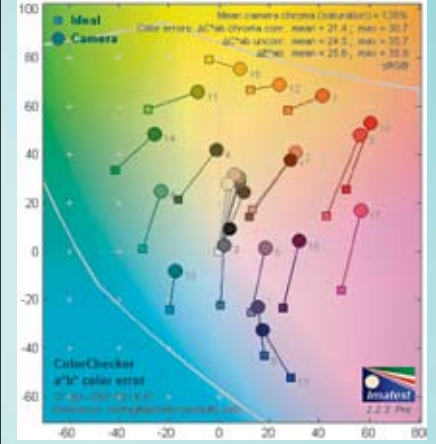
Üreticiler fotoğraf makinelerini geliştirdikçe CHIP de test yöntemlerini sürekli yeniliyor. Yeni test parkurumuzda çift basamaklara ulaşan megapiksellerin, iki yıl öncesinden sekiz kat daha yüksek ışık duyarlılığının, rekor kıran ISO değerlerinin, sensör temizleyicilerin ve görüntü sabitleyicilerin işe yarayıp yaramadığını ortaya çıkarıyoruz. Bu yüzden de ölçütlerimizi yeni uygulama standartlarına göre uyarladık, test bütçemizi artırdık ve çitaları yükselttik.

Zahmetli kriterler

Resim kalitesi için artık daha zorlu kısıtlarımız var. Bunlardan ilki görüntüdeki gürültü, ikincisiyse renk kalitesi için. Fotoğraf makineleri 1600'ü aşan ISO değerleriyle alıcıları cezbediyor. Her ISO düzeyinin sinyal / gürültü oranını anında ölçtüğümüz için, ışık duyarlılığındaki artış işe yarıyor mu, yoksa fotoğraflarınız hala grenli mi çıkacak, bilebiliyoruz. Aynı renkler için de geçerli. Renklerin kalitesini ve aslına sadıklığını sınamak için test donanımlarımıza görüntü kalite test yazılımı Imatest'i ekledik. Bu sayede bir fotoğraf makinesinin renk üretimini daha kesin şekilde ölçebiliyor, hangi renk bölgelerinde sapma meydana geldiğini tespit edebiliyoruz. Benzer şekilde, pil ömrü testlerimizi de iyileştirdik ve uygulamaya hitap eder hale getirdik. Zira en önemli anda pilin bitmesinden daha sinir bozucu bir şey olamaz.

Yeni değerlendirme kategorileri

Yeni değerlendirme kategorilerimiz de var. İyi bir fotoğraf makinesi şayet çok yavaşsa hiçbir işe yaramaz. Bu yüzden hız artık bağımsız bir kategori. Cihazların açılış süresini, deklanşör gecikme

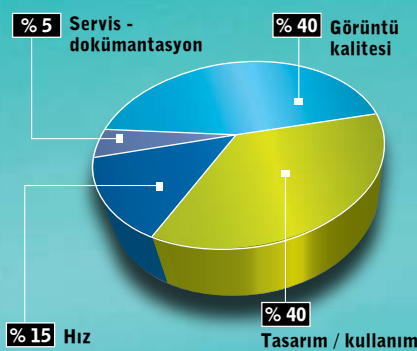
RENK SADAKATI Karelerle daireler ne kadar yakınsa, o bölgedeki renk üretimi daha doğru demektir.

GEÇİKME Gecikmesiz bir adaptör sayesinde, deklanşör hem kronometreyi çalıştırıyor hem de fotoğrafını çekiyor.

süresini ve seri çekim kipini ölçüyoruz. Son olarak da makinenin tasarımını tepeden tırnağa inceliyoruz. Karar aşamasında bu çok önemli bir kıstas. Tasarım özelliklerine, fotoğraf çekimi sırasında kullanıcının gerçekten işine yaramadığı sürece tek puan bile vermiyoruz.

CHIP DİJİTAL FOTOĞRAF MAKİNELERİNİ NASIL TEST EDİYOR?

Bir fotoğraf makinesi görüntüleri çok keskin ve asıl renklerine bağlı olarak kaydetmelidir. Bunun için de kullanım kılavuzuna gömülmenizi gerektirmeyecek kadar kolay olmalı. Eğer iki unsur da yerindeyse puanları adil bir şekilde veriyoruz. Görüntü kalitesi ve tasarım / kullanım kategorileri toplam puanda %40'ar rol oynuyor. Hızın etkisi %15. Destek ve garanti ise değerlere %5 oranında etkiliyor.

Fujifilm FinePix F31fd

- + Yüz tanıma
- + Parlak ekran
- + Güçlü pil
- Suni ışıkta kırmızıya çalan renkler

SONUÇ: 200 Euro'ya iyi bir fotoğraf için gereken her şeyi sunuyor: Mükemmel çözünürlük, düşük kumlanma, kısa deklanşör gecikmesi.

Yeni başlayanlar için

200 Euro'ya kadar

5 ila 8 megapiksel

Fujifilm FinePix V10

- + Hızlı, kumlanma az, sağlam kasa
- Kısa pil ömrü

Samsung Digimax L73

- + İyi ekran, kaliteli kasa
- Deklanşör gecikmesi çok yüksek

■ Şipşak fotoğraflara meraklıysanız kesenin ağzını sonuna kadar açmak istemeyeceksiniz. Buna zaten gerek de yok. 200 Euro'nun altında, gayet iyi fotoğraflar çeken birçok model mevcut. Pahalı değil, ama ucuz da değil: Yeni başlayanlara hitap eden modeller, fiyatlarının düşüklüğüne rağmen görüntü kalitesi ve tasarım kategorilerinde tarz sahibi modelleri ve çok amaçlı makineleri yakalayabiliyor. Bu kategoride çözünürlükler 6 ile 8 megapiksel arasında değişiyor, duyarlılık 3200 ISO'yu buluyor ve 3x optik zum hepsinde standart. Görüntü kalitesinde 95 puan alan Fujifilm FinePix F31fd, yüksek zumlu modellerin birçoğuna toz yutturu-

yor. Sunduğu canlı renkler, harika bir sinyal / gürültü oranı ve pikselle- rin sadece ISO 800'den sonra rahatsız edici bir hal alması, bu kadar iyi puan almasının sebebi.

Anında fotoğraflar: Eğer şipşak fotoğraf çekmeyi seviyorsanız bu sınıfa yakından bakmanızda fayda var. Fujifilm'in ilk iki modeli 0,2 saniyelik deklanşör gecikmesi ile, iyi saydığımız 0,5 saniyelik değerler dahilinde. Samsung'un Digimax L73 ve Kodak'ın EasyShare V803 modelleri de 0,6 saniye ile uygun makineler sayılabilir. BenQ'nun DC X720'sinde ise deklanşöre basışınızla fotoğrafın çekilmesi arasında geçen 1,8 saniyede konu çoktan bozulmuş olabiliyor. →

CHIP TOP 10 YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN

CHIP TOP 10 YENİ BAŞLAYANLAR İÇİN					Puanlamalar					Teknik veriler / Test değerleri											
Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat	Fiyat / Performans	Görüntü kalitesi (%40)	Tasarım - kullanım (%40)	Hız (%15)	Gerçek piksel say. (milyon)	Görüntü sabitleme	Odak analizi	Optik zum	TFT ekran boyutu (inç)	ISO değeri	Açılıştan ilk çekime kadar geçen süre (sn)	Otomatik netleme	Pil ömrü (çekilebilecek en az / en fazla fotoğraf sayısı)	Görüntü biçimi	Depolama ortamı	Boyutlar (En x boy x kalınlık)	Ağırlık (g)	
1	Fujifilm FinePix F31fd	76	200 €	çok iyi	95	55	88	6,1	-	36 - 108	3x	2,5	80 - 3.200	1,7	0,20	230 / 675	JPEG	xD	93 x 57 x 28	191	
2	Fujifilm FinePix V10	67	180 €	çok iyi	75	48	96	5,1	-	38 - 130	3,6x	3,0	64 - 1.600	1,9	0,20	95 / 286	JPEG	xD	83 x 63 x 23	175	
3	Samsung Digimax L73	58	200 €	iyi	72	43	55	7,2	-	35 - 105	3x	2,5	50 - 1.600	1,5	0,60	110 / 350	JPEG	SD	98 x 59 x 20	152	
4	Kodak EasyShare V803	52	170 €	iyi	70	38	37	8,0	-	36 - 108	3x	2,5	80 - 1.600	4,4	0,60	130 / 400	JPEG	SD	105 x 56 x 28	162	
5	Pentax Optio M30	48	180 €	iyi	60	39	26	7,1	-	38 - 114	3x	2,5	64 - 3.200	3,5	0,78	150 / 440	JPEG	SD	97 x 57 x 21	135	
6	BenQ DC X720	42	180 €	orta	62	38	7	7,1	-	37,5 - 112,5	3x	2,5	80 - 1.200	5,9	1,80	90 / 280	JPEG	SD	94 x 60 x 18	136	

■ Zirve sınıfı (100-90) ■ Üst sınıf (89-75) ■ Orta sınıf (74-45) ■ Tavsiye edilmez (44-0) Tüm değerler puanlanmıştır (maksimum 100)

Panasonic Lumix DMC-LX2

CHIP
TOP 10
1. SIRA
09/2007

- + Mükemmel kalite
- + Düşük gürültü
- + Kolay kullanım
- Renkler her zaman aslına sadık değil

SONUÇ: Aygıtın neredeyse hiçbir eksiği yok, görüntü kalitesi de en üst seviyede. 16:9 yongası sayesinde kadrage çok şey sığdırıyor.

Çok amaçlı makineler

500 Euro'ya kadar

6 ila 10 megapiksel

Fujifilm FinePix F30

CHIP
TOP 10
2. SIRA
09/2007

- + Harika görüntü kalitesi, basit çalışma
- Sadece pahalı xD kartları destekliyor

Canon PowerShot G7

CHIP
TOP 10
3. SIRA
09/2007

- + 6x zum, sağlam kasa
- ISO 400'den yukarisinda gözle görülür gürültü

■ Bu kategorideki makinelerden beklenen, yeni başlayanlara hitap eden modellerden beklenenle aynı: Yer ya da ortam fark etmeden güzel fotoğraflar çekebilmeleri. Eğer fotoğraf makinenizi çok sık kullanıyorsanız, örneğin çocuklarınızın gelişimini kaydediyorsanız giriş düzeyi modellere vereceğinizden biraz daha fazla para ayırabilirsiniz.

Bulanık fotoğraflara son: 7 ila 10 megapiksel çözünürlüklü çok amaçlı makineler 6x civarı optik zum sunuyor ve optik görüntü sabitleyicileri sayesinde, çektiğiniz fotoğrafın nispeten iyi çıkacağını garanti ediyor. Sınıfın en iyisi olan Panasonic Lumix DMC-LX2, çok yüksek çözünürlüğü çok düşük sinyal / gürültü oranıyla birleştirerek keskin ve bırak görüntüler üretebiliyor. Optik görüntü sabitleyici, fotoğrafların titremesini engelliyor. Görüntü kalitesi ölçütünde birinciye sadece Fujifilm FinePix F30 yaklaşabiliyor, üstelik 6 megapikselli bir yongayla donatılmış olmasına rağmen.

Fotolarınızı geniş ekranda izleyin: Çoğu zaman, yüksek fiyata iyi özellikler de dâhil. Çok amaçlı aygıtlar bu alanda giriş düzeyi aygıtlara kıyasla daha fazla özellik sunuyor. DMC-LX2'nin diğer bir çekici yanı, 16:9 yongası. Bu sayede daha fazla fotoğraf bilgisi kaydediliyor ve klasik fotoğraf albümleri yaratılabilir. →

CHIP TOP 10 ÇOK AMAÇLI MAKİNELER

CHIP TOP 10 ÇOK AMAÇLI MAKİNELER								Puanlamalar		Teknik veriler / Test değerleri												
Sıra	ürün	Toplam puan		Fiyat	Fiyat / Performans	Görüntü kalitesi (%40)		Tasarım - kullanım (%40)	Hız (%15)	Gerçek piksel say. (milyon)	Görüntü sabitleyici /	Odak aralığı	Optik zum	TFT ekran boyutu (inç)	ISO değeri	Açılıştan ilk çekime kadar geçen süre (sn)	Otomatik netleme /	Pili ömrü (çekilebilecek en az / en fazla fotoğraf sayısı)	Görüntü biçimi	Depolama ortamı	Boyutlar (En x boy x kalınlık)	Ağırlık (g)
1	Panasonic Lumix DMC-LX2	79	400 €	orta	98	64	74	10,2	optik	28 - 112	4x	2,8	80 - 1.600	2,3	0,40	140 / 450	JPEG, RAW	SD	106 x 56 x 26	219		
2	Fujifilm FinePix F30	78	210 €	çok iyi	100	56	88	6,1	-	36 - 108	3x	2,5	80 - 3.200	1,7	0,20	230 / 680	JPEG	xD	93 x 57 x 28	191		
3	Canon PowerShot G7	70	420 €	orta	71	71	65	10	optik	35 - 210	6x	2,5	80 - 1.600	2,0	0,50	130 / 430	JPEG	SD	106 x 72 x 43	355		
4	Samsung Digimax L85	65	260 €	orta	69	60	56	8,1	-	38 - 190	5x	2,5	50 - 400	2,6	0,50	190 / 656	JPEG, TIFF	SD	110 x 29 x 60	220		
5	HP Photosmart R967	65	320 €	orta	71	50	92	10	-	35 - 105	3x	3,0	100 - 400	3,0	0,15	70 / 220	JPEG	SD	96 x 62 x 26	210		
6	Nikon Coolpix P5000	65	370 €	orta	82	59	30	10	optik	36 - 126	3,5x	2,5	64 - 3.200	1,5	0,75	130 / 490	JPEG	SD	105 x 67 x 41	240		
7	Canon PowerShot A640	64	280 €	orta	67	55	78	10	-	35 - 140	4x	2,5	80 - 800	1,8	0,35	270 / 900	JPEG	SD	109 x 66 x 49	245		
8	HP Photosmart R927	64	320 €	orta	78	49	66	8,2	-	35 - 105	3x	3,0	100 - 400	2,5	0,45	90 / 260	JPEG	SD	96 x 62 x 26	200		
9	Fujifilm FinePix F650	59	220 €	orta	61	49	78	5,9	-	36 - 180	5x	3,0	64 - 400	2,6	0,30	100 / 320	JPEG	xD	104 x 60 x 21	189		
10	HP Photosmart R827	59	260 €	orta	61	46	86	7,2	-	39 - 118	3x	2,5	100 - 400	2,3	0,15	105 / 330	JPEG	SD	93 x 61 x 24	161		
11	olympus µ 770 SW	58	330 €	orta	80	40	33	7,1	-	38 - 114	3x	2,5	80 - 1.600	1,0	0,86	120 / 390	JPEG	xD	92 x 59 x 21	180		
12	HP Photosmart R837	57	210 €	orta	59	45	74	7,2	-	39 - 118	3x	3,0	100 - 400	1,2	0,45	100 / 310	JPEG	SD	99 x 65 x 27	165		
13	olympus µ 725SW	53	260 €	orta	71	33	43	7,1	-	38 - 114	3x	2,5	80 - 1.600	2,3	0,87	320 / 110	JPEG	xD	91 x 59 x 20	160		

■ Zirve sınıfı (100-90) ■ Üst sınıf (89-75) ■ Orta sınıf (74-45) ■ Tavsiye edilmez (44-0) Tüm değerler puanlanmıştır (maksimum 100)

Sony Cyber-shot DSC-N2

CHIP
TOP 10
1.SIRA
09/2007

- + Şık tasarım
- + Dokunmatik ekranla kullanım
- + Hızlı çalışma
- Ekran çok çabuk kirleniyor

SONUÇ: Görüntü kalitesinin yüksekliği ve hızlı çalışması Sony Cyber-shot DSC-N2'yi birinciliğe taşıyor. Seçkin görünümü de cabası.

Şık makineler

400 Euro'ya kadar

7 ila 10 megapiksel

Sony Cyber-shot DSC-T10

CHIP
TOP 10
2.SIRA
09/2007

- + Optik görüntü sabitleyici, düşük gürültü
- Elle beyaz dengesi ayarı yok

Casio Exilim EX-Z1050

CHIP
TOP 10
3.SIRA
09/2007

- + Yüksek çözünürlük, sağlam kasa
- ISO 400'den itibaren göze çarpan gürültü

■ Adından da anlaşıldığı gibi, bu sınıftaki modeller küçük ve şık, hatta biraz süslü görünümüne sahip diyebiliriz. Bu makinelerde gümüş rengi metal gövde standart olarak bulunuyor; bazılarında ise siyah ya da kırmızı renk seçeneklerine yer verilmiş. Bu sınıfın ortak özelliklerinden bir diğeri de 10 cm'den küçük en ve sadece 2 cm kalınlık sunarken ağırlıklarının 200 gramdan aşağı olması.

İçeride birbirinden cazip: Sony'nin tarz sahibi yeni makineleri seçkin bir görünümün ileri teknolojiyle nasıl buluşabildiğinin bir kanıtı. Cyber-shot DSCN2 şampanya rengine ve sade bir metal gövdeye sahip. Şaşırtıcı özelliği ise üç inçlik dokunmatik bir

ekranla donatılmış olması.

Kamera, kullanım kolaylığını yitirmeden tüm özellikleri dokunmatik ekrana aktarmayı becermiş. Görüntü kalitesi kısmındaysa Sony'nin bu 10 megapikselli makinesi, dengeli renk üretimi ve çok iyi çözünürlüğü sayesinde rakiplerine fark atmayı başarıyor.

Hızlı çekim: Cyber-shot N2, sadece 1,7 saniyelik açılış ve 0,15 saniyelik deklanşör gecikmesi süreleriyle sınırında görülmedik ölçüde hızlı ve bu yüzden anında çekmeniz gereken fotoğraflar için ideal. Bu ve diğer kategorilerde daha hızlı olan tek makine ise Canon'un Digital Ixus 850 IS modeli.

CHIP TOP 10 ŞIK-KAMERALAR

CHIP TOP 10 ŞİK-KAMERALAR										Puanlamalar		Teknik veriler / Test değerleri										
Sıra	Ürün	Toplam puan	Fiyat	Fiyat / Performans	Görüntü kalitesi (%40)		Tasarım - kullanım (%40)		Hız (%15)	Gerçek piksel say. (milyon)	Görüntü sabitleyici /	Odak aralığı	Optik züm	TFT ekran boyutu (inç)	ISO değeri	Açılıştan ilk çekime kadar geçen süre (sn)	Otomatik odaklanma deklanşör gecikmesi (sn)	Pil ömrü (çekilebilecek en fazla fotoğraf sayısı)	Görüntü biçimi	Depolama ortamı	Boyutlar (En x boy x kalınlık)	Ağırlık (gr)
1	Sony Cyber-shot DSC-N2	73	360 €	orta	87	51	95	10,0	-	38 - 114	3x	3,0	100 - 1.600	1,7	0,15	170 / 560	JPEG	MS Duo	94 x 60 x 20	181		
2	Sony Cyber-shot DSC-T10	72	250 €	çok iyi	89	50	89	7,2	optik	38 - 114	3x	2,5	80 - 1.000	1,8	0,25	130 / 490	JPEG	MS Duo	90 x 55 x 21	161		
3	Casio Exilim EX-Z1050	70	260 €	iyi	89	44	93	10,1	-	38 - 114	3x	2,6	80 - 800	1,7	0,13	250 / 720	JPEG	SD	91 x 57 x 24	155		
4	Casio Exilim EX-V7	69	300 €	orta	80	64	56	7,1	Sensor	38 - 266	7x	2,5	64 - 800	1,6	0,63	130 / 450	JPEG	SD	96 x 60 x 25	190		
5	Canon Digital Ixus 850 IS	69	310 €	orta	71	56	100	7,1	optik	28 - 105	3,8x	2,5	80 - 1.600	1,2	0,15	320 / 970	JPEG	SD	90 x 58 x 25	175		
6	Panasonic Lumix DMC-FX50	67	280 €	iyi	71	59	77	7,2	optik	28 - 102	3,6x	3,0	100 - 1.250	1,7	0,40	130 / 390	JPEG	SD	98 x 57 x 25	179		
7	Casio Exilim EX-S770	66	210 €	çok iyi	70	55	87	7,2	-	38 - 114	3x	2,8	50 - 400	2,2	0,15	90 / 270	JPEG	SD	94 x 60 x 17	144		
8	Canon Digital Ixus 900 Ti	66	320 €	orta	80	48	75	10,0	-	37 - 111	3x	2,5	80 - 3.200	1,3	0,40	279 / 864	JPEG	SD	91 x 57 x 28	192		
9	Casio Exilim EX-Z1000	65	240 €	iyi	73	49	89	10,0	-	38 - 114	3x	2,8	50 - 400	1,7	0,15	200 / 740	JPEG	SD	92 x 58 x 22	168		
10	Panasonic Lumix DMC-FX30	64	300 €	orta	83	52	46	7,1	optik	28 - 100	3,6x	2,5	100 - 1.250	2,9	0,66	120 / 400	JPEG	SD	95 x 52 x 24	154		
11	Samsung NV10	63	260 €	iyi	67	53	71	10,1	-	35 - 105	3x	2,5	100 - 1.000	3,2	0,40	95 / 305	JPEG	SD	96 x 60 x 18	167		
12	Nikon Coolpix S7c	61	310 €	orta	77	49	51	7,1	optik	35 - 105	3x	3,0	50 - 1.600	2,7	0,55	120 / 395	JPEG	SD	101 x 60 x 21	157		
13	Nikon Coolpix S200	57	230 €	iyi	62	42	78	7,1	-	38 - 114	3x	2,5	50 - 1.000	1,5	0,28	130 / 460	JPEG	SD	96 x 58 x 19	126		
14	Olympus p760	55	240 €	cok iyi	65	38	58	7,1	-	37 - 111	3x	2,5	64 - 400	2,4	0,47	120 / 410	JPEG	xD	100 x 57 x 26	130		

■ Zirve sınıfı (100-90) ■ Üst sınıf (89-75) ■ Orta sınıf (74-45) ■ Tavsiye edilmez (44-0) Tüm değerler puanlanmıştır (maksimum 100)

CHIP
TOP 10
1.SIRA
09/2007

Panasonic Lumix DMC-FZ50

- + 12x zum
- + Çok iyi görüntü kalitesi
- + Görüntü sabitleyici
- Ekranı çok ufak

SONUÇ: Kompakt biçimde DSLR kalitesi. FZ50 performansı ve tasarımıyla gözleri büyütüyor.

Yüksek zumlu kameralar

500 Euro'ya kadar

6 ila 10 megapiksel

Fujifilm FinePix S6500 fd

CHIP
TOP 10
2.SIRA
09/2007

- + Yüksek zum, AA pil kullanımı
- Optik görüntü sabitleyici yok

Fujifilm FinePix S9600

CHIP
TOP 10
3.SIRA
09/2007

- + Yüksek zum, yüksek çözünürlük
- Optik görüntü sabitleyici yok

■ Bu kategorideki tüm modeller en az 10x zuma sahip. DSLR'lara çok benzeseler de, lenslerin değiştirilebildiği bir süngü sistemine sahip değiller. Bununla birlikte, tele çekimi ve daha birçok konuda bu aygıtların soluğu SLR modellerin ensesinde. Görüntü kalitesi, özellikler ve çalışma gibi konularda da SLR'ları aklı getiriyorlar.

Uzakları yakına getiriyor: Uzaktaki objeleri yakınlaştırma rekoru, 18x zum sunan Olympus SP-550 UZ modeline ait. Aygıtın odak uzunluğu, 35 mm biçimine dönüştürüldüğünde 28-504 mm'ye tekabül ediyor. Panasonic Lumix DMC-FZ50 ise 10 megapikselli çözünürlüğü, 12x op-

tik zum yapabilen yüksek hızlı lensi ve optik görüntü sabitleyicisi sayesinde kimi SLR'lara kolayca kafa tutabiliyor. Dahası, aletin üzerindeki iki çark, enstantane ve odak değerinin eşzamanlı olarak değiştirilmesine izin veriyor. Tutarlı renk üretimi ve çok yüksek çözünürlük sayesinde, çekimlerinizin başarılı olacağı neredeyse garanti. Tek dezavantajı, arka kısmındaki iki inçlik ekranın demo-olması. Bununla birlikte, söz konusu ekran katlanıp döndürülebiliyor.

Yüksek görüntü çıkışı: Aşırı yüksek zum seviyelerinde net fotoğraflar çekmek istiyorsanız optik görüntü sabitleyici ya da üç ayak kullanın. →

CHIP TOP 10 YÜKSEK ZUMLU KAMERALAR

Puanlamalar

Teknik veriler / Test değerleri

Sıra	ürün	Toplam puan	Fiyat	Fiyat / Performans	Görüntü kalitesi (%40)	Tasarım - kullanım (%40)	Hız (%15)	Gerçek piksel say. (milyon)	Görüntü sabitleyici /	Odak aralığı	Optik zum	TFT ekran boyutu (inç)	ISO kapsamı	Açılıştan ilk çekime kadar geçen süre (sn)	Ölçeklenebilir odaklamada P100 mm'de (çekilebilecek en az) / en fazla fotoğraf sayısı	Görüntü biçimi	Depolama ortamı	Boyutlar (En x boy x kalınlık)	Ağırlık (g)	
1	Panasonic Lumix DMC-FZ50	93	480 €	orta	97	98	81	10,0	optik	35 - 420	12x	2,0	100 - 3.200	1,4	0,40	150 / 520	JPEG, RAW	SD	141 x 85 x 142	734
2	Fujifilm FinePix S6500 fd	81	300 €	çok iyi	88	78	78	6,1	-	28 - 300	10,7x	2,5	100 - 3.200	1,5	0,35	220 / 700	JPEG, RAW	xD	131 x 97 x 120	660
3	Fujifilm FinePix S9600	78	390 €	iyi	80	84	61	9,1	-	28 - 300	10,7x	2,0	80 - 1.600	0,7	0,62	200 / 610	JPEG, RAW	xD, CF I/II	128 x 93 x 129	760
4	Panasonic Lumix DMC-TZ3	76	350 €	iyi	90	65	73	7,1	optik	28 - 280	10x	3,0	100 - 3.200	2,0	0,40	120 / 380	JPEG	SD	105 x 59 x 37	257
5	Olympus SP-550 UZ	76	450 €	orta	67	100	31	7,1	optik	28 - 504	18x	2,5	50 - 5.000	3,0	1,20	310 / 1.180	JPEG, RAW	xD	120 x 78 x 84	470
6	Kodak EasyShare Z612	71	250 €	çok iyi	58	79	85	6,0	optik	35 - 420	12x	2,5	80 - 800	1,7	0,30	170 / 590	JPEG	SD	104 x 74 x 69	345
7	Kodak EasyShare Z650	62	220 €	çok iyi	60	62	64	6,0	-	38 - 380	10x	2,0	80 - 400	5,0	0,30	120 / 430	JPEG	SD	98 x 77 x 73	325

■ Zirve sınıfı (100-90) ■ Üst sınıf (89-75) ■ Orta sınıf (74-45) ■ Tavsiye edilmez (44-0)

Tüm değerler puanlanmıştır (maksimum 100)

Samsung GX10

- + Çok iyi görüntü kalitesi
- + Gelişkin özellikler
- + Yüksek kaliteli gövde
- ISO 3200 yok

SONUÇ: Yeni çıkan ürün çok iyi görüntü kalitesi ve sensör temizleyiciyle görüntü sabitleyiciyi içeren zengin donanımı sayesinde hemen birinci sıraya yerleşti.

DSLR makineler

1.000 Euro'ya kadar

6 ila 10 megapiksel

Pentax K10D

- + Harika tasarım, iyi görüntü kalitesi
- ISO 3200 yok

Sony Alpha 100

- + Güçlü pil, iyi tasarım
- ISO 800'den itibaren görüntüde yüksek gürültü

■ Gövde fiyatları 1.000 Euro'nun altına düşen yeni DSLR'lar hobi fotoğrafçıların bile dikkatini çekiyor. Serbest lens seçimi ve kolay tutuş sayesinde DSLR'lar zaten konuya ilgi duyan amatörlerin birinci tercihi.

Ağır donanımlı: Yeni çıkan Samsung GX10, DSLR kategorisinde birincilik koltuğuna kurulmayı bildi. 10 megapikselli makine, aldığı 91 puanla bazı profesyonel modelleri de geride bıraktı. Mükemmeliyeti hedefleyen makine, sensör temizleme, görüntü sabitleme, gelişmiş ayar seçenekleri ve başarılı renkli ekranıyla tek bir zaafa bile sahip değil.

Daha iyi firmware'i sayesinde,
GX10 neredeyse aynı tasarıma sahip

Pentax K10D'yi de ikinci sırada bırakıyor.

Değerlendirme prosedürümüz Sony Alpha 100'ün en iyi fiyat / performansla sahip olduğunu ortaya çıkardı. Ancak gövde ve lensi bir kit halinde satın almak isterseniz Nikon'un D40'ı (yaklaşık 520 Euro) ve D40x'i (yaklaşık 800 Euro) ideal.

Terfi imkânları: Başka bir fiyat kategorisinde yer almasına rağmen, yarı profesyonel sınıfta daha yüksek performans sunan seçenekler bulabilirsiniz. Şu anda tüm DSLR'ların en iyisi, her kategoride 100 alan Nikon D2X. Bu durumda 4.200 Euro'luk etiket bile makul görünüyor. ■

Barış Emre Alkim, balkim@chip.com.tr

CHIP TOP 10 DSLR (1.000 EURO'YA KADAR)

Puanlamalar

Teknik veriler / Test değerleri

Sıra	ürün	Toplam puan		Fiyat	Fiyat / Performans	Görüntü kalitesi (P40)	Tasarım - kulanımı (P40)	Gerekli piksel say. (milyon)	Görüntü sabitleyici / Sensor temizleyici	Okutak zoomluğu (35 mm'den büyüklüğü mm ya)	TFT ekran boyutu (inç)	ISO kapsamı	Deklanşör hız aralığı (sn)	Pil ömrü (en az / en çok fotoğraf)	Dahili filiz / kılavuz sayılı hot shoe flaş bağlantısı	Görüntü biçimi	Depolama ortamı	Boyutlar (En x boy x kalınlık)	Ağırlık (g)	
1	Samsung GX10	88	910 €	orta		91	87	76	10,2	•/•	1/4.000 - 30	2,5	100 - 1.600	0,5	420 / 1.120	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/11,0/•/-	SD	141 x 101 x 70	800
2	Pentax K10D	87	860 €	orta		89	89	75	10,2	•/•	1/4.000 - 30	2,5	100 - 1.600	0,4	420 / 1.120	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/15,6/•/-	SD	141 x 101 x 70	800
3	Sony Alpha 100	79	630 €	çok iyi		80	79	70	10,1	•/•	1/4.000 - 30	2,5	100 - 1.600	0,3	700 / 2.590	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/12,0/•/-	CF I/II, MD	133 x 95 x 71	560
4	Canon EOS 400D	79	650 €	iyi		86	72	74	10,1	•/•	1/4.000 - 30	2,5	100 - 1.600	0,4	270 / 590	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/13,0/•/-	CF I/II, MD	126 x 94 x 65	600
5	Nikon D80	78	830 €	orta		83	72	70	10,2	-/-	1/4.000 - 30	2,5	100 - 3.200	0,3	500 / 1.400	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/13,0/•/-	SD	132 x 103 x 77	680
6	Nikon D40x *	74	800 €	orta		89	56	74	10,2	-/-	1/4.000 - 30	2,5	100 - 1.600	0,3	260 / 1.020	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/12,0/•/-	SD	126 x 94 x 64	520
7	Nikon D40 *	71	520 €	çok iyi		84	54	70	6,0	-/-	1/4.000 - 30	2,5	200 - 3.200	0,4	265 / 670	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/12,0/•/-	SD	126 x 94 x 64	520
8	Canon EOS 350D	70	570 €	iyi		76	61	68	8,0	-/-	1/4.000 - 30	1,8	100 - 1.600	0,4	270 / 590	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/13,0/•/-	CF I/II, MD	126 x 94 x 65	540
9	Pentax K100D	68	520 €	çok iyi		63	71	62	6,1	•/•	1/4.000 - 30	2,5	200 - 3.200	0,4	720 / 2.070	JPEG, RAW	•/15,6/•/-	SD	130 x 92 x 70	680
10	Olympus E-400	68	540 €	çok iyi		71	66	66	10,0	-/-	1/4.000 - 60	2,5	100 - 1.600	0,3	230 / 840	JPEG, RAW, RAW + JPG	•/10,0/•/-	CF I/II, MD, xD	129 x 91 x 53	435

Zirve sınıfı (100–90)

Üst sınıf (89–75)

Orta sınıf (74–45)

Tavsiye edilmez (44-0)

Tüm değerler puanlanmıştır (maksimum 100)

*Kit fiyatı (qövde+lens)

Kolaylık devrimi

Apple'ın yeri göğü sarsan cep telefonu iPhone, Avrupa'da henüz piyasaya sürülmeden CHIP Test Merkezi'ne konuk oldu.

Bu yazıda

iPod konforu

Teknik özellikler

Pratik kullanım testi

Tuşsuz olma özelliği ile iPhone cep telefonları kullanımında çıkır açacak: Dokunmatik bir ekran ve iki parmak bu telefonu kullanmak için yetiyor da artıyor bile. Amerikan piyasasından temin ettiğimiz bir iPhone ile yaptığımız ilk testler bunu kanıtıyor: Cep telefonu kullanıcıları bugüne değin böyle rahat yüzü görmemişti.

İlerleyen sayfalarda bu Apple telefonunun donanımından kullanımına kadar pek çok bilgi bulacaksınız.

Fiyat ve yaygınlık

ABD'de hatlı ve 4 GB bellekli bir iPhone 499 \$, 8 GB bellekli modeller ise 599 \$'dan satılıyor. Bu fiyatlar da 625 ve 750 YTL'ye tekabül ediyor. iPhone'un Avrupa'da piyasasında satışa çıkarılması 2007'nin dördüncü çeyreğini bulacak. Apple'ın Vodafone ile görüştüğü iddia edilse de, Amerika'da olduğu gibi burada da şebekeler ile ortak çalışıp çalışmayacağı henüz belirsiz.

TEKNİK ÖZELLİKLER

Akıllı telefon deyip geçmeyin

Apple'ın bol keseden eklediği özellikler sayesinde iPhone normal bir cep telefonunun işlevlerinin çok ötesine geçiyor.

iPhone'un 4 ve 8 GB'lık iki modeli var. Bu belleğin 700 MB'lık kısmı işletim sistemine ayrılmış durumda. Kalan alana ise yaklaşık olarak 55 ve 121 saatlik (MP3 biçiminde 128 kbit/s kalitede) müzik yüklenebiliyor. Zil sesi olarak sevdiğiniz melodiyi kullanamıyor olmanız, bu özellik cep telefonlarında artık

bir standart olduğundan, biraz hayal kırıklığı yaratıyor.

Müzik satın almak yalnızca bilgisayarındaki iTunes ile mümkün, şarkıların cepten alınması öngörülmemiş. Aslında, UMTS'den (Universal Mobile Telecommunications System)-en azından ABD'de- vazgeçilmesi gerektiği için bu biraz zor olurdu. Avrupa'daki iletişim sisteminin nasıl olacağı ise henüz belli değil. Yine de kablosuz veri aktarımı için her zaman Bluetooth ya da W-LAN kullanılabilir. Ne var ki ilk haberler stereo Bluetooth kulaklıkların kullanılmadığı yönünde. Bu da kullanıcıların şimdilik kablolu kulaklık setleri ile idare etmek zorunda olduğu anlamına geliyor.

Değiştirilebilir yazılımlar var mı? Hem evet hem hayır: Güvenlik ve sistem tutarlılığı kaygıları göz önüne alındığından, Palm, Symbian ya da Windows akıllı telefonlarından farklı olarak, iPhone'da yabancı sunucuların yazılımları çalışmıyor. Bu özellik nedeniyle fazlasıyla eleştiri alan Apple bir ara çözüme gitmek zorunda kaldı: Program geliştiricileri, başka sunucularda çalışmalarını şartıyla iPhone programları gibi görünen internet tabanlı uygulamalar yazabilecekler.

Apple'ın açıkladığı özellikler ise şöyle:

- ▶ 115 x 61 x 11,6 mm'lik boyut ve 135gr'lık ağırlık
- ▶ 480 x 320 piksellik ekran ve 9 cm'lik ekran
- ▶ 2 Megapiksellik dijital kamera, yardımcı ışık ve video kaydı özellikleri yok

NERDE NERDE?! Tüm dünyada büyük bir ilgiyle karşılanan iPhone heyecan uyandırıyor.

12 MİLİMETRE iPhone oldukça ince bir tasarıma sahip.

- ▶ iPod bağlantısı
- ▶ 4 bant GSM, EDGE. ABD'de UMTS mevcut değil.
- ▶ W-LAN 802.11b/g
- ▶ Enhanced Data Rates özellikli Bluetooth 2.0
- ▶ SMTP, POP3 ve IMAP destekli e-posta sistemi, kısmi Exchange desteği, HTML postaları
- ▶ Safari web tarayıcısı, sayfalardaki telefon numaraları doğrudan aranabilir, Flash mevcut değil.
- ▶ **Sanal klavye:** sayı ve harf girişi için.
- ▶ **Çalışma süreleri:** 8 saat telefon görüşmesi, 6 saat internette gezinme, 7 saat video ya da 24 saat ses oynatımı, 250 saat bekleme süresi.
- ▶ Dâhili hoparlör 3,5 mm
- ▶ PC ve Mac'ler ile eşitlenebilir adres ve takvim

KOLAY KULLANIM

Dokunmatik ekranlı, döner telefon

Apple yine bir yenilikle karşımızda: MultiTouch ile kullanım: Bu teknoloji ile artık yalnızca ekrana (ya da ekrandaki harf ve simgelere) "tıklayarak" değil, telefonu el hareketleri ile de yönetmek mümkün. Örneğin, ekrandaki bir resmi yalnızca iki parmağınızı açarak büyütebilirsiniz. Sanal klavyedeki harf girişi için Apple çok çalışmış: Dâhili bir sözlük ile yazım hataları bulunuyor ve adres defterindeki isimler tanınabiliyor. Metindeki imleci ilerletmek istediğinizde bir metin büyütücü çıkıyor ve işleri oldukça kolaylaştırıyor. Başka anlamlı kelimeler olmadığı zaman yazılanların ardından gelmesi gereken harfler klavyede büyük olarak gösteriliyor ve kelimenin tamamı da öneriliyor.

Listeleri kaydırmak: Ekranda parmağınızı sürükleyerek listeleri istediğiniz yönde kolayca kaydırabilirsiniz. Diğer pek çok akıllı telefonun aksine, iPhone kelimenin tam anlamıyla parmakla kullanılmak için tasarlanmıştır: Gerçekten de bir plastik kaleme ihtiyaç duymuyorsunuz.

Mac OS'lu akıllı telefon: iPhone Mac OS X ile çalışabiliyor ve yalnızca 11,6 mm kalınlığında. Telefon kulağa götürüldüğünde bir yakınlaşma algılayıcısı ile dokunmatik ekran kapatılıyor, başka bir algılayıcı ile de çevre koşullarına göre ekran parlaklığı ayarlanıyor.

Son olarak da bir ivme algılayıcısı da telefonun dikey ya da yatay olup olmadığını algılıyor ve buna göre ekran açısını belirliyor. Ama bu esnada değişen yalnızca görüntünün yönelimi değil: Telefon müzik modunda tutulduğunda ekran otomatik olarak "Cover-Flow" olarak adlandırılan görüntüye geçiyor; böylece üç boyutlu albüm kapakları taş plakları andırır bir şekilde parmakla seçilebiliyor. →

HACİYATMAZ Hareket algılayıcıları sayesinde iPhone görüntüyü hemen doğru yöne çeviriyor.

TELEFON VE WEB İŞLEMLERİ

Posta kutusu, YouTube sesli posta ve Google Maps

Apple internet ve telefon işlevlerine de itina göstermiş: Kapsamlı görüntü yapıları, çok yönlü ve iyi bütünleşik PIM (Personal Information Management ya da kişisel bilgiler idaresi) işlevleri, Safari web tarayıcısı ile internet ve telefon kullanımını oldukça rahat olacağı benziyor.

Favorilerin Düzenlenmesi: İletişim adreslerinin yanı sıra kullanıcılar internet favorilerini de eşitleyebilirler. Safari web tarayıcısı da diğerleri gibi, parmakla başlatılıyor. Sayfayı büyütme küçültme ve taşıma işlemleri de aynı şekilde parmak ucuyla idare ediliyor. Google Maps yüklü halde gelse de, güncel trafik verileri ve uydu görüntüleri internetten indirilebiliyor.

Apple, iPhone için tasarlanmış bir YouTube sürümünün yanı sıra iki küçük yazılımı da eklemiş: internetten güncel piyasa bilgilerini ve hava durumunu indiren iki küçük araç. YouTube özelliği ile Apple, iPhone'un önemli bir eksiğini, yani Flash desteğinin olmayışını gidermeyi amaçlıyor. Bu yüzden de YouTube'a normal web tarayıcısı üzerinden ulaşmak mümkün değil.

GÖRSEL VOICE-MAIL Haberler listenizde, gelen mesajları sesli olarak yanıtlatabiliyorsunuz.

SANAL KLAVYE Klavyeyle yazı yazmak çabalamadan mümkün olmuyor.

Word ve Excel: Evet – MMS: Hayır: iPhone, Word ve Excel dosyalarını destekliyor. Hatta aygıtta eksiksiz bir yazım denetim programı bile mevcut. Kısa mesaj konuşmalarının diyalog olarak gösterilmesi oldukça hoş. Hatta aynı anda iki kişi ile konuşuluyorsa bu konuşma tek tıklamayla konferansa dönüştürülebiliyor. Çok önemli bir eksik ise, en azından şimdilik MMS desteğinin olmaması.

Voice-mail: ABD'de Voice-Mail çok önemli bir pazarlama maddesi olabilir. Bu özelliğin GSM operatörleri tarafından desteklenmesini gerektiğinden, Türkiye'de işlevsel olup olmayacağı belli değil.

LABORATUVAR I

Dokunmatik ekran ve kullanım

Yeni MultiTouch teknolojisi ve sanal klavye testleri etkileyiciydi

Dokunmatik ekran: iPhone'un dokunmatik ekranı büyütme, tıklama, gezinme gibi pek çok işlevin yerine getirilmesini üstleniyor. Açılış menüsünü getiren "Home" tuşu dışında fiziksel tuşlar bulunmuyor. Ekranın parlak yüzeyi oldukça kullanışlı ve güzel tasarlanmış. Bununla birlikte parmak izi kalmaması ya da gözden kaçmaması mümkün değil. Bu yüzden de Apple, iPhone'un yanında siyah bir temizleme bezi hediye ediyor.

Genel olarak ekran parmak dokunuşlarına oldukça hassas. Çok ufak bir dokunuşta bile komutlar tanınarak iste-

nen işlevler yerine getiriliyor. Kısa mesaj, e-posta, numara çevirme (tüm sayılar) ve harfler sana klavye üzerinden giriliyor.

Yazı modunda Q-klavye yatay olarak da kullanılabilir. Tuşların kullanımı ise parmakları kalın olan kullanıcılar için bile kullanımı oldukça kolay. Metinleri düzeltirken imlecin etrafındaki büyüteç özelliğini kullanabilirsiniz.

Algılayıcılar: İvme algılayıcıları oldukça başarılı. Telefonun konumuna göre, ekran görüntüsü yatay ya da dikey hale epey hızlı ve akıcı bir şekilde çevriliyor.

El çabukluğu: iPhone ile hızlıca bir kısa mesaj yazıp göndermek pek mümkün değil. Q-klavye, ekranın boyutu nedeniyle ancak iki elle kullanılabilir. Sanal klavyeye alışana kadar kullanıcıların alıştırma yapması kaçınılmaz bir zorunluluk.

iPhone ele gayet iyi oturuyor. Metal kaplama ise Apple cep telefonuna klasik bir görünüm katıyor. Apple, dahili ve harici özellikleri bir bütün haline getirmeyi başarmış.

LABORATUVAR II

Kamera ve resim görüntüleyici

iPhone, Sony Ericsson K810 ya da Nokia N95 gibi "fotoğraf telefonları" gibi çalışması için tasarlanmamış. Profesyonel olmayan çekimler içinse kamera gayet yeterli.

iPhone'un 2 megapikselli kamerası bir hayli yüksek kalitede fotoğraflar çekiyor. Sony Ericsson Cybershot K810 gibi fotoğraf telefonlarının performansına yetişmesi ise mümkün görünmüyor. Fotoğraflarda keskin çizgi ve renk ayrımları yok. iPhone ile video çekilememesi ise diğer telefonlara kıyasla çok büyük bir dezavantaj.

Resim işleme: Fotoğraf menüsü gayet kullanışlı: Fotoğraflar hem küçük resimler olarak hem de yüksek kalitede gösteriliyor. İvme algılayıcısı telefonun nasıl tutulduğunu hemen algılayarak fotoğrafları uygun doğrultuda gösteriyor. Parmak ucunun ufak bir dokunu-

APPLE iPhone Göz kamaştırıcı bir oyuncaktan daha fazlası.

şuyla fotoğraf albümünde gezinmek mümkün.

Bir fotoğrafı ya da bir web sitesindeki resmi büyütmek için, kullanıcının iki parmağını fotoğrafın üstüne koyduktan sonra bunları birbirinden uzaklaştırması yeterli. Parmaklar tekrar birleştirildiğinde ise resim küçültülüyor. Hiçbir sorun ve takılma olmadan çalışan bu yöntem, cep telefonu kullanımında yeni bir çağın ve Apple'ın bu konuda rakiplerinden fersah fersah önde olduğunun habercisi. Resim ve videolar ekranda net bir şekilde gösteriliyor. Köşegeni 9 cm olan ekranda bu çok etkileyici.

LABORATUAR III

Tarayıcı ve müzik fonksiyonları testte

iPhone bir cep telefonundan çok daha fazlası: Bir web tarayıcısı ve iyi bir iPod.

Safari Tarayıcı: iPhone'un web tarayıcısı çok eğlenceli ve işlevler alanında yeni açılımlar getiriyor. Hızlı olmasının yanı sıra aynen fotoğraf modunda olduğu gibi sayfaları büyütüp küçültmenizi ve kaydırmanızı sağlıyor; üstelik tuşları kullanmadan, parmak uçlarıyla. Javascript desteği ile pop up pencereleri de açılabilir.

Tarayıcı geçmişinde bir kitabın sayfaları arasında olduğu gibi dolaşmak da mümkün. Google Maps, güncel piyasa bilgileri ve hava durumu tahminleri ise fabrika ayarları arasında. Flash desteği olmadığından tarayıcıyı atlayarak video portallarına ulaşılmasını sağlayan küçük bir araç mevcut. Videolar da pürüzsüz

bir şekilde oynatılıyor.

iPod: Apple'ın yöneticisi ve kurucusu Steve Jobs'a göre, "iPhone tüm zamanların en iyi iPod'u." Gerçekten de iPod özelliklerinin tümü kendini belli ediyor. Ek olarak, dokunmatik ekranın özellikleri öne çıkıyor.

Coverflow özelliği ile albümler arasında dolaşabilirsiniz. iPhone için müzik ise yalnızca bilgisayardaki iTunes ile satın alınabiliyor. Standart olarak müzikler şarkı ve sanatçıya göre sıralanıyor. Ama bunların dışında tanımlama bilgileri de eklemeniz mümkün. Ses düzeyi ise menüden ya da iPhone'un yan tarafındaki fiziksel tuşlardan ayarlanabilir.

SONUÇ

Tüm zamanların en kullanışlı cep telefonu

Tüm kusurlarına (MMS, UMTS, zayıflayan pil) karşın, hiçbir cep telefonunu kullanmak bu kadar kolay ve rahat olmadı. Tüm cep telefonu işlevleri (telefon görüşmesi, kısa mesaj gönderme, web gezintisi) iPhone ile çok kolay ve rahat. Bu konuda en karamsar olanlar bile şüphelerini bir kenara bırakmış durumda.

İnternete bağlanmak, resim albümlerini ve müzik arşivini karıştırmak- ise üstün tasarımlı iPhone sayesinde kıyas kabul etmez biçimde kolay.

Ele oturan ve kavranabilen güzel bir dış tasarım ve dokunmatik ekranla, 4 ya da 8 GB bellek ile donatılmış iPhone'da daha önce hiçbir cep telefonunda rastlanmayan bir rahatlık söz konusu.

Öbür yanda, telefon ve internet ayrıntılarında Apple sınıfta kalmış görünüyor: MMS'in ve video kaydının eksikliği kabul edilebilir değil. Ayrıca, UMTS ve Flash desteği eksikleri de Avrupa pazarında Apple için hayal kırıklığı yaratacak. Bu özellikleri standart haline getirmiş iPod'lar ise daha ucuza satılıyor.

Avrupa pazarına çıkana ve daha ayrıntılı testler yapılana kadar Apple'ın hatalarını gidermesi için biraz daha zamanı var. ■

Bilgin Koşucu, bilgin@chip.com.tr

"Forum üyelerinin tamamını bu resme sığdırmak çok zor"

Soru 1

Ortak ilgi alanları teknoloji olan **50.000** kişiyi nerede bulabilirsiniz?

- a) konserde
- b) stadyumda
- c) mitingde
- ☒ d) CHIP Online forumlarında
- e) diğer forumlarda

Sadece teknoloji çatısı altında bir araya gelen kullanıcıların her türlü konuyu rahatlıkla tartışabileceği Türkiye'deki en nezih forum CHIP Online'da olduğu için doğru cevap (D) şıkkı olmalıdır.

Soru 2

Adres satırındaki boşluğa **50.000** köşe yazarı olan bir web sitesi yazınız

www.chip.com.tr

Tamamen ücretsiz olarak siteye kayıt olup haber ve makalelere yorum yapan herkese özel bir web sayfası açan ve tüm yorumları tek bir sayfada görüntülemeye izin veren Türkiye'in en iyi teknoloji sitesi chip olduğu için cevap da **CHIP** olmalıdır.

HEMEN KAYIT OLUN SİZ DE CHIP AİLESİ İÇİNDE YERİNİZİ ALIN

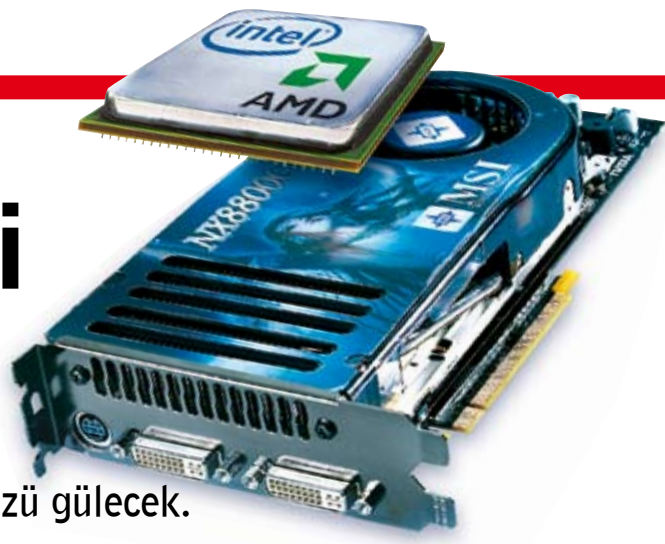
Windows'dan Linux'a, dijital fotoğraftan, cep telefonlarına, web tasarımından, programcılığa kadar onlarca etkili forum başlığı altında çocuklarınızın bile güvenle tartışabileceği kontrollü temiz forum

Tümü Türkiye'nin en iyi teknoloji sitesinde

www.chip.com.tr

CPU/GPU rehberi

AMD/ATI'nin yeni DirectX 10 kartları Radeon HD 2400 ve 2600 nihayet piyasada. Artık sadece oyuncular değil film fanatiklerinin de yüzü gülecek.

AMD/ATI'nin yeni orta seviye ekran kartları HD filmlerde oldukça akıcı bir görüntü sunabiliyor. Bu sayede yüksek çözünürlüklü filmleri orta seviye bir PC'de bile kolayca izlemek mümkün olabiliyor. Buna karşın, uzun zamandır ucuz DirectX 10 uyumlu ekran kartlarını bekleyen oyun fanatikleri ise test sonuçlarımızın da gösterdiği gibi, yeni kartlarda umduklarını bulamayacaklar. AMD'nin yeni kartları şöyle: HD 2400 Pro ve XT, HD 2600 Pro, XT ve XT Gemini. HD 2400 Pro yaklaşık 60 dolarlık fiyatıyla en ucuz olanı. HD 2600 XT Gemini ise iki adet grafik işlemciye sahip ve oyuncuların da beğenisini kazanabilir, ancak fiyatı biraz yüksek. Yaptığımız testlerde 2400 ve 2600 serisinin XT modellerini kullandık. AMD, bu iki modeli nVidia'nın GeForce 8500 ve 8600 serisinin karşısında konumlandırıyor.

DirectX 10 testi: HD 2600 XT nispeten daha hızlı

GPU tablosuna baktığımızda, Radeon HD 2600 XT'nin GeForce 8600 GTS'ye göre performans bakımından %10 geride olduğunu görüyoruz. Buna karşın fiyatı da 70 dolar daha ucuz (yaklaşık 130 dolar). Ancak tablodaki sıralamaların DirectX 9 benchmark'larını temel aldığı- nı hatırlatalım. DirectX 10 benchmark'ları bir elin parmaklarını geçmese de, mevcut "Company of Heroes" ve "Call of Juarez" oyunlarında ATI'nın nVidia'ya göre iki kat daha hızlı olduğunu söylemeliyiz. Ancak bu kare hızları, 1.280 x 1.024 çözünürlüğünde nadiren iki basamaklı bir değere çıkabiliyor. Oyuncular da en az 30 ila 60 fps'ye ihtiyaç duyuyorlar. Yani, üreticisi ister ATI veya nVidia olsun, orta sınıf ekran kartları yakında

çıkacak DirectX 10 oyunları için yeterince hızlı değil.

HD video testi: 2400 ve 2600 Medya PC'ler için ideal

AMD/ATI'nın 2400 ve 2600 serisi kartlarının elinde önemli bir koz daha var: UVD. Universal Video Decoder, GPU'nun içindeki bir işlem birimi ve yüksek çözünürlüklü filmlerin oynatılmasında sistemin asıl işlemcisinin (CPU) yükünü hafifletiyor. UVD MPEG4-AVC (H.264) ve VC-1'i tamamen destekliyor. Bunlar Blu-ray ve HD-DVD disklerdeki en zorlu codec'ler. Bu desteğin ardında yatan düşünce ise şu: Küçük, enerji tasarrufu sağlayan CPU'larla HD filmleri akıcı bir şekilde izlemek mümkün olacak. Biz de bunu tam olarak görmek istedik ve AMD690 yonga setli, Blu-Ray ve HD-DVD sürücülü, Athlon X2 BE-2350 işlemcili (CPU tablomuzda 28. sırada) bir sistem topladık. Sonuçta çift çekirdekli işlemcimizin en fazla %40 oranında bir yüke maruz kaldığını gözlemledik. Bunun ne kadar iyi bir değer olduğunu, rakiplerle karşılaştırarak görebiliriz. GeForce 8600 serisi kartlar benzer bir HD video desteğine sahip, sadece VC-1 çözme işlemini nVidia yongaları kısmen

üstleniyor. Bu yüzden Athlon işlemci, HD 2600 ile karşılaştırıldığında %10 daha fazla çalışmak zorunda. Bilmeniz gereken diğer bir önemli nokta da şu: Üst seviye modeller olan HD 2900 XT ve GeForce 8800, HD video çözme işini tamamen işlemciye yüklüyor. HD disklerdeki kopya koruması da sistem üzerinde gereksiz bir yüke neden oluyor. Bu koruma tek başına yaklaşık %30 işlemci gücü harcıyor. "Casino Royale" filminin kopya korumasız sürümü, Athlon işlemciye 2600 XT ekran kartıyla birlikte sadece %10'luk bir yük bindiriyor. Yani kopya koruması, HD filmlerin akıcı bir şekilde oynatılması için çift çekirdekli işlemciye gerek olmasının en önemli sorumlusu.

Kopya koruması olsun veya olmasın, CPU yükü testinde (aşağıya bakınız) 2400/2600 serisi Radeon'lar 8500/8600 serisi GeForce'ların biraz, diğer çözümlerin ise epey ilerisinde yer alıyor. 2400/2600 modellerde ayrıca (çoğunlukla) HDMI adaptörünün de kartla birlikte verildiği ve HDMI üzerinden mükemmel bir şekilde senkronize ses çıkışı sağlayan kendi ses yongasına sahip olduğu göz önüne alınırsa, medya PC için başka bir alternatif yok gibi görünüyor. ■

AI / Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr

Yeni orta sınıf DirectX 10 testinde

Radeon HD 2600 XT	9,5 fps
Radeon HD 2400 XT	3,6 fps
GeForce 8600 GTS	4,5 fps
GeForce 8600 GT	4,3 fps
GeForce 8500 GT	2,8 fps

Uzun olması daha iyi ►
Company of Heroes, DX10, 1.280 x 1.024, 4x AA, 8x AF

HD videolarda CPU yükü

Grafik birimi	CPU yükü (Athlon X2 BE-2350)
AMD/ATI Radeon HD 2400/2600	% 40
nVidia GeForce 8500/8600	% 50
nVidia GeForce 8800 GTS	% 70
AMD/ATI Radeon HD 2900 XT	% 70
AMD/ATI 690G (tümleşik grafik)	% 85

Kısa olması daha iyi ►

Değerler ortalama değerlerdir ve Casino Royale Blu-ray diskinin HD uyumlu WinDVD ve PowerDVD programlarıyla oynatılmasını esas alır.

Masaüstü işlemciler

Office ve internet Excel, Word, sörf, müzik ve yüksek çözünürlüklü film materyalinin üstesinden burada tanıtılan tüm işlemler gelebiliyor.

Multimedya ve genel çözüm DVD kayıt veya 1080i'ye kadar HD video oynatımı daha fazla güce ihtiyaç duyuyor.

Video ve resim düzenleme Fotoğraf rö-

tuşlama, video montaj, filmleri dönüştürme ve ses optimizasyonu bu işlemcilerle çocuk oyuncuğu. Oyunlar da büyük ölçüde oynanabilir durumda.

Üst seviye ve oyuncular Multimedya uzmanları, 3B rendering'le uğraşanlar ve fanatik oyuncular bu sınıfta aradıkları işlemciyi bulabilirler.

CHIP performans endeksi: Değişik

ağırlıklara sahip çe-
şitli benchmark'lar
birbirine ekleniyor
ve bir işlemcinin
aldığı sonuç en
iyi değer olan
100'e göre
hesaplanıyor.

CHIP fiyat-performans endeksi:

CPU'ların hızı arttıkça, fiyatları da çoğunlukla orantısız olarak artıyor. Bir CPU'nun turuncu çubuğu ne kadar uzunsa fiyat performans oranı da o kadar iyi.

				Teknik veriler						Benchmark'lar					
Sıra	İşlemci	Cekirdek kodu	Yakl. fiyat (\$ + KDV)	Yuva tipi	Cekirdek sayısı	Saat frekansı (MHz)	L2 önbellek (KB)	Front Side Bus (MHz)	Mimar (nm)	Transistor sayısı (Milyon)	Maks. güç tüketimi (W)	PCMark05 CPU (Puan)	Doom 3 10 x 7 (fps)	Video Encode (snirne)	Cinebench 2003 maks. CPU (snirne)

Üst seviye ve oyuncular

1	Intel Core 2 Extreme QX6850	Kentsfield	1.000	775	4	3.000	8.192	FSB1333	65	582	130	9.697	123,5	275	15,6
2	Intel Core 2 Extreme QX6800	Kentsfield	1.150	775	4	2.933	8.192	FSB1066	65	582	130	9.312	122,5	283	16,4
3	Intel Core 2 Extreme QX6700	Kentsfield	635	775	4	2.666	8.192	FSB1066	65	582	130	8.450	120,0	303	17,9
4	Intel Core 2 Quad Q6600	Kentsfield	325	775	4	2.400	8.192	FSB1066	65	582	105	7.727	116,8	331	19,0
5	Intel Core 2 Duo E6850	Conroe	320	775	2	3.000	4.096	FSB1333	65	291	75	7.689	124,3	273	27,3
6	Intel Core 2 Extreme X6800	Conroe	1090	775	2	2.933	4.096	FSB1066	65	291	75	7.429	122,2	293	27,7
7	Intel Core 2 Duo E6750	Conroe	230	775	2	2.666	4.096	FSB1333	65	291	65	6.670	120,9	302	30,9
8	Intel Core 2 Duo E6700	Conroe	355	775	2	2.666	4.096	FSB1066	65	291	65	6.810	120,1	310	30,8

Video ve resim düzenleme

9	AMD Athlon 64 X2 6000+	Windsor	195	AM2	2	3.000	2.048	HT2000	90	227	125	6.146	115,2	333	33,3%
10	Intel Core 2 Duo E6600	Conroe	250	775	2	2.400	4.096	FSB1066	65	291	65	6.098	116,6	342	34,5%
11	Intel Core 2 Duo E6550	Conroe	220	775	2	2.333	4.096	FSB1333	65	291	65	5.987	115,8	340	35,0%
12	AMD Athlon 64 X2 5600+	Windsor	175	AM2	2	2.800	2.048	HT2000	90	227	89	5.732	113,3	343	35,5%
13	AMD Athlon 64 X2 5400+	Windsor	170	AM2	2	2.800	1.024	HT2000	90	154	89	5.578	111,0	350	35,5%
14	Intel Core 2 Duo E6420	Conroe	205	775	2	2.133	4.096	FSB1066	65	291	65	5.401	112,4	375	38,0%
15	AMD Athlon 64 X2 5200+	Windsor	150	AM2	2	2.600	2.048	HT2000	90	227	89	5.452	108,8	378	38,5%
16	Intel Core 2 Duo E6400	Allendale	205	775	2	2.133	2.048	FSB1066	65	167	65	5.422	110,1	390	38,8%
17	AMD Athlon 64 X2 5000+	Windsor	135	AM2	2	2.600	1.024	HT2000	90	154	89	5.339	104,7	376	39,1%
18	AMD Athlon 64 X2 4800+	Brisbane	130	AM2	2	2.500	1.024	HT2000	65	154	65	5.126	103,4	380	39,6%
19	Intel Core 2 Duo E4400	Allendale	140	775	2	2.000	2.048	FSB800	65	167	65	5.049	106,2	420	40,0%

Multimedya ve genel çözüm

20	AMD Athlon 64 X2 EE 4600+	Windsor	115	AM2	2	2.400	1.024	HT2000	90	154	65	4.932	100.9	404	41.0
21	Intel Core 2 Duo E6320	Conroe	175	775	2	1.866	4.096	FSB1066	65	291	65	4.731	106.0	429	43.9
22	Intel Core 2 Duo E6300	Allendale	180	775	2	1.866	2.048	FSB1066	65	167	65	4.730	103.2	439	44.3
23	Intel Core 2 Duo E4300	Allendale	130	775	2	1.800	2.048	FSB800	65	167	65	4.631	102.4	451	45.0
24	AMD Athlon 64 X2 4400+	Brisbane	110	AM2	2	2.300	1.024	HT2000	65	154	65	4.513	98.1	446	44.8
25	Intel Pentium E2160	Conroe-L	100	775	2	1.800	1.024	FSB800	65	167	65	4.466	98.8	458	45.6
26	AMD Athlon 64 X2 EE 4200+	Windsor	100	AM2	2	2.200	1.024	HT2000	90	154	65	4.507	95.9	451	45.0
27	Intel Pentium D 940	Presler	110	775	2	3.200	4.096	FSB800	65	376	130	5.290	88.0	484	49.0
28	Athlon X2 BE-2350	Brisbane	110	AM2	2	2.100	1.024	HT2000	65	221	45	4.300	92.9	457	47.4
29	AMD Athlon 64 X2 EE 3800+	Windsor	75	AM2	2	2.000	1.024	HT2000	90	154	65	4.107	93.4	470	49.3
30	AMD Athlon X2 3800+	Manchester	100	939	2	2.000	1.024	HT2000	90	154	89	4.105	92.7	484	49.0
31	AMD Athlon 64 X2 EE 3600+	Windsor	70	AM2	2	2.000	512	HT2000	90	154	65	4.091	88.8	476	49.0
32	Intel Pentium D 930	Presler	105	775	2	3.000	4.096	FSB800	65	376	95	4.967	83.3	511	52.3
33	Intel Pentium E2140	Conroe-L	85	775	2	1.600	1.024	FSB800	65	167	65	4.115	90.7	511	51.1
34	Athlon X2 BE-2300	Brisbane	105	AM2	2	1.900	1.024	HT2000	65	221	45	3.889	87.9	496	52.3
35	Intel Pentium 4 661	Prescott	160	775	1	3.600	2.048	FSB800	65	169	115	4.575	90.2	577	60.0
36	Intel Pentium D 820	Smithfield	90	775	2	2.800	2.048	FSB800	90	169	95	4.638	74.9	544	56.0
37	AMD Athlon 64 4000+	San Diego	80	939	1	2.400	1.024	HT2000	90	114	89	3.555	102.2	625	77.9
38	AMD Athlon 64 3800+	Orleans	75	AM2	1	2.400	512	HT2000	90	81.1	62	3.502	100.7	621	78.0

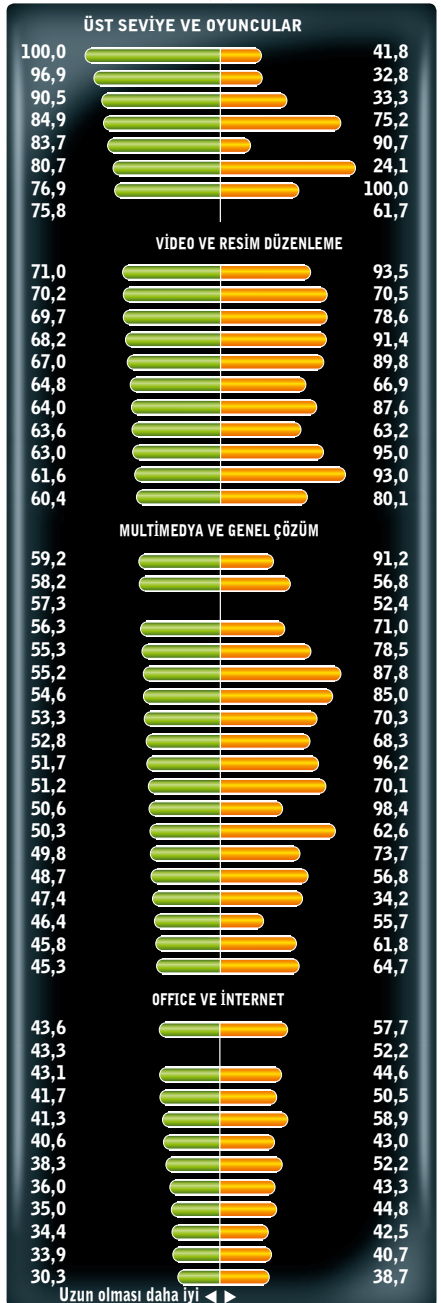
Office ve internet

39	Intel Pentium D 805	Smithfield	75	775	2	2.666	2.048	FSB533	90	169	95	4.275	70,9	576	59,5
40	Intel Pentium 4 541	Prescott	80	775	1	3.200	1.024	FSB800	90	125	84	4.074	83,8	628	77,0
41	Intel Pentium 4 640	Prescott	90	775	1	3.200	2.048	FSB800	90	169	84	4.077	84,0	635	78,0
42	Intel Celeron S 440	Conroe-L	75	775	1	2.000	512	FSB800	65	167	35	3.646	84,2	648	80,0
43	AMD Athlon 64 3500+	Orleans	60	AM2	1	2.200	512	HT2000	90	81,1	62	3.215	92,3	698	84,9
44	Intel Pentium 4 630	Prescott	80	775	1	3.000	2.048	FSB800	90	169	84	3.810	79,6	674	83,0
45	Intel Celeron S 430	Conroe-L	55	775	1	1.800	512	FSB800	65	167	35	3.305	78,1	709	88,0
46	Intel Celeron D 356	Cedar Mill	55	775	1	3.333	512	FSB533	65	125	84	3.915	62,6	747	91,0
47	Intel Celeron D 352	Cedar Mill	50	775	1	3.200	512	FSB533	65	125	84	3.773	61,8	774	96,0
48	AMD Athlon 64 3000+	Orleans	50	AM2	1	1.800	512	HT2000	90	81,1	62	2.640	77,4	826	103,3
49	AMD Sempron 64 3400+	Manila	50	AM2	1	1.800	256	HT1600	90	81,1	62	2.625	75,3	831	104,3
50	AMD Sempron 64 3000+	Manila	40	AM2	1	1.600	256	HT1600	90	81,1	62	2.340	67,2	921	116,1

■ CHIP satın alma tavsiyesi ■ Yeni ürün

İşlemci kılavuzu

Performans puanı (100 üzerinden) ↓ Fiyat/Performans puanı (100 üzerinden) ↓

Mobil işlemciler

Ultra mobil, office ve internet Düşük voltajlı işlemciler veya Celeron'lar performans açlığını bastıramıyor ancak internet ve basit office işlemleri için yeterlidir. ULV işlemciler pilinizi koruyor, ancak cebinizi değil.

Office ve resim düzenleme Ucuz dizüstüler için ideal işlemciler, office işlerinin ve fotoğraf düzenlemenin üstesinden gelebiliyor.

Genel çözüm, multimedia ve video Tipik mainstream cihazlar için işlemciler. Bunlar pratikte her şeyi yapıyor, 3B oyunlar bile çalışıyor ancak çok hızlı değil.

Üst seviye ve oyuncular Bunlar masaüstü PC'lerin yerini doldurabilecek kadar güçlü, tüm oyunları rahatça çalıştırabiliyor ve hemen her işin üstesinden gelebiliyor.

CHIP performans

Değişik ağırlıklara sahip çeşitli benchmark'lar birbirine ekleniyor ve bir işlemcinin aldığı sonuç en iyi değer olan 100'e göre hesaplanıyor.

CHIP fiyat-perfor-

mans endeksi: CPU'ların hızı arttıkça, fiyatları da orantısız olarak artıyor. Bir CPU'nun turuncu çubuğu ne kadar uzunsa fiyat performans oranı da o kadar iyi.

Sıra	İşlemci	Çekirdek kodu	Yakl. fiyatı (€ + KDV)	Çekirdek sayısı	Sistem saat frekansı (MHz)	L2 önbellek (KB)	Maks. güç tüketimi (W)	PCMark04 İşlemci (Puan)	Pu süresi (altı hücreli, dakika)	PCMark04 İşlemci (Puan)	Cinebench 2012 2 x CPU	3DMark05 CPU (default)	3DMark05 Unleashed grafik	3DMark05 (default) Geforce 660	3DMark05 (default) Radeon X1600
------	---------	---------------	------------------------	-----------------	----------------------------	------------------	------------------------	-------------------------	----------------------------------	-------------------------	------------------------	------------------------	---------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Üst seviye ve oyuncular

1	Intel Core 2 Duo T7700	Merom	580	2	2.400	4.096	FSB800	35	205	5.942	415	744	8.136	890	3.500	5.500
2	Intel Core 2 Duo T7500	Merom	350	2	2.200	4.096	FSB800	35	205	5.420	377	670	7.464	870	3.200	5.200
3	Intel Core 2 Duo T7600	Merom	660	2	2.333	4.096	FSB667	34	166	5.382	373	676	5.203	550	2.300	4.100
4	Intel Core 2 Duo T7300	Merom	265	2	2.000	4.096	FSB800	35	205	5.325	354	622	6.992	850	3.000	5.000
5	Intel Core 2 Duo T7400	Merom	460	2	2.166	4.096	FSB667	34	166	5.231	332	605	4.833	540	2.200	4.000
6	Intel Core Duo T2700	Yonah	690	2	2.333	2.048	FSB667	31	186	4.896	327	601	4.889	480	2.300	4.100
7	Intel Core Duo T2600	Yonah	435	2	2.166	2.048	FSB667	31	186	4.818	319	590	4.803	470	2.200	4.000
8	Intel Core 2 Duo T7100	Merom	220	2	1.800	2.048	FSB800	35	205	4.673	315	558	6.420	830	2.800	4.800

Genel çözüm, multimedia ve video işleme

9	Intel Core 2 Duo T7200	Merom	280	2	2.000	4.096	FSB667	34	166	4.755	309	566	4.621	530	2.100	3.900
10	Intel Core Duo T2500	Yonah	325	2	2.000	2.048	FSB667	31	186	4.461	295	544	4.617	450	2.100	3.900
11	AMD Turion X2 TL-60	Trinidad	340	2	2.000	512	HT1600	35	160	4.176	291	546	4.402	710	2.100	3.900
12	Intel Core 2 Duo T5600	Merom	265	2	1.833	2.048	FSB667	34	166	4.337	287	521	4.305	520	2.000	3.800
13	Intel Core 2 Duo T5500	Merom	220	2	1.666	2.048	FSB667	34	166	4.274	274	501	4.125	510	1.900	3.700
14	Intel Core Duo T2400	Yonah	265	2	1.833	2.048	FSB667	31	186	4.085	271	498	4.359	430	2.000	3.800
15	Intel Core Duo L7500	Merom	600	2	1.600	4.096	FSB800	17	250	3.682	261	431	5.352	780	-	-
16	AMD Turion X2 TL-56	Trinidad	210	2	1.800	1.024	HT1600	33	173	3.855	261	492	4.235	680	2.000	3.800
17	Intel Core Duo T2250	Yonah	175	2	1.766	2.048	FSB533	31	186	3.909	258	476	4.210	420	1.950	3.750

Office ve resim düzenleme

18	Intel Core Duo L7300	Merom	540	2	1.400	4.096	FSB800	17	250	3.581	247	418	5.189	770	-	-
19	Intel Core Duo T2300	Yonah	200	2	1.666	2.048	FSB667	31	186	3.743	248	452	4.167	410	1.900	3.700
20	Intel Core Duo T2080	Yonah	145	2	1.733	2.048	FSB533	31	186	3.779	248	449	4.067	400	1.850	3.650
21	Intel Core Duo L2400 (LV)	Yonah	385	2	1.666	2.048	FSB667	15	288	3.708	246	450	4.085	410	-	-
22	Intel Core Duo T2050	Yonah	135	2	1.600	2.048	FSB533	31	186	3.759	244	443	4.022	400	1.850	3.650
23	AMD Turion X2 TL-52	Trinidad	180	2	1.600	1.024	HT1600	31	186	3.436	236	440	4.029	650	1.900	3.700
24	Intel Core Duo L2300 (LV)	Yonah	350	2	1.500	2.048	FSB667	15	288	3.551	231	422	3.789	400	-	-
25	Intel Pentium M 780	Dothan	290	1	2.266	2.048	FSB533	27	211	3.259	317	317	3.851	280	1.300 ²	2.400 ²
26	Intel Pentium M 770	Dothan	170	1	2.133	2.048	FSB533	27	211	3.151	297	297	3.677	260	1.280 ²	2.380 ²
27	Intel Pentium M 760	Dothan	145	1	2.000	2.048	FSB533	27	211	2.937	280	280	3.535	240	1.260 ²	2.360 ²
28	AMD mobile Sempron 3800+	Lancaster	100	1	2.200	512	HT1600	35	150	2.630	295	295	3.010	410	-	-
29	Intel Core Solo T1400	Yonah	230	1	1.833	2.048	FSB533	27	211	2.786	264	264	3.329	220	-	-
30	Intel Pentium M 750	Dothan	130	1	1.866	2.048	FSB533	27	211	2.787	263	263	3.323	220	1.240 ²	2.340 ²

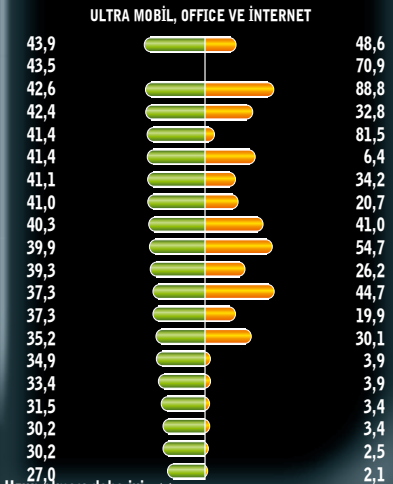
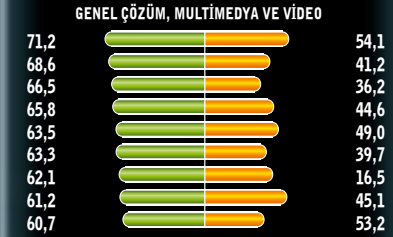
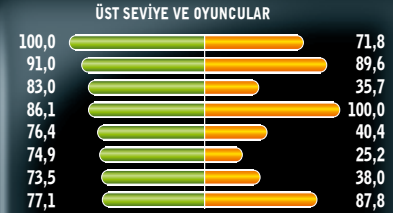
Ultra mobil, office ve internet

31	AMD mobile Sempron 3600+	Lancaster	75	1	2.000	256	HT1600	25	180	2.568	275	275	2.865	390	-	-
32	AMD mobile Sempron 3500+	Lancaster	50	1	1.800	512	HT1600	25	180	2.538	272	272	2.849	390	-	-
33	AMD mobile Sempron 3400+	Lancaster	40	1	1.800	256	HT1600	25	180	2.472	270	270	2.733	370	-	-
34	Intel Pentium M 740	Dothan	100	1	1.733	2.048	FSB533	27	211	2.555	243	243	3.189	200	1.220 ²	2.320 ²
35	AMD mobile Sempron 3200+	Lancaster	40	1	1.600	512	HT1600	25	180	2.476	255	255	2.712	370	-	-
36	Intel Core Duo U2500 (ULV)	Yonah	460	2	1.066	2.048	FSB533	9	326	2.742	178	330	2.733	210	-	-
37	Intel Celeron M 450	Yonah	85	1	2.000	1.024	FSB533	28	205	2.670	237	237	2.828	420	-	-
38	Intel Core Solo T1300	Yonah	140	1	1.666	2.048	FSB667	27	211	2.558	250	250	2.633	210	-	-
39	Intel Celeron M 440	Yonah	70	1	1.866	1.024	FSB533	28	205	2.643	231	231	2.788	410	-	-
40	Intel Celeron M 430	Yonah	50	1	1.733	1.024	FSB533	28	205	2.611	229	229	2.751	400	-	-
41	Intel Pentium M 730	Dothan	100	1	1.600	2.048	FSB533	27	211	2.386	225	225	2.937	190	1.200 ²	2.300 ²
42	Intel Celeron M 420	Yonah	50	1	1.600	1.024	FSB533	28	205	2.412	219	219	2.503	380	-	-
43	Intel Celeron M 380	Dothan	110	1	1.600	1.024	FSB400	28	205	2.350	225	225	2.421	210	-	-
44	Intel Celeron M 410	Yonah	60	1	1.466	1.024	FSB533	28	205	2.167	215	215	2.289	360	-	-
45	Intel Pentium M 778 (LV)	Dothan	460	1	1.600	2.048	FSB400	10	320	2.312	198	198	2.451	213	-	-
46	Intel Pentium M 758 (LV)	Dothan	400	1	1.500	2.048	FSB400	10	320	2.192	192	192	2.302	202	-	-
47	Intel Pentium M 773 (ULV)	Dothan	385	1	1.300	2.048	FSB400	5,5	346	1.964	185	185	2.179	190	---	-
48	Intel Pentium M 753 (ULV)	Dothan	340	1	1.200	2.048	FSB400	5,5	346	1.834	180	180	2.087	180	-	-
49	Intel Core Solo U1400 (ULV)	Yonah	460	1	1.200	2.048	FSB533	5,5	346	1.845	179	179	2.095	330	-	-
50	Intel Core Solo U1300 (ULV)	Yonah	400	1	1.066	2.048	FSB533	5,5	346	1.620	164	164	1.827	320	-	-

■ Satın alma tavsiyesi ■ Yeni ürün ¹ Çoğunlukla sadece bir dizüstü PC ile birlikte temin edilebilir ² Sadece eski nesil grafik işlemcileriyle sunuluyor ³ Shared Memory grafik ile çalışma süresi, hızlı grafik yongaları süreyi %40'a kadar azaltabiliyor

Mobil işlemci kılavuzu

Performans puanı (100 üzerinden) ↓ Fiyat/Performans puanı (100 üzerinden)

Uzun olması daha iyi

Ekran kartları

Office ve multimedia İnternet ve office için tümleşik grafik veya 50 dolarlık bir ekran kartı yeterli. HD filmleri 1080i çözünürlükte oynatması gereken PC'lerde ekran kartı için 100 doları gözden çıkarmak gerekiyor.

Genel çözüm Medya PC'si ile HD videoların yanında yeni bir 3B oyun oynamak isteyenler bu kartlarda aradıklarını bulacaklar.

1.280 x 1.024'e kadar oyunlar 19 inç kadar monitörü olan profesyonel oyuncular bu sınıftaki kartlarla en yeni 3B oyunları bile her türlü ayrıntı açıkken oynayabilirler.

2.560 x 1.600'e kadar oyunlar 24/30 inçlik ekranlarla sinema kalitesinde oyun mümkün. Piksel şölenini canlı tutabilmek için ekran kartı asla yeterince hızlı olamıyor.

Sıra	Grafik işlemci (GPU)	Bellek kapasitesi ve tipi	Fiyat (₺ + KDV)	İşlemci frekansı (MHz)	Bellek frekansı (nominal) (MHz)	Bellek veri yolu (bit)	SLI/Crossfire	Vertexshader	Pikselshader	Mimarî (nm)	Transistor sayısı (Milyon)	3DMark05 (Default) (Puan)	Doom III 16x12.4x AA, 8x AF (fps)	HalfLife 2 16x12.4x AA, 8x AF (fps)
------	----------------------	---------------------------	-----------------	------------------------	---------------------------------	------------------------	---------------	--------------	--------------	-------------	----------------------------	---------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

2.560 x 1.600'e kadar oyunlar

1	nVidia GeForce 8800 Ultra	768/DDR3	670	612	1.080	384	o/-	maks. 128*	90	681	16.048	130,7	159,8
2	nVidia GeForce 8800 GTX	768/DDR3	540	575	900	384	o/-	maks. 128*	90	681	15.707	117,9	155,3
3	ATI Radeon HD 2900 XT	512/DDR3	390	740	825	512	-/o	maks. 320*	80	700	15.727	112,8	104,1
4	nVidia GeForce 8800 GTS	640/DDR3	370	500	800	320	o/-	maks. 96*	90	681	13.392	88,9	119,8
5	nVidia GeForce 7950 GX2	2x512/DDR3	340	500	600	256	o/-	16 48	90	556	12.582	102,8	112,7
6	nVidia GeForce 8800 GTS	320/DDR3	290	500	800	320	o/-	maks. 96*	90	681	13.330	87,1	117,8

1.280 x 1.024'e kadar oyunlar

7	ATI Radeon X1950 XTX	512/DDR4	325	650	1.000	256	-/o	8 48	90	384	12.381	78,9	111,6
8	ATI Radeon X1950 XT	256/DDR3	200	625	900	256	-/o	8 48	90	384	11.786	76,2	109,0
9	ATI Radeon X1900 XTX	512/DDR3	360	650	775	256	-/o	8 48	90	384	11.554	72,7	97,5
10	ATI Radeon X1900 XT	512/DDR3	360	625	725	256	-/o	8 48	90	384	11.200	69,2	93,2
11	nVidia GeForce 7900 GTX	512/DDR3	360	650	800	256	o/-	8 24	90	278	10.627	72,8	89,9
12	nVidia GeForce 7950 GT	512/DDR3	235	550	700	256	o/-	8 24	90	278	9.348	70,1	88,6
13	ATI Radeon X1800 XT	512/DDR3	280	625	750	256	-/o	8 16	90	320	9.387	60,3	78,9
14	ATI Radeon X1950 Pro	256/DDR3	165	580	700	256	-/o	8 36	80	384	9.995	51,6	80,9
15	nVidia GeForce 8600 GTS	256/DDR3	225	720	1.100	128	o/-	maks. 32*	80	289	11.770	46,8	67,0
16	nVidia GeForce 7900 GS	256/DDR3	180	590	720	256	o/-	7 20	90	278	9.123	63,0	73,6
17	ATI Radeon X1900 GT	256/DDR3	190	575	600	256	-/o	8 36	90	384	9.599	48,0	77,4
18	ATI Radeon X1950 GT	512/DDR3	160	500	600	256	-/o	8 36	80	384	9.151	45,1	76,7
19	nVidia GeForce 8600 GTS	256/DDR3	190	675	1.000	128	o/-	maks. 32*	80	289	10.855	41,9	62,2
20	nVidia GeForce 7800 GTX	256/DDR3	540	490	650	256	o/-	8 24	110	302	8.259	58,2	70,4

Genel çözüm

21	nVidia GeForce 7900 GT	256/DDR3	220	450	660	256	o/-	8 24	90	278	7.903	55,1	66,0
22	nVidia GeForce 7900 GS	512/DDR3	165	450	660	256	o/-	7 20	90	278	7.471	56,0	68,3
23	nVidia GeForce 7900 GS	256/DDR3	135	450	660	256	o/-	7 20	90	278	7.425	55,3	67,8
24	ATI Radeon HD 2600 XT	256/DDR4	150	800	1.100	128	-/o	maks. 120*	65	390	10.238	37,8	47,2
25	nVidia GeForce 7800 GT	256/DDR3	315	445	535	256	o/-	7 20	110	302	7.117	47,8	55,1
26	ATI Radeon X1800 GT	256/DDR3	120	500	500	256	-/o	8 12	90	320	6.893	38,3	53,9
27	nVidia GeForce 8600 GT	256/DDR3	120	540	700	128	o/-	maks. 32*	80	289	8.627	30,7	43,7
28	ATI Radeon X1650 XT	256/DDR3	90	575	675	128	-/o	8 24	80	330	7.402	31,9	53,9
29	ATI Radeon X850 XT-PE	256/DDR3	195	540	590	256	-/o	6 16	130	160	6.727	35,1	55,3
30	ATI Radeon HD 2600 XT	512/DDR3	145	800	700	128	-/o	maks. 120*	65	390	9.308	33,3	30,4
31	nVidia GeForce 7600 GT	256/DDR3	130	575	750	128	o/-	5 12	90	177	6.459	39,4	46,2
32	ATI Radeon X850 XT	256/DDR3	140	520	540	256	-/o	6 16	130	160	6.421	32,9	52,4
33	nVidia GeForce 7600 GT	256/DDR3	105	560	700	128	o/-	5 12	90	177	5.969	35,5	41,9
34	ATI Radeon X800 XL	256/DDR3	145	400	490	256	-/o	6 16	110	160	5.333	27,5	44,2
35	nVidia GeForce 7600 GS	256/DDR3	90	450	500	128	o/-	5 12	90	177	5.124	37,2	34,8
36	ATI Radeon X1650 Pro	256/DDR3	90	600	700	128	-/o	5 12	80	157	5.523	28,4	32,5
37	nVidia GeForce 6800 GT	256/DDR3	160	350	500	256	o/-	6 16	130	222	4.967	35,5	32,8
38	nVidia GeForce 6800 GS	256/DDR3	120	425	500	256	o/-	5 12	110	202	5.120	31,8	34,1
39	ATI Radeon X800 GT	256/DDR3	105	400	490	256	-/o	6 12	110	160	4.682	22,3	35,0
40	ATI Radeon X1600 XT	256/DDR3	85	590	690	128	-/o	5 12	90	157	4.955	19,8	26,8
41	ATI Radeon X1300 XT	256/DDR2	75	500	400	128	-/o	5 12	90	157	4.759	20,0	27,3

Office ve multimedia

42	nVidia GeForce 8500 GT	256/DDR3	80	450	400	128	o/-	maks. 16*	80	210	4.573	16,8	21,2
43	nVidia GeForce 7300 GT	256/DDR2	60	400	375	128	o/-	4 8	90	112	3.603	21,0	26,2
44	ATI Radeon HD 2400 XT	256/DDR3	100	700	800	64	-/o	maks. 40*	65	180	4.457	10,3	21,1
45	ATI Radeon X1550	256/DDR2	55	550	400	128	-/o	2 4	90	105	2.875	7,1	14,2
46	ATI Radeon X1300 Pro	256/DDR2	60	600	400	128	-/o	2 4	90	105	2.875	6,6	13,7
47	ATI Radeon X1300	256/DDR2	60	450	250	128	-/o	2 4	90	105	2.058	4,7	8,4
48	ATI Radeon X1050	256/DDR2	55	400	333	128	-/o	2 4	110	75	1.907	4,9	9,2
49	nVidia GeForce 7300 GS	256/DDR2	55	550	540	64	-/o	3 4	90	112	2.110	2,7	4,7
50	nVidia GeForce 7100 GS	128/DDR	40	350	333	64	-/o	3 4	90	112	1.431	2,6	5,3

■ CHIP satınalma tavsiyesi ■ Yeni ürün ● Var - Yok * Unified Shader sayesinde esnek dağıtım

Ekran kartları

CHIP performans endeksi: Değişik

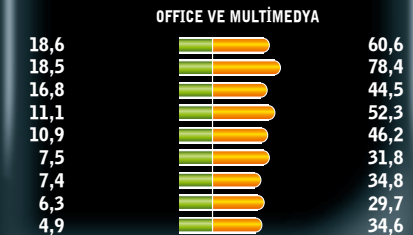
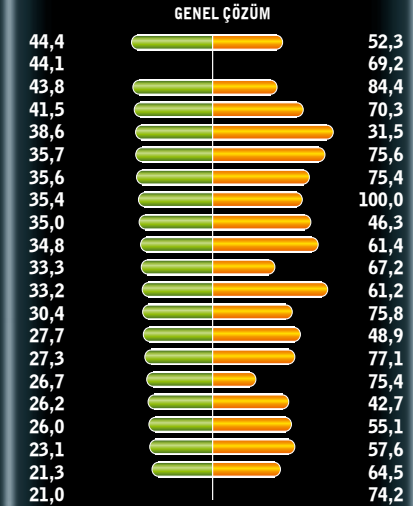
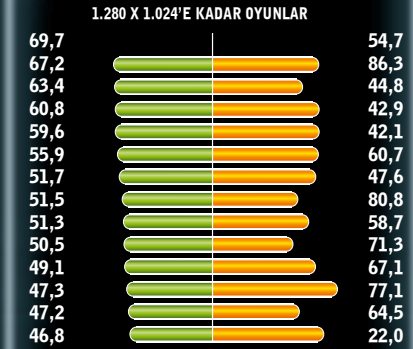
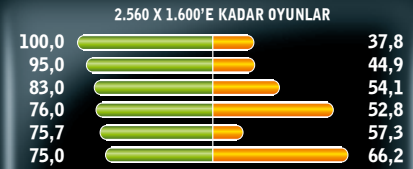
3B motorlara sahip çeşitli oyun benchmark'ları birbirine ekleniyor ve en iyi GPU en yüksek değer olan 100 alıyor, diğerleri ona göre sıralanıyor.

CHIP fiyat-performans endeksi: 3B

kartlarda fiyat performans oranı tutarlı. İki kat fiyata iki kat performans alıyorsunuz. Turuncu çubuk ne kadar uzunsa, fiyat-performans oranı da o kadar iyi demektir.

CHIP GPU kılavuzu

Performans puanı (100 üzerinden) | Fiyat/Performans puanı (100 üzerinden)

Uzun olması daha iyi ◀ ▶

» Ücretsiz virüs tarayıcılar

Virüslere karşı ücretsiz koruma! PC'nizi web'den gelen tehditlere karşı koruduğunu iddia eden üç ücretsiz aracı test ettik.

Internet virüslerle dolup taşıyor. Google'ın yürüttüğü bir güvenlik araştırması, internette her on site-den birinin casus yazılım, virüs ve Truva atı saçtığını ortaya koydu. Bu yüzden, sörfçülerin birçoğu kendilerini virüs tarayıcılarla güvenceye alıyor. İdeal olarak tüm zararlı yazılımların vaktinde tanınması, eğer bu aşamada geç kalındaysa da sistemden silinmesi gerekiyor.

Bu da bütçenizde koca bir delik açmamalı. Artık internet haşaratlarıyla bedava uğraştığını iddia eden yazılımlar var. Bunu hangi kertede başarabildiklerini test ettik. AntivirPE, Avast Home Edition ve AVG Free Edition'u CHIP test merkezinde büyüteç altına aldık. Paketlerin tümü de hem Vista hem XP altında çalışabiliyor. Test ettiğimiz sürümleri CD/DVD'de bulabilirsiniz.

Önemli: CHIP'in ekspres testinde katılımcıların kendilerini beş farklı kategoride ispatlamaları gerekti.

Bilinen zararlıların tespiti: www.wildlist.com adresinde, uzmanlar her ay en yeni zararlıların listesini yayımlıyor.

Bu listedeki 1.000 zararlının saptanması her virüs önleme yazılımı için bir zorunluluk.

» Bilinmeyen zararlılar

Heuristic: yani buluşsal yöntemlerle tarayıcılar yeni virüs çeşitlerini tanımaya çalışıyor. Bu, testin en zor aşaması.

Yeni zararlılara tepki süresi: Resmî veritabanının bir virüs salgınının ardından güncellenmesi ne kadar uzun sürerse, zararlının hasar verme ihtimali de o denli artar. Bu yüzden, kısa tepki süresi de bir zorunluluk.

Etkin casusların silinmesi: Yazılımlar hâlâ "virüs tarayıcı" adıyla anılsa da, asıl uğraşmaları gereken tehdit, casus yazılım tehdidi. Bu yüzden, üç adayımızın da halihazırda etkin zararlıları keşfedip silmesini bekledik. Test sistemimize en yaygın üç zararlıyı kurduk.

SDBot günümüzün en yaygın Bot yazılımı. Korsanlar bu programı başkalarının bilgisayarlarını ele geçirip çöp posta yaymak ya da yemleme saldırısı yapmak için kullanıyor.

SpySheriff ise her taşın altından çıkan, "haydut" bir anti virüs yazılımı. Yani, kendini bir koruma programı gibi gösteren yazılım bilgisayarınızı reklâma boğuyor.

Zlob ise YouTube furçasını fırsat bilip video klip kisvesi altında yayılan bir haşarat. Bu programı bilgisayarınıza kurmak korsanlara yaldızlı davetiye sunmak demek.

Hayvanat bahçesindeki zararlıların tespiti: Çok yaygın olmadığı için ilk listede adı geçmeyen zararlılar "Hayvanat bahçesi zararlıları" diye biliniyor. İyi bir virüs tarayıcının bu ender virüsleri bile gözden kaçırmaması şart. Bu etabın test sonuçlarını sağ taraftaki tabloda, tespit (reklâm ve casus yazılım, arka kapı, bot ve Truva atları) başlığı altında bulabilirsiniz.

» Artılar, eksiler

Önce iyi haberi verelim. Virüs tarama kategorisinde, bedava virüs tarayıcılar kendi ticari sürümlerini aratmıyor. Bir tek AVG'nin ücretsiz sürümü yaygın vi-

Zararlılardan garantili kurtulma yöntemi

Eğer şansınız varsa bedava virüs tarayıcınız casus yazılımları tanıyabilir. Ancak silme aşamasında güçlükler başgösteriyor.

1. HijackThis en son sistem yapılandırmanızdan bir protokol oluşturuyor ve bu sayede neredeyse tüm zararlılar bulunabiliyor. Aracı www.merjin.org adresinde, ilgili yardımı ise www.trojaner-board.de aynı sitenin forum sayfalarında bulabilirsiniz.

2. Güvenli kipte Windows sadece gerekli olan programları çalıştırıyor. Bu, zararlı yazılımlardan tamamen kurtulmak için ideal bir fırsat.

3. Killbox adlı yazılım (www.killbox.net) normalde silinemeyen dosyaları bile siliyor. Sadece silinmesini istediğiniz dosyayı seçin. Bilgisayarınız tekrar başlatıldığında dosya silinecek.

Karantina: Önemli bir ofis belgesi enfeksiyon kapmışsa hemen silmek yerine karantinaya da alabilirsiniz.

Silme: Virüs bulunduysa buradan silebilirsiniz. Sizde yedeği bulunmayan dosyaları silmeyin.

En yeni tehditlere kısa bir bakış

Zararlı yazılım (malware) terimi, bir virüs önleyicinin tanınması gereken gizli yazılımları anlatıyor. Bu haşerelerin nasıl sınıflandırıldığını açıklıyoruz.

► **Reklâm yazılımları:** PC'nize yerleşip sistemi reklâm bombardımanına tutar.

► **Botlar** internet mafyasının bilgisayarcınızı ele geçirmesine yol açar. Saldırıları bir bot ağından gerçekleştirilir ve çöp e-postalar gönderilir.

► **Arka kapılar:** Ele geçirilmiş bir sistemde erişime yönelik arka kapılar açarlar.

► **Truva atları:** arka kapıların geliştirilmiş ve bir dizi kontrol – manipülasyon işleviyle donatılmış halidir.

► **Casus yazılımlar:** parola ya da kredi kartı numarası gibi verileri ele geçirip internet mafyasına veya bir internet korsanına yollar.

► **Solucanlar:** internet üzerinden yayılıp bilgisayardaki depolama alanını sömüren yazılımlardır.

► **Virüsler** artık nadiren eskisi gibi yazılıyor. Amaçları her yere yayılıp verileri yok etmektir. Bu yüzden mevcut dosyaların üzerine yazmanız ya da onları değiştirmeniz gerekir.

rüs listesinden bir zararlıyı gözünden kaçırdı. Bununla beraber, virüs tespiti en önemli husus değil. Çünkü kötü haberimiz, zararlı yazılımların en tehlikeli türü olan casus programcıkların bedava tarayıcılar tarafından tespit edilememesi.

Ücretsiz virüs önleyicilerin aslında ticari sürümlerin reklâmları olduğu düşü-

EKSPRES TEST

	PLATZ 1	PLATZ 2	PLATZ 3
Ürün	AntiVir PE Classic	Avast Home Edition	AVG Free Edition 7.5
Fiyat	Freeware	Freeware	Freeware
İnternet	www.free-av.com	www.avast.com	http://free.grisoft.com
Toplam Puan	78 Puan ■■■■■	69 Puan ■■■■■	56 Puan ■■■■■
Özetle	Çok iyi virüs tarama ama reklâmları ve casusları bulmuyor	Casus saptama oranı en iyi olan ücretsiz yazılım. Arabirime alışmak gerekiyor.	Bilinen ve bilinmeyen zararlıları tarama oranı düşük.
Tanıma			
Bilinen zararlıları saptama oranı	%100	%100	%99,91
Bilinmeyen zararlıları saptama oranı	%26,44	%10,34	%8,05
Yeni imzalar için bekleme süresi	3 ila 4 saat	7 ila 8 saat	6 ila 7 saat
SD Bot'u etkinken saptama / silme	●/●*	●/●*	●/●*
SpySheriff'i etkinken saptama / silme	-/-	-/-	-/-
Zlob'u etkinken saptama / silme	-/-	-/-	-/-
Reklâmların ve casusların saptanma oranı	%14,05	%87,13	%14,5
Arka kapıların saptanma oranı	%99,21	%94,58	%96,06
Botların saptanma oranı	%99,76	%95,57	%97,04
Truva atlarının saptanma oranı	%99,40	%93,52	%95,23
İşlevler			
Desteklenen işletim sistemleri	Win 2000/XP/Vista	Win 2000/XP/Vista	Win 2000/XP/Vista
Zararlılara karşı koruma	●	●	●
Fazladan e-posta koruması	-	-	●
Dili	İngilizce	İngilizce	İngilizce
Program yardımı	İyi, standart	Standart	İyi, standart
Destek	Forum, ücretli yardım hattı	Forum, İngilizce e-posta	İngilizce forum

■ Zirve sınıfı (100–90)

■ Üst sınıf (89–75)

■ Orta sınıf (74–45)

■ Tavsiye edilmez (44–0)

● var

■ yok

■ değer en iyi değer

■ değer en kötü değer

nülürse bu o kadar da şaşırtıcı değil. Eğer eksiksiz koruma arıyorsanız elinizi cebinize atmanız gerekiyor. Testimiz, ücretsiz yazılımların sistemde bir casus yazılım çalışıyorsa elinin kolunun bağlandığını ortaya koydu. SDBot her katılımcı tarafından tanınıp silindiyse de Kayıt Defteri tümüyle tamir edilemedi. SpySheriff ve Zlob'da durum daha da kötüydü. Bu zararlılar hiç tespit edilemedi. Eğer güvenliğiniz için ücretsiz yazılımlara bel bağladıysanız, internet mafyası karşısında maça yenik başladınız demektir.

» Sonuç

Güvenlikten tasarruf olmaz! Ücretsiz vi-

rüs tarayıcılar iddialarının arkasında dursa da, asıl gereksiniminizi karşılamıyorlar.

Hepsinde eksik olan, casus yazılımlara karşı koruma. Eğer test katılımcılarının ürün tanımlarını okursanız sebebini anlayacaksınız. Ücretsiz virüs tarayıcılar sadece virüslere karşı tam güvenlik sağlıyor.

Daha fazlasını istiyorsanız para ödemelisiniz. Tek bir ürün seçmeden evvel bir de eksiksiz paketlere bakın. Fiyatları daha yüksek de olsa bu paketler virüs / casus tarayıcı, güvenlik duvarı ve aldatmacalara karşı koruma içeriyor. ■

VP / Barış Emre ALKİM, balkim@chip.com.tr

Video keşmekeşine son

“HDMI”, “HDCP ile DVI” ya da “YUV” gibi terimler sizi çileden mi çıkarıyor? Görüntü aktarım standartları hakkında bilmeniz gereken her şey...

Bu yazıda

Dijital aktarımın şifreleri

Eski teknolojinin yeniye uyumu

Müzik ve kirli çamaşırlar

Televizyonlar evimizde sonu gelmez kablo salatalarına yol açmasa hayat çok daha kolay olmaz mıydı? Bugün uydu alıcıyı, DVD çaları, oyun konsolunu ve hatta bilgisayarı aynı anda TV'ye bağlamak teknik bakımdan mümkün olsa da, bu kurulum, kullanıcıya bir hayli zahmet verebiliyor. Şifreden farksız kısaltmalar, farklı sürüm numara ve özellikler; bağlantı noktaları ve arabirimlerde kullanıcıyı zorlayan bir karmaşaya neden oluyor.

Yalnızca dijital aktarım en iyi görüntü kalitesini sağlıyor

DVD çalarlar televizyona (televizyon özellikleri elverdiği sürece) analog ya da dijital olarak bağlanabiliyor. Ama bunlardan hangisi daha yüksek kalite sağlıyor? Dijital bağlantıda veri kayıpsız aktarıldığından, ilk tercih bu olmalı. Bu seçim olası tercihleri biraz olsun azaltıyor çünkü bu noktada da iki olasılık var: Son model televizyonlarda ya HDMI ya da DVI çıkışları yer alıyor. DVI “Digital Visual Interface” ya da Türkçesiyle “sayısal görsel arabirim” anlamına geliyor ve bu terimin kökeni bilgisayar dünyasına gidiyor. Bu yüzden de TV’lerin yanı sıra, pek çok ekran kartının ve TFT mo-

nitörün üzerinde de bu etiketi görmeniz mümkün. Ne var ki ismin içinde geçen “Digital” kelimesi yanıltıcı olabilir, zira bu adı taşıyan bir DVI girişi DVI-D (dijital), DVI-A (analog) ya da DVI-I (hem analog hem dijital) olabilir. Bu fark analog bağlantılar için önem taşıyor çünkü analog çıkışlarla dijital çıkışların birleştirilmesi mümkün değil. Bu arabirimlerde dikkat edilmesi gereken başka noktalar da var: Eski DVI yuvaları Blu-ray ya da HD DVD’ler gibi yüksek kaliteli video içeriklerinin aktarılması için şart olan HDCP (High bandwidth Digital Content Protection) kopyalama korumasını desteklemiyor. HDCP desteği olmadığında, kullanıcılar lisanslı HD içeriği görmek istediklerinde kelimenin tam anlamıyla ekrana bakıp kalıyorlar. Bunlar bir yana bırakıldığında DVI arabirimi yüksek kalitede görüntü aktarımı sağlıyor ve uygun bağdaştırıcılarla DVD oynatıcıya ya da dijital alıcıya bağlanabiliyor. Artık bir standart haline geldi-

Aktarım standartları

Component video:

En iyi görüntü kalitesi analog bağlantı noktası. Kopya korumasız, yüksek çözünürlüklü veri aktarımı.

Composite Video (FBAS):

Orta düzey görüntü kalitesi sağlıyor. Çok eski olmayan neredeyse her televizyonda mevcut.

ğinden, oturma odanızdaki bilgisayarı bağlamak için bu ilk tercihiniz olmalı.

Video alanında ise DVI, yerini gitgide görüntünün yanı sıra ses aktarabilen ve HDCP koruması olan HDMI bağlantısına bırakıyor. HDMI fişleri aynı zamanda daha az yer kaplıyor. Yine de HDMI her sorunu çözmiyor ve pek çok sürümünün bulunması başlı başına bir dert. Bugüne kadar standart olan 1.2 sürümünün yerine yeni aygıtlarda artık 1.3 sürümü yer alıyor. Ses kalitesine düşkün olanlar için bu can alıcı bir nokta çünkü Dolby TrueHD ve dts HD biçiminde sesler ancak bu yolla aktarılabilir. (Yeni ses kaliteleri için uygun A/V receiver'lar ise henüz mevcut değil). Yeni sürüm daha yüksek renk desteği ile LCD ekranlarında milyarlarca rengi (teorik olarak) görüntüleyebiliyor ve Lip-Sync özelliği sayesinde görüntü ile ses artık hep eşzamanlı.

Yeni sürüm geriye dönük uyumlu olsa da, aynı şey ters yönde geçerli değil. Eski sürümde bile olsa HDMI; DVD, dijital uydu alıcıları ve Playstation 3 gibi yeni oyun konsollarından yüksek kalitede görüntü aktarımı için en iyi seçenek. Yeni bir düz ekran TV alırken bu iki standart bağlantı noktasının olmasına mutlaka dikkat edin, ne de olsa giderek daha çok aygıt bunlara uyum sağlıyor. Bu son model arayüzlerin yanı sıra, ha-

len pek çok kullanıcı için uygun bir seçenek olan analog bağlantılar da mevcut.

Güncel olmayan aygıtlar için analog bağlantılar

İndirimle satılan çoğu DVD çaların dijital çıkışı yok. Analog veri aktarımında resim kalitesi büyük ölçüde kullanılan arabirime bağlı. Bunların arasında en iyi sonuca ulaşmak için ilk akla gelen "YUV" olarak adlandırılan component video yuvası: Kırmızı, mavi ve yeşil üç yuvadan oluşan bu bağlantı noktası yüksek kalitede görüntü kalitesi sağlıyor ve hatta HD çözünürlükte bile aktarım yapabiliyor. Kopya koruması sağlamadığından, ne yazık ki bu bağlantının yeni nesil yüksek çözünürlüklü televizyon dünyasına uyum sağlaması mümkün değil gibi görünüyor. SCART bağlantısı ise birleşik girişten daha yaygın ve Avrupa'da DVD'ler için bir standart. 21 uçlu bu zahmetli arabirim ile farklı sin-yal türleri aktarılabilir.

İPUCU En iyi görüntü kalitesi için her zaman "RGB" kipini kullanmanız önemli. Aynı şekilde yaygın olan, fakat video kalitesinde aynı başarıyı göstere-meyen FBAS yuvasını, örneğin bir video kaydedici için kullanmalısınız. Daha kaliteli olan ve daha sık rastlanan S-Video girişi, bu bağlantıya tercih edilmeli.

Son söz: Çamaşır makinesi müzik çalarsa

Sessiz ve sakin geçirmek istediğiniz bir akşamda çamaşır yıkamak zorunda olduğunuzu düşünün. Huzurunuzun kaçması işten bile değil. Komşularıyla ya da ev ahalisiyle yaşadığı sorunlarla uğraşmak zorunda kalan kullanıcıları düşünen Kore firması LG, devrim yaratacak bir ürün için patent aldı: MP3 çalarlı çamaşır makinesi! Müziğin her şeye ilaç olması bir yana, ek hoparlörler ile iş daha da ileri götürülmüş. MP3 çalar, çamaşır makinesinin ara yüzünden kullanılabilir. Artık kirli çamaşır sepetini ayıklarken söylenmek yerine, sevdiğiniz şarkılara mırıldanarak eşlik edebileceksiniz. Evden ya da komşulardan biri rahatsız olduğunda ise hemen sinirleri gevşetecek bir şarkı çalabilirsiniz.

MP3 çaların makinenin kendisiyle boy ölçüşüp ölçüşemeyeceği ya da çamaşır makinesinin çıkardığı gürültüyü nasıl bastıracağı, bunun için nasıl hoparlörlere ihtiyaç duyacağı, nem kapıp kapmayacağı gibi soruların cevabını ise size bırakıyoruz. Bu üstün teknoloji-den yararlanmak için kaç kişinin çamaşır makinesinin yakınında oturacağı sorusu ise belki de diğer soruları gereksiz kılıyor. Belki de LG'nin hedefi MP3 çalarlı bulaşık makinesi olmalıydı. ■

Bilgin Koşucu, bilgin@chip.com.tr

DVI-D: Video sinyallerinin dijital aktarımı. HDTV içerikleri için kopya koruması şart. Yeni ekran kartlarında genelde 2 tane var.

HDMI: Ev sineması için dijital bağlantı noktası. Ses ve görüntü aktarımı olabilecek en iyi şekilde geçekleşiyor. Geriye doğru uyumlu.

SCART: Uydu alıcı, DVD ve video oynatıcılarda standart bağlantı noktası. En iyi sonuç için "RGB" modu tercih edilmeli.

S-Video: İyi görüntü kaliteli analog bağlantı noktası. SCART ve birleşik bağlantı noktalarıyla birlikte en yaygın olanlardan.

VGA: Bilgisayar sinyallerinin aktarım noktası. Bazen DVD çalarlarda ve televizyonlarda da karşımıza çıkıyor.

Dizinizden ayrılmayan bilgisayarlar

Intel'in yeni Santa Rosa platformunu kullanan ilk dizüstü bilgisayarlar raflarda yerlerini alırken, 1.500 dolar altında en iyilerini sizler için seçtik.

Bu yazıda

Santa Rosa'daki yenilikler

1.500 \$ altında seçebileceğiniz

Satın alma ipuçları

Test sonuçları ve teknik veriler

ilk Centrino platformu Carmal piyasaya sürüldüğünde o zamanki Intel mobil platformlar grubu başkanı Anand Chandrasekher bile belirlenen satış hedefe ulaşılacağını pek sanmıyordu. Aslına bakarsanız inancı o

kadar azdı ki söylenenlere göre sene sonunda rakamlar açıklandığında bu ona sıfır numara bir kafaya mal oldu. Centrino'nun oluşturduğu marka değerini korumak isteyen Intel, her seferinde yeni bir işlemci, yonga seti ve

kablosuz ağ kartı ile gelen Sonoma ve Napa platformlarında bile aynı ismi kullandı. Yine her seferinde ciddi performans artışı sunan Intel, son numarası Santa Rosa'da aynısını hedefledi.

YENİ PLATFORM

Santa Rosa: Daha kolay taşıyın daha kolay bağlanın

Az önce bahsettiğimiz gibi Intel yeni bir mobil platformunu genel olarak öncelikle yeni bir yonga seti, daha sonra da işlemci ve kablosuz ağ kartı olarak tanımlıyor. Bu sefer farklı olarak firma Intel Turbo Memory (Robson) ve Intel 82566MM ethernet kontrolcüsünü de opsiyonel olarak sunuyor. İsterseniz yeni teknolojilere kısaca bir göz atalım.

Yonga seti: Santa Rosa platformunun belkemiğini Mobile Intel PM965 Express ve GM965 yonga setleri

Intel 4965AGN

Centrino'yu dünyanın en çok satılan mobil platformu yapan özelliklerin başında kablosuz ağ geliyor. Santa Rosa ile gelen Intel 4965AGN kablosuz ağ birimi ile Intel eski kablosuz ağlar dışında yeni 802.11n standardını da destekliyor. Halen son spesifikasyonlar belirlenmemiş olsa da 802.11n şimdi bile kat kat hızlı ve daha uzun mesafelerde çalışıyor. Buna karşın Chip Test Merkezi'deki sonuçlar Intel'in çözümünün diğer markaların çözümleri kadar iyi olmadığını gösterdi. Farklı bir üreticinin kablosuz ağ erişim noktası ve yine aynı markanın kablosuz ağ kartın Intel'in çözümünden çok daha hızlı veri aktarımı sunabiliyor. Tabii dizüstülerde veri aktarımı kadar güç tüketiminin de önemini unutmamak lazım.

140 MBit/s

802.11n yönlendirici ve aynı üreticinin kablosuz ağ kartı

80 MBit/s

802.11n yönlendirici ve Intel 4965AGN

70 MBit/s

802.11g yönlendirici ve aynı üreticinin kablosuz ağ kartı

25 MBit/s

802.11g Farklı firmanın yönlendiricisi Intel 3965/4965AGN

oluşturuyor. Her iki yonga setinde 533 MHz'den 800 MHz'e kadar sistem veri yolu hızlarını desteklemekte. Bir önceki Intel 945 serisinde bu frekans 667 MHz ile sınırlıydı. Daha hızlı bir sistem veri yolu işlemci, hafıza ve grafik yon-

gası arasındaki bilgi alışverişinin artması anlamına geldiğinden genel performans da artırıyor. Dahili grafik cephesinde ise Intel GM965 ile yepyeni bir grafik çekirdeğini yonga setine entegre ediyor. Mobile Intel GMA X3100 olarak isimlendirilen bu çekirdek, Shader 4.0 desteğiyle Vista Aero arabirimini desteklerken bir önceki GMA 950'ye nazaran 3DMark03'de yüzde 20 civarında hız artışı sağlıyor. Bu oran çok yüksek görünmese de grafik işlemleri işlemciden çok grafik çekirdeğine yaptırıldığından hız artırıyor. Son olarak yeni yonga setinde USB 2.0, SATA ve PCI Express yuvaları da artırılmış durumda.

İşlemci: Yeni platform bir önceki Centrino platformu Napa refresh ile piyasaya sürülen Core 2 Duo işlemcilerle aynı mimariyi (Merom) kullanıyor. Farkları ise yeni işlemcilerin 800 MHz'e kadar sistem veri yollarını desteklemesi. Bunun dışında yeni işlemciler Socket P yuvalarıyla eski nesilden ayrılıyor. Testte karşılaştığımız işlemcilerden T7100 ve T5450'lerin 4 yerine 2 MB L2 önbellek bulundurduğunu da belirtelim. Tıpkı Napa platformunda olduğu gibi Intel Santa Rosa platformunu da yeni bir işlemci ile tazelemeyi düşünüyor. 2008'in birinci yarısında çıkacak 45 nm üretim teknolojisine sahip Penryn'ler Santa Rosa Refresh'i tanımlayacaklar. Bu da

CENTRINO KARŞILAŞTIRMA TABLOSU

	Intel Centrino	Intel Centrino Duo	Intel Centrino Duo	Intel Centrino Duo	Intel Centrino Pro
Intel işlemci teknolojisi	Intel Centrino	Intel Centrino Duo	Intel Centrino Duo	Intel Centrino Duo	Pro
İşlemci	Intel Core Solo	Intel Core Duo	Intel Core 2 Duo	Intel Core 2 Duo	Intel Core 2 Duo
İşlemci kodu	T1000/ U1000 serisi	T2000/L2000 serisi	T5000; L7000/T7000/ U7000 serisi	L7000/T7000/ U7000 serisi	L7000/T7000/ U7000 serisi
Çekirdek sayısı	1	2	2	2	2
Yonga seti	Intel® 945 Express chipset			Intel 965 veya 945 Express	Intel 965 Express
Kablosuz ağ kartı	Intel® Wireless WiFi Link 4965AGN veya AG; Intel PRO/Wireless 3945ABG veya BG				Intel Wireless WiFi Link 4965AGN (Intel Next-Gen Wireless-N) veya AG
Ethernet	N/A			Intel 82566MM Gigabit Network Connection (opsiyonel)	Intel 82566MM Gigabit Network Connection
Sistem veri yolu hızı	533/667 MHz	533/667 MHz	533/667 MHz	800 MHz	800 MHz (533 MHz U7000 serisi)
L2 önbellek	2 MB	2 MB	2/4 MB	4 MB	4 MB
Saat hızı	1.83 GHz	2.33 GHz	2.33 GHz	2.4 GHz	2.6 GHz
Hafıza desteği (DDR2)	667 MHz	667 MHz	667 MHz	667 MHz	667 MHz

basit anlamda transistörlerdeki güç kaçışını azaltacağından pil ömrünü artıracak.

Kablosuz ağ: Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN kontrolcüsü ile Santa Rosa kablosuz ağ performansını da artırıyor. Şu an kullandığımız 802.11a/b/g kablosuz ağlara ek olarak yeni kontrolcü 802.11n ağlara bağlanabilmekte. (Her ne kadar IEEE 802.11n standartlarını halen tam olarak belirlemiş olmasa da üreticiler taslak diyebileceğimiz Draft-n ürünlerini piyasaya sürmüş durumda.) 802.11n kısaca iki kat mesafe (70 metre) ve beş kat veri aktarım hızı sunuyor. Diğer üreticilerin 802.11n çözümlerine baktığımızda durum Intel açısından pek iç açıcı olmasa da pratikte eski kontrolcüye nazaran üç kat veri aktarım hızı sağladığını düşünürseniz tercih edilmesi gereken bir özellik.

Intel Turbo Memory: Vista beraberinde gelen performans teknolojileri belli donanımlara da ihtiyaç duyuyor. Kısaca özetlemek gerekirse ReadyBoost USB

HDMI Artık dizüstü bilgisayarınız da HD TV'nize bağlayıp yüksek kalitede görüntü aktarabilirsiniz.

INTEL TURBO MEMORY PCI Express yuvasına takılan kartın üzerinde NAND bellekler yer alıyor.

bellekleri kullanarak performansı artırırken ReadyDrive melez sabit disklerden faydalanıyor. Her iki teknolojinin arkasındaki mantık ise darboğaz oluşturan ve yüksek güç tüketen sabit disk erişimine ihtiyacı azaltacak bir tampon bellek oluşturmak. Bu noktada Intel Robson kod adlı teknolojisini devreye sokuyor. Anakartta PCIe yuvasına takılan NAND bellekli bir kart, ReadyBoost ve ReadyDrive için seçeneğe göre 1.024 veya 512 MB toplam hafıza sunuyor.

Intel, Turbo Memory ile daha hızlı bir Windows açılışı vaadederken Turbo Memory'yi etkinleştirdiğimizde dört saniyelik bir gecikmeyle karşılaştık. Aynı şekilde PCMark05 skorunda da yüzde 4'lük bir düşüş söz konusu. Test laboratuvarlarında benzer sonuçlarla karşılaşmış olacaklar ki, bazı büyük üreticiler de Turbo Memory'yi ürünlerinde sunmama kararı almışlar. Hatta Vista'nın şu an Turbo Memory'yi gerçekten desteklemediğini söyleyecek ka-

1.500 \$ ALTI DİZÜSTÜLER

» TEST BİRİNCİSİ

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

iyi

FİYAT: 1.499 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:

www.arena.com.tr

HDMI ÇIKIŞI Yüksek kalitede görüntü aktarımı sunuyor.

- + Grafik performansı
- + Pil ömrü
- + Kaliteli ekran

Packard Bell Easynote MB85-P-018

Her kategoride en ön saf-ta yer alıyor.

■ Packard Bell Easynote MB85-P-018 tasarım, pil ömrü, ergonomi ve donanım özellikleri bakımından en ön sıralarda yer alıyor. T5450 işlemcisi her ne kadar 667 MHz FSB ile genel performansta rakiplerinden geride kalsa da bu eksikliğini GeForce 8600M GS'nin grafik performansı ile kapatıyor. HDMI ve DVI çıkışları ile görüntü aktarımı için de kaliteli çözümler sunan dizüstü dikkat çeken bir tasarıma sahip. Klavyenin 4 cm aşağısındaki şerit şeklindeki lamba karanlık ortamlarda elinizden yansıyarak klavyeyi aydınlatıyor.

1.500 \$ ALTI DİZÜSTÜLER

» UYGUN FİYAT

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi

FİYAT: 999 \$ + KDV
BİLGİ İÇİN:

www.casper.com.tr

PORT REPLICATOR Casper'larda yuva çoğaltıcı bulunuyor.

- + Kutu içeriği
- + Sabit disk kapasitesi
- Ekran parlaklığı

Casper Nirvana CPR2000-8E05B

En uygun fiyatlı Santa Rosa

■ Intel T7300 işlemcisi, 965GM yongaseti ve 4965AGN kablosuz ağ bağlantısı ile Casper Nirvana CPR2000-8E05B eksiksiz bir Santa Rosa platformu. BlueTooth, webcam ve dahili mikrofona da sahip ürün, 160 GB'lık sabit disk ile de yüksek depolama imkanı sunuyor. Buna karşın ölçümlerde ekran parlaklığında biraz geride olduğunu gördük. Aynı şekilde ses kalitesi de tatmin edici değil. Buna karşın fiyat ve kutu içeriği cazip edici. Windows Vista Home Basic ile gelen üründe CA Antivirüs ve Antispy, bir aylık sinema bileti promosyonu, taşıma çantası ve Nero Essentials 7 geliyor.

YENİ VE ESKİ Myth Busters'tan tanıdığımız Adam ve Jamie eski taşınabilir (!) bilgisayarları günümüzün taşınabilir bilgisayarları ile karşılaştırıyor.

dar ileri gidenler bile var.

Ethernet: Intel 82566MM kablolu ağ kontrolcüsü Centrino Pro platformları için şart. Masaüstündeki karşılığı VPro olan bu platform daha çok ofis ortamları için uygun. Desteklediği AMT (Active Management Technology) teknolojisiyle Intel 82566MM kartı sistem yöneticilerine uzaktan ağdaki dizüstü bilgisayara müdahale etme olanağı veriyor. Öyle ki sistem yöneticileri bilgisayar açık olmasa bile uzaktan açıp yeni bir işletim sistemi yükleyebiliyorlar. Her ne kadar son kullanıcı için çok önemli gözükmesede büyük firmaların maliyet ve iş gücünü kaybını azaltması bakımından önemli bir bileşen.

SANTA ROSA AİLESİ Merom işlemci, 965 PM/GM yonga seti ve 4965 kablolu ağ bağdaştırıcısı.

İŞLEM GÜCÜ ARAYANLARA

PCMark05'in birincisi Casper Nirvana CPR2400

1.500 dolar altına Core 2 Duo T7700 işlemci sunan Casper Nirvana CPR2400-9F95B PCMark05 testimizde en yüksek skora imza attı. 2 GB hafızayla gelen dizüstünü ise yine aynı markadan T7500 işlemcili Nirvana CPR2200 ve Acer'dan 2 GB hafızalı ve T7300 işlemcili Aspire 4920G takip ediyor. 4 yerine 2 MB L2 cache kullanan T7100'lere baktığımızda ise genel olarak yüzde 10'luk bir düşüş gözlemliyoruz. Farkı belirleyen ise hafıza ve sabit disk oluyor.

OYUN İÇİN 3B PERFORMANSI

Ciddi oyuncuların imdadına ATI ve NVIDIA yetişiyor

Intel'in yeni grafik işlemcisi ile 800 x 600 çözünürlükte Counter Strike veya WoW oynayabilirsiniz. Ama bir Quake 4 veya Company of Heroes oynamayı düşünüyorsanız halen harici bir ekran kartına ihtiyacınız var. Bu noktada nVidia GeForce 8600M GT kullanan Monster T73FL901'in rakibi yok. En yakın iki takipçisi ise nVidia GeForce 8600M GS çekirdeğini BenQ JoyBook S41-N09 ve ATI Mobility Radeon X2500 çekirdeğini kullanan Acer Aspire

CHIP Sonuç

Gökhan Bodur,
gokhan@chip.com.tr

■ Yeni platformun eksiklikleri olsa da genel toplamda daha yüksek bir performans vaat ediyor. Tam verim alınamamasının sebebi ise Vista ve firmaların kendi sürücülerdeki eksikliğin halen tamamlanamaması. Bu yüzden benzer konfigürasyona sahip dizüstülerde bile beklenmedik performans farklarıyla karşılaşabildik. Microsoft Vista Service Pack 1'i Kasım'da çıkarana kadar da bu durumda ciddi bir değişiklik olacak gibi görünmüyor. Performansa Windows XP'de baktığımızda ise 3DMark ve PCMark'ta daha yüksek sonuçlar elde ettik. Vista'da 1560 3DMark puanı veren X3100 grafik yongalı bir dizüstü XP'de yaklaşık 100 puan daha yüksek puanlara çıkabiliyor. Bu noktada satın alırken Vista'yı bir artı olarak görseniz de performansta şimdilik daha düşük olabileceğini aklınızdan çıkarmayın.

4920G. Eğer en yüksek performans için bütçeniz uygun değil ama yine de dahili grafik istemiyorsanız, tavsiyemiz aynı konfigürasyonda nVidia GeForce 8400 GS kullanan modellerden olacaktır.

MOBİLİTE

Yerçekimini sevmeyenlere MSI PR200

Eğer yanınızda rahatça taşıyabileceğiniz bir dizüstü arıyorsanız 12,1 inçlik modeller en uygun seçim olarak karşımıza çıkıyor. 1.832 gramlık MSI PR200 testimize katılan en hafif dizüstü olarak mobilitede birinciliği aldı.

Aynı form faktörüne sahip sadece iki kilo çeken CBOX Gravity ES18 de yerçekimini sevmeyenler için güzel bir çözüm. 700 gram daha ağır olmalarına karşın Fujitsu Siemens Amilio PI 2515 ve HP Pavilion DV6500 GJ016EA'da yüksek pil süreleriyle sizleri yolda bırakmayacaklardır. ■

Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr

Değerlendirme	SIRA 1	SIRA 2	SIRA 3	SIRA 4	SIRA 5
Model	Packard Bell EasyNote MB85-P-018	Acer Aspire 4920G	Casper Nirvana CPR2400-9F95B	BenQ JoyBook S41-N09	HP Pavillon DV6500 GJ016EA
Firma	Koyuncu Elektronik	Arena / Infronic	Casper	BenQ Türkiye	HP Türkiye
Telefon	0216 528 88 88	0212 364 6464/ 544 1244	0216 528 66 66	0216 459 2367	444 7979
İnternet (www)	koyuncu.com.tr	arena.com.tr/ inf-ronic.com	casper.com.tr	benq.com.tr	hp.com.tr
Yaklaşık fiyat (\$ + KDV)	1.399	1.499	1.499	1.499	1.499
Toplam puan	88,7	85,9	84,3	84,4	84,6
	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Performans (%30)	87	93	89	91	73
Taşınilabilirlik (%30)	83	67	71	88	87
Donanım özellikleri (%20)	96	95	100	78	89
Ergonomi (%10)	98	100	63	65	90
Servis ve dokümantasyon (%10)	88	88	100	88	100
Fiyat / Performans	(İyi) 82	(İyi) 74.5	(Orta) 73	(Orta) 73	(Orta) 73
Teknik veriler					
İşlemci	Intel Core 2 Duo CPU T5450 @ 1.66GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7300 @ 2.00GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7700 @ 2.40GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7100 @ 1.80GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7100 @ 1.80GHz
Grafik işlemci	nVidia GeForce 8600M GS	ATI Mobility Radeon X2500	nVidia GeForce 8400M GS	nVidia GeForce 8600M GS	nVidia GeForce 8400M GS
Bellek (Bank1 / Bank2)	1.024 MB (512 / 512)	2.048 MB (1.024 / 1024)	2.048 MB (1.024 / 1.024)	1.024.MB (1024 / 0)	1.024.MB (512 / 512)
Ekran boyutu / Çözünürlük	15.4 inç LG Philips LP154WX4-TLC3 (1.280 x 800)	14.1 inç AUO 4444 B141EW04 V4 (1.280 x 800)	15.4 inç Chimei N15412-L02 (1.280 x 800)	14.1 inç (1280 x 800)	15.4 inç Samsung LTN154X3-L01 (1.280 x 800)
Yonga seti	Intel Crestline-PM PM965	Intel Crestline-PM PM965	Intel Crestline-PM PM965	Intel Crestline-PM PM965	Intel Crestline-PM PM965
Bellek frekansı	667 MHz	667 MHz	667 MHz	667 MHz	667 MHz
Sabitdisk kapasitesi	111 GB	149 GB	232 GB	103 GB	149 GB
Optik sürücü	Optiarc DVD RW AD-7530A	Optiarc DVD RW AD-7560A	Optiarc DVD RW AD7530A	Optiarc DVD RW AD7530B	MATSHITA DVD-Ram UJ-851S
Tip	DVD+Rewritable Dual + R9	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder
Kablosuz ağ birimi	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel® PRO/Wireless 3945ABG
Turbo memory	1 GB	-	-	-	-
Bluetooth / Kızılötesi	● / ●	● / ●	● / -	● / -	● / ●
Web kamerası / Dahili mikrofon	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Firewire / USB	● / 4	● / 4	● / 4	● / 4	● / 3
eSATA	●	-	-	-	-
DVI / D-SUB çıkışı	● / -	- / ●	● / -	- / ●	- / ●
HDMI / S-Video çıkışı	● / -	- / ●	- / ●	● / -	● / ●
Line-in / Line-Out / Mic	- / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	- / ● / ●
Parmak izi tarayıcı	-	-	-	-	●
Taşınilabilirlik					
Boyutlar	360 x 264 x 35 cm	344 x 246 x 42 cm	354 x 225 x 33 cm	337 x 248 x 38 cm	357 x 257 x 39 cm
Ağırlık	2.732 g	2.640 g	2.799 g	2.390 g	2.776 g
Ergonomi					
Ekstra düğme sayısı	3	11	5	0	9
Nümerik klavye	●	-	-	-	-
Touchpad boyutu	6,4 x 6,4	8,2 x 4,1	7,1 x 3,5	8,0 x 4,3	8,5 x 4,1
Beraberinde gelenler					
İşletim sistemi	Vista Home Premium Türkçe	Vista Home Premium Türkçe	Vista Home Premium Türkçe	Vista Home Premium Türkçe	Vista Home Premium
Kurtarma partition'ı / CD'si	●	●	●	●	●
Anti virüs / AntiSpyware	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
Taşıma çantası	-	-	●	-	●
Performans testleri					
3DMark 05	3.892	4.237	2.501	4.687	2.296
PCMark 05	4.452	4.754	5.196	4.408	4.079
Pil süresi (dk)	77	47	57	75	84
Ortalama ekran parlaklığı (cd/m²)	197	214	152	199	192

■ Zirve sınıfı (100-90)
■ Üst sınıf (89-75)

■ Orta sınıf (74-45)
■ Tavsiye edilmez (44-0)

● var
- yok
■ en iyi değer
■ en kötü değer

						
SIRA 6	SIRA 7	SIRA 8	SIRA 9	SIRA 10	SIRA 11	SIRA 12
Monster T73FL901	Casper Nirvana CPR2200-8E95B	Datron TW7A20SFWD	MSI PR200	Casper Nirvana CPR2000-8E05B	Sony Vaio VGN-FZ140E/B	Acer Aspire 5720G
Fokus	Casper	Ufotek	Koyuncu Elektronik, Datagate	Casper	İstanbul Bilişim	Arena / Infronic
0216 4494930	0216 528 66 66	0 216 418 58 42	0212 332 15 00	0216 528 66 66	0212 2173040	0212 364 6464 0216 544 1244
fokusbilgisayar.com	casper.com.tr	ufotek.com.tr	datagate.com.tr/ cu.com.tr	casper.com.tr	istanbulbilisim.com.tr	arena.com.tr / infronic.com
1499	1199	1399	1499	999	1453	1199
83.9	83.1	80.6	80.2	76.9	76.6	76.4
■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
100	84	81	61	63	56	68
71	74	75	100	74	87	70
90	95	95	81	95	83	87
83	68	70	68	66	82	89
63	100	75	88	100	88	88
(Orta) 73	(Çok iyi) 90	(İyi) 75	(Orta) 69.5	(Çok iyi) 100	(Orta) 69	(İyi) 83
Intel Core 2 Duo CPU T7300 @ 2.00GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7500 @ 2.20GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7300 @ 2.00GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7300 @ 2.00GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7300 @ 2.00GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7100 @ 1.80GHz	Intel Core 2 Duo CPU T5450 @ 1.66GHz
nVidia GeForce 8600M GT 2.048 MB (1.024 / 1024)	nVidia GeForce 8400M GS 1.024 MB (1.024 / 0)	nVidia GeForce 8400M GS 2.048 MB (1.024 / 1.024)	Intel X3100 1.024 MB (1.024 / 0)	Intel X3100 1.024 MB (1.024 / 0)	Intel X3100 2048 MB (1.024 / 1024)	Mobility Radeon HD 2300 1024 MB (1.024 / 0)
15.4 inç LG Philips LP-154WX4-TLC1 (1.280 x 800)	15.4 inç Chimei N154I2-L02 (1.280 x 800)	15.4 inç Chunghwa CLAA154WB05A (1.280 x 800)	12.1 inç AU Optronics B121EW03 (1.280 x 800)	15.4 inç Chimei N154I2-L02 (1.280 x 800)	15,4 inç (1.280 x 800)	15.4 inç AU0 8174 B154EW08 V1 (1.280 x 800)
Intel Crestline-PM PM965 667 MHz 111 GB	Intel Crestline-PM PM965 667 MHz 149 GB	Intel Crestline-PM PM965 667 MHz 149 GB	Intel Crestline-GM GM965 667 MHz 149 GB	Intel Crestline-GM GM965 667 MHz 149 GB	Intel Crestline-GM GM965 667 MHz 186 GB	Intel Crestline-PM PM965 667 MHz 149 GB
Lite-on DVDRW SSM-8515S	Optiarc DVD RW AD7530A	MATSHITA DVD-RAM UJ-850S	Optiarc DVD-RW AD-7530A	Optiarc DVD RW AD7530B	SONY DVD RW AW-G540A	Optiarc DVD RW AD-7560A
DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder	DVD Super Multi	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder
Intel Wireless WiFi Link 4965AGN	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel® PRO/Wireless 3945ABG	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel® PRO/Wireless 3945ABG
1 GB	-	-	-	-	-	-
● / -	● / -	● / -	● / -	● / -	- / -	● / ●
● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●
● / 4	● / 4	● / 4	- / 3	● / 4	● / 3	● / 4
-	-	-	-	-	-	-
- / ●	● / -	● / -	- / ●	- / ●	- / ●	● / ●
- / ●	- / ●	- / ●	● / -	- / ●	- / ●	- / ●
- / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	- / ● / ●	● / ● / ●	- / ● / ●	● / ● / ●
-	-	-	●	-	-	-
364 x 260 x 37 cm	354 x 225 x 33 cm	355 x 254 x 25 cm	310 x 230 x 30 cm	354 x 225 x 33 cm	356 x 254 x 34 cm	336 x 274 x 33 cm
2.900 g	2.778 g	2.792 g	1.832 g	2.721 g	2.534 g	2.882 g
7	5	5	3	5	8	6
-	-	-	-	-	-	-
7,0 x 3,6	7,1 x 3,5	7,0 x 3,1	6,2 x 4,4	7,1 x 3,5	6,9 x 4,2	8,3 x 4,3
FreeDos	Vista Home Premium Türkçe	Vista Home Premium Türkçe	Vista Business	Vista Home Basic Türkçe	Vista Home Premium	Vista Home Premium Tr.
-	●	-	●	●	●	●
- / -	● / ●	● / ●	- / -	● / ●	● / ●	● / ●
●	●	-	●	●	-	-
5.694	2.508	2.507	719	724	865	2.067
4.649	4.776	4.599	3.932	4.062	3.489	3.830
60	62	65	73	61	79	58
209	171	189	191	164	187	227

Değerlendirme	SIRA 13	SIRA 14	SIRA 15	SIRA 16	SIRA 17
Model	BenQ Joybook S32W-PN03	CB0X Gravity ES18	MSI PR600	Datron TW7M20S8WCD	Fujitsu Siemens Amelio PI 2515
Firma	BenQ Türkiye	Çözüm	Koyuncu Elektronik, Datagate	Ufotek	Fujitsu Siemens Türkiye
Telefon	0216 459 2367	0216 540 64 74	0212 332 15 00, 0216 528 88 88	0 216 418 58 42	0 212 444 0 372
İnternet (www.)	benq.com.tr	cbox.com.tr	koyuncu.com.tr/ datagate.com.tr	ufotek.com.tr	fujitsu-siemens.com.tr
Yaklaşık fiyat (\$ + KDV)	1.299	1.149	1.199	999	1.199
Toplam puan	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■	■ ■ ■ ■ ■
Performans (%30)	56	56	62	64	58
Taşınabilirlik (%30)	92	95	79	79	97
Donanım özellikleri (%20)	76	84	82	82	48
Ergonomi (%10)	77	64	71	67	64
Servis ve dokümantasyon (%10)	88	63	88	75	75
Fiyat / Performans	(İyi) 76	(İyi) 85	(İyi) 81	(Çok iyi) 96	(İyi) 76
Teknik veriler					
İşlemci	Intel Core 2 Duo CPU T7100 @ 1.80GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7100 @ 1.80GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7300 @ 2.00GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7300 @ 2.00GHz	Intel Core 2 Duo CPU T7100 @ 1.80GHz
Grafik işlemci	Mobile Intel 965 Express Chipset Family	Mobile Intel 965 Express Chipset Family	Mobile Intel 965 Express Chipset Family	Mobile Intel 965 Express Chipset Family	Mobile Intel 965 Express Chipset Family
Bellek (Bank1 / Bank2)	1.024 MB (1.024 / 0)	1.024 MB (1.024 / 0)	1.024 MB (0 / 1024)	1.024 MB (512 / 512)	1.024 MB (512 / 512)
Ekran boyutu / Çözünürlük	13.3 inç (1.280 x 800)	12.1 inç Lenovo LT-D121EXV (1.280 x 800)	15.4 inç WXGA (1.280 x 800)	15.4 inç Chimei N15412-L02 (1.280x 800)	15.4 inç Chunghwa CLAA154WB05A (1.280 x 800)
Yonga seti	Intel Crestline-GM GM965	Intel Crestline-GM GM965	Intel Crestline-GM GM965	Intel Crestline-GM GM965	Intel Crestline-GM GM965
Bellek frekansı	667 MHz	667 MHz	667 MHz	667 MHz	667 MHz
Sabitdisk kapasitesi	104 GB	111 GB	111 GB	113 GB	149 GB
Optik sürücü	Optiarc DVD-RW AD7530B GB	HL-DT-ST DVD/DRAM GSA-4083N GB	Optiarc DVD-RW AD-7530A GB	MATSHITA DVD-RAM UJ-850S GB	HL-DT-ST DVD/DRAM GSA-T20N GB
Tip	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder	DVD Super Multi	DVD±R/RW DL Recorder	DVD±R/RW DL Recorder
Kablosuz ağ birimi	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel Wireless Wi-Fi Link 4965AGN	Intel PRO/Wireless 3945ABG	Intel PRO/Wireless 3945ABG	Intel PRO/Wireless 3945ABG
Turbo memory	—	—	1 GB	—	—
Bluetooth / Kızılötesi	● / —	● / —	● / —	● / —	— / —
Web kamerası / Dahili mikrofon	● / ●	● / ●	● / ●	● / ●	— / —
Firewire / USB	● / 4	● / 3	● / 4	● / 4	— / 3
eSATA	—	—	—	—	—
DVI / D-SUB çıkışı	— / ●	— / ●	— / ●	— / ●	— / ●
HDMI / S-Video çıkışı	— / ●	— / —	— / ●	— / ●	— / —
Line-in / Line-Out / Mic	— / ● / ●	— / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●	● / ● / ●
Parmak izi tarayıcı	—	—	—	—	—
Taşınabilirlik					
Boyutlar	334 x 227 x 30 cm	300 x 225 x 37 cm	370 x 260 x 33 cm	355 x 254 x 25 cm	335 x 260 x 35 cm
Ağırlık	2.169 g	2.034 g	2.568 g	2.755 g	2.719 g
Ergonomi					
Ekstra düğme sayısı	3	1	4	5	2
Nümerik klavye	—	—	—	—	—
Touchpad boyutu	7,1 x 3,8	7,0 x 4,0	8,2 x 5,0	7,0 x 3,1	7,3 x 3,6
Beraberinde gelenler					
İşletim sistemi	Vista Home Premium Türkçe	Pardus Felis Chaus	Vista Business	Linux (Free Dos)	Vista Home Premium Türkçe
Kurtarma partition'ı / CD'si	●	—	●	—	—
Anti virüs / AntiSpyware	● / ●	— / —	— / —	● / ●	● / ●
Taşıma çantası	—	—	●	—	—
Performans testleri					
3DMark 05	658	687	720	875	872
PCMark 05	3.560	3.604	3.975	4.062	3.660
Pil süresi (dk)	74	74	66	70	101
Ortalama ekran parlaklığı (cd/m²)	229	199	163	176	188

■ Zirve sınıfı (100–90)
■ Üst sınıf (89–75)

■ Orta sınıf (74–45)
■ Tavsiye edilmez (44–0)

● var
— yok

değer en iyi değer
değer en kötü değer

CHIP KILAVUZ Centrino Duo dizüstüler

Satın almadan

✓ **Centrino:** Sakın logoya bakıp karar vermeyin. Centrino Duo logosu belli bir donanıma işaret etse de bu her zaman üstünde durduğu dizüstünün 802.11n desteklediği veya 800 MHz FSB kullandığı anlamına gelmiyor. Dahası firmalar logoları yanlış da kullanabiliyor. Mutlaka ürün özelliklerine girerek ayrıntıları kontrol edin.

✓ **Hafıza:** İstisnasız daha yüksek hafıza daha yüksek performans demektir. Dahası hafızanın artması sabit disk erişimini azalttığından pil ömrünü artırır. Bütçeniz uygunsa 2 GB'lık çözümleri öneririz ama 1 GB'lık çözümler de sizi yarı yolda bırakmaz.

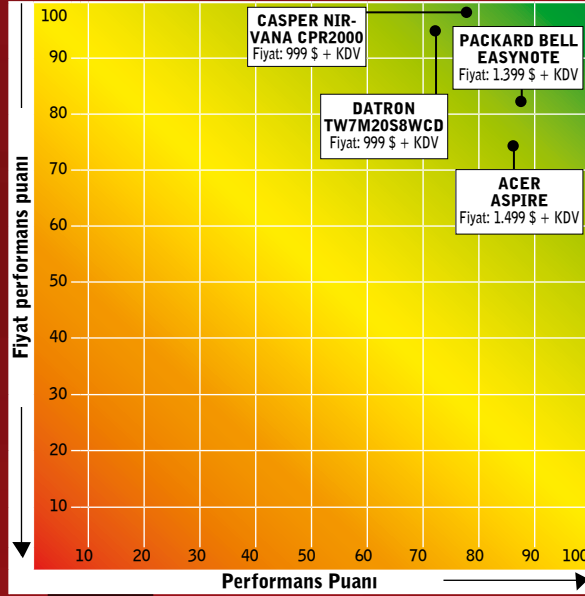
✓ **Kablosuz ağ:** Intel 4965AGN her ne kadar sınıfının en iyi kablosuz ağ çözümü olmasa da platformun parçası olarak sunulması ve eskisine nazaran 3 kat fazla veri aktarımı ile tercih sebebi. Tabii bunu kullanmak için kablosuz erişim noktasının da 802.11n desteklemesi gerekiyor.

✓ **Turbo memory:** Kısacası, şimdilik boşverin. İleride sonuçlar değişebilir fakat şu an riske girmek yerine, ileride lazım olduğunu düşünürseniz 20-30 dolarlık bir bellek veya SD kart ile performansı kendiniz artırabilirsiniz.

✓ **İşletim sistemi:** Yeni dizüstülerin çoğu Vista ile geliyor. Ama bu her zaman daha yüksek performans demek değil. Dahası, sürücüler de hali hazırda tam olarak oturmamış durumda. Vista'da gerçek performansı almanız için birkaç güncellemeyi beklemeniz gerekebilir.

Fiyat, performansa karşı

■ İhtiyacınızdan fazlasını almak aynı zamanda gereğinden fazla fatura tutarı demek. Fiyat/performans her zaman en önemli kriter olarak karşımızda.

Uzak durun ■ Orta ■ İdeal aygıt ■

NASIL TEST ETTİK?

Test katılımcılarını değerlendirirken sadece ham performansa değil taşınabilirlik, ergonomi, donanım özellikleri gibi kısıtlara da baktık. Tüm testler Windows Vista'da yapıldı. Sadece bir önceki nesil Centrino platformu ile karşılaştırmak için Windows XP Pro SP3 kullandık. Hali hazırda Vista uyumluluğu bulunmadığından genelde kullandığımız MobileMark 2005 yerine testlerimizde BatteryEater'a ve DVD oynatma sürelerine yer verdik. MobileMark'ın 2007'nin kısa süre içinde elimize ulaşmasıyla beraber test prosedürümüzü de bu yönde güncelleyeceğiz. Pil ömrü ölçümünde tüm dizüstülerin pilleri öncelikle tamamen doldurularak deşarj edilerek kalibre edildi ve ekran parlaklığı 80-90 cd/m2 aralığına getirildi. Ekran parlaklığında ise karanlık oda içerisinde ekranın dokuz farklı noktasından yaptığımız ölçümlerin ortalamasını aldık.

Sürücü olarak son çıkan Intel INF sürücülerini ve ekran kartı sürücülerini kullandık. Uyumlu olmadığı durumlarda ise üreticinin sitesinde bulunan son sürücüler indirilerek kuruldu. Destekleyen dizüstülerde Turbo Memory'yi etkinleştirdik. PCMark05 testlerini yaparken Vista'da en iyi görünüm ayarlarını kullandık. Vista'nın transparan pencereleri tutarsız sonuçlara yol açtığından devre dışı bırakıldı. 3DMark05 testleri ise standart ayarlarda ve 1.024 x 768 çözünürlükte yapıldı.

Performans

1

Packard Bell Easynote MB85-P-018

Performans, pil ömrü, ekran parlaklığı ve donanım özellikleri kategorilerin her birinde ön saflara yerleşerek toplamda birinciliği elde ediyor.

Fiyat: 1.399 \$ + KDV

2

Acer Aspire 4920G

2 GB hafızası, T7300 işlemcisi ve ATI Mobility Radeon X2500 ile yüksek performans sunarken tek deavantajı pil ömrü olarak gözüküyor.

Fiyat: 1.499 \$ + KDV

Fiyat/Performans

7

Casper Nirvana CPR2000-8E05B

Eksiksiz bir Santa Rosa platformu için en uygun fiyatlı çözüm. Anti virüs ve taşıma çantasıyla kutu içeriği de zengin.

Fiyat: 999 \$ + KDV

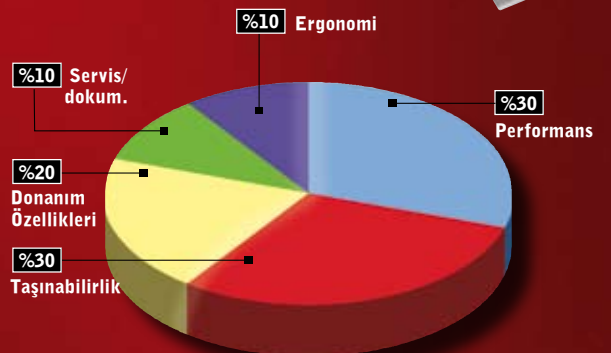

16

DATRON TW7M20S8WCD

En ucuz Santa Rosa'lardan bir diğeri. Çift kanal hafıza ileride terfi ettirmeyi zorlarsa da performansta biraz daha önde olmasını sağlıyor.

Fiyat: 999 \$ + KDV

Dikkat, tuzak! Centrino'nuz yeni mi, eski mi?

Dizüstü almaya karar verenlerin kafası karışık. Yeni Santa Rosa işlemcilerin vaat ettikleri ile gerçekler bu yazıda.

Bu yazıda

Yeni nesil işlemciler

Logolara dikkat

Satın alırken

Bugünlerde bir dizüstü bilgisayar alacaksanız, çok dikkatli olmalısınız. Çünkü mağazaların raflarındaki yeni nesil bilgisayarların hemen yanında eski nesil bilgisayarlar da bulunuyor. İşin uzmanları bile ilk bakışta bu ikisi arasındaki farkı dışarıdan anlayamıyor. İşte bu yüzden yeni teknolojilerle son kullanma tarihi geçmiş olanları birbirinden ayırmanıza yardım edeceğiz.

Sonunda Intel'in yeni nesil Centrino platformunu (kod adı: Santa Rosa) kullanan dizüstü bilgisayarları piyasada görebiliyoruz. Yalnız Intel'in pazarlama stratejistleri, dördüncü nesil işlemcilerde bile neden Centrino ismini kullan-

maya devam ediyorlar, açıkçası bir anlam veremedik. Önceki sürümün "Centrino Duo" logosuyla yenisinin logosu arasında ufak farklılıklar var ve piyasaya yeni sürülen iş sürümünde "Duo" ibaresi "Pro" ile değiştirilmiş. En azından Centrino Pro logolu dizüstülerin yeni nesil işlemcileri olduğundan eminiz diyebiliriz.

Kafa karıştıran bu durum, satıcıların işine geliyor. Çünkü böylelikle yeni bilgisayarların arasına eski tip işlemcili bilgisayarları koyup, dikkatsiz müşterilerinin zayıflıklarından faydalanabiliyorlar. Alacağı ürünü dikkatle incelemeyen ve logo ya da belirli teknik özellikleri karşı-

laştırmazsanız, almayı düşündüğünüz bilgisayar ucuz olsa bile yüksek bedel ödeyerek hatalı bir alışveriş yaparsınız.

İlerleyen sayfalarda ve fotoğraflarda nelere dikkat etmeniz gerektiğini anlatacağız. Ayrıca sizler için dizüstü alırken yapılacakların sıralandığı bir liste hazırladık. Böylece hiçbir satıcı size eski ürünleri pazarlayamayacak.

İŞLEMÇİ

Tek mi, çift mi?

Dizüstü bilgisayarın üzerine yapıştırılmış olan logoya güvenmiyorsanız, yeni Centrino bilgisayarları işlemci tipinden kolayca ayırt edebilirsiniz. Intel'in işlemci modelleri ilk bakışta gerçekten kafa karıştırıyor. Oysa eskileri yenilerinden ayırt edebilmek için, azıcık bilgi yeterli.

Yeni Centrino dizüstülerin Core 2 Duo işlemcileri "T7" ya da "L7" gibi model numaralarıyla başlıyor ve her zaman model numarasının devamında tek sayılar bulunuyor, mesela "T7500", "T7100" gibi. Diğer bütün işlemciler, mesela "T7400" ya da "T5500" gibi mo-

INTEL CORE 2 DUO Centrino dizüstülerin işlemci modellerinin eski (solda) ve yeni (sağda) halleri model numaralarına yansımış.

deller, eski tip Centrino ailesinin üyeleri. Aşağıdaki tabloda bahsettiğiniz bilgileri görebilirsiniz.

YONGA SETİ VE BELLEK

800 MHz FSB

Intel yeni nesil Centrino için yeni bir yonga seti ve daha hızlı bir bellek tasarlamış. Yonga seti ve bellek modellerine bakarak eski nesli yenisinden ayırt et-

mek kolaylaşıyor.

Intel, yeni nesil Centrino dizüstü bilgisayarların kontrol merkezi olarak Mobile Express 965 yonga setini belirlemiş. Bunlardan GM965, entegre grafik çözümünün varlığına işaret ederken PM965'te ayrı bir ekran kartı bulunuyor.

Yonga seti, dizüstü bilgisayarın Santa Rosa işlemcisine sahip olduğunun bir başka kanıtı. Dizüstü bilgisayarın teknik verilerine baktığınızda tümleşik ekran kartı satırında "Intel GMA X3100" ibaresini görüyorsanız, karşınızda yüzde yüz safkan yeni nesil bir Centrino dizüstü bulunuyor demektir. Eğer aynı satırda "Intel GMA950" yazıyorsa, eski bir cihazla karşı karşıyasınız demektir.

Sistem hızına bakmak (FSB = Frontsidebus) da aradaki farkı ortaya çıkartıyor. 800 MHz yazmasına dikkat edin. Eğer 667 MHz yazıyorsa, karşınızdaki Intel'in Mobile Express 945 yonga setiyle çalışan eski nesil bir bilgisayardır.

Bellek çeşidine bakılarak model tanımlaması şimdilik yapılamıyor. Çünkü aslında Intel'in yeni Centrino platformu için DDR2 türünde ve 800 MHz hızında bellekler kullanılıyor. Piyasada bu tip belleklerden pek bulunmadığı için, dizüstü üreticileri DDR2 tipi 667 MHz'lık bellekleri tercih ediyor. Tabii bu durumun en fazla iki ay içerisinde DDR2 800 MHz'lık belleklerin lehine değişeceğini düşünüyoruz.

→

YENİ VE ESKİ CENTRINO YONGA SETLERİ

Nesil	Yeni (Santa Rosa)	Eski (Napa)
Tip	Intel GM965/PM965	Intel 945GM/945GMS/945PM
FSB	800 MHz (standart)	667 MHz (standart)
	533 MHz (seyrek)	533 MHz (seyrek)
Bellek tipi	800 MHz (standart)	667 MHz (standart)
	667 MHz (güncel)	533 MHz (seyrek)
	533 MHz (seyrek)	
Tümleşik ekran kartı	Intel GMA X3100, DirectX 9.0	Intel GMA 950, DirectX 9.0
Shader sürümü	3.0	2.0
USB 2.0 yuvaları	10	8

ESKİ VE YENİ CENTRINO PLATFORMUNDAKİ DİZÜSTÜ İŞLEMÇİLERİ

Yeni Nesil Centrino (Santa Rosa)	Eski Nesil Centrino (Napa)
Core 2 Duo T7700 (2,4 GHz)	Core 2 Duo T7600 (2,33 GHz)
Core 2 Duo T7500 (2,2 GHz)	Core 2 Duo T7400 (2,16 GHz)
Core 2 Duo T7300 (2,0 GHz)	Core 2 Duo T7200 (2,0 GHz)
Core 2 Duo T7100 (1,8 GHz)	Core 2 Duo T7400 (1,5 GHz)
Core 2 Duo L7500 (1,6 GHz)	Core 2 Duo L7200 (1,33 GHz)
Core 2 Duo L7300 (1,4 GHz)	Core 2 Duo T5600 (1,83 GHz)
	Core 2 Duo T5500 (1,66 GHz)
	Core 2 Duo T5200 (1,6 GHz)

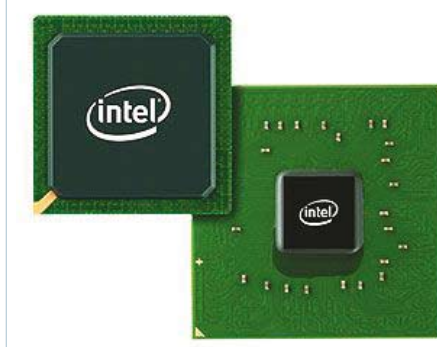
İLETİŞİM VE TURBO MEMORY

Hızlandırılmış veri trafiği

Santa Rosa platformunda üretilen Centrino işlemcili dizüstü bilgisayarlarda, hızlı W-LAN (802.11n-Draft) bulunuyor ve flash belleği sabit disk için bir ön-bellek olarak kullanabiliyor. Fakat her dizüstü üreticisi şimdilik bu yeni teknolojilere yönelmiyor.

Intel'in "Santa Rosa" isimli Centrino platformuna ait ilk izlenimler, sanki yüksek hızlı W-LAN ve flash belleği temel alan arabellek sistemi olan Turbo Memory gibi teknolojilerin, her yeni Centrino dizüstünde bulunacağına işaret ediyordu. Fakat lansmandan bu yana aradan geçen zamanda Intel geri adım attı ve bu teknolojilerin bilgisayarlarda kullanılıp kullanılmayacağı konusunu, fiyat baskısı nedeniyle üretim maliyetlerini aşağı çekmeye çalışan dizüstü üreticilerinin tercihine bıraktı.

Kesin olan bir şey varsa o da, hem 54 MBit/s hızındaki eski 802.11a/g standardını hem de 300 MBit/s hıza çıkabilen yeni 802.11n-Draft teknolojisini destekleyen Wi-Fi Link 4965AGN kablosuz ağ kartının, sadece Santa Rosa dizüstülerde kullanılacağı. Aynı durum, sistemin ve uygulamaların açılışlarını hızlandıran Turbo Memory teknolojisi için de geçerli. Bunlardan yola çıkarak, eğer dizüstü bilgisayarın teknik özellikleri arasında bu iki teknolojiye birini bile görüyorsanız, o zaman yeni nesil Centrino platformu üzerine kurulu bir bilgisayar-dan söz ediyorsunuz demektir.

945 VE 965 Yeni 965 kodlu yonga seti (sağda), eski 945 kodlu yonga setine göre daha hızlı bir tümleşik ekran kartı.

SONUÇ

Kazık yemekle yememek arasındaki ince çizgi

Pazarlamacıların, sizi eski nesil bir dizüstüne yönlendirmesine izin vermeyin. Tavsiyelerimizi göz önünde bulundurarak artık satıcılardan daha zekisiniz ve hedefinizi şaşırmadan en yeni ürünleri tercih edebilirsiniz. Çünkü alacağınız bilgisayarda yeni nesil bir Centrino işlemci varsa, buna uygun fiyatı ödersiniz. Eski modeller ise sadece alırken ucuzdur, sonrasında değil. Intel, eski ve yeni Centrino platformlarının isimlerini benzer tutarak müşterilere değil de, satıcılara iyilik yapmaya çalışmış. Çoğu kullanıcı için, eski ve yeni platformları ayırt etmek zor çünkü logoları birbirlerine çok benziyor ve teknik özellikler kafa karıştırıyor. Ama verdiğimiz tavsiyelere uyar ve alışverişe çıkarken "Centrino Dizüstü Alırken Dikkat Edilmesi Gerekenler" listesini yanınıza alırsanız, halk deyişiyle kazık yememiş olursunuz.

SANTA ROSA

Parasının hakkını veriyor mu?

Cevabımız "hem hayır hem evet" olacak. Eğer teknolojik olarak çağı yakalamak ve önümüzdeki sene boyunca piyasaya çıkması muhtemel donanımlara uyumluluk arıyorsanız, Santa Rosa platformu sizin için vazgeçilmez. Ama bu sefer Windows XP yüklemelisiniz. Çünkü Windows Vista, eski model dizüstülere göre sağlanan performans artışının neredeyse tamamını yiyip bitiriyor.

Diğer herkese tavsiyemiz, ucuz fiyattan dolayı bir önceki nesil olan "Napa" platformu. Birkaç donanımsal fark dışında bu ruhu genç sistemler, performans ve özellikleri açısından yeni nesil Intel dizüstülerden pek geride değil ve fiyatları nispeten daha çekici. Santa Rosa'nın piyasaya çıkmasıyla fiyatları üzerindeki baskının daha da arttığını belirtmeliyiz. ■

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

W-LAN MODÜLLERİ Eski 3945ABG ile en çok 54 MBit/s hıza ulaşılıbiliyordu. Yeni WiFi Link 4965 ile 300 MBit/s'lik hız artık rüya değil.

TURBO Turbo Memory RAM ve sabit diskin yükünü hafifleterek sistemi hızlandırıyor.

Donanım & Yazılım TESTLERİ

CHIP Test Merkezi olarak, piyasadaki yeni ürünleri test ediyor ve sizlere tanıtıyoruz. Bu sayfalarda en ilginç ürünlerin incelemelerini bulabilirsiniz.

■ Yaz rehabetinden çıkıp sonbahara adeta yeni bir sezon enerjisiyle girdiğimiz bu ay size dopdolu bir donanım inceleme bölümü hazırladık. Test Merkezi'mizde de oldukça ilgi çeken PowerColor'un 1 GB lık ekran kartı, özellikle oyun meraklılarını hayli cezbedeceği benziyor. Yüksek performanslı bir sistem toplayacaksanız, ADATA'nın Vitesta bellekleri tam size göre. iPod meraklıları için bu ay Logitech'in özel iPod hoparlör setini inceledik. İşlerini evinden yürütenlerin hayli işine yara-

yacak olan Samsung'un CLX 2160 yazıcısı, performans olarak yüzünüzü güldürecek. Creative'in X-Fi Xtreme Audio ses kartı ise dizüstünde çoklu medya keyfi için birebir. Taşınabilirlikten söz açılmışken Philips, Nokia ve HTC ürünlerinin yanında Ridata ve Sandisk'in taşınabilir belleklerini de es geçmemek gerekiyor. Masalarınızı şenlendirmek için Inca ve Mirai monitörlere yada Gigabyte'ın hoparlörlerine göz atabilirsiniz.

Burak Akmenek, akmenek@chip.com.tr

DEĞERLENDİRME

Test & Teknoloji sayfalarında, ürünler hakkında detaylı bilgi ve ürünleri puanlandıran bir not sistemi bulabilirsiniz. Puanlama sisteminin karmaşık olmaması için iki kategori oluşturduk. Bunlar "Toplam CHIP Puanı" ve satın almada önemli bir rol oynayan "Fiyat/Performans Oranı". Tüm ürünleri daha önce belirlediğimiz test platformu ve test kriterlerine uygun olarak inceleyip değerlendiriyoruz. Böylece önceki aylarda yer alan benzer ürünleri de bir-

leri ile karşılaştırma fırsatını yakalayabilirsiniz. Kullandığımız bu puan sistemini ürünleri daha kolay değerlendirebilir sıralandırmak için uygun gördük. Diğer taraftan, ürünlerin teknik verilerini ayrı bir kutu halinde vermemizin sebebi ise, ürünler arasında karşılaştırma yapmayı daha kolay hale getirmek. Burada test edilen donanım ürünleri, yeterli puanı alırlarsa CHIP TOP 10 bölümünde ilgili listede de yer alırlar.

TOPLAM CHIP PUANI

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 puan)

FİYAT/PERFORMANS

çok iyi	■ ■ ■ ■ ■	(100-90 puan)
iyi	■ ■ ■ ■ ■	(89-75 puan)
orta	■ ■ ■ ■ ■	(74-60 puan)
vasat	■ ■ ■ ■ ■	(59-45 puan)
kötü	■ ■ ■ ■ ■	(44-20 puan)
çok kötü	■ ■ ■ ■ ■	(19-0 puan)

Donanım

- 99 **Bellek:** Vitesta M20MIDG314170INC5Z
- 99 **Ses kartı:** X-Fi Xtreme Audio
- 99 **ADSL modem:** Datron RTA-1025W
- 100 **Anakart:** Asus Blitz Extreme
- 102 **Klavye:** Frisby M5390EL
- 102 **PDA:** HTC P4350
- 102 **Projeksiyon cihazı:** Sharp XR-10X-L
- 104 **Hoparlör:** Gigabyte GP-S7500
- 106 **Cep telefonu:** Nokia 6300
- 106 **USB bellek:** Sandisk Cruiser Micro
- 106 **MP3 oynatıcı:** Sansa E280
- 108 **Anakart:** Gigabyte GA-P35C-DS3R
- 108 **LCD monitör:** Inca IL-822A
- 108 **Evrensel kumanda:** Logitech Harmony 1000
- 110 **Soğutucu:** Nanoxia FX12
- 110 **USB bellek:** Ridata Twister
- 110 **Web kamerası:** Shiny SH-5552
- 112 **Ekran kartı:** Powercolor HD 2900 XT
- 112 **Kablosuz kulaklık:** Sennheiser VMX-100
- 112 **MP3 çalar:** Zen Stone Plus
- 114 **Yazıcı:** Samsung CLX 2160
- 114 **Smart Phone:** Toshiba Portege G500
- 114 **Anakart:** Sapphire PE-AM2RS690MH
- 116 **Cep telefonu:** Xenium 9@9G
- 116 **LCD monitör:** Mirai DML-519W100
- 116 **Güç kaynağı:** High Power Plus HPC-560-A12C
- 118 **Hoparlör:** Logitech Audiostation
- 118 **Dosya sunucusu:** Airlive WMU-6500FS
- 118 **Kablosuz ağ kartı:** Asus WL-100W super speed n

Yazılım

- 120 **Yedekleme aracı:** Norton Save & Restore 2.0
- 120 **Video düzenleme aracı:** Ulead VideoStudio 11 Plus
- 120 **Cms sistemi:** Site Studio 6 Home

Bu ürünleri
Hepsiburada.com'dan
satın alabilirsiniz

BELLEK	SES KARTI	ADSL MODEM
VITESTA M20MIDG314170INC5Z	X-FI XTREME AUDIO	DATRON RTA-1025W
		
CHIP PUANI	CHIP PUANI	CHIP PUANI
FİYAT/PERFORMANS	FİYAT/PERFORMANS	FİYAT/PERFORMANS
FİRMA BİLGİ İÇİN WEB FİYAT	FİRMA BİLGİ İÇİN FİYAT	FİRMA BİLGİ İÇİN WEB FİYAT
Endeks Bilişim (216) 313 68 68 www.endeksbilisim.com 199 \$ + KDV	Kont, Koyuncu, Multimedya (216) 528 55 00, (216) 528 88 88, (212) 479 46 46 145 \$ + KDV	Ufotek (216) 418 58 42 www.ufotek.com 73 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER	TEKNİK ÖZELLİKLER
Bellek tipi Bellek kapasitesi Pin sayısı Frekans Gecikme süresi Voltaj	İşlemci Arabirim Örnekleme SPDIF çıkışı Ses çıkışı Diğer	Arabirim Kablosuz ağ ADSL standardı Kablosuz güvenlik WPA, WPA-2, 64/128 bit, MAC, WEB Port sayısı Diğer
2 x DDR2 2 GB 240 1.066 MHz 5-5-5-15 1.8 V -2.0 V	Creative X-Fi Card Bus 24 bit / 96 kHz 24 bit / 96 kHz (XP), 48 kHz (Vista) 7.1 Taşıma kılıfı	Ethernet 802.11 b/g ADSL2+ 4 x Ethernet Bitdefender 8 Pro yazılımı

Uygun fiyat: Test Merkezi'mize ulaşan 2 x 1 GB'lık bellek seti, pasif soğutması ve canlı rengiyle dikkatimizi çekti. DDR2 RAM'ler için standart sayabileceğimiz 1.8 V ile çalışan belleklerin üzerindeki pasif soğutma etkili bir performans sergiliyor. Ürün standart olarak 533 MHz'de 5-5-5-15 zamanlamayla çalışırken, testlerimizde 400 MHz'de 5-5-5-18, 266 MHz'de ise 4-4-4-12 sonuçlarını aldık. Belleğin performansını overclock ederek zorladık ve en fazla 562 MHz'e kadar yükseltilebildiğini gözlemledik. Firmanın benzer ürünlerine ve rakiplerine bakıldığında bu artırımı overclock için kısıtlı bir aralık olarak göze çarpıyor. Daha yüksek bir soğutma sistemiyle zamanlamalarını yukarıya çıkartabileceğiniz bellek setinden, bu konuda daha yüksek bir performans almanız mümkün. Bu aralık belleklerin kötü bir performansı olduğu anlamına gelmiyor. Tam tersine Vitesta DDR2 1066 Extreme Edition, piyasadaki rakipleriyle başa baş rekabet eden bir bellek seti.

SONUÇ Vitesta DDR2 1066 Extreme Edition yüksek performansıyla göz dolduran bir bellek seti.

- + Pasif soğutma
- + Uygun fiyat
- Sınırlı overclock

Dizüstünde müzik keyfi: Ses kartı denince akla gelen ilk marka Creative'in yeni işlemcisi X-Fi'ı taşıyan kartlar, farklı modellerle dahili ses çözümleriyle yetinmeyen kullanıcıların beğenisine sunulmuş durumda. Bu modellerden olan X-Fi Xtreme Audio, ExpressCard arabirimini kullanıyor. 7.1 ses çıkışını yüksek bir sinyal/gürültü oranıyla sunan ürün, iki kısımdan oluşuyor. Dizüstü PC'ye giren ilk kısımda kulaklık ve optik çıkışa ek olarak optik çıkış, mikrofon ve hat girişi bulunuyor. İkinci kısım ise özel bir kabloyla bu ilk kısma bağlanıyor ve böyle kullanıcı 7.1 ses elde edebiliyor. Karttaki OpenAL desteği sayesinde Vista altında, destekleyen oyunlarda zengin ses efektleri elde edebilirsiniz. Kartta eğlence, oyun ve müzik üretimi olmak üzere üç ayrı mod bulunuyor. Eğlence modunda bulunan Crystalizer özel bir aktif ekolayzır modeli olarak MP3 dinlemeyi seven okuyucularımızın ilgisini çekebilir. Müzik üretimi modu ise düşük gecikmeli bir ASIO ortamı sunuyor.

SONUÇ Dizüstü PC'sindeki dahili ses çözümünü beğenmeyen kulağı hassas kullanıcılar için harika bir ürün.

- + OpenAL desteği
- + Crystalizer özelliği
- + 7.1 ses çıkışı

Hızlı bağlantı: Datron RTA-1025W, üzerindeki dört adet ethernet bağlantısı ile birden çok bilgisayarın internet erişimini sağlayabiliyor. Plastik kasasındaki hava çıkış ızgaraları her iki yanında bulunuyor. Ürünün üzerinde gelen 1,5 dBi gücündeki harici ve dahili iki anten, kablosuz ağınızın kapsama alanını etkili bir şekilde artırıyor. WPA, WPA-2, 64/128 bit şifreleme ve MAC kimlik kontrollü erişim sistemi ile güvenliği sağlayan RTA-1025W, tak-çalıştır desteği ile kolayca kuruluyor. ADSL2+ desteği sayesinde cihaz, internet erişiminizde 24 Mbps download ve 3 Mbps upload imkanı tanıyor. RTA-1025W, ALGs özelliğiyle birçok programa geçit açabiliyor. Ürünün kurulumu sırasında kullanıcıya yardımcı olan Türkçe arayüzü ve ürünle gelen Bitdefender 8 Pro yazılımı en büyük avantajlarından. Küçük bir ayrıntı olmasına karşın ürünle gelen splitter, sizi ikinci bir alışveriş derdinden kurtararak modemin kurulumunda kolaylık sağlıyor.

SONUÇ Evinde küçük bir kablosuz ağ kurmak isteyenlerden ofis içi kullanıma kadar, uygun bir ürün.

- + Anti virüs yazılımı
- + Kolay kurulum
- + Çift anten

→

ANAKART

ASUS BLITZ EXTREME

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Boğaziçi Bilgisayar-Çizgi Elektronik
BİLGİ İÇİN (212 331 10 00, (212) 356 70 70
WEB www.bogazici.com.tr, www.cizgi.com.tr
FİYAT 319 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	ATX
Yonga seti	Intel P35
İşlemci yuvası	LGA 775
FSB hızı	1.333 MHz
Bellek yuvası	4 x DDR3 DIMM
Yuva sayısı	2xPCI-E16X, 3xPCI-E1X, 2xPCI 2.2

- + Su soğutmaya hazır
- + CrossLinx yonga seti
- + Zengin kutu içeriği

SU SOĞUTMA Anakart, dilerseñiz su soğutma kullanmak için soğutma bloğu tapayla kapatılmış halde tasarlanmıştır.

Yalnızca DDR3

ASUS Blitz Extreme mimarisiyle overclock meraklılarının gözdesi olabilir.

■ ASUS'un Blitz Extreme anakartı ilk bakışta gören gözler için çok şey anlatıyor. P35 yonga setli anakart, dört adet DDR3 yuvasına sahip. DDR2'lerden yeni teknolojiye geçişi net bir şekilde anlatan ürün, birçok ufak ayrıntıyla kendini aslında oldukça farklılaştırıyor. Öncelikle kart üzerinde bulunan sekiz adet S-ATA yuvası, kartın üstüne değil dışına doğru bakıyor. Bu yerleşim, kart üzerindeki hava akımını daha etkili kılmak için düşünülmüş hoş bir ayrıntı. Tabii ki sık sık sabit disk değiştiriyorsanız, yan tarafında boşluk olan bir kasaya sahip olmanız anakartın kullanımında size büyük avantaj sağlayacaktır. Kartın genel özellikleri bakımından overclock meraklılarına yönelik olduğu açıkça görülüyor. Kart tasarlanırken açık sistem çalışılabileceği düşünülmüş. Anakartın üzerinde bulunan açma-kapatma ve reset tuşu bunun en açık kanıtı. Kart tamamen pasif soğutmaya sahip. Tamamen bakırdan oluşan soğutucu CrossLinx, işlemcisinin yanı sıra kuzey ve güney köprülerini koruyor. CrossLinx işlemcisi ise PCI-E16X yuvalarının yanında. Bu yerleşim Crossfire modunda yuvalardan birinin 4X yerine her ikisinde 8X hızında çalışmasını sağlayarak performansı artırıyor.

Su soğutmaya hazır

eSATA destekli anakartın en keyifli özelliklerinden biri de üzerinde ki pasif soğutma sisteminin su soğutmaya hazır olarak gelmesi. Fusion adlı su bloğunun üzerinde plastik iki tapayla kapatılmış 3/8 inçlik girişleri bulunuyor. 1 / 2 inç için gerekli kelepçeler de kartla beraber verilmiş. Eğer su soğutma kullanmak istemiyorsanız sistemi olduğu gibi bırakabilirsiniz. Aşırı sıcakta

tapaların eriyeceğinden korkmayın. Tapalardaki malzeme yüksek sıcaklıklara dayanabiliyor. Kartın arka panelinde PS/2 klavye girişi, altı adet USB yuvası, iki adet e-SATA girişi, iki adet ethernet girişi, S/P DIF ve firewire girişleri bulunmakta. Fark ettiyseniz tüm bu saydıklarımızın yanında bir eksiklik var. Ses donanımını saymadık. Çünkü ses için kartla beraber SoundMax AD 1988B işlemcisine sahip 7.1 destekli Supreme FX II ses kartı geliyor. Ürünün yanında harici olarak verilen kartın üzerinde dört adet stereo çıkış ve birer adet mikrofon/hat girişi bulunmakta. Tahmin edeceğimiz üzere ürün, evinizdeki 5.1 ve üstü ses sistemlerini destekleyen bir donanım. Ses kartı tamamen başka bir inceleme konusu olmasına karşın, kısaca performansından memnun kaldığımızı belirtebiliriz.

Hata mesajlarına kolay çözüm

Ürünle beraber minik bir LCD ekran veriliyor. Ekran üzerinden bilgisayarınızın verdiği hatanın açıklamasını görerek, sisteminizde herhangi bir sorun yaşadığınızda ne olduğunu kolayca anlayabiliyorsunuz. Bu ekran, sorun mesajlarını iletmenin yanında atıl kaldığı durumlarda dijital saat görevini üstleniyor. Kartın BIOS'u overclock için geniş olanaklar sunuyor. Ayrıca FSB testlerimizde kartın overclock meraklıları için esnek bir tablo çizdiğini gözlemledik. Anakartla beraber 3D Mark 06 yazılımı ve S.T.A.L.K.E.R oyununun tam sürümü de geliyor. Özetle ürün, 8x CrossFire, overclock olanakları ve kutu içeriğiyle ön plana çıkıyor. Aynı zamanda su soğutmaya hazır olarak piyasaya sürülen az sayıdaki anakartlardan.

SONUÇ Asus Blitz Extreme, overclock meraklılarının kesinlikle kaçırmaması gereken bir anakart. →

KLAVYE
FRISBY M5390EL

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Comsis
BİLGİ İÇİN (212) 213 32 40
WEB www.comsis.com.tr
FİYAT 23 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Tuş sayısı	124
Arabirim	USB
Mak. kullanım mesafesi	150 cm
Nümerik klavye	Var
Boyut	500 x 210 x 19 mm
Diğer	19 adet işlev tuşu

Çoklu medya keyfi: Frisby M5390EL, ilk bakışta düz yapısı ve gri-siyah renklerden oluşan tasarımıyla beğeni toplayan bir klavye. Ürünün tuş takımı beyaz renkte. Tuş takımının etrafına ise çoklu medya tuşları yerleştirilmiş. Ürünle gelen yardımcı yazılımla bu tuşlardan 12'sine dilediğiniz programı atayabiliyorsunuz. Ürünün üzerindeki bu tuşlar oyun oynarken, müzik dinlerken veya film seyrederken program yönetimi için oldukça kullanışlı. Üstelik scroll tuşu sayesinde fare kullanımından da bir nebze olsun kurtulabiliyorsunuz. Genelde bu tip klavyelerde bulunan kısa yol tuşlarından birçoğunun tekrar programlanamaması veya önceden atanan işlevlerin çalışmaması gibi bir problem bu üründe yok. Masada oldukça rahat bir kullanımı olan klavyenin tuş takımı için aynı şeyi söylemek ise biraz zor. Tuş takımı çok yukarıda ve kullanırken gürültü yapıyor. Işıksız ortamlarda daha rahat çalışabilmek için klavyeye yumuşak mavi tonunda bir arka ışık özelliği katılmış.

SONUÇ Özellikle iş adamlarının çalışma masalarında oldukça şık durabilecek, ışıksız ortamlar için ideal bir klavye.

- + İşlev tuşları
- + Arka aydınlatma
- Yüksek tuş takımı

PDA
HTC P4350

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Türkcell, Kvd, Casper
BİLGİ İÇİN -
WEB www.htc.com
FİYAT 680 Euro (KDV dâhil)

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	2,5 inç, 240 x 320 piksel, 65k renk TFT
Bellek	64 MB RAM – 128 MB ROM
Frekans bandı	850 / 900 / 1.800 / 1.900 MHz
Boyut ve ağırlık	109 x 69 x 17; 168 g
Kamera	2 MP
Diğer	GPRS Class10, WAP 2.0, EDGE, USB, Bluetooth

Türkcell telefonu: PDA'lerin işlerimizi kolaylaştırmada oldukça yardımcı cihazlar olduğu tartışılmaz. 200 MHz hızında OMAP 850 işlemci ile gelen HTC P4350, 64 MB bellek içeriyor. SD 2.0 teknolojisine uyumlu microSD kart desteği sayesinde belleği yükseltilebiliyor. P4350'nin en önemli özelliği, yandan kayarak açılan tam boyutlu Q klavyeye sahip olması. Klavyenin yandan açılması ile cihazın boyu kadar bir alana sahip olması, tuşların da yeterince büyük tasarlanmasına olanak tanımış. Cihazı ilk açtığınızda Türkcell ayarlarının kurulu geldiğini fark edeceksiniz. PDA'in üzerinde 2.0 megapiksel çözünürlüğe sahip bir kamera da bulunuyor. Kamerayla 1.600 x 1.200 çözünürlüğe kadar resimler ve 176 x 144 piksel boyutlarında MPEG4 biçiminde videolar çekebiliyorsunuz. Windows Mobile 5.0 işletim sistemi kullanan cihaz aynı zamanda 'direct push e-mail' desteğine de sahip. Ürünün 1130 mAh gücünde Celxpert pili ise günlük kullanım için yetersiz kalıyor.

SONUÇ Kullanım rahatlığı ve kalitesiyle dikkati çeken HTC P4350, çoklu medya yetenekleriyle de öne çıkıyor.

- + Ergonomik tasarım
- + Kaliteli ekran
- Düşük pil süresi

PROJEKSİYON CİHAZI
SHARP XR-10X-L

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Mitasan
BİLGİ İÇİN (212) 288 11 61
WEB www.mitasan.com.tr
FİYAT 799 Euro + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Teknolojisi	DLP
Parlaklık	2000 Ansi Lümen
Kontrast	2000:1
Çözünürlük	1.024 x 768
Boyut	315 x 119 x 295 mm
Ağırlık	3.900 g

Birçok girişe sahip: Projeksiyon cihazları iş alanında yaygın olarak sunumlar için kullanılırken eğlence tarafı biraz ihmal edilir. Sharp'ın HDTV destekli ürününü yüksek kontrast oranı ve net görüntüsüyle öne çıkıyor. Ürünün kablolu bağlantısı olmamasına karşın bir seri, üç komponent, bir S-Video, bir adet video ve üç adet ses girişiyle birçok yan ürünün bağlanmasına olanak tanıyor. Aynı zamanda ürünün içinde bir adet mono hoparlör de yer alıyor. En az 1,4 en fazla 12 m'den net görüntü alabildiğimiz ürünün netlik ve züm ayarları elle yapılabilir. Uzaktan kumandasıyla da kullanılabileceğiniz projeksiyon cihazı büyük ve ağır yapısından dolayı taşımaya uygun değil. Ancak toplantı odalarında kullanım için ideal. Ürün çalışırken 33db, uykü modunda ise 29 db ses oranıyla oldukça sessiz çalışıyor. Oyun oynarken veya film seyrederken performansından memnun kalacağınız ürünü kumandası sayesinde uzak bir köşeye monte ederek de kullanabilirsiniz.

SONUÇ Toplantı odalarınıza veya oturma odanıza uyabilecek bir projeksiyon cihazı.

- + Yüksek kontrast oranı
- + Sessiz çalışma
- Taşımaya uygun değil

HOPARLÖR GIGABYTE GP-S7500

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA	Gigabyte
BİLGİ İÇİN	-
WEB	www.gigabyte.com.tr
FİYAT	Belli değil

TEKNİK ÖZELLİKLER

Hoparlörler	1 x Subwoofer + 2 uydu
Toplam çıkış	48 W
Uydu başına hoparlör sayısı	2
Frekans aralığı	Sub. 20 Hz – 120 Hz Uydu 120 Hz – 20 KHz
Boyutlar	Sub. 215,275,200 mm Uydu 120,172,110 mm

- + Yüksek ses kalitesi
- + Ahşap malzeme
- Kontrol tuşlarının konumu kötü

DİKKATLİ AÇI Gigabyte GP-S7500'ü kutusundan çıkarırken tweeter'ları ezmemeye özen gösterin.

Temiz ve berrak ses

Gigabyte GP-S7500 müzik dinlemeyi sevenler için oldukça kaliteli bir hoparlör.

■ Ses bilgisayarlarımızın ayrılmaz bir parçasıdır. Oyun oynamak, film izlemek veya müzik dinlemek, birçoğumuzun bilgisayar kullanımının temel amaçları arasında yer alıyor. Durum böyle olunca kaliteli bir kulaklık veya ses sistemine sahip olmak kaçınılmaz. Günümüzde tüm bu işler için 5.1 ve üstü sistemler oldukça revaçta. Fakat bu popülerite 2.1 sistemlerin kötü olduğu anlamına gelmiyor. Tam tersine amaç özellikle müzik dinlemekse, iyi bir 2.1 sistemle daha iyi sonuçlar elde edebiliyorsunuz. Üstelik 5.1 sistemlerdeki ideal ses düzenini kurmak için hoparlör yerleştirme derdinden kurtulursunuz.

Kutudan çıkartırken

Gigabyte GP-S7500'ü kutudan çıkartırken çok dikkatli olmalısınız. Uydu üzerinde bulunan ve ön yüzüne bakıldığında üst kısımda kalan tweeter'lar, ürünü kaldırmak için tuttuğunuzda tam parmak ucunuza denk geliyor. Hoparlörlerin önünde bir koruma olmadıktan, ipek tweeter'ları parmağınızla ezmeniz yüksek bir olasılık. Ürünün paketi üzerinde bu konuda bir uyarı bulunsa da, resimle ifade edilen uyarı tam tweeter'ın üstüne denk geldiğinden görememe olasılığınız yüksek. Böyle bir hata yaptığınızda bir selobant ile tweeter'ı yukarı çekip daha sonra yüksek seste müzik parçaları çalarak membranın kendini toparlamasını sağlayabilirsiniz. Ürünün kurulumu ise çok kolay. Sağ ve sol hoparlörleri subwoofer'ın üzerine taktıktan sonra kutu içerisinden çıkan ses bağlantı kablolarını bilgisayarınızın ses girişine bağlıyorsunuz. Kablolar yeterli uzunluğa sahip olduğundan ürünü rahatça yerleştir-

bilirsiniz.

Hoparlör setinin açma kapatma anahtarı, bas, tiz ve ses ayarı gibi arka tarafta konumlandırılmış. Bu, üründe bulduğumuz en zayıf yön oldu. Zira özellikle PC'ler için üretilen bir hoparlör sisteminde ses ayarlarının kolay ulaşılabilir olması kullanıcılar için büyük önem taşıyor.

Ses kalitesi

Setle yaptığımız subjektif dinleme testlerinde dengeli bir frekans karakteristiğiyle karşılaştığımızı söyleyebiliriz. Sinyal / gürültü oranı bakımından da oldukça başarılı bulduğumuz GP-S7500'de sesi sonuna kadar açmanıza karşın asla bozulma yaşanmadı. Kısa Test Merkezi'mize gelen çeşitli ses sistemlerinde sıkça karşımıza çıkan bas seslerdeki ses bozulması veya tizlerdeki rahatsız çatlama bu hoparlörlerde yok. Yani ürün, kapasitesinin üstünde kullanıma izin vermiyor. Ürüne getirilen bu kısıtlama aslında aldığınız sesin her zaman kaliteli olacağının da bir garantisi. Dolayısıyla ürünün ses kalitesi, şu anda piyasada bulunan birçok ürünün önüne geçebilecek seviyede. Üründe kullanılan malzeme genel ses kalitesinde önemli bir rol oynuyor. Kaliteli ampflikatör sistemi gerek subwoofer gerekse uydu hoparlörlerde kullanılan ahşap malzemeyle birleşince ortaya tatminkâr bir sonuç çıkıyor. Gigabyte Türkiye Ofisi'yle yaptığımız görüşmeler sonucunda Test Merkezi'mize doğrudan Gigabyte Tayvan Ofisi'nden yollanan ürünün ne yazık ki ülkemiz piyasasına giriş tarihinin belli olmadığını öğrendik.

SONUÇ Yüksek ses kalitesiyle iş yerinizde veya çalışma odanızda müzik dinlerken veya oyun oynarken keyfinize keyif katacak bir ürün. →

CEP TELEFONU
NOKIA 6300

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Nokia Destek Hattı
BİLGİ İÇİN (212) 337 17 17
WEB www.nokia.com.tr
FİYAT 505 YTL (KDV dâhil)

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran 2 inç, 240 x 320 piksel, 16,7 milyon renk TFT LCD
Bellek 7.800 Kb
Frekans bandı 900 / 1.800 / 1.900 MHz
Boyut ve ağırlık 106,4 x 43,6 x 11,7 94 g
Kamera 2 MP
Diğer GPRS, WAP, FM radyo, MP3, bluetooth, kulaklık

USB BELLEK
SANDISK CRUISER MICRO

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Turanlı
BİLGİ İÇİN (212) 216 05 20
WEB www.turanli.com.tr
FİYAT 60 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite 4.0 GB
LCD gösterge Yok
İşletim sistemi ME, 2000, XP, Win. Vista, Mac.
Ağırlık 10 g
Boyut 21 x 57 x 9 mm
Diğer İçeri girebilen başlık

MP3 OYNATICI
SANSA E280

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Turanlı
BİLGİ İÇİN (212) 216 05 20
WEB www.turanli.com.tr
FİYAT 294,50 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite 8 GB
Arabirim/Pil USB 2.0/Li-Ion
Desteklediği biçimler WMA, MPEG3, WAV, BMP, MOV
Boyutlar 88 x 45 x 15 mm
Ağırlık 74 g
Diğer Mikrofon

O kadar güzel ki: Cep telefonu dendiğinde akla ilk gelen markalardan olan Nokia, ince tasarımı ve kaliteli ekranıyla oldukça çekici bir ürün ortaya koymuş. Ürünün genel plastik kasasından farklı olarak pil ve sim kart yuvasını koruyan metal arka kapak hemen göze çarpıyor. Hafifliğiyle ön plana çıkan telefonun üzerinde bulunan ve en fazla 1.600 x 1.200 çözünürlüğü destekleyen 2 MP kamera, aydınlık ortamlara kabul edilebilir bir performans gösterirken loş ortamlarda vasat kalıyor. Telefonun yan tarafında bulunan micro SD kart yuvası ile hafızası genişletilebiliyor. Üstelik kartı yerleştirmek için telefonun arka kapağını sökmeniz gerekmiyor. Testlerimizde günlük ortalama 20 dakika konuşma süresiyle beş gün boyunca kullanabildiğimiz ürün 3,5 saatlik konuşma süresi vaat ediyor. Tüm multimedya özelliklerine baktığınız zaman ortalama bir performans gösteren cihaz her şeye rağmen hafif olması, hızlı menüsü ve şık tasarımıyla benzerleri arasından sıyrılıyor.

SONUÇ İnce ve şık tasarımı, hafifliği ve hızlı menüsüyle kullanıcıları tatmin edebilecek bir cep telefonu.

- + Şık tasarım
- + Kaliteli ekran
- + Kolay menü sistemi

Şık tasarım: Yüksek kapasiteleriyle birçok veriyi kolayca taşımamıza imkân sağlayan USB bellek pazarında o kadar çok ürün var ki... Sandisk'in Cruiser Microsu tüm bu bellekler arasından kayar kapağı ile dikkatimizi çekti. Bu sayede ürünün koruyucu kapağı kaybetme korkusunu ortadan kaldırılmış. Ürünün dış yapısı kaliteli plastikten yapılmış. Böylece 10g gibi oldukça hafif bir ürün elde edilmiş fakat ürünün dış darbelere karşı dayanıklılığı da düşürülmüş. Ürün inceliği sayesinde birbirine yakın USB portlarda sıkışıklık yaratmıyor. Yine kapağın altında görünen küçük bir led lambası veri aktarımı sırasında kullanıcıyı uyarıyor. HD Tach testimizde 0,7 ms rastgele erişim, 14,2 MB/s okuma ve 8,9 MB/s yazma sonuçlarını elde ettik. Bu sonuçlar ürünün ortalama bir veri aktarımı hızına sahip olduğunu gösterdi. Ürünle gelen U3 yazılımı ile USB belleğinize bir çok program yüklemeniz de mümkün. Bellek ready boost özelliğine sahip.

SONUÇ Sandisk Cruiser Micro, orta seviyede veri aktarım hızına sahip, şık tasarımlı bir USB bellek.

- + Gizli başlık
- + U3 yazılımı
- + Ready Boost desteği

Dört dörtlük bir ürün: Sansa e280 ilk bakışta şık tasarımıyla öne çıkıyor. 1,8 inçlik ekranı ve pratik tuş tasarımı sayesinde ürünü kullanmak büyük bir keyif. Tuş takımının tam ortasında bulunan yuvarlak tuşu sayesinde menüleri arasında rahatça dolaşabiliyorsunuz. Üründe radyo özelliği yok. Fakat yüksek kapasitesi ve 20 saatlik pil ömrü ile bu açığı kapatıyor. Oldukça iyi bir ses performansına sahip olan ürünle gelen yazılımla fotoğraflarınızın ve videolarınızın dosya biçimini sorunsuz bir şekilde değiştirerek MP3 oynatıcınıza aktarabiliyorsunuz. Ürün USB üzerinden şarj ediliyor. Ses kaydı da yapabilen üründen bağımsız olarak satılan docking station ile hem masa üstünüzde şık bir donanım kavuşuyor hem de uzaktan kumandası sayesinde bir müzik seti gibi kullanabiliyorsunuz. Üzerinde bulunan micro SD yuvası sayesinde bellek kapasitesini arttırabilirsiniz. Hızlı veri aktarımına sahip Sansa e280 içerdiği tüm özelliklerle sahip olmak isteyeceğiniz bir ürün.

SONUÇ Sansa e280, yüksek ses kalitesiyle ve kullanım kolaylığıyla ön plana çıkan bir MP3 oynatıcı.

- + Pratik kullanım
- + Yüksek ses kalitesi
- + Micro SD yuvası

ANAKART GIGABYTE GA-P35C-DS3R		LCD MONİTÖR INCA IL-822A		EVRENSEL KUMANDA LOGITECH HARMONY 1000	
					
CHIP PUANI 		CHIP PUANI 		CHIP PUANI 	
FİYAT/PERFORMANS 		FİYAT/PERFORMANS 		FİYAT/PERFORMANS 	
FİRMA BİLGİ İÇİN WEB FİYAT		FİRMA BİLGİ İÇİN WEB FİYAT		FİRMA BİLGİ İÇİN WEB FİYAT	
Kont Bilisim, E-Sistem (216) 528 55 00, (212) 454 99 00 www.kont.com.tr, www.hs.com.tr 199 \$ + KDV		Pasifik Bilgisayar (212) 212 12 11 www.pasifikbilgisayar.com.tr 293 \$ + KDV		E-Sistem (212) 454 99 00 www.hs.com.tr 545 \$ + KDV	
TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER	
Form faktör Yonga seti İşlemci yuvası FSB hızı Bellek yuvası Yuva sayısı		Ekran Görüntü Alanı Maksimum çözünürlük Tepki süresi Parlaklık Kontrast		Arabirim Ekran boyutu Boyut Ağırlık Güç kaynağı Diğer	
ATX Intel P35 LGA 775 1.333 MHz 4 x DDR2, 2 x DDR3 DIMM 1 x PCI-E16X, 3 x PCI-E1X, 3 x PCI 2.2		LCD TFT 20.1 inç 1.680 x 1.050 2 ms 300 cd/m² 1000:1 ms		USB 3,5 inç 144 x 108 x 20 mm 191 g (pil dâhil) Dâhili lityum iyon pil Şarj istasyonu, yazılım	

DDR3'e kolay geçiş: Anakart dediğinizde aklı ilk gelen markalardan Gigabyte, Test Merkezi'mize C serisinden bir ürünle konuk oldu. Markanın C kodlu anakartları, hem DDR2 hem de DDR3 yuvalarına sahip. Bu özellik, sisteminizi yenilerken elinizdeki bellekleri değerlendirebilmenizi ve dilediğiniz zaman yeni teknoloji DDR3 RAM'lere kolayca geçiş yapabilemenizi sağlıyor. Ürünün üzerinde tek PCI-E16 yuvasının bulunması ise crossfire meraklıları için üzücü bir haber. Yaptığımız testlerde DDR2 ve DDR3 bellekler arasında büyük bir performans farkı bulunmaması, test sonuçlarımıza da aynı şekilde yansdı. Fakat ürünün overclock performansı, ek bir soğutmaya gerek duymadan dahi oldukça tatmin edici sonuçlar ortaya koydu. Genel olarak baktığınızda piyasadaki üst seviye anakartlarla rahatça yarışabilecek olan Gigabyte GA-P35C-DS3R montaj kolaylığı açısından başarılı bir şekilde yerleştirilmiş SATA yuvalarıyla da dikkatimizi çekti.

SONUÇ DDR2'den DDR3'e geçişi oldukça kolaylaştıran, özellikle işlemci overclock'una açık bir anakart.

- + İki bellek tipini de destekliyor
- + Kolay ve etkili overclock
- + Yüksek performans

Geniş çalışma alanı: 20.1 inç genişliğindeki INCA IL-822 ilk bakışta gri çerçevesi ve iki yanındaki siyah kaplaması ile dikkat çekiyor. Ürünün ön tarafına yerleştirilen kontrol tuşları ve Türkçe menüleriyle ayarlarını yapmak oldukça kolay. Arka panelinde bulunan girişler arasında güç, DVI, VGA ve ses girişleri bulunuyor. Geniş olması sayesinde tek ekran üzerinde iki dokümanla birden rahatça çalışabiliyorsunuz. Bu, büyük çalışma alanı isteyenler için de ideal bir ölçü. Ürünün arkasında ve önünde bulunan 1W gücündeki iki hoparlör performans olarak oyuncular için tatmin edici bir sonuç vermese de film seyretmek yada müzik dinlemek için yeterli. Yüksek parlaklık ve ortalama kontrast oranına sahip ürünün yatay ve dikeyde 160 derece görüş açısı var. 2 ms tepki süresiyle monitörde oyun oynamak başka bir keyif. Ürünün pivot ayağı aşağı veya yukarı harekete izin vermezken 20 derecelik eğimle doğru görüş açısını yakalamanıza yardımcı oluyor.

SONUÇ Ofiste daha geniş çalışma alanı isteyen kullanıcıların dikkatini çekebilecek bir monitör.

- + Dâhili hoparlörler
- + Türkçe OSD
- + Şık tasarım

Dijital kumanda: Evimizdeki televizyon, DVD çalar, müzik seti gibi tüm elektronik aygıtları tek kumanda üzerinde kontrol etmek için birçok çözüm geliştirildi. Logitech bu evrensel uzaktan kumandalara PDA'i andıran bir ürünle bambaşka bir bakış açısı getirmiş. Son derece şık tasarımıyla dikkat çeken ürün dokunmatik ekranıyla rahatlıkla kullanılabilir. Ürünü yöneteceğiniz aygıtların listesi ürünle beraber gelen yazılımın içerisinde bulunuyor. İnternet üzerinden kendini güncelleyen ve yüzlerce ürünü içeren bu yazılım, aynı zamanda devamlı olarak büyüyen bir veri tabanına sahip. Eğer kullanacağınız ürün listede yoksa fakat bir uzaktan kumandaya sahipse, oldukça meşakkatli bir süreçle Harmony 100'e tanıtılabilir. Fakat tüm aygıtları tanımladıktan sonra ürünü kullanmak büyük bir keyif veriyor. Şarj edilebilir lityum iyon pille çalışan ürünün üzerinde bir pil göstergesi bulunmuyor. Fakat sizi tuş karmaşasından kurtardığı da bir gerçek.

SONUÇ Havalı bir tasarıma sahip ve bir defa kurulduktan sonra elinizden bırakmak istemeyeceğiniz bir ürün.

- + Şık tasarım
- + Geniş veri tabanı
- Ürünleri tanıtmak zor

SOĞUTUCU
NANOXIA FX12

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Akortek
(212) 210 97 99
www.akortek.com
17 Euro + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Fan tipi	ATX
Klips tipi	Evrensel
Ağırlık	135 g
Boyut	120 x 120 x 25 mm
Gürültü oranı	33 - 60 dB/A
Fan hızı	2.000 rpm

Kasalara serinlik: Bilgisayarımızdaki sıcak havanın dışarı atılması hem daha verimli çalışma hem harcanan elektrikten tasarruf hem de kasanın içindeki donanım bileşenlerinin daha uzun ömürlü olmasını sağlıyor. Etkin bir hava dolaşımının sağlanmasında ise kasa üzerindeki fanların önemi büyük. Fakat bu fanlar çalışırken bilgisayarımızın ürettiği gürültü de hayli artıyor. Nanoxia bu gürültüyü ortadan kaldırmak için FX 12 fanını üretmiş. Esnek vidaları sayesinde kasa üzerine rahatça kurulan fanın tüm yapısı yumuşak plastikten oluşuyor. Bu yapı, fanın uzun ömürlü olmasını sağlıyor. 12 V motora sahip fana bağlı kontrol düğmesi sayesinde, dönüş hızını ayarlamamız mümkün. Bu sayede oyun oynamak gibi sisteminize yük bindiren uygulamalar kullanmadığınızda fanın hızını düşürebilirsiniz. 2.000 rpm'de oldukça etkili bir soğutma sağlayan fan, en fazla 60 dB/A gürültü seviyesine çıkıyor ki bu, piyasadaki diğer fanlarla kıyaslandığında kabul edilebilir bir oran.

SONUÇ Nanoxia FX 12, kasanızın içerisindeki soğutmayı etkili bir biçimde arttıracak, nisbeten sessiz bir fan.

- ⊕ Yüksek dönüş hızı
- ⊕ Sessiz çalışıyor
- ⊕ Dönüş hızı kontrolü

USB BELLEK
RIDATA TWISTER

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

S Mart
(212) 243 23 37
www.smart-bs.com
30.29

TEKNİK ÖZELLİKLER

Kapasite	2 GB
LCD gösterge	Var
İşletim sistemi	ME, 2000, XP, Win. Vista, Mac.
Ağırlık	14 g
Boyut	61 x 21 x 12.3 mm
Diğer	Kayar kapak

Renkli ve şık: Teknolojiyle uğraşan herkesi günlük hayatında vazgeçilmez bir yeri olan USB bellekler işlevlerinin yanında görünüm olarak da ön plana çıkıyor. Basit bir veri taşıma aracı olmalarına yanında diğer elektronik aygıtlarımızla da uyumlu olması önemli bir ayrıntı. Ridata'nın Twister modeli şık olmasının yanında pratik kullanımı ve güvenliğiyle dikkat çekiyor. İçeride döner kapak sayesinde USB girişi toz ve kirden uzak tutulurken kapak kaybetme korkusu da ortadan kalkıyor. Ürünün üzerinde bulunan yeşil led bilgi aktarımı sırasında bizi uyarıyor. Belleğin arkasında bulunan klips sayesinde kemerimize bile takarak rahatça taşıyabileceğimiz ürün, HD Tach testimizden 26,3 MB/s okuma, 14,9 MB/s yazma ve 3,2 ms rastgele erişim sonuçları alarak veri aktarımında yüksek bir performans ortaya koydu. Plastik kasasıyla dış darbelerle karşı yüksek bir koruma sağlamayan ürünle beraber herhangi bir güvenlik yazılımı veya bir aksesuar verilmiyor.

SONUÇ Ridata Twister şık, döner kapağıyla güvenli ve iyi performans sunan bir USB bellek.

- ⊕ Şık tasarım
- ⊕ Yüksek performans
- ⊕ Bel klipsi

WEB KAMERASI
SHINY SH-5552

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Pasifik bilgisayar
(212) 212 12 11
www.pasifikbilgisayar.com.tr
15,50 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Algılayıcı	1.3 MP CMOS
Arabirim	USB 2.0
Çözünürlük	VGA (800 x 600)
Boyut	50 x 40 x 70 mm
Ağırlık	91 g
Diğer	6 x led

Küçük ve işlevli: Test merkezimize konuk olan Shiny SH-5552 ilk bakışta küçük boyutu ve alıcısının etrafına yerleştirilen led'lerle dikkat çekiyor. Alıcısının önü kolayca kaybedilebilen plastik bir kapakla kapatılan ürün 360 derece dönebilen yapısıyla kolayca yerleştirilebiliyor. Ürünün ayağı masa üzerinde sabitlenme dışında açılarak monitör üstüne de rahatlıkla kurulabiliyor. Ürünün 135 cm'lik kablosu üzerine yerleştirilen bir tekerlekle kameranın etrafındaki beyaz led'lerin ışık şiddeti ayarlanabiliyor. İnterpolasyon'la 5 MP, 2.500 x 2.000 çözünürlüğe kadar destek veren ürün standart olarak AVI biçiminde 320 x 140 video kaydı yapıyor. Ürünle gelen ve deneme sürümü olan CamTrack yazılımı sayesinde eğlenceli efektlerle sohbetlerinizi daha keyifli hale getirebilirsiniz. Web kamerasıyla beraber DivX Player yazılımı da veriliyor. Başarılı yüz takibi yapan kamera ışıklı ortamlarda rahatça kullanılabiliyor. Kameranın otomatik ayar modu ise yetersiz kalıyor.

SONUÇ Yanında gelen yazılımları ve esnek ayağıyla ön plana çıkan eğlenceli bir web kamerası.

- ⊕ Kolay kurulum
- ⊕ Dahili aydınlatma
- ⊕ Başarılı yüz takibi

EK RAN KARTI POWERCOLOR HD 2900 XT		KABLOSUZ KULAKLIK SENNHEISER VMX-100		MP3 ÇALAR ZEN STONE PLUS	
					
CHIP PUANI 		CHIP PUANI 		CHIP PUANI 	
FİYAT/PERFORMANS 		FİYAT/PERFORMANS 		FİYAT/PERFORMANS 	
FİRMA	Multimedia Bilgisayar	FİRMA	Bircom	FİRMA	Multimedia Bilgisayar
BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46	BİLGİ İÇİN	(212) 319 97 77	BİLGİ İÇİN	(212) 479 46 46
WEB	www.multimedia.com	WEB	www.bircom.com	WEB	www.multimedia.com
FİYAT	484 \$ + KDV	FİYAT	120 \$ + KDV	FİYAT	199 YTL + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER	
Yonga	Radeon HD 2900 XT	Arabirim	USB	Kapasite	2 GB
Bellek	1 GB DDR3 / 512 bit	Haberleşme standardı	Bluetooth v1.1, 1.2, 2.0	Arabirim/Pil	USB 2.0/Li-Ion
GPU Frekansı	733 MHz	Frekans aralığı	100 Hz – 8 kHz	Desteklediği biçimler	WMA, MP3, WAV
Bellek Frekansı	1.000 MHz x 2	Sinyal \ Gürültü oranı	105 db	Boyutlar	55,6 x 35,4 x 12,8 mm
Arabirim	PCI Express	Güç kaynağı	Dahili lityum iyon pil	Ağırlık	21 g
Diğer	2 x DVI çıkışı, S Video in/out	Diğer	VoiceMax çift mikrofon tek.	Diğer	Mikrofon, radyo

1 GB devri: Powercolor HD 2900 XT test merkezimizde bizi oldukça meşgul etti. R600 çekirdeğini kullanan kart, standart HD 2900 XT'lerden farklı olarak 1 GB hafızayla geliyor. Dahili ses yongasına sahip kartla gelen adaptör yardımıyla, DVI çıkışı HDMI'a çevirerek görüntü ve ses aktarmanız mümkün. Kart üzerindeki soğutma sistemi standart HD 2900 soğutma sistemiyle aynı. Isı boruları, bakır ısı çukuru ve fan, etkin bir şekilde çekirdeği soğutuyor. Ekran kartına test prosedürümüzü uyguladığımızda, çok büyük farklar gözlemlenemedi. Fakat yüksek hacimli kaplamalar kullanılan ayarlarda yüzde 5'e varan farklar gözlemlenmek mümkün. Standart test prosedürümüzde ise çekirdek ve hafızası 797 / 1.000 MHz'e overclock edilmiş 512 MB hafızalı HD 2900 XT'den yüzde %1 fazla performans verdi. Kartın boyutları oldukça büyük olduğundan satın almadan önce ana kartınıza uyacağından emin olmalısınız.

SONUÇ Sisteminizin performansını oldukça arttıracak, DirectX10 uyumlu, son derece hızlı bir ekran kartı.

- + Kutu içeriği
- + Etkili soğutma sistemi
- + Yüksek bellek miktarı

Daha iyisi yok: Bluetooth kulaklık kullanırken en büyük sorunumuz pil süresi, dış sesleri olduğu gibi vermesi ve ürünün ergonomik olmayan tasarımıdır. Sennheiser öyle bir kulaklık üretmiş ki bu problemlerin hepsini sona erdirmiş. Öncelikle Sennheiser'in kulaklığı ilk bakışta kulak arkasına gelen kalın kaskacıyla ağır bir ürün olduğu izlenimi veriyor. Oysa ürün yalnızca 17 g. Kulaklığın kulak içine denk gelen kısmı o kadar rahat oturuyor ki kulağınızın yapısı ne olursa olsun bu ürünü rahatlıkla kullanabiliyorsunuz. Beş saatlik kullanım ve 100 saat bekleme süresiyle yeterli şarj süresi sunan ürünün en büyük avantajı VoiceMax teknoloji sayesinde dış sesleri engelleyerek kullanıcının sesine odaklanması. Özellikle kalabalık yerlerde veya yüksek gürültü altında oldukça tatminkâr bir performans gösteren kulaklık için şimdiye kadar test merkezimde konuk ettiğimiz en iyi bluetooth kulaklık diyebiliriz. Ürünle beraber USB kablosu ve iki adet fişten oluşan şarj birimi de geliyor.

SONUÇ Hafifliği, kullanım süresi ve dış sesleri başarıyla engelleyen teknolojiyle öne çıkan bir ürün.

- + Ergonomik tasarım
- + Dış sesleri engelliyor
- + USB ve prizden şarj

Bir çakıl taşı kadar: Creative'in iPod Shuffle'a cevabı olan Zen Stone estetik tasarımıyla dikkat çekiyor. Elinize aldığınız da yuvarlak ve parlak bir taşı andıran ürünü su üstünde kaydırmak istiyorsunuz. Yalnızca 21 g ağırlığı olan ürünün üzerinde bulunan 64 x 64 çözünürlükteki OLED ekranı menüler arasında rahatça dolaşmanızı sağlıyor. Müzik dinlerken tarih ve saati de gösteren ekran oldukça şık görünüyor. Yüksek ses kalitesine sahip MP3 çaların asıl keyfi yan ürünleriyle beraber ortaya çıkıyor. Ayrıca satılan ve kalem pille çalışan 2 W gücündeki Travel Sound hoparlörler ile birlikte ürün müzik keyfini her zaman yanınızda taşıyabileceğiniz minik bir set haline dönüşüyor ve MP3 çaların gücü daha da artıyor. Zen Stone yalnızca USB üzerinden şarj oluyor. Ses kaydı yapabildiğiniz ürün aynı zamanda kronometre olarak ta kullanılabiliyor. Ses kalitesiyle rakibine karşı başa baş yarışabilecek Zen Stone Plus tasarımıyla da öne çıkıyor.

SONUÇ Estetik tasarımı ve yüksek ses performansı yanında hafifliğiyle de kullanıcıların hoşuna gidebilecek bir ürün.

- + Pratik kullanım
- + Yüksek ses kalitesi
- Yavaş menü sistemi

YAZICI
SAMSUNG CLX 2160

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Koyuncu
(216) 528 88 88
www.koyuncu.com.tr
499 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Baskı teknolojisi	Lazer
Baskı hızı	16 ppm SB, 4 ppm renkli A4
Baskı çözünürlüğü	Optik 1.200 x 600, yüksek 4.800 x 4.800
Bağlantı	USB 2.0
Ağırlık	16,5 kg
Boyut	333 x 413 x 353 mm

SMART PHONE
TOSHIBA PORTÉGÉ G500

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Multimedia Bilgisayar
(212) 479 46 46
www.multimedia.com
399 Euro (KDV dâhil)

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	2,3 inç, 320 x 240 piksel, 65k renk, QVGA
Bellek	50 MB bellek
Frekans bandı	850 / 900 / 1.800 / 1.900 Mhz
Boyut ve ağırlık	96 x 49 x 22,9; 135 g
Kamera	2 MP
Diğer	GPRS, 3G, EDGE, USB, Bluetooth, Wi-Fi

ANAKART
SAPPHIRE PE-AM2RS690MH

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA
BİLGİ İÇİN
WEB
FİYAT

Arena, Penta
(212) 364 64 64, (216) 528 00 00
www.sapphiretech.com.tw
95 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	Micro ATX
Yonga seti	AMD 690G + SB600
İşlemci yuvası	AM2
FSB hızı	2 GHz
Bellek yuvası	4 x DDR2 DIMM
Yuva sayısı	1 x PCI-E16X, 2 x PCI 2.2

Dünyanın en küçüğü: Test Merkezi'mize gelen Samsung CLX 2160, ilk bakışta boyutlarıyla dikkat çekiyor. Devasa boyutlardaki çok işlevli yazıcılar yanında oldukça az yer kaplayan yazıcı siyah beyaz ve renkli baskı yapabilmesinin yanında fotokopi ve tarayıcı özelliklerine de sahip. Tüm bu özelliklerini efektif bir şekilde kullanan ürün 2.400 x 600 dpi renkli taramayı yalnızca 30 saniyede gerçekleştiriyor. İlk baskı hızı siyah beyazda 14 renkli de ise 26 saniye olan ürün ayrıca birden çok dokümanı tek sayfaya bastırma özelliğiyle de dikkat çekiyor. Üzerinde bulunan USB yuvası sayesinde USB belleğiniz üzerinden doğrudan baskı alabileceğiniz veya taradığınız dokümanı USB belleğinize alabileceğiniz yazıcı, oldukça tatminkar bir baskı kalitesine sahip. Menüsü İngilizce olan yazıcının kâğıt tepsisi 150 sayfalık. Ürün, bekleme modunda 35, baskılama sırasında ise 49 dBA gürültü seviyesi ile kabul edilebilir bir performans gösteriyor.

SONUÇ Kolay kullanımı ve küçük boyutlarıyla hem ev hem de ofisler için ideal çok işlevli yazıcı.

- + Küçük boyut
- + Kaliteli baskı
- + Sessiz çalışma

Parmak izi okuyucu: Test merkezimize konuk olan Toshiba Portégé G500 ilk bakışta oldukça kalın görünüyor. Bu görüntü sizi telefonun ağırlığı konusunda yanıltmasın. Tuş takımı, büyük tuşlarıyla kalın parmaklılar için kolay bir kullanım sunuyor. Ürünün üzerinde bulunan 2 MP kamerası 1.600 x 1.200 çözünürlükte fotoğraf ve 240 x 320 çözünürlükte sesli video çekimine önem veriyor. Ürün fotoğraf kalitesi bakımından benzerleriyle yarışabiliyor. Windows Mobile 6.0 işletim sistemi kullanan ürün Bluetooth, Wi-Fi ve yüksek hızlı paket aktarımı sağlayan HSDPA özellikleriyle de dikkat çekiyor. Üründe VOIP özelliği de var. Mini SD yuvasıyla belleği genişletilebilen telefon günlük e-postalarınızı kontrol ettiğinizi, MP3 dinlediğinizi ve telefonla konuştuğunuzu hesaba kattığınızda toplam 5,5 saatlik pil ömrü olduğunu gösteriyor. Parmak izi okuyucusu sayesinde güvenlik konusunda benzerlerinin önüne geçen telefon VoIP özelliğine de sahip.

SONUÇ Rahat kullanımı ve çoklu medya özellikleriyle ön plana çıkan, yüksek güvenliğe sahip bir cep telefonu.

- + Parmak izi okuyucusu
- + Çoklu bağlantı özelliği
- Kalın tasarım

Salon PC'leri için: Test merkezimize Sapphire Türkiye tarafından yollanan Pure Element PE-AM2RS690MH, micro ATX formunda olduğu için küçük kasalar için biçilmiş kaftan. Küçük boyutlara ek olarak, pasif soğutma sayesinde sessiz çalışma özelliği olan üründe dâhili ekran kartı olarak Radeon X1250 kullanılmış. X1250'yi kabaca ATI AVIVO destekli bir Radeon X700 sürümü (saat hızları farklı) olarak özetleyebiliriz. ATI AVIVO'yu basitçe kaliteli video gösterimi sağlayan bir öge olarak tanımlayabiliriz. Tüm bu saydığımız özelliklere HDMI çıkışı da eklediğimizde anakartın salon PC'leri için ideal bir seçim olacağını takdir edersiniz. Üretim sırasında kurşun kullanılmadığı için çevreci bir ürün olarak dikkat çeken anakart, bir adet PCI-E x16 yuvaya da sahip. Böylece oyunlarda yüksek performans elde etmek isteyen okuyucularımız terfi yoluna giderek sistemlerini güçlendirebilirler. Anakart üzerinde 7.1 kanal ses ve hata belirtici gösterge bulunuyor.

SONUÇ AMD AM2 platformuna değer katabilecek zengin özelliklere sahip, uygun fiyatlı bir anakart.

- + HDMI çıkışı
- + AVIVO desteği
- + Hata belirtici gösterge

CEP TELEFONU
XENIUM 9@9G

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Philips
BİLGİ İÇİN (800) 261 33 02
WEB www.philips.com.tr
FİYAT 238 YTL + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	1,8 inç, 128 x 160 piksel, 262k renk OLED
Bellek	18 MB
Frekans bandı	900 / 1.800 / 1.900 MHz
Boyut ve ağırlık	105,5 x 46 x 15,2; 86 g
Kamera	1,3 MP
Diğer	GPRS, WAP, Bluetooth, Kızılötesi

Yeni Xenium: Philips'in Xenium 9@9g modeli ilk bakışta büyük tuş takımıyla ve metal aksam üzerine yerleştirilmiş açma – kapama tuşlarıyla dikkat çekiyor. Ürünün ses ayarını sol tarafındaki tuşlarla yapabiliyorsunuz. Ürünü tamamen saran metal çerçeve sayesinde düşmelerde en çok zarar gören köşeler korunmuş. Telefonun arkasında bulunan 1,3 MP kamera, bir cep telefonuna göre standart kabul edilirken, flaşa sahip olması gece çekimlerinde avantaj sağlıyor. Ürünle gelen yazılımlar sayesinde, videolarınızı ve MP3'lerinizi düzenleyebiliyorsunuz. Yalnız telefona 523 Kb üstü MP3 aktaramamanız bir eksiklik. Testlerimizde tek şarjda 10 gün boyunca rahatlıkla kullanabildiğimiz telefonun ekranı OLED olduğundan, parlak ortamlarda görüşünüz sınırlanıyor. Bluetooth ve kızılötesi yetenekleriyle diğer telefonlarla bilgi alışverişinde bulunabileceğiniz ürün, video çekimini ise arka arkaya fotoğraf çekip bunları birleştirerek gerçekleştiriyor.

SONUÇ Philips Xenium 9@9g, uzun şarj süresi ve dayanıklı tasarımıyla ön plana çıkan bir ürün.

- + Uzun pil süresi
- Video çekimi yetersiz
- MP3 dosya boyut sınırlaması

LCD MONİTÖR
MIRAI DML-519W100

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Çözüm
BİLGİ İÇİN (216) 540 64 74
WEB www.cozum.com.tr
FİYAT 197 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Ekran	LCD TFT
Görüntü alanı	19 inç
Maksimum çözünürlük	1.440 x 900
Tepki süresi	8 ms
Parlaklık	300 cd/m²
Kontrast	500:1 ms

Cazip fiyat: 19 inç geniş monitörler piyasasında DML-519W100 modeliyle yer alan Mirai, eğlence için tasarlanmış. İlk bakışta gri kasasının etrafında kontrol tuşlarını arıyorsunuz. Tuşlar maalesef yan tarafa yerleştirildiğinden görüş açınızın dışında kalıyor ve ayarlarınızı yaparken zorlanıyorsunuz. Düşük kontrast oranı ve 8 ms tepki süresiyle rakiplerinin gerisinde kalan ürün, oyun severleri tatmin etmekten uzak. Genişliği sayesinde ofis programlarını kullanırken büyük bir rahatlık sağlayan monitör, çalışma verimliliğinizi artırıyor. Ürünün pivot ayağı sağa sola veya yukarı aşağı hareket serbestliği sağlamıyor. Fakat monitör 20 derece eğilebiliyor. Böylece ideal bakış açınızı ayarlamak mümkün. 150 derece yatay ve 130 derece dikey görüş açısına sahip monitörün arkasında bulunan 2 x 2 W hoparlörler, film izlerken veya müzik dinlerken tatmin edici sonuç veriyor. D-Sub ve DVI girişlerine sahip olan ürünün en büyük avantajı ise uygun fiyatı.

SONUÇ Ofiste daha geniş çalışma alanı isteyenler ve öğrenciler için verimi arttırabilecek bir monitör.

- + Dâhili hoparlörler
- Düşük kontrast
- Kullanışsız pivot ayağı

GÜÇ KAYNAĞI
HIGH POWER PLUS HPC-560-A12C

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

FİRMA Akortek Bilişim
BİLGİ İÇİN (212) 210 97 99
WEB www.akortek.com
FİYAT 139 \$ + KDV

TEKNİK ÖZELLİKLER

Form faktör	ATX (BTX, EPS)
Maksimum güç	560 Watt
Soketler	8 x PATA, 4 x SATA, 2 x PCI-E, 2 Floppy
Gürültü	25 db
Fan	1 x 120 mm
Diğer	Modüler, kablo yapısı. Voltaj ve ısı koruması

Sessiz ve güçlü: Güç kaynağı bir PC sistemindeki en önemli bileşenlerden biridir. Hele hele hızlı bir (ya da birden fazla) ekran kartınız varsa ya da RAID kullanıyorsanız, dikkatle seçilmiş bir güç kaynağı sisteminizin sigortası olacaktır. Test Merkezi'mize gelen High Power Plus HPC-560-A12C, bu noktada dikkat çekici bir ürün. Kullanılan malzemelerin kalitesi ilk bakışta farkedilen güç kaynağında, kablolar modüler olduğu için istediğiniz kadarını sisteme takarak gereksiz kablo karmaşasından kurtulabilirsiniz. Vaat ettiği 560W güç yükünü sonuna kadar verdiğini iddia eden üründe, bunu kanıtlarcasına sayısal bir gösterge de bulunuyor. Güç kaynağının en dikkat çeken özelliklerinden biri de sessiz olması. Ürün içindeki fan devir kontrol devresindeki ekstra güç bağlantılarını kasa fanına bağladınızda, kasa fanının devrini de sıcaklığa bağlı olarak otomatik olarak kontrol etmeniz mümkün. Bu son özellik, PC'nin daha sessiz ve uzun ömürlü çalışması için oldukça faydalı.

SONUÇ Ürün, yüksek güç çıkışını, ekstra özelliklerle birleştiren etkin bir profil çiziyor.

- + Kasa fanı kontrolü
- + Sessiz çalışma
- + Güç göstergesi

HOPARLÖR LOGITECH AUDIOSTATION		DOSYA SUNUCUSU AIRLIVE WMU-6500FS		KABLOSUZ AĞ KARTI ASUS WL-100W SUPER SPEED N	
					
CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■	CHIP PUANI	■ ■ ■ ■ ■
FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■	FİYAT/PERFORMANS	■ ■ ■ ■ ■
FİRMA	E-Sistem	FİRMA	Sentim	FİRMA	Boğaziçi Bil., Index, Neotech
BİLGİ İÇİN	(212) 454 99 00	BİLGİ İÇİN	(216) 554 85 54	BİLGİ İÇİN	(212) 331 10 00, (212) 312 05 05,
WEB	www.hs.com.tr	WEB	www.airlive.com		(212) 331 21 71
FİYAT	456 \$ + KDV	FİYAT	Belli değil	FİYAT	109 \$ + KDV
TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER		TEKNİK ÖZELLİKLER	
Hoparlörler	2 x 4 inç hoparlör + 2 x 2 inç tweeter	Desteklenen arabirimler	SATA, PATA	Yonga seti	Micro ATX
Toplam çıkış	80 W	Kablosuz bağlantı	802.11b, 802.11g, Turbo-G	Standartlar	AMD 690G + SB600
iPod uyumluluğu	iPod mini, color, nano ve video	Güvenlik	64 / 128 bit WEP, WPA, WPA2	Maksimum hız	AM2
Frekans aralığı	36 Hz – 23 kHz	Bağlanabilirlik	LAN, WLAN, USB 2.0	Arabirim	2 GHz
Kumanda	Kablosuz	Diğer	QoS desteği, E-Posta ile uyarı, BitTorrent ve iTunes istemcisi	Verici gücü	12 -16 dBm
Diğer	Dokunmatik tuş takımı, LCD ekran, radyo			Güvenlik	3 tümleşik PCB anten

iPod hoparlör: Tüm dünyayı saran iPod çığırnlığı, bu ürün ailesi için birçok yan ürün üretilmesine sebep oldu. Apple'ın test merkezimize yaptığı ürün takviyesi sayesinde inceleme olanağı bulduğumuz Logitech'in Audiostation hoparlörü de bu ürünlerden biri. İlk bakışta tam ortasında bulunan iPod yuvasıyla dikkat çeken ürün, aynı zamanda iPod'unuzun şarj olmasını da sağlıyor. Ürünün üzerinde bulunan LCD ekran, ayarlar dışında bir dijital saat görevini de üstleniyor. Ürünle verilen uzaktan kumandasıyla, iPod'unuzun içinde bulunan tüm parçaları dinlemenize imkân sunuluyor. iPod'dan müzik dinlemek dışında radyo olarak da kullanabileceğiniz ürüne sekiz AM, yirmidört FM adet kanalı kaydedebiliyorsunuz. Ürünün arkasında bulunan video çıkışıyla iPod videodaki kliplerinizi televizyonunuzu da izleyebiliyorsunuz. Ayrıca aux girişi sayesinde, CD çalar gibi diğer harici aygıtlarınızı da bağlamanız mümkün.

SONUÇ iPod için üretilen hoparlörler arasında en kaliteli ses çıkına sahip olan ürünlerden.

- ⊕ Kaliteli ses çıkışı
- ⊕ Video çıkışı
- ⊖ Geç tepki veren tuş takımı

Küçük sihirbaz: Airlive'in Tayvan'dan Test Merkezi'mize yolladığı WMU-6500FS, on parmağında on marifet olan başarılı bir dosya sunucusu. Hem SATA hem de PATA diskleri destekleyen bu mucize cihaz, 32 bit RISC işlemciye sahip. Web arayüzü üzerinden konfigüre edebileğiniz ürün, dâhili FTP, HTTP hatta BitTorrent ve iTunes üzerinden sıraya koyacağınız dosya indirme görevlerini, daha sonra PC kapalıyken bile yerine getirebiliyor. FAT, FAT232 ve EXT2 dosya sistemlerini okuyup yazabilen cihaz NTFS'i ise sadece okuyabiliyor. Kablosuz erişim noktası olarak da çalışabilen Airlive WMU-6500FS ile başka kablosuz erişim noktalarına ulaşabileceğiniz gibi, herhangi bir kablosuz ağa da doğrudan dâhil olabilirsiniz. Kablololu ya da kablosuz olarak kullanıcılara istediğiniz şekilde erişim hakkı verip, dahili bölümlere ve biçimlendirme seçenekleriyle kendinize özel disk bölümleri ya da dizinler yaratabileceğiniz ürünün özellikleri anlatmakla bitmiyor.

SONUÇ Sıraya koyduğunuz dosyaları kendi başına indirip, kablolu ya da kablosuz paylaşırabilen ilginç bir cihaz.

- ⊕ Samba sayesinde geniş uyumluluk
- ⊕ Turbo-G desteği (125 Mb/sn)
- ⊕ USB host özelliği

Daha hızlı kablosuz bağlantı: Öncülünden çok daha yüksek hızlar (Teoride 300 MBit/sn) ve daha geniş bir kapsama alanı vaat eden 802.11n-draft standardı nihayet yaygınlaşmaya başladı. Bu gelişimde, söz konusu standartla uyumlu ağ kartlarının yer aldığı yeni nesil Santa Rosa dizüstü bilgisayarlarının piyasaya hızlı bir giriş yapmasının payı büyük. Asus'un bu ay test ettiğimiz WL-100W kartı ise 802.11n-draft'ın hâlihazırdaki dizüstü bilgisayarı, bu standardı desteklemeyen kullanıcılara da göz kırpmasını sağlaması açısından önemli. Ürün MIMO teknolojisinin de yardımıyla Draft-N standardındaki bir yönlendiriciyle birlikte ağ üzerinden veri alışverişinde 100 MBit/sn eşliğinin pratikte rahatlıkla aşılmasını sağlıyor. Boş bir PCMCIA yuvası gerektiren ve tüm güncel ağ güvenliği teknolojilerini destekleyen kart, geriye dönük uyumluluk sayesinde 802.11b/g ağlara da bağlanabiliyor. Asus ayrıca standart son şeklini aldığı ürün 802.11n'e terfi etmeyi taahhüt ediyor.

SONUÇ Eski dizüstü PC'lerin de yeni kablosuz ağ teknolojisinden yararlanmasını sağlayan başarılı bir ürün.

- ⊕ Yüksek hız ve yüksek güvenlik
- ⊕ Detaylı yapılandırma seçenekleri
- ⊖ Yazılım Türkçe değil →

YEDEKLEME ARACI

NORTON SAVE & RESTORE 2.0

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

SİSTEM
BİLGİ İÇİN
FİYAT

Windows XP/Vista
www.symantec.com
50\$

VIDEO DÜZENLEME ARACI

ULEAD VIDEOSTUDIO 11 PLUS

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

SİSTEM
BİLGİ İÇİN
FİYAT

Windows XP/Vista
www.ulead.com
90 \$

CMS SİSTEMİ

SITE STUDIO 6 HOME

CHIP PUANI

FİYAT/PERFORMANS

SİSTEM
BİLGİ İÇİN
FİYAT

Windows 98/ Me/ NT 4/2000/XP/Vista
www.effectivestudios.com
120 \$

Otomatik yedekleme: Veri kayıplarının en önemli nedenlerinden biri sabit diskin bozulması. Norton Save & Restore iki farklı yöntemle olası kayıpların önüne kesmeye çalışıyor. Bunlardan biri tam yedeklemeye, diğeri ise yalnızca önemli dosyaların kopyalanmasına dayanıyor. Dilerseniz seçim sırasında yedeklenmesi gereken dosyaları aramanıza yardımcı olan filtreleme özelliğinden yararlanabilirsiniz. Örneğin resim ve fotoğraflarınızın tümünü yedeklemek istediğinizde ilgili profili seçerek bu dosyaların bulunduğu klasörleri teker teker işaretleme zahmetinden kurtulabilirsiniz. Ayrıca bu profilleri örneğin yalnızca JPEG biçimli fotoğrafları yedeklemek üzere değiştirebilir ya da yeni profiller oluşturabilirsiniz. Eklenebilir yedekleme için ise Restore Point özelliğini kullanabilirsiniz. Yazılım bu özellik sayesinde öncelikle tüm dosyaları yedekliyor ardından da değişiklikleri bu dosyaya dahil ediyor. Norton Save & Restore akla gelebilecek tüm depolama birimlerini destekliyor. DVD'ler, USB ve Firewire diskler ve ağ diskleri de buna dahil. Listedeki tek eksik gizlenen disk bölümleri. boot özellikli kurulum CD'si sistemin tümüyle çökmesi durumunda dosyaları geri yükleme için kullanılabilir.

SONUÇ Kolayca yapılandırılabilen Save & Restore daha çok ev PC'lerine yönelik başarılı bir yedekleme çözümü.

- + Kolay kullanım
- + Kişiselleştirilebilir profiller
- + Boot CD'si ile sistem kurtarma

HD'ye doğru adım adım: Yeni ve kullanışlı filtrelerin yanı sıra daha kapsamlı HD desteği... VideoStudio'nun yeni sürümüyle birlikte video düzenleme konusunda yeni olan kullanıcılara sunduğu en önemli yenilikler kısaca bunlar. Videoyu optimize etmek isteyen kullanıcılar için beyaz dengesi değiştirmenizi sağlayan araç son derece kullanışlı. Görüntüdeki beyaz noktanın seçilmesinin ötesinde az ya da fazla ışıktaki yapılmış çekimler için özel profiller sunuluyor. Diğer filtreler de detaylı bir şekilde ayarlanabiliyor. Ancak önizleme penceresinin küçük oluşu ince işlerin yapılmasını boş yere zorlaştırıyor. Yazılım yüksek işlem gücü gerektiren HD düzenlemesinde görev alan akılcı bir özellik sunuyor. Smart Proxy videoyu öncelikle yeniden örneklendiriyor ve orijinal HD içeriğe bu aşamaya kadar dokunmuyor. Performans konusunda sıkıntı yaşamamak için Core 2 Duo işlemcili bir bilgisayar kullanmalısınız. Öte yandan VideoStudio'nun yeni AVC-HD biçimiyle bazı sorunlar yaşadığı söylenebilir. Öte yandan kayıt hangi mecra-ya yapılırsa yapılsın aktarım için Import from DVD/DVD-VR menüsüne başvurmak zorunda olmanın kullanımı zorlaştırdığı söylenebilir.

SONUÇ AVC-HD konusunda eksikleri olan VideoStudio 11 amatör kullanıcılara yönelik yeni özellikler sunuyor.

- + Yeni yapılandırılabilir filtreler
- + HD düzenleme için özellikler
- AVC-HD profili yok

Web'e hızlı bir giriş yapın: Birkaç küçük müdahale ile işlem tamam. İçerik yönetimi sistemlerinden (CMS, Content Management System) yararlanmak için ayrıca ileri düzey HTML bilgisine sahip olmanız gerekmiyor. Kullanıcıya düşen yalnızca metni hazırlamak ve fotoğrafları seçmek. Diğer hazırlıklar yazılım tarafından gerçekleştiriliyor. Home sürümünün menülerde 25 farklı tasarım şablonu yer alıyor. Nispeten daha etkileyici olan diğer şablonlar fiyatı 400 dolar olan Business sürümüne ait ve bunlardan yalnızca biri kullanılabilir. Buna rağmen Site Studio 6'nın profesyonel kullanıma uygun olup olmadığı sorusunun yanıtı olumlu. Kontroller W3C Validation Service ile yapıldığından CMS sistemi hiçbir şeyi gözden kaçırmıyor. Hazırlanan sayfalar entegre FTP modülü üzerinden hızlı bir şekilde sunucuya gönderilebiliyor. Fotoğraf aktarma özelliği ilgili dosyaları otomatik olarak düzenliyor ve web için en uygun hale getiriyor. Site Studio 6 Home üzerinden fotoğraf albümü hazırlamak için birkaç dakika yeterli. Daha karmaşık sayfalar yaratmak isteyen kullanıcılar Flash ve component özelliklerinden yararlanabilir. Öte yandan HTML ile ufak müdahalelerde bulunulmuyor.

SONUÇ Site Studio, HTML ve CSS'e vakit ayırmak istemeyen ev kullanıcıları için doğru bir adres.

- + Ev kullanıcıları için yeterli
- + Dahili FTP modülü
- Şablon sayısı artırılabilir

CHIP Test Editörü Şahin Ekşioğlu, donanım dünyasında dikkatini çeken gelişmeleri, her ay günlüğünde sizlerle paylaşıyor.
esahin@chip.com.tr, www.chip.com.tr/blog/sahin

Kılıçlar çekildi

Gerek Intel, gerekse AMD, fırtına öncesi sessizliğe bürünmüş durumda. İki üretici de masaüstü sistemler için geliştirdikleri yeni işlemcileri piyasaya sürmeye hazırlanıyor.

31 Temmuz: Grafik pazarında son durum

Henüz ortada doğru dürüst sürücü, hatta DX10 bile yokken nVidia'nın 8000 serisini

başarılı bir pazarlama stratejisiyle piyasaya sürmesi, 2007 başından itibaren firmaya ATI karşısında büyük bir avantaj sağladı. Jon Peddy Research'e göre masaüstü PC'lerde pazar payı bakımından nVidia %43'le başı çekerken, 2.

sırada Intel (%38,5) ve 3. sırada da AMD (%23) bulunuyor. Mobil PC'lerde ise Intel'in %51,5 ile ilk sırada olduğunu görüyoruz. nVidia (%27) ve AMD ise (%21) Intel'i takip ediyor. AMD'nin ATI Radeon

HD2000 serisini Haziran ayında piyasaya sürmesiyle 2007'nin 3. çeyreği itibarıyla sonuçların AMD lehine gelişeceğini tahmin etmek yanlış olmaz.

14 Ağustos: AMD'nin Barcelona planları

AMD, 65 nm teknolojisi ile üreteceği Barcelona işlemcilerini 10 Eylül'de piyasaya süreceğini açıkladı. Sunucu pazarına yönelik olan bu işlemciler, doğal dört çekirdekli K10 mimarisiyle üretilecek. Tahminlere göre 10 Eylül'de 95W TDP'li iki modelle (Opteron 2348 -1,9 GHz / 320 dolar ve Opteron 2350 -2,0 GHz / 390 dolar) piyasaya girecek olan AMD, Ekimdeki Opteron 2354'ün ardından (2,2 GHz / 610 dolar) 2007'nin 4. çeyreğinden itibaren yeni Opteron modellerini de aileye ekleyecek.

2007 Toplam PC grafik pazar payları
(Jon Peddie Research'e göre)

Sıra	Üretici	Pazar Payı Q1	Pazar Payı Q2
1	Intel	%38.70	%37.60
2	nVidia	%28.50	%32.60
3	AMD / ATI	%21.9	%19.50
4	VIA	%6.40	%7.70
5	SiS	%4.30	%2.50
6	Matrox	%1	%0.20
7	Diğer	%1	%1

INTEL ÖNDE Her ne kadar grafik pazarında sürekli nVidia ve ATI'dan bahsetsek de, genel toplamda bu pazarın lideri hâlâ Intel.

13 Ağustos: Microsoft Imagine Cup

Microsoft'un Imagine Cup yarışmasında jüri üyeliği yapmak üzere gittiğim Seul'den dönerken, yol boyunca kafamda "Bu projeyi ülkemizde nasıl daha iyi duyururuz ve destek olabiliriz?" diye planlar yaptım. Microsoft, gerçekten de farklı ülkelerden gençleri yaratıcı fikirlerle bir araya getirerek önemli bir iş yapıyor. Microsoft Türkiye'yi bu noktada ayrıca tebrik etmek gerek. Zira 55 ülkenin katıldığı yazılım tasarımı kategorisinin 24 kişi-

lik jürisine Türkiye'den iki kişi sokmak kolay değil. Tayland ekibinin birinci olduğu yarışmanın Türkiye finalisti olan İ.T.Ü. ekibi, PARE.NET projesiyle ilk altıya kalamadı belki, fakat gerek jüriden gerekse basından epey ilgi gördü. Hatta Koreli bir yazılım şirketi, geliştirdikleri bir projede birlikte çalışabilmek için ekibimizle teması geçti. Kısa film dalındaysa ilk altıya kalan Türk ekibi, farklı çizgisiyle akılda kalıcı bir profil çizdi.

TRAFİK SİMÜLASYONU Sırbistan ekibinin Belgrad şehrinde geçen trafik simülasyonu çok başarılıydı fakat projenin yüksek donanım ihtiyacı önemli bir handikap oldu.

x86 işlemci pazar payları

(Mercury Research'e göre)

Dönem	INTEL	AMD	Diğer
1. Çeyrek 2005	%81.6	%16.9	%1.5
2. Çeyrek 2005	%82.2	%16.2	%1.6
3. Çeyrek 2005	%80.8	%17.7	%1.5
4. Çeyrek 2005	77%	%21.4	%1.6
1. Çeyrek 2006	74%	%21.1	%4.9
2. Çeyrek 2006	%72.9	%21.6	%5.5
3. Çeyrek 2006	%76.1	%23.3	%0.6
4. Çeyrek 2006	%74.4	%25.3	%0.3
1. Çeyrek 2007	%80.5	%18.7	%0.8
2. Çeyrek 2007	%76.3	%22.9	%0.8

AMD'NİN ATAĞI 2006'yı başarıyla kapayan AMD'ye 2007 başında ciddi bir darbe vuran Intel, 2007'nin ikinci yarısından düşüşle çıktı.

15 Ağustos: AMD toparlanıyor

Mercury Research'ün yaptığı pazar araştırmasına göre 2006'yı yükselişle kapayan fakat 2007 başında büyük bir düşüş yaşayan AMD, toparlanmaya başladı. Intel'in Core 2 Duo ile gerçekleştirdiği hamlenin ardından fiyat indirimleriyle AMD'yi sıkıştırmasıyla ortaya çıkan pazar kaybı, ilkbahara girilirken yerini AMD açısından daha pembe bir tabloya bıraktı. Sonbahardaki işlemci savaşları, 2007'nin kapanış bilançosunu da çıkaracak.

16 Ağustos: DX10.1 sürprizlerle geliyor

Yakında çıkacak olan Vista servis paketiyle gelmesi beklenen DX10.1 ile ilgili spekülasyonlar şimdiden aldı başını yürüdü.

En büyük sıkıntı, bu yeni güncelleme yüzünden mevcut DX10 uyumlu ekran kartlarıyla yaşanması muhtemel olası sorunlar tabii ki... Microsoft'tan yapılan açıklama neyse ki bu sorunu tatlıya bağladı: Buna göre DX10.1 içinde (doğal olarak) grafik kalitesini yükselten öğeler var fakat bu durum mevcut kartlarla sorun yaşanacak şekilde son kullanıcılara yansımayacak. Öte yandan DX10.1'e özgü iyileştirmelerden tam anlamıyla faydalanabilmek için DX10.1 için üretilecek bir ekran kartı satın almak gerekiyor ki bu kartların piyasaya çıkmasına daha aylar var. Bununla birlikte DX10.1 içinde, mevcut DX10 kartların daha verimli kullanılmasını sağlayacak öğeler de olacak. Umarım bu uygulamaya yansır ve orta seviye olarak lanse edilen fakat aslında performans açısından hayal kırıklığı yaratan DX10 kartlarda genel bir performans artışı yaşanır.

17 Ağustos: Intel'de geri sayım başladı

Intel, Penryn ailesine mensup dört çekirdekli Xeon işlemcilerini 11 Kasım'da piyasaya süreceğini açıkladı. Harpertown kod adlı bu işlemciler, 2,0 ile 3,16 GHz arasında saat hızlarına sahip. Temel olarak E ve X kodlu olmak üzere ikiye ayrılan bu işlemciler, oldukça geniş bir yelpazeyi kapsıyor ve fiyatları 209 dolar ile 1.172 dolar arasında değişmekte. E ve X serisine 2008'in ilk çeyreğinde L (Low Power) serisinin eklenmesi bekleniyor. Öte yandan masaüstü ve mobil tarafta Penryn için Intel tarafından hâlâ kesin bir tarih duyurulmadı. AMD cephesindeki hareketliliği de hesaba katınca, 2008 öncesi işlemci piyasasında performans çitasının epey yükseleceğini söylemek zor değil. Bu arada Eylül başında piyasaya sürülmesi beklenen Bearlake ailesinin kılıcı X38 yonga seti, en üst model olarak şu an piyasadaki X35'in fiyatını bozacak. İki adet 16x PCI-E 2.0 desteğiyle gelecek olan yonga setinde (her ne kadar anakart üreticileri karşı çıksa da) "teoride" sadece DDR3 kullanılabilecek. Öte yandan daha önce Computex'te üreticiler DDR2 bellekli X38 anakartları görücüye çıkarmıştı. Dolayısıyla üreticiler ve Intel bu noktada bir anlaşmazlık yaşayabilirse de, piyasa şartları itibarıyla DDR2 hâlâ çok cazip ve Intel de anakart üreticilerinin bu yaklaşımına çok fazla ses çıkarmayacaktır. AMD ATI CrossFire destekli olan X38'in nVidia SLI desteği henüz çok açık bir şekilde dile getirilmedi.

18 Ağustos: Donanım destekli güvenlik

Güvenlik yamalarından, işletim sistemindeki önlemlerden, virüs ve casus önleme yazılımlarından ve performans düşüren, PC'de çalışırken ağız tadımızı kaçıran daha nice önlemden bıktık usandık. Gün geçmiyor ki yeni bir Truva atı ya da solucan çıkmasın. İşin kötüsü, sadece işletim sistemi değil, internet gezgininde, hatta Acrobat Reader'da bile güvenlik açıkları ortaya çıkabiliyor. Mevcut çözümlerse basitleşeceğine giderek karmaşılaşıyor ve sistem kaynaklarını ciddi oranda tüketerek işgücü kaybına sebep oluyor. Intel ile Symantec'in birlikte yürüttüğü bir donanım destekli yazılım projesi (Project Hood) bu noktada dikkate değer sonuçlar doğurabilir. İşletim sisteminden bağımsız olarak çalışan ve doğrudan işlemciye erişebilen bu yazılım, temelde Intel'in sanallaştırma özelliğini kullanıyor.

Yazık ki ilk başta sunucu ve iş istasyonu sistemlerinde kullanılması planlanan bu donanım destekli güvenlik çözümünün (hâlâ proje halinde) ev kullanıcılarına ulaşması belli bir zaman alacak. ■

TEST CİHAZLARI

Donanımların performanslarını ölçmek için hazırlanan cihazlar sayesinde birçok ürünü test etmek mümkün.

CHIP TOP 10

En başarılı donanım ürünleri CHIP TOP 10 tablolarında her ay listeleniyor. TOP 10 tabloları satın alma kararınıza yardımcı olacak.

■ CHIP TOP 10 tablolarında her ay kendi kategorisinde en iyi on donanımı yayınlıyoruz. Gerçekleştirilen testlerde birçok ürün inceleniyor ve test prosedürümüz doğrultusunda değerlendiriliyor. Değerlendirdiğimiz ürünleri bir veritabanında toplayarak sizlerle paylaşıyoruz. Burda önemli olan bu ürünleri güncel ve doğru olarak yayınlamak. Hazırladığımız bu tabloların en büyük farkı her ay güncellenmesi. CHIP TOP 10 tabloları test tablolarından biraz farklı. TOP 10 tablolarında önemli ve kısa bilgiler yer alıyor. Donanım inceleme bölümümüzde yer alan ürünleri ve piyasaya yeni çıkan ürünleri aynı kriterlerle ölçüp TOP 10 tablolarındaki yerlerine koyuyoruz. Testi veya incelemeyi kaçıran okurlarımız ürünleri TOP 10 tablolarından takip ede-

biliyorlar. Böylece aylar önce çıkan bir ürün ile yeni çıkan bir ürünü kıyaslayabilme şansımız oluyor. Ürünleri ayırırken kategorilerine ve performanslarına göre değerlendiriyoruz. Kategori seçimi çok önemli. Eğer bir ürün yanlış bir kategoride yer alıyor ise bu tüm tabloyu etkiliyor bunun için tabloları tekrar tekrar kontrol ediyoruz.

TOP 10 tablolarında fiyat performans oranlarına da yer verdiğimiz için bu bilgileri satın alma rehberi olarak da kullanabilirsiniz. Bu oranın yalnızca o ayki tablodaki ürünler arasındaki bir oran olduğunu unutmayın. Yani performansı iyi olan bir ürünün fiyatı da uygun ise diğer tüm fiyat/performans puanını değiştirebilir. Ürünlerin performans değerlerini bir bakışta görebilmeniz için renk kodları kul-

lanıyoruz. Yeşil renk test ve incelemede çok iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Sarı renk, test ve incelemede iyi performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor. Turuncu renk, ortalama performans ortaya koyan ürünleri gösteriyor.

Değerlendirme:

■ Zirve sınıfı: 100-90 puan

■ Üst sınıf: 89-75 puan

■ Orta sınıf: 74-45 puan

Her ay ürünlerin son kullanıcı satış fiyatlarını güncelliyoruz. Ürünleri, ay içerisindeki değişiklikler nedeniyle daha uygun fiyatlarla da temin etmeniz mümkün. Fiyat/Performans puanını 5'lik net sistemine göre hesaplıyoruz. Tek tek değerlendirmelerdeki en iyi değerler sütunlarda kalın yazı tipleriyle gösteriliyor.

DONANIM LİSTELERİ

125 1.000 \$ altı dizüstüler

125 1.000 \$ üstü dizüstüler

125 300 \$ üstü ekran kartları

125 300 \$ altı ekran kartları

126 Çok işlevli baskı cihazları

126 Mürekkep püskürtmeli yazıcılar

126 19 inç LCD monitörler

126 19 inç geniş ekran LCD monitörler

126 DVD yazıcılar

128 Cep telefonları

128 SATA sabit diskler

128 MP3 çalarlar

1.000 \$ altı dizüstüler

1.000 \$ altı dizüstüler

Sıra	Model	Toplam Puan	Fiyat/Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Performans	Tasarrufluluk	Donanım	Ergonomi	Servis / Dokümantasyon	İşlemci	Yonga seti	Bellek	Grafik işlemcisi	Sabit disk (GB)	Ekran boyutu	Ağırlık (g)
1	Monster C43W1511	66	■■■■■	999	75	57	98	74	70	Celeron M 430 1.73	Intel 945PM	1.024 MB	GeForce Go 7600	120	15,4 inç	2,873
2	Datron TWM16M56W85L	66	■■■■■	939	57	79	74	61	100	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	80	15,4 inç	2,740
3	Datron TWM16M56WA5D	65	■■■■■	975	62	77	80	63	80	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	100	15,4 inç	2,731
4	Datron WA16M56W65D	65	■■■■■	969	59	68	91	75	80	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	100	15,4 inç	2,832
5	CBOX Despina D600-S	63	■■■■■	999	58	69	87	76	70	Core2 T5500, 1.66	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	80	15,4 inç	2,853
6	Datron TWM17F56WA5L	62	■■■■■	596	68	74	58	66	80	Celeron M 1.73	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	100	15,4 inç	2,725
7	Casper Nirvana CPD1730	62	■■■■■	949	53	84	64	63	80	Core Duo T2250, 1.73	Intel 945GM	512 MB	GMA 950	80	15,4 inç	2,742
8	HP NX6325	56	■■■■■	864	59	66	51	59	80	Turion 64 X2 TL-52, 1.60	ATI Xpress 200	512 MB	ATI Xpress 1150	80	15 inç	2,734
9	BenQ Joybook A51	54	■■■■■	999	49	55	66	68	80	Core2 T5500, 1.66	SIS M662 MX2+966L2	512 MB	SIS Mirage	80	15,4 inç	2,720

YENİ

Monster T2-Rex C43W1511

Yüksek performans vaat eden bir çözüm

Monster T2-Rex C43W1511
Yüksek performans vaat eden bir çözüm

1.000 \$ üstü dizüstüler

1.000 \$ üstü dizüstüler

Test değerleri										Teknik veriler						
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Performans	Tasarrufluluk	Donanım	Ergonomi	Servis / Dokümantasyon	İşlemci	Yonga seti	Bellek	Grafik işlemcisi	Sabit disk (GB)	Ekran boyutu	Ağırlık (g)
1	Sony Vaio VGN-V190P/H	76	■■■■■	1.999	63	100	73	68	100	Core2 T7200, 2,00	Intel 945 GM	1.024 MB	GMA 950	120	13,3 inç	2.307
2	HP DV2172 EA	73	■■■■■	1.499	58	65	44	56	80	Core2 T5500, 1,66	Intel 945 PM	1.024 MB	GeForce Go 7200	120	14,1 inç	2.494
3	MSI S262	72	■■■■■	1.369	61	93	70	71	80	Core2 T5600, 1,83	Intel 945 GM	1.024 MB	GMA 950	100	12,1 inç	2.010
4	Monster T2-REX C43M575U1	70	■■■■■	1.999	100	45	83	100	70	Celeron M 430 1,73	Intel 945 PM	1.024 MB	GeForce Go 7950 GTX	120	17 inç	4.196
5	VAIO VGN SZ4XTN/C	69	■■■■■	3.115	85	51	100	89	80	Core2 T7200, 2,00	Intel 945 GM	2.048 MB	GeForce Go 7400	120	13,3 inç	1.721
6	Casper Nirvana CPM2000-8E05B	68	■■■■■	1.299	52	83	54	60	80	Core2 T7200, 2,00	Intel 945 GM	1.024 MB	GMA 950	160	15,4 inç	2.721
7	Datron TWA20M86WA5X	67	■■■■■	1.369	83	62	68	59	80	Core2 T7200, 2,00	Intel 945 GM	1.024 MB	GeForce Go 7400	100	15,4 inç	2.743
8	Casper Nirvana CPM2000-8E85B	66	■■■■■	1.499	70	73	77	61	80	Core2 T7200, 2,00	Intel 945 PM	1.024 MB	GeForce Go 7400	160	15,4 inç	2.797
9	ASUS W7J	63	■■■■■	1.999	79	48	85	73	80	Core2 T5600, 1,83	Intel 945 PM	1.024 MB	GeForce Go 7400	100	13,3 inç	1.948
10	VAIO N250E/B	61	■■■■■	1.314	61	65	70	74	80	Core2 T2250 1,73	Intel 945 GM	1.024 MB	GMA 950	100	15,4 inç	2.880

HP Pavilion DV2172EA

Şık bir tasarıma sahip olan ürün, uzaktan kumandasıyla tam bir eğlence merkezi.

HP Pavilion DV2172EA
Şık bir tasarıma sahip olan ürün, uzaktan kumandasıyla tam bir eğlence merkezi.

300 \$ üstü ekran kartları

Test değerleri										Teknik veriler				
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perf.	Fiyat (\$ + KDV)	DirectX 9	DirectX 10 + 9	Donanım özellikleri	Servis dok.	Bellek	Bellek tipi	Bellek arayüzü	Güç girişi	Soğutma	Giriş çıkışlar
1	Asus EN8800 ULTRA	94	■■■■■	799	100	100	91	90	768 MB	DDR3	384 bit	2 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
2	Asus EX8800GTX Aquatank	93	■■■■■	710	97	97	91	90	768 MB	DDR3	384 bit	2 x 6 pin	Sıvı	DVI / DVI
3	Gigabyte GeForce 8800GTX	91	■■■■■	677	95	94	91	90	768 MB	DDR3	384 bit	2 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
4	PowerColor HD2900XT	91	■■■■■	484	93	92	100	90	1.000 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
5	XpertVision Radeon HD 2900XT	90	■■■■■	463	92	91	100	85	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
6	Asus EAH2900XT/G/HTVDI	87	■■■■■	459	87	87	100	90	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
7	Sapphire Radeon HD 2900XT	86	■■■■■	449	87	87	100	90	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
8	PowerColor HD2900XT	86	■■■■■	469	88	87	100	80	512 MB	DDR3	512 bit	8 pin + 6 pin	Aktif	DVI / DVI
9	MSI NX8800GTS OC	83	■■■■■	359	83	81	100	90	640 MB	DDR3	320 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
10	Asus EN8800GTS/HTDP/640M	81	■■■■■	449	80	78	91	90	640 MB	DDR3	320 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI

ASUS EN8800 ULTRA
nVidia GeForce 8800 Ultra, performansta rakip tanımıyor.

300 \$ altı ekran kartları

Test değerleri										Teknik veriler				
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perf.	Fiyat (\$ + KDV)	DirectX 9 (70)	DirectX 10 + 9	Donanım özellikleri	Servis dok.	Bellek	Bellek tipi	Bellek arayüzü	Güç girişi	Soğutma	Giriş çıkışlar
1	Gecube Radeon X1950Pro	62	■■■■■	222	52	-	100	80	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
2	Gigabyte GeForce 8600GTS	61	■■■■■	239	48	40	100	90	256 MB	DDR3	128 bit	Yok	Pasif	DVI / DVI
3	MSI NX8600GTS-HD-0C	61	■■■■■	234	49	-	100	90	256 MB	DDR3	128 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
4	Gigabyte Radeon X1950 Pro	61	■■■■■	219	50	-	96	90	256 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	thermal	DVI / DVI
5	Asus EN8600GTS TOP/HTDP/256	60	■■■■■	230	51	43	91	90	256 MB	DDR3	128 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
6	Palit Radeon X1950 GT	59	■■■■■	167	52	-	91	80	512 MB	DDR3	256 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / D-Sub
7	XFX GeForce 8600GTS	59	■■■■■	259	50	42	91	80	256 MB	DDR3	128 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
8	MS INX8600GTS-HD	59	■■■■■	219	48	40	91	90	256 MB	DDR3	128 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
9	Sparkle GeForce 8600GTS	59	■■■■■	229	49	41	91	85	256 MB	DDR3	128 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI
10	XpertVision GeForce 8600GTS	58	■■■■■	218	47	40	91	85	256 MB	DDR3	128 bit	1 x 6 pin	Aktif	DVI / DVI

GeCube X1950 Pro
DirectX 9 performansı ve 512 MB hafızasıyla hala zirve sınıfında

Çok işlevli baskı cihazları

		Test değerleri							Teknik veriler		
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Perform.	Fiyat (+ KDV)	Office baskı hızı	Grafik baskı hızı	Resim baskı hızı	Grafik kalitesi	Resim kalitesi	Çözünürlük (dpi)	Baskı hızı r. (s / dk)
1	Canon Pixma MP830	90	■■■■■	364 €	100	91	100	98	100	9.600 x 4.800	24
2	Epson Stylus Photo RX700	88	■■■■■	339 €	99	100	100	71	95	5.760 x 1.440	20
3	HP Photosmart 3310 AiO	86	■■■■■	447 \$	91	100	92	85	49	4.800 x 1.200	31
4	Canon Pixma MP810	85	■■■■■	260 €	94	90	96	98	48	9.600 x 2.400	31
5	Epson Stylus Photo RX640	81	■■■■■	270 €	97	95	90	50	50	5.760 x 1.440	21
6	Epson Stylus Photo RX520	80	■■■■■	143 €	92	97	93	82	64	5.760 x 1.440	18
7	Epson Stylus Photo RX620	79	■■■■■	213 €	95	100	100	100	76	5.760 x 1.440	18
8	Canon Pixma MP530	79	■■■■■	270 €	93	93	95	63	58	4.800 x 1.200	18
9	HP OfficeJet 6210	71	■■■■■	200 €	93	70	92	30	25	4.800 x 1.200	20
10	Canon Pixma MP170	71	■■■■■	80 €	88	90	85	45	35	4.800 x 1.200	22

Canon Pixma MP830
Profesyonel çözüm arayan kullanıcılar için oldukça başarılı bir seçenek.

Mürek. püsk. yazıcılar

		Test değerleri							Teknik veriler		
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Perform.	Fiyat (+ KDV)	Metin ve grafik baskı hızı	Fotoğraf baskı hızı	Grafik baskı kalitesi	Fotoğraf baskı kit.	Donanım özellikleri	Baskı yönetimi	Maks. çözünürlük (piksel)
1	Canon Pixma IP4300	95	■■■■■	121	100	100	96	94	95	Bubble Jet	9.600 x 2.400
2	Canon Pixma IP3300	82	■■■■■	98	70	71	92	92	86	Bubble Jet	4.800 x 1.200
3	HP Business Inkjet 1000	82	■■■■■	149	86	80	82	80	84	Termal inkjet	4.800 x 1.200
4	HP D4260	75	■■■■■	79	60	52	90	90	82	Termal inkjet	4.800 x 1.200
5	HP D5160	75	■■■■■	79	49	53	90	92	95	Termal inkjet	4.800 x 1.200
6	Epson Stylus Photo R265	72	■■■■■	115	41	44	94	96	88	Piezoelektrik	5.760 x 1.440
7	Canon pixma IP1800	71	■■■■■	52	53	45	88	88	78	Bubble Jet	4.800 x 1.200

Canon Pixma IP4300
Yüksek çözünürlük ve baskı hızı birarada.

19 inç LCD monitörler

		Test değerleri							Teknik veriler		
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Teknik özellikler	Servis dok.	Alan büyük. (inç)	Maks. çözünürlük	Piksel aralığı
1	Neovo X-19A	79	■■■■■	678	87	80	64	80	19	1.280x1.024	0.294
2	Samsung 961BF	77	■■■■■	348	82	53	100	80	19	1.280x1.024	0.294
3	Asus PG191	77	■■■■■	499	71	73	80	90	19	1.280x1.024	0.294
4	Philips 190X7FB/00	73	■■■■■	353	76	61	70	90	19	1.280x1.024	0.294
5	Belinea 1975 S1	73	■■■■■	335	80	63	70	80	19	1.280x1.024	0.294
6	Neovo E-19A	69	■■■■■	420	72	61	64	80	19	1.280x1.024	0.294
7	Samsung SyncMaster 932B	68	■■■■■	250	80	53	70	70	19	1.280x1.024	0.294
8	Samsung 960BF	67	■■■■■	348	65	53	90	70	19	1.280x1.024	0.294
9	Philips 190C7FS/00	67	■■■■■	294	76	53	70	70	19	1.280x1.024	0.294
10	Samsung SyncMaster 931C	63	■■■■■	356	65	53	70	70	19	1.280x1.024	0.294

Neovo X-19A
Görüntü kalitesi dışında video girişleriyle de beğenimizi kazandı.

19 inç geniş ekran LCD'ler

		Test değerleri							Teknik veriler		
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat / Perform.	Fiyat (\$ + KDV)	Görüntü kalitesi	Ergonomi	Teknik özellikler	Servis dok.	Alan büyük. (inç)	Maks. çözünürlük	Piksel aralığı
1	Benq FP94VW	77	■■■■■	299	80	60	83	80	19	1.440 x 900	0.285
2	Hyundai X91W	71	■■■■■	235	81	55	58	90	19	1.440 x 900	0.285
3	Benq FP93VW	69	■■■■■	255	84	60	53	80	19	1.440 x 900	0.294
4	Asus VW192T	69	■■■■■	249	85	60	58	70	19	1.440 x 900	0.285
5	Datron 983A	69	■■■■■	229	84	60	58	70	19	1.440 x 900	0.285
6	Benq FP92W	68	■■■■■	229	79	60	53	80	19	1.440 x 900	0.294
7	LG 194 WT	63	■■■■■	249	71	70	53	60	19	1.440 x 900	0.286
8	Philips 190WV7CS	58	■■■■■	255	80	60	27	70	19	1.440 x 900	0.285
9	Neovo K-A19	57	■■■■■	219	75	55	27	80	19	1.440 x 900	0.285
10	Acer A1916W	54	■■■■■	259	74	60	27	60	19	1.440 x 900	0.285

Benq FP94VW
HDMI girişi ile HDTV'ye hazır.

DVD yazıcılar

YENİ

DVD yazıcılar

				Test değerleri							Teknik veriler				
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Performans	Fiyat (\$ + KDV)	DVD okuma p.	CD okuma p.	DVD yazma puanı	CD yazma puanı	Donanım özellikleri	Servis ve dok.	Arabirim	DVD-R / DVD+R	DVD-RW / DVD+RW	DVD-R DL / DVD+R DL	Garanti süresi
1	LG GSA-H55L	98	■■■■	50	99	98	100	96	91	S-ATA	16 / 16	6 / 8	0 / 4	2	
2	Philips SPD2411BD/00	95	■■■■	49	100	99	86	100	91	100	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
3	Samsung SH-S203B	93	■■■■	30	99	96	100	99	96	91	S-ATA	16/16	6 / 8	12 / 16	2
4	LG GSA-H42N	91	■■■■	38	83	99	95	98	91	90	E-IDE	18/18	6 / 8	10 / 10	2
5	Samsung SH-S183L	91	■■■■	35	79	100	86	100	100	100	S-ATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2
6	Samsung SH-S182M	90	■■■■	33	79	100	89	100	100	90	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
7	Sony NEC Optiarc AD-7173S	89	■■■■	44	80	98	88	96	96	95	S-ATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2
8	Sony NEC Optiarc AD-7173A	89	■■■■	41	80	97	85	96	96	95	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
9	Sony NEC Optiarc AD-7170A	88	■■■■	37	80	97	89	96	91	95	E-IDE	18/18	6 / 8	8 / 8	2
10	Asus DRW-1814BLT	88	■■■■	49	79	93	81	96	96	100	SATA	18/18	6 / 8	8 / 8	2

LG GSA-H55L
Okunabilir
performans

LG GSA-H55L

Okuma ve yazma performansında oldukça başarılı.

Testimizde Verbatim marka medyalar kullanılmıştır

Cep telefonları

Sıra	Marka	Test değerleri										Teknik veriler			
		Toplam puan	Fiyat/Performans	Fiyat YTL + KDV	Pratik kullanım (%45)	Telefon fonk. (%22)	Multimedya (%18)	Ağırlık	Özel iletişim standart.	Ekran çöz. (piksel)	UMTS	Mizik oynatıcı	Fotoğraf çöz. (MP)	Skript dili	Veri işlevleri
1	Nokia N95	97	■ ■ ■ ■	1370	93	100	98	121	Quadband, GPRS	240 x 320	•	•	5	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
2	Nokia N93	96	■ ■ ■ ■	1295	97	96	94	183	Triband, GPRS	320 x 240	•	•	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
3	Nokia N73	95	■ ■ ■ ■	817	98	98	87	118	Quadband, GPRS	240 x 320	•	•	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR
4	Sony Ericsson W880i	95	■ ■ ■ ■	903	100	98	86	72	Triband, GPRS	240 x 320	•	•	1.9	Java	E-Mail/Bluetooth
5	Nokia N73 Music Edition	95	■ ■ ■ ■	817	97	93	96	117	Quadband, GPRS	240 x 320	•	•	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR
6	Sony Ericsson W900i	95	■ ■ ■ ■	800	96	98	91	148	Triband, GPRS, HSCSD	240 x 320	•	•	2	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
7	Nokia 6280	94	■ ■ ■ ■	584	97	95	87	116	Triband, GPRS, HSCSD	240 x 320	•	•	1.9	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
8	Sony Ericsson K800i	94	■ ■ ■ ■	700	95	97	85	114	Triband, GPRS, HSCSD	240 x 320	•	•	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR/USB
9	Motorola MOTO RAZR V6	94	■ ■ ■ ■	800	95	98	86	110	Triband, GPRS	240 x 320	•	•	1.9	Java	E-Mail/Bluetooth
10	Nokia N93i	94	■ ■ ■ ■	1401	91	96	99	164	Triband, GPRS	240 x 320	•	•	3.1	Java	E-Mail/Bluetooth/IR

Sony Ericsson W880i

Eğlence ve multimedya özelliklerine de sahip iş telefonu, ince (1 cm), hafif (72 g), sesli arama, UMTS, organizer ve 1 GB bellek mevcut.

SATA sabit diskler

SATA sabit diskler

		Test değerleri							Teknik veriler			
Sıra	Model	Toplam puan	Fiyat/Performans	Fiyat (\$+KDV)	Performans (%60)	Aktarım hızı MB/s (Okuma / Yazma)	Erişim süresi MB/s (Yazma / Okuma)	Sıcaklık (Derece)	Kapasite (Verilen/ Kullanılabilir)	Önbellek	UDMA arabirimi	Dönüş hızı (rpm)
1	Hitachi Deskstar T725050VLA360	93	■ ■ ■ ■	159	100	66,5/71	13.20	34	500/465	16	300	7,200
2	Hitachi Deskstar T725032VLA360	91	■ ■ ■ ■	87	96	61,7/67,8	13.00	30	320/298	8	300	7,200
3	Samsung HD321KJ	88	■ ■ ■ ■	94	94	65/82,2	14.00	34	320/298	16	300	7,200
4	WD Caviar 5000 AAKS	88	■ ■ ■ ■	132	93	69,9/75	13.50	36	500/465	16	300	7,200
5	Hitachi Deskstar T722525DLA380	85	■ ■ ■ ■	72	90	56/60,4	12.70	33	250/232	8	300	7,200
6	Seagate ST375064AS	84	■ ■ ■ ■	313	81	66,7/74,3	13.40	42	750/698	16	150	7,200
7	WD Caviar 1600 AAJS	82	■ ■ ■ ■	56	84	64,6/72,9	13.50	30	160/149	8	300	7,200
8	Samsung HD160HJ	83	■ ■ ■ ■	56	84	62,5/75,2	13.50	28	160/149	8	300	7,200
9	Samsung HD400LJ	77	■ ■ ■ ■	122	78	64,3/78	15.30	36	400/372	16	300	7,200
10	WD Caviar 1600 AABS	75	■ ■ ■ ■	56	74	66,6/74,9	13.50	30	160/149	8	300	7,200
11	WD Caviar 3200 AAJS	74	■ ■ ■ ■	84	72	69,2/61,2	13.70	30	320/298	8	300	7,200
12	Samsung SP2004C	73	■ ■ ■ ■	61	74	47,1/53,1	14.40	37	200/186	8	150	7,200

Hitachi T7250

Yüksek olarak da yavaş atıyor

Hitachi Deskstar T725050VLA360

Yüksek kapasitesine ek olarak aktarım hızlarında da yüksek puanlara imza atıyor.

MP3 çalarlar

MP3 çalarlar

		Test değerleri									Teknik veriler			
Sıra	Marka	Toplam puan	Fiyat/Perf.	Fiyat Euro + KDV	Kapasite (GB)	Ses kalitesi	Taşıma kabiliyeti	Ergonomi	Donanım / Ekstra özellikler	Servis / Dokümantasyon	Radio	Resim gösterme	Video gösterme	Mikrofon/Line-in
1	Apple iPod nano	85	■ ■ ■ ■	200	2	90	52	100	79	90	Yok	Var	Yok	Yok/Yok
2	Samsung T9	83	■ ■ ■ ■	145	1	90	52	86	77	85	Var	Var	Var	Var/Yok
3	Creative Zen V 2GB	81	■ ■ ■ ■	166	2	90	44	86	71	90	Yok	Var	Yok	Var/Var
4	Samsung U3	78	■ ■ ■ ■	105	2	80	74	83	71	85	Var	Yok	Yok	Var/Yok
5	Samsung K3	78	■ ■ ■ ■	144	2	90	45	55	71	85	Yok	Var	Yok	Yok/Yok
6	LG FM30	76	■ ■ ■ ■	149	1	80	68	66	75	80	Var	Var	Var	Var/Var
7	Creative Zen neon 2	76	■ ■ ■ ■	189	2	80	43	69	78	95	Yok	Var	Var	Var/Var
8	Creative Muvo V100 2 GB	76	■ ■ ■ ■	115	2	90	45	59	64	80	Yok	Yok	Yok	Var/Var
9	Apple iPod shuffle	76	■ ■ ■ ■	109	1	80	100	70	49	90	Yok	Yok	Yok	Yok/Yok
10	Sandisk E250 DAP 2048 MB	74	■ ■ ■ ■	190	2	80	31	73	75	85	Yok	Var	Yok	Var/Yok

Apple iPod nano

Apple'ın popüler müzik kutusu MP3 çalarlar arasında hala zirvede

TUNING

GERÇEKTEN İŞE YARAYAN

Daha hızlı bir internet ve daha işlevsel bir Windows. Üstelik CHIP'in önerdiği en yaratıcı ve kullanışlı tuning araçlarıyla tek kuruş ödemeden.

Bu yazıda

Windows'a çarpıcı özellikler eklemek

En fazla indirilen ince ayar araçları

Hiçbir işe yaramayan sözde Tuning ipuçları

Yüzde yüz performans artışı vaa-diyle kullanıcıların ilgisini çekmeye çalışan yazılımların sayısı hiç de az değil. Ancak yaptığımız testlerde genellikle bu iddianın tam tersi sonuçlarla karşılaşyoruz. CHIP olarak yeni seçenekler sunmayan optimizasyon araçlarını eliyoruz. Ayrıca yalnızca Windows XP'ye yeni özellikler kazandıran, bilgisayar başında çalışmayı ya da sörf yapmayı daha konforlu hale getiren, rutin işlerin yarattığı iş yükünü kullanıcıların üzerinden alan araçları bir araya getiriyoruz. Windows'u daha işlevsel hale getirecek ve interneti hızlandıracak en iyi araçları bu yazıda bulabilirsiniz.

Anonim ve reklâmsız sörf

Kategori: İnternet tarayıcı

İsim: Torpark 2.0.0.3

Sistem: Win 98, Me, 2000, XP, Vista

Reklâmsız ve güvenli sörf söz konusu olduğunda bir numara olarak nitelendirilebilen Torpark, Firefox adlı internet tarayıcısıyla Tor adlı anonim sörf servisini bir araya getiriyor. Güncel sürüm, internetten izlenme gibi giderek artan tehlikelere karşı sizi korumakla kalmıyor, reklâmların görüntülenmesini de engelliyor. İstenmeyen banner ve flash animasyonları Adblock plus adlı Firefox eklentisi tarafından engelleniyor. Yazılımın en büyük artılarından biri Kayıt Defteri'nde herhangi bir kayıt oluşturulmaması ve Windows'un sistem dosyalarına dokunmaması. Torpark'ı ayrıca USB belleğinize de taşıyabilir ve oradan başlatabilirsiniz.

İPUCU

Tor üzerinden kurduğunuz bağlantı aşırı yavaşsa *Flush Tor Circuit*'e tıklayın. Bu, anonim sörf sunucularıyla yeniden bağlantı kurulmasını sağlıyor. Yine de Tor üzerinden sörf yapmanın güvenli olmayan normal bir bağlantıdan biraz daha yavaş olduğunu belirtelim.

Süper hızlı dosya indirme

Kategori: Dosya indirme yöneticisi

İsim: Gigaget 1.21

Sistem: Win 98, Me, 2000, XP

Aracın gerçek değeri büyük boyutlu dosyalar söz konusu olduğunda ortaya çıkıyor. Gigaget, dosyaları indirmek için web sunucularının kullanılmayan sistem kaynaklarını ve boşta kaldığı zaman dilimlerini kullanıyor. Net-Grid teknolojisi adı verilen bu sistemde güzel olan dosya indirme hızlarını on katına kadar çıkarabilmesi. Gigaget bağımsız bir araç

windows araçları

TOP 10 download

CHIP, www.chip.com.tr ziyaretçilerinin en beğendiği on ince ayar aracını listeliyor. En popüler araçlara CHIP DVD'sinden de ulaşabilirsiniz.

- 1 Everest Home Edition**
Donanım bileşenlerini analiz ediyor
- 2 Notebook Hardware Control**
Dizüstü güç özelliklerini yönetmenizi sağlıyor
- 3 PowerStrip**
Ekran kartına ince ayar yapıyor
- 4 TweakUI**
Microsoft'un kendi ince ayar aracı
- 5 ATI Tool**
ATI ve nVidia ekran kartlarına overclock
- 6 CPU Cool**
Donanım bileşenlerini kontrol ediyor
- 7 WinOptimizer**
450 farklı ince ayar seçeneği sunuyor
- 8 AutoRuns 8.7**
Otomatik başlatılacak yazılımları seçiyor
- 9 cFOS Speed**
İnternet erişiminizi hızlandırıyor
- 10 Vista Manager**
Vista'yı optimize etmenizi sağlıyor.

 DVD

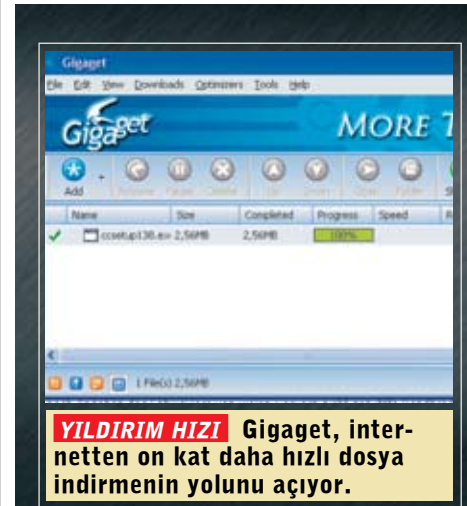
olarak kullanılabildiği gibi Firefox ve Internet Explorer'a da entegre olabiliyor. Menüden anti virüs yazılımınızı seçebilirsiniz. Bu seçim, indirme sırasında dosyalarda herhangi bir zararlı kod olup olmadığını anlamayı sağlıyor. Veri alışverişinin otomatik olarak filtrelmesi sayesinde güvenlik de artıyor. Araç dilerseniz PC'nizi dosya indirme tamamlanır tamamlanmaz otomatik olarak kapatıyor.

İPUCU Standart kurulum sonrasında internet tarayıcı penceresinde bir Gigabit simgesi beliriyor. İndireceğinizi dosyayı sürükleyip bırak yöntemiyle simgenin üzerine taşımalsınız. Aracı, alternatif olarak tıpkı diğer dosya indirme yöneticileri gibi yönetebilirsiniz. Bu durumda simgeyi gizlemek için *View / Display Mode / Customized*'a tıklayın.

Ücretsiz yönlendirici
Kategori: İnternette tasarruf
İsim: Vyatta Community-Edition 2
Sistem: Win 2000, XP

Cisco 2821 gibi kurumsal yönlendirici

çözümlerinin fiyatları 3.000 doların üzerinde. Cihazlar buna karşılık gelişmiş güvenlik özellikleriyle birlikte geliyor ve standart Gigabit Ethernet bağlantısı sayesinde uyumlu bir ağ bağdaştırıcısına sahipseniz bir gigabayt/sn'ye varan yüksek hızlar sunuyor. Sıradan bir ev kullanıcısının normalde bu cihazın sunduğu konforu yaşayabilmesi son derece güçlü. En azından şimdiye kadar... →

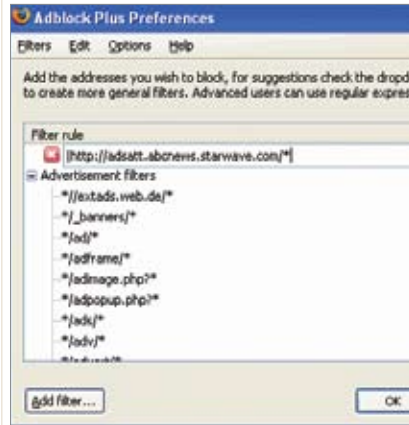

Vyatta, bu Cisco yönlendiricisini kendi bilgisayarınızın üzerinde simüle etmenizi sağlıyor ve bunun için sizden hiçbir ücret talep etmiyor. Yönlendiriciyi başlatmak için CHIP DVD'sindeki ISO dosyasını boş bir diske yazmanız ve bilgisayarınızı bu diskle başlatmanız gerekiyor. Alternatif olarak yine ücretsiz bir yazılım olan VMWare Server ile sanal bir PC yaratabilir ve Vyatta'yı onun altından çalıştırabilirsiniz. Bu profesyonel yönlendiricinin kullanımı çok kolay olmadığından geliştiricinin www.vyatta.com adresindeki sitesine üye olmanızı öneriyoruz. Bu işlem son derece detaylı İngilizce kitapçık ve yardım dosyalarına ulaşmanızı sağlayacak.

İPUCU İlk oturum açma işleminin sonrasında tanımlı parola olan "vyatta"yı değiştirerek üçüncü kişilerin yönlendiricinize bağlanmasını engelleyin.

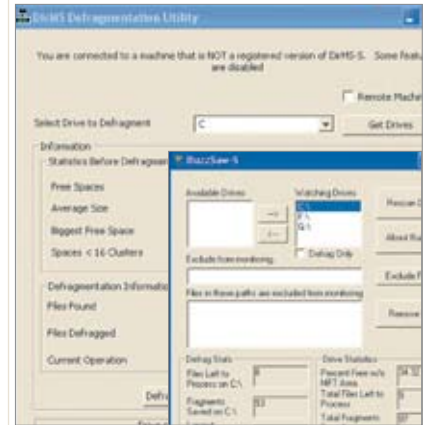
İstenmeyen reklâmlardan kurtulma
Kategori: İnternet tarayıcı eklentisi
İsim: Adblock plus
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP, Vista

Etkileyici müzikler ve izlemeye değer

REKLAMSIZ SÖRF Adblock Plus 'da izlemek istemediğiniz reklamları filtreleyebilirsiniz.

filmlere hiçbir itirazınız yok. Ancak iş web sayfasının en önemli alanlarına yerleşen flash videolara ya da sinir bozucu müziklere vardığında durum değişiyor. Adblock adlı reklâm engelleyici, reklâm endüstrisinin kendini yenileme hızının gerisinde kalıyor, çünkü Flash videolar ayrı bir katmanda (Layer) çalışıyor. Bu nedenle Adblock'un yerini Adblock Plus alıyor. Eklenti en güncel reklâm türleriyle başa çıkabiliyor ve değiş tokuş edi-

TAM OTOMATİK DirMS-S/Buzzsaw ikilisi sabit diskinizi otomatik olarak birleştiriyor.

lebilir filtreleme kuralları sunuyor. Bu kuralları Adblock Community'ye üye olarak ücretsiz edinebilirsiniz. Bu sayede her tür reklâma karşı eksiksiz bir biçimde korunmuş oluyorsunuz.

İPUCU Adblock plus'ın kullanımı önceki sürümle büyük ölçüde örtüşüyor. Daha önce Adblock kullanmadıysanız <http://adblockplus.org/en/documentation/> adresinden İngilizce kullanım kılavuzuna ulaşabilirsiniz.

CHIP, artık klasikler arasına giren ilk üç tuning aracını açıklıyor

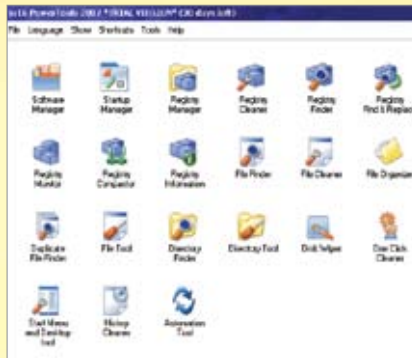
Vaat ettiklerini gerçekleştiremeyen ince ayar araçlarının birçoğu hızla listelerden çıkıyor ve yalnızca en iyiler popüler olmaya devam ediyor. Bunların hangileri olduğunu aşağıdaki listeden öğrenebilirsiniz.

1. Sıra: TuneUp Utilities 2007

■ Sistem ayarlarında değişiklik yapmak için kullanabileceğiniz en iyi yazılımlardan biri olan TuneUp Utilities'in, yeni sürümü sabit diski analiz ederek dosya sistemindeki hataları tespit etmenizi ve fazla yer kaplayan dosya ve klasörleri bulmanızı da sağlayacak ek araçlar içeriyor.

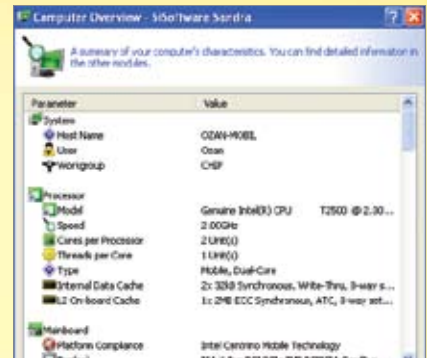
Bilgi için: www.tune-up.com

2. Sıra: Jv16 PowerTools 2007

■ Son derece başarılı bir araç olması nedeniyle, diğer ince ayar araçlarını arasından sıyrarak bir klasik halini alan araç 30 dolar gibi cüzi bir fiyatla satılıyor. Jv16, PowerTools'un temel Kayıt Defteri ayarlarını değiştirmesinden, ağıncı ayar yapılmasına dek çok sayıda seçenek sunuyor.

Bilgi için: www.macecraft.com

3. Sıra: SiSoft Sandra Lite XI

■ Artık klasikler arasına giren yazılımın Lite sürümünü donanım bileşenlerinin analizi için ücretsiz olarak kullanabilirsiniz. Daha fazla özellik için farklı ücretli sürümlerden birine yönelebilirsiniz. SiSoft Sandra sistemindeki hataları tespit etmenizi sağlayan 60'tan fazla araç sunuyor.

Bilgi için: www.sisoftware.net

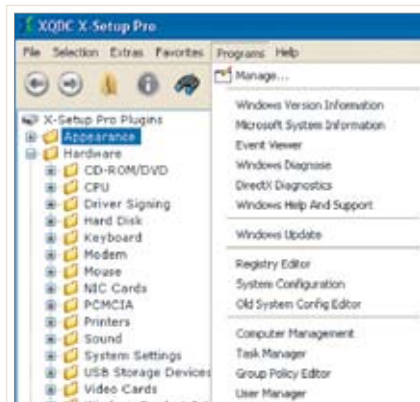

VISTA'NIN ÖTESİ XP masüstündeki önizleme penceresini Visual Tooltip ile üç boyutlu hale getirebilirsiniz. Bu özellik Vista tarafından sunulmuyor.

5 Tam otomatik disk birleştirme
Kategori: Sabit disk ince ayar
İsim: DirMS-S/BuzzSaw
Sistem: Win 2000, XP

DirMS-S ve BuzzSaw sabit diskinizin her zaman yüksek performanslı olmasını sağlayan başarılı bir ikili. Bu son derece önemli, çünkü birleştirilmemiş bir disk en hızlı bilgisayarların bile çok ağır çalışmasına neden olabiliyor. Araçlar disk birleştirme işleminin arka planda otomatik olarak gerçekleştirilmesini sağlarken, Windows'un boşta kaldığı zaman dilimlerini (Idle Time) akılcı bir biçimde değerlendirdiğinden sistem kaynaklarını da boş yere işgal etmemiş oluyor. DirMS-S ve BuzzSaw ikilisi kendilerini Windows hizmeti olarak tanımladıklarından işletim sistemiyle birlikte her defasında otomatik olarak başlatılıyor.

İPUCU Her iki aracı kurup sabit diskinizi bir kez birleştirdikten sonra DirMS-S'i kaldırabilirsiniz. BuzzSaw, diskin bakımını daha sonra tek başına da gerçekleştirebiliyor.

MEGA TUNING X-Setup Pro, çoğu gizli olan 1.900 Windows özellik ve aracına sahip.

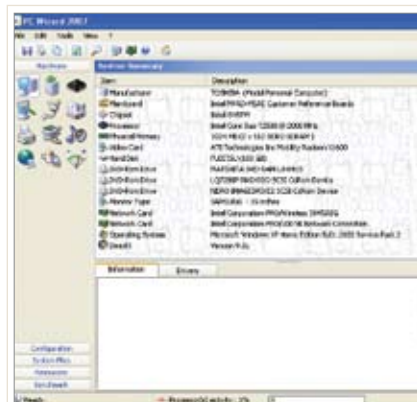
6 Dosya artıklarından kurtulmak
Kategori: Kayıt Defteri temizleyicisi
İsim: CCleaner
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP, Vista

CrapCleaner ile sabit diskinizdeki her tür gereksiz dosyadan kurtulabilir ve ek olarak Kayıt Defteri'nin temizlenmesini sağlayabilirsiniz. Araç, sörf yaparken aranızda bıraktığınız izleri temizleyebildiğinden güvenlik açısından da değer taşıyor. CrapCleaner benzer yazılımlardan farklı olarak yalnızca Windows/temp gibi klasörlerle yetinmiyor. Temizlenmesini istediğiniz klasörleri kendiniz de seçebilirsiniz.

İPUCU Araç kurulumu sırasında Yahoo Toolbar'ı da yüklemenizi istiyor. Bu nedenle kurulum sihirbazını dikkatle takip etmelisiniz.

7 Birden fazla bilgisayara ince ayar
Kategori: Genel ince ayar
İsim: X-Setup pro
Sistem: Win 98, Me, 2000, XP, Vista

X-Setup Pro Windows'un büyük bir bölümü son derece iyi gizlenmiş

KARŞILAŞTIRMA PC Wizard ile bilgisayarınızın performansını ölçebilirsiniz, ısısını denetleyebilirsiniz.

1.900'den fazla özelliğe erişmenizi sağlıyor ve yeni eklentilerle genişletilebiliyor. Tercih edilen ince ayarlar XML dosyası içerisinde saklanıyor ve ağ üzerindeki diğer bilgisayarlara kopyalanabiliyor. Araç gerektiğinde farklı kullanıcı ve PC'lerin Kayıt Defter'lerini değiştirmenize izin veriyor. X-Setup Pro'yu USB bellekten ya da BartPE Enabler ile boot özellikli bir CD'den başlatabilirsiniz.

İPUCU Dâhili Makro kaydedicisi sayesinde Windows ince ayarlarını tümüyle otomatik hale getirebilirsiniz.

8 Recovery CD'sini tam sürüme dönüştürme
Kategori: Systembuilder
İsim: XP ISO-Builder 3
Sistem: Win XP

XP ISO-Builder 3 ile kendi Windows kurulum CD'lerinizi hazırlayabilirsiniz. Araç satın aldığınız PC'lerle birlikte gelen Recovery CD'lerini eksiksiz bir Windows'a dönüştürüyor.

İPUCU Oluşturduğunuz ISO imaj dosyasını sanal bir CD sürücüsü ya da sanal bir PC'de deneyin. Herhangi bir sorunla karşılaşmadıysanız onu boot özellikli bir disk haline getirebilirsiniz.

9 PC'nin hızını ölçme
Kategori: Karşılaştırmalı test
İsim: PC Wizard 2007
Sistem: Win 2000, XP

Herhangi bir ince ayar ipucundan yararlandıktan sonra PC'nizin ne kadar hızlandığını bilmek istiyorsanız PC Wizard'dan yardım alarak onun yeni hızını ölçebilirsiniz.

İPUCU Aracı yine ücretsiz bir araç olan Motherboard Monitor ile birleştirebilirsiniz. (<http://mbm.livewiredev.com>). →

Tuning-Flop-5

Tuning araçlarından birçoğunun vaatlerini yerine getirmedeğİ biliniyor. Benzer bir durum hiçbir getirisi olmayan ve hatta Windows'u daha da yavaşlatan bazı ince ayar ipuçları için de söz konusu.

Kernel takasını kapatma

Ücretli ve popüler Tuning araçları da bu "Tweak"ten vazgeçmiş değİl. Temelde yapılan değişiklik "DisablePagingExecutive" adlı Kayıt Defteri değerinin 1 olarak değiştirilmesinden ibaret. Microsoft'a göre Windows NT için Service Pack 3'ün kullanıma sunulmasından önce bu değişiklik anlamlıydı. Söz konusu kayıt yalnızca uyumlulukla ilgili nedenlerle varlığını sürdürüyor ve işe yaramıyor.

RAM'i optimize etmek

Sistem belleğinde daha fazla yer açmayı vaat eden binlerce ücretsiz yazılım söz konusu. Ancak bunların birçoğu şaşırtıcı bir şekilde bilgisayarınızı daha da yavaşlatıyor. Windows, sık sık erişmek zorunda olduğu dosyaları bellekte tutuyor ve buradan onlara en hızlı şekilde erişiyor. Oysa bellekten silindiğinde onları diskten tekrar almak gerekiyor ve bu da zaman kaybına neden oluyor.

Prefetch klasörünü temizlemek

XP, Prefetch özelliğini kullanarak ön yükleme işlemini optimize edebiliyor. Bu nedenle söz konusu dosyaları sildiğinizde Windows'un onları yeniden oluşturması gerekiyor ve işletim sistemi daha uzun sürede başlatılıyor.

Boot logosunu kapatmak

"boot.ini" dosyasına "/noguiboot" parametresini ekleyerek boot logosunu engelleyebilirsiniz. Windows'un daha hızlı başlatılmasını sağladığı ifade edilen bu değişiklik aslında etkisiz. Sebep Windows'un açılış için gerekli dosyaları ardı ardına değil paralel olarak yüklemesi. Gerçekten hız artışı sağlansa bile bu ancak nano saniyelerle ifade edilebilecek seviyede olacaktır.

QoS Paket Zamanlayıcısı'nı kapatmak

QoS (Qualit of Service) hizmetini devre dışı bırakmanın performans artışı sağladığı da iddialardan biri. Windows XP'nin ADSL'in kullanılabilir bant genişliğinin yüzde 20'sini bu hizmet için ayırdığı söyleniyor ve Microsoft yıllardır bu yalana karşı savaş veriyor.

Windows XP'de Vista konforu

Kategori: Görev çubuğuna ince ayar

İsim: Visual Tooltip 2.1

Sistem: Win XP, Vista

Windows Vista'da fare işaretçisini görev çubuğu üzerindeki simge durumuna getirilmiş pencerelerden birinin üzerine getirdiğinizde, ona ait önizleme penceresi ekrana geliyor. Bu özellik görev çubuğundaki pencere sayısı arttıkça daha kullanışlı hale geliyor. Visal Tooltip, XP kullanıcılarının da bu özellikten yararlanması sağlıyor. Bu araç, Vista kullanıcılarının da ilgisini çekecek nitelikte. Çünkü üç boyutlu gösterimin yanı sıra küçük önizleme pencerelerinin boyutlarını serbest bir şekilde büyüterek izlenmesi de mümkün.

İPUÇU Windows görev çubuğuna yerleşen araca ait yeşil arkaplan gözünüze hitap etmediyse *Seçenekler/Dock Geçirgenlik* değerini "0" olarak değiştirin.

20 farklı masaüstüyle çalışmak

Kategori: Masaüstü yöneticisi

İsim: Dexpot 1.4

Sistem: Win 98, Me, 2000, XP, Vista

Linux ve Unix kullanıcıları uzun yıllardır bu konforu yaşıyor. Microsoft ise, Windows Vista'da dahi birden fazla masaüstünü aynı anda yönetmenize izin vermiyor. Oysa Office uygulamaları, oyunlar ve internet için farklı masaüstleri oluşturmak ve gerçek zamanlı olarak aralarında geçiş yapmak son derece kullanışlı. Bu noktada Dexpot'tan yararlanabilirsiniz. Araç toplamda 20 sanal masaüstünü eş zamanlı olarak yönetebiliyor.

İPUÇU Masaüstleri arasında daha hızlı geçiş yapmak için *Desktop Manager*'ı etkinleştirmelisiniz.

XP'ye 3 boyutlu masaüstü

Kategori: 3B masaüstü

İsim: Spaces

Sistem: Win 2000, XP

Windows XP için en iyi üç boyutlu masaüstünü geliştirmek isteyen geliştirici sayısı bir hayli fazla. Ancak içlerinden yalnızca biri bu listede yer almayı başardı. Spaces, işlemci ve ekran kartına aşırı

derece yüklenmeden masaüstünde üçüncü boyutun keyfini yaşamanızı sağlıyor. Rakipleri pencereleri yalnızca küp ve küre üzerine yansıtıyor ya da yüksek kaynak kullanımıyla Vista'yı aratır hale getiriyor. Spaces'in tek dezavantajı Demo sürümünün yalnızca 14 gün boyunca kullanılabilmesi ve sonrasında ondan yararlanmaya devam edeceklerden 20 dolarlık bir lisans ücreti talep edilmesi.

İPUÇU Spaces'de [PrtSc] ile her zamanki gibi ekran görüntüsü almaya devam edebilirsiniz. Alternatif araçlarda ise Hypersnap DX gibi özel bir araca ihtiyacınız var.

Programlara daha hızlı erişim

Kategori: Launcher

İsim: Colibri 1.7

Sistem: Win 98, Me, 2000, XP, Vista

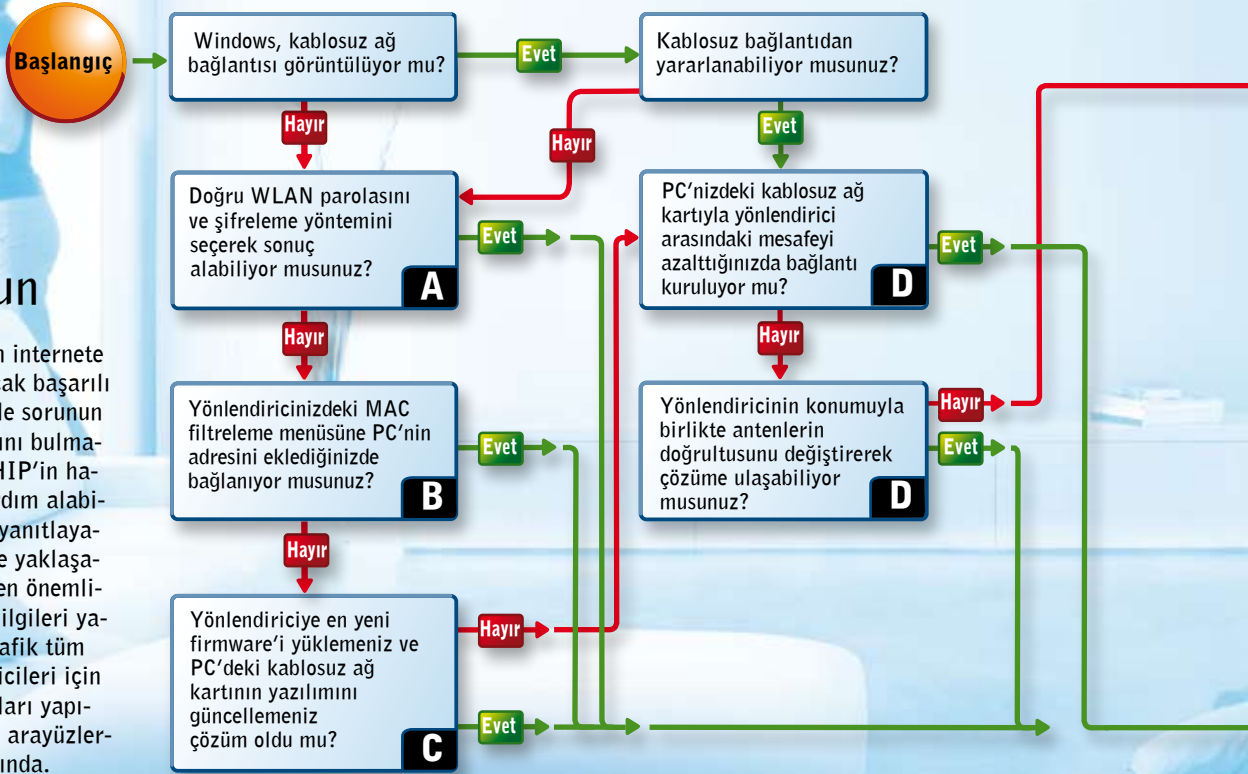
Windows severler duymaktan pek hoşlanmasa da, Apple Mac OS X, Windows'tan her zaman birkaç adım önde. OS X altında uygulamaları daha hızlı bulmanızı ve başlatmanızı sağlayan Quicksilver da bunun nedenlerinden sadece biri. Colibri sayesinde bu özellik nihayet Windows masaüstüne de taşınıyor. Araç, özellikle çalıştırmak istediği uygulamanın adını tam olarak hatırlamayan kullanıcılara yardımcı oluyor. Enter Search Term alanına ilk harfleri girerek uygun nitelikteki uygulamaların listesine ulaşabilirsiniz.

İPUÇU [Ctrl]+[Space] ile Colibri arayüzüne daha hızlı bir şekilde ulaşabilirsiniz. ■

MH/ Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

Kablosuz ağınızdaki sorunu bulun

Kablosuz ağ üzerinden internete bağlanmak istiyor ancak başarılı olamıyorsanız öncelikle sorunun nereden kaynaklandığını bulmalısınız. Bu noktada CHIP'in hazırladığı grafikten yardım alabilirsiniz. Tüm soruları yanıtlayarak adım adım çözüme yaklaşabilirsiniz. Sorunların en önemlileriyle ilgili ayrıntılı bilgileri yazıda bulabilirsiniz. Grafik tüm kablosuz ağ yönlendiricileri için geçerli. Tabii ki cihazları yapılandırmanızı sağlayan arayüzlerdeki küçük farklar dışında.

WLAN sorunlarına pratik çözümler

Kablolardan sonsuza dek kurtulduğunuzu düşündüğünüz anda sorun yaşamaya başladınız. CHIP sık karşılaşılan WLAN sorunları için çözümler sunuyor.

Önemli bir dosyayı dizüstü bilgisayarınıza kopyalamak ve e-postalarınızı almak istediniz. Ancak çevrimiçi olduktan kısa bir süre sonra bağlantınız kesildi. Bağlantı otomatik olarak yeniden oluşturulamadı ve dizüstü bilgisayarınızı yeniden başlatmanız gerekti. Fakat aynı sahne tekrar yaşandı ve dosya indirme işlemi yarıda kaldı. Peki, bu sorunun altında ne yatıyor? Maalesef kablosuz ağda yaşanan sorunların farklı nedenleri olabilir. Bu noktada hazırladığımız grafikten yardım alabilirsiniz. Grafik sizi sonuca, yani kusursuz kablosuz ağa götürecektir.

A Parola ayarlarını kontrol edin

Bilgisayarınızdaki kablosuz ağ kartının yönlendiriciye (router) bağlanabilmesi için her iki tarafta da aynı parolanın se-

çilmiş olması gerekiyor. Güvenli bir parola oluşturmak için yapmanız gerekenleri Airties RT-205 üzerinden açıklıyoruz. Diğer marka ve modellerde de benzer bir yol izleyebilirsiniz. Bunun için *Kablosuz* menüsünden *WPA* kutusunu işaretleyin. PSK şifresi alanına parolanızı girin. Pratikte 15-20 karakter uzunluğundaki bir parola yeterli olacaktır. Bağlantıyı kurmak için Windows altında da aynı parolayı girmeniz gerekiyor.

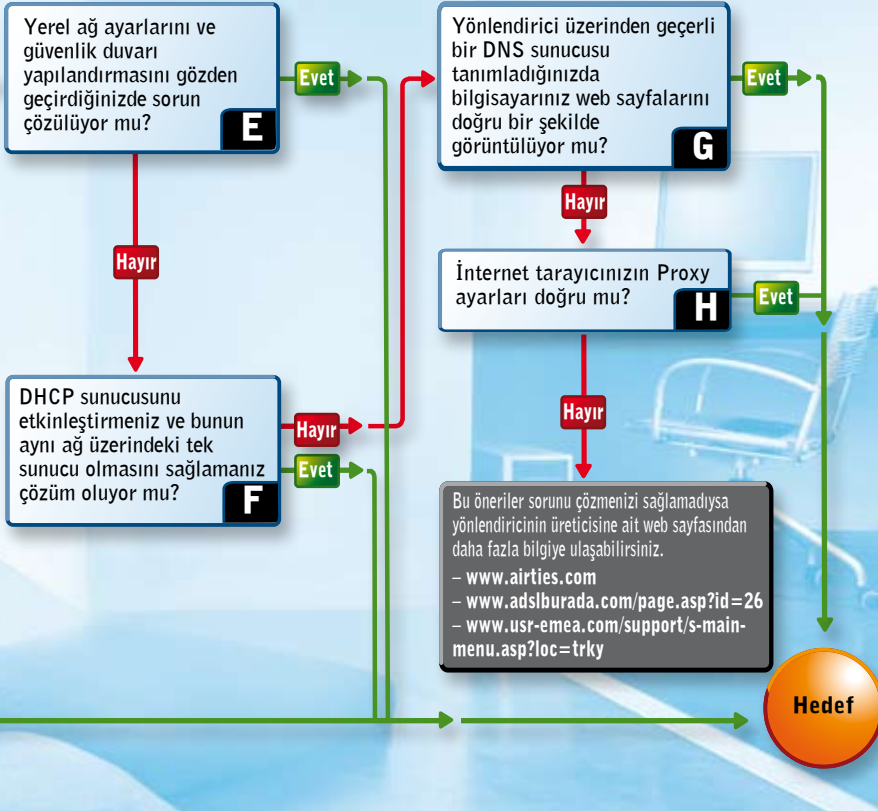
B MAC filtrelemesini etkinleştirin

MAC filtrelemesinden yararlanarak güvenliği artırabilirsiniz. Bu filtreleme yalnızca kendi belirlediğiniz cihazların kablosuz ağa bağlanmasını sağlıyor, ancak sık sık da hatalara neden oluyor. MAC filtrelemesi yönlendiricinin yalnızca izin verilenler listesindeki cihazla-

rı onaylamasını sağlıyor. Yönlendirici parolayı doğru girseler dahi diğer cihaz sahiplerinin ağa bağlanmasını engelliyor. Yeni bir cihaza izin vermek istediğinizde yönlendiricideki listeye ona ait MAC adresini de eklemelisiniz. İpucu: Airties'da oturum açın ve *Kablosuz'a* tıklayın. Daha sonra önce *MAC filtrelemesini etkinleştir*'e tıklayın. *İzin ver*'i işaretledikten sonra MAC adresinizi girip *ekle*'yi seçin.

C Güncel firmware'i yükleyin

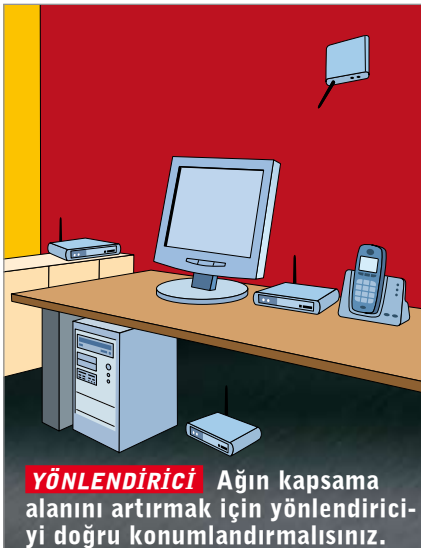
Yönlendiriciniz ve kablosuz ağ kartınız aynı üreticiye ait değilse bazı durumlarda yazılım güncellemesiyle sorunların üstesinden gelebilirsiniz. Bunun için üreticiye ait web sayfasından en yeni sürümü indirin. Kurulum için internet tarayıcınızı başlatın ve adres satırına **http://**

/192.168.2.1'ı girin. Router'ın firmware güncelleme menüsünden indirdiğiniz dosyayı seçin ve güncellemenin tamamlanmasını bekleyin.

D Konumu ve anteni gözden geçirin

Daha sağlıklı bir bağlantı kurabilmek için yönlendiricinizi duvara olabildiğince yüksek bir konuma monte etmelisiniz. Bu noktada yönlendirici PC'ye ve DECT telefon ya da mikrodalga fırına yakın olmamalı. Ayrıca geniş kapsama

alanı için antenleri eğik olarak aşağı doğru çevirin. Bu, işe yaramadıysa yönlendiricinin ikinci bir PC'nin ya da ışımaya neden olabilecek bir elektronik cihazın arkasında olmadığından ve dalgaların metal bir yüzey tarafından engellenmediğinden emin olun.

E LAN ayarlarını kontrol edin

Ağa bağlı iki cihazın aralarında herhangi bir veri alışverişi gerçekleştirebilmesi için birer adrese, yani IP'ye ihtiyacı var. Söz konusu adresler cihazlara yönlendirici üzerindeki DHCP sunucusu (Dynamic Host Configuration Protocol) tarafından veriliyor. Windows'un bu sunucuyla uyumlu bir şekilde çalışması için *Başlat / Denetim Masası* üzerinden *Ağ Bağlantıları*'na tıklayın ve kablosuz ağa ait simgeye ait bağlam menüsü üzerinden *Özellikler*'i seçin. *İnternet İletişim Kuralları (TCP/IP)*'ye çift tıklayın ve *Otomatik olarak bir IP adresi al*'ı seçin. Daha sonra iki kez *Tamam*'a tıklayarak değişikliklere onay verin. Son olarak Windows altından kullandığınız güvenlik duvarına ait ayarları gözden geçirmeniz gerekiyor.

F DHCP sorunlarını çözün

DHCP sunucusu, ağa bağlanan cihazlara ağ ayarlarını otomatik olarak gönderiyor. Ancak aynı ağ üzerinde birden fazla DHCP sunucusu bulunuyorsa ve etkinleştirilmişse bir ikilik ortaya çıkıyor. Bu duruma neden olan sunucuyu bulmak için DHCP Find 1.2 adlı araçtan yararlanabilirsiniz (**CHIP-Code** **DHCP-FIND**). Bu araç DHCP sunucusunun MAC adresini görüntülüyor.

İPUCU Cihazların MAC adresleri genellikle altlarındaki etikette de yer alıyor. Bu bilgiyi gözden geçirerek sorunun nedenini kısa sürede açığa çıkarabilirsiniz.

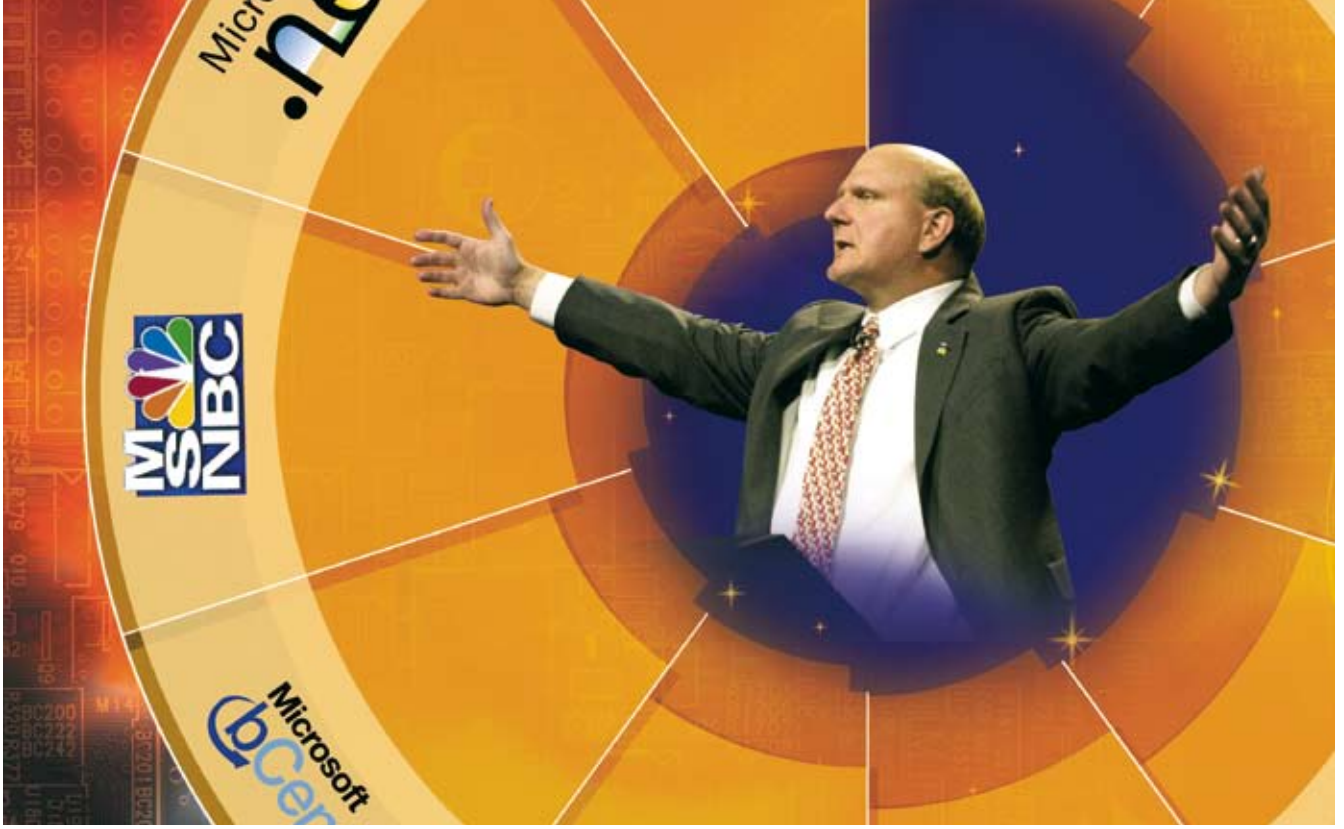
G DNS yapılandırmasını doğrulayın

DNS sunucusu (Domain Name Service) IP adreslerini adlarla eşleştiriyor. Örneğin **www.chip.com.tr** adresini ziyaret etmek istediğinizde bu isim **212.154.32.115**'e dönüştürülüyor. Yönlendiricinin DNS'e erişmesi, DNS sunucusunun adresinin yönlendiriciye girilmiş olmasına bağlı. Bu nedenle örneğin ISP'nizin sağladığı DNS sunucusunun adresini doğru olarak girmeniz gerekiyor. Özel bir DNS tercihiniz yoksa bu adresin de otomatik olarak alınmasını sağlayabilirsiniz.

H Proxy ayarlarını gözden geçirin

Bağlantı yine de görevini yerine getiremiyorsa sorun internet tarayıcınızdaki Proxy ayarlarından kaynaklanıyor olabilir. Proxy'ler doğru şekilde kullanıldığında internet sayfalarını önbelleğe kaydediyor ve onlara daha kısa sürede ulaşmanızı sağlıyor. İnternet tarayıcınızı doğru şekilde yapılandırmak için *Araçlar / İnternet Seçenekleri*'ne tıklayın ve *Bağlantılar* sekmesine geçin. Burada *Yerel Ağ (LAN) Ayarları* alanından *Yerel Ağ Ayarları*'na tıklayın ve yeni pencereden *Ayarları otomatik olarak algıla* dışındaki tüm seçenekleri devre dışı bırakın. Firefox ve Opera gibi internet tarayıcılarda da söz konusu seçenekler benzer adlarla anılıyor ve kolayca değiştirilebilir. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

Sır perdesi aralandı: Microsoft'un geleceğe dair planları

Microsoft'un gelecek planları birer birer su yüzüne çıkıyor. Yeni Windows, Office, Messenger ve Explorer sürümleri hakkında ilk detaylar bu yazıda.

Bu yazıda

Vista Service Pack 1

Fiji ve Office 14

Windows Seven

Windows Vista'yı piyasaya sürmeli çok zaman geçmeden, Microsoft XP'nin takipçisinin takipçisini, Windows 7'yi düşünmeye başladı. Microsoft, bu yeni işletim sisteminin 2010 yılına kadar piyasaya sürmek istiyor. Microsoft'un 2010 yılı için başka neler planladığını bu yazıda sizle paylaşıyoruz. Yazılım devinin yapması gereken daha çok iş var. Çeşitli servis paketleri, Internet Explorer 8 ve yeni bir Office paketinin yanında daha bir-

çok program, Microsoft'un önümüzdeki üç senelik planlarının bir parçası. CHIP Online en yeni haberleri ve dedikoduları bir araya topladı ve şimdi de Microsoft'un falına bakıyor. İşte 2010 yılında Microsoft'un çantasında bunlar olacak.

VISTA SERVICE PACK 1

Sabreden derviş

Windows Vista henüz birinci yaşına basmadı. Buna rağmen kullanıcılar, servis paketi (Service Pack) şeklinde gelecek ilk büyük güncellemeyi hasretle bekliyor. Şirketlerin sadece ufak bir kısmı Vista'ya terfi etti. Microsoft için zor bir durum çünkü yazılım devi daha en

baştan her şeyin doğru ve güvenli şekilde yapıldığı hissini kullanıcılara vermeye çalışıyor. SP1'in beta sürümü ilk olarak Temmuz ayında bekleniyordu ama Microsoft bunu resmen yalanladı. Yazılım geliştiricisi, test sürümünün piyasaya çıkış tarihi olarak 2007'nin sonunu işaret etti. Sektör uzmanları bu tarihlerde final sürümünü bekliyordu. Ama bunun da 2009'dan önce gerçekleşmeyeceği, yine Microsoft tarafından belirtildi. Vista'nın Service Pack 1'i için çok sayıda dedikodu ve karmaşa var. Diğer yandan, Vista SP1'in neler getireceği konusunda güvenilir bilgiler kulağımıza çalınmıyor.

Çekirdek güncellemesi

Bu güncelleme sayesinde, Vista'nın çe-

DEŞİFRE Microsoft'un bu etkinlik takvimi doğru olabilir mi acaba?

kirdeği, yani işletim sisteminin tüm alt-yapısı, Windows Server 2008 düzeyine yükselecek. Buna "Kernel Patch Protection" da uyarlanmış. Bu özellik sayesinde işletim sisteminin çekirdeğini kullanarak sisteme zarar veren programlar engellenecek. Fakat sistem güvenlik firmalarını bunun dışında tutuyor ve güvenlik programlarının düzgün bir biçimde yüklenmesine olanak tanıyor. Microsoft, Google'ın eleştirilerine de karşılık veriyor. Arama motoru devi Google, Windows'un masaüstündeki tümleşik arama özelliği yüzünden kullanıcıların Google Desktop alternatifinden uzak durduğunu öne sürerek şikâyetinde bulunmuştu. Sonuçta SP1'in yüklenmesinden sonra üçüncü parti yazılımlar daha kolay yüklenebilecek.

W-LAN Ad-Hoc

Bir başka yenilik de Windows Rally. Bu araç sayesinde yönlendirici (router), kamera, sabit disk ya da Xbox 360 gibi kablosuz ağ özellikli cihazlar otomatik olarak ayarlanıp, kullanıcı müdahalesi gerektirmeden ev ağına bağlanabilecek. Microsoft, bellek artırımı teknolojisi "Ready Boost" ile yaşanan sorunları da çözmek istiyor.

Başka Olası Özellikler:

- ▶ Windows'un kapanışında ve dosya kopyalamada hızlanma
- ▶ Sürücü şifrelemesi teknolojisi "BitLocker" için geliştirilmiş özellikler
- ▶ DMA modunun iyileştirilmesi
- 64 Bit sistemler için EFI desteği
- ▶ Flash bellekler için dosya sistemi

"ExFat" desteği

- ▶ SP1'in .NET Framework için yüklenmesi
- ▶ Internet Information Service 7 için güvenlik güncellemeleri ve yeni özellikler
- ▶ Kurtarma işlemleri için yeni sürücülerin desteği
- ▶ Güvenlik güncellemeleri

WINDOWS XP SERVICE PACK 3

2008'den sonra mı?

Windows XP'nin Service Pack 3'ü hakkında çok az bilgi, çok fazla dedikodu var. Çıkış tarihi olarak Ekim 2007 ile 2008'in ilk yarısı telaffuz ediliyor. Ayrıca SP3'ün içeriği hakkında da pek bilginiz yok. Bu konuda Microsoft'un ağzını bıçak açmıyor. Service Pack 3 için ilk açıklanan tarih 2006'nın başıydı, sonra Microsoft bunu 2007'ye kaydırды. Resmi Windows Service Pack yol haritasında, piyasaya çıkış tarihi olarak 2008 verildi ama bu tarih de geçici gibi gözüküyor. Sektördeki uzmanlar bunun aslında Microsoft'un kullanıcıları Vista'ya doğru bir zorlama denemesi olmasından şüpheleniyor. Birçok kullanıcıyı, SP3'ün aslında piyasaya çıkmayacağına dair bir korku kapladı.

Service pack sayesinde tasarruf

Olumsuz dedikodulara rağmen servis paketinin içeriğine dair bazı veriler ve tahminler bulunuyor. Artık her koşulda bunun bir toplu servis paketi olacağına

XBOX 360 Kablosuz ağı en önemli parçalarından biri bu oyun konsolu.

dan herkes emin. Yani, bugüne kadar Windows XP için piyasaya çıkmış tüm güncellemeler, SP3'ün içinde olacak. Kullanıcı böylelikle yeni bir Windows kurduğunda o güne kadarki bütün güncellemeleri ve servis paketlerini yeniden indirmek ve yüklemek zorunda kalmayacak. Service Pack 2'nin 2004'ün Ağustos ayında piyasaya çıkmasından bu yana birkaç yüz megabaytlık güncelleme eklendi.

Bileşenleri güncellemek

SP3 ile birlikte gelebilecek başka yenilikler ise Internet Explorer, Media Player ve Live Messenger'da görülecek. Ayrıca yüklemeye Network Access Protection (NAP) da eklenecek. Vista'da da bulunan bu servis sayesinde, yöneticiler ağı yapılan erişimleri kontrol edebilecek. Bilgisayar, sadece güncel bir virüs taramacı ya da yeni güncellemeler için ağı erişebilecek.

FIJI

Yeni Media Center

Windows Vista Home Premium ve Ultimate sürümlerinde bulunan Windows Media Center ile kullanıcılar televizyon seyredip, müzik, film ya da slayt gösterisi oynatabilecekler. Xbox 360 dışarıdan takılan bir aygıt olarak ses ve görüntü akışını ekrana gönderebilecek. Microsoft, Fiji üzerinden Media Center'a sıkı bir güncelleme yapacak.

Fiji'nin Vista Service Pack 1 mi yoksa

ayrı bir güncelleme ile piyasaya çıkacağı ise bilinmiyor. "Ne zaman?" sorusuna da yanıt vermek zor. Son gelen bilgilere göre, Vista kullanıcıları 2008 Temmuz'undan öncesine hesap yapmasın, diyebiliriz.

Avrupa için belirsiz

Belirsiz olan bir başka şey ise, Fiji'nin özellikleri. Microsoft Amerika'da Pay TV hizmeti veren DirectTV ve Dish Network ile anlaşma yaparak, içeriklerini Vista yüklü bilgisayarlardan görüntüleyebilecekler. Bu konuda Fiji güncellemesi en azından Amerika'da önemli özellikler sağlayabilir. Avrupa piyasası için anlamı henüz bilinmiyor. Bununla beraber HD-DVD desteği de hala bir muamma.

INTERNET EXPLORER 8

Firefox'a karşı

İnternet tarayıcılardaki rekabette Microsoft toprak kaybediyor. En büyük rakibi Firefox Alman kullanıcılar arasında yüzde 38'lik bir kullanım oranına sahipken, artış devam ediyor. Internet Explorer 7'nin artık bu durumu lehine çevirme şansı kalmadı. 2008'de Microsoft'un yeni internet tarayıcısı, kaybettiikleri pazar payını geri kazanmaya çalışacak.

Microsoft, Internet Explorer 8 ile internetteki standartları bugüne kadar yaptığından daha fazla dikkate almayı hedefliyor. Buna ilk örnek, tasarım dili CSS 2.1'in desteklenmesi. Ayrıca AJAX ve RSS daha iyi entegre edilecek. Microsoft, bazı konulardaki gelişmeleri

INTERNET EXPLORER 8 Web'de dolaşan ilginç aldatmacalardan biri.

MESSENGER GÜNCELLEMESİ Service Pack ile 8.5 sürümü çıkabiliyor.

Firefox'tan kopya çekeceğe benziyor. IE geliştiricileri, kolay yüklenen ek araçların ne kadar mantıklı ve kullanıcılar tarafından ne kadar sevilen şeyler olduğunu fark etmiş.

İki ayrı sürüm

Internet Explorer 7'de olduğu gibi, arkasından gelen internet tarayıcısının da Vista ve XP için ayrı sürümleri olacak. Her iki sürüm de yüklendikleri işletim sisteminin güvenlik özelliklerine sahip olacak. Internet Explorer 8'in beta sürümünün, yıl sonuna kadar piyasaya çıkması bekleniyor. Final sürümünün ne zaman hazır olacağı ise, Vista için çıkarılacak Service Pack 1'in tarihine bağlı çünkü IE8 ilk olarak SP1 ile görüye çıkacak. Bugün elimizdeki bilgilere bakarak olası piyasaya çıkış tarihi 2008'in sonu diyebiliriz.

MICROSOFT OFFICE 14

Sıradaki devrim?

Microsoft, Office 2007 ile bir devrime girişti. Tamamen yeni bir kullanım kavramı ve tamamen yenilenmiş bir arayüz. Görünüşe göre Microsoft, kullanıcıyı işini kolaylaştırırken, OpenOffice.org ile rekabeti kızıştırmış. Bir sonraki Office'te yine küçük bir devrim mi planlanıyor?

Geliştirilmesi için üç sene harcanan Office 14'le ilgili bilgilere baktığımızda, Office 2007'le aynı şeyi söylememiz zor. Office 14'teki yenilikler daha çok yazılımın iç kısmında karşımıza çıkacak. Microsoft Office paketlerini belirgin bir şe-

FIJI Bu güncelleme ile Media Center yeni fonksiyonlara sahip olacak.

kilde farklı meslek gruplarına yönelik geliştiriyor. Farklı kullanıcılar ve farklı görevler için farklı sürümler olacak. Mesela bilim insanları, pazarlamacılar ya da insan kaynakları yöneticileri için farklı Office sürümleri rafları süsleyecek.

Office daha fazla görev üstleniyor

Microsoft, geliştirme sürecinde iki önemli noktayı daha desteklemek istiyor. İlki, takım halinde geliştirilen projelerdeki iletişim ve görev paylaşımını en üst düzeye çıkartmak için buna has özellikleri eklemek. İkincisi, yeni Office'in Kurumsal İçerik Yönetim Sistemleri (Enterprise Content Management Systems) sunması. Böylece özellikle şirketler, karmaşık dosyaların yönetimini düzenleyebilecek.

12'den sonra 14 gelir

Microsoft, Office 14 için daha fazla enerji ve para ayıracağını açıkladı. Kesin olan bir şey varsa o da, Microsoft'un geliştirme masraflarının yıllık 930 milyon dolara ulaştığı. Microsoft'tan Eric Viggessa, TechNet radyosundak bir röportajda, Office 12'nin (nam-ı diğer Office 2007) takipçisi olan sürüme neden 13 sayısını verilmediğini açıklıyor: "13 rakamı uğursuzluktur, bu yüzden adını Office 14 koyduk."

WINDOWS YEDİ

Her şey değişecek

Blackcomb, Vienna gibi farklı isimler, Vista'nın takipçisi olan işletim istemi için sıklıkla kullanılıyor. Güncel ismi ise

OFFICE 14 Microsoft'un ilk sunumlarından birinde yeni Office konsepti tanıtıldı.

"Windows Yedi". Hala geliştirilmekte olan geleceğin işletim sistemi, Microsoft'un planlarına göre 2010 yılında piyasaya çıkacak, sistemi yavaşlatmadan ve birçok yeniliği beraberinde getirerek. Microsoft'un en önemli önceliklerinden biri, eski bir alışkanlığı kırmak: Geleneksel kullanıcı arayüzü. Ana özellikleri aslında temel açıdan 1992 yılında piyasaya çıkan Windows 3.1 üzerine kurulu. Windows bilgisayarların kullanımını günümüzden çok daha farklı bir boyuta taşımasından Julie Larson-Green sorumlu. Kullanım kavramları uzmanı, aynı zamanda Office 2007'deki kurdelelerden sorumlu. Akla ilk gelen ise örnek olarak dokunmatik ekranlı bir kullanıcı arayüzü, tıpkı Microsoft'un Surface modelinde gerçekleştirdiği gibi.

Artık Vista'da kullanılmayanlar

Doğal olarak Vista'nın şık görünümünün altında yatan özellikler bulunuyor. Zaman darlığı yüzünden Vista'ya konmayan özellikler, buraya aktarılmış. Bunların en başında akıllı dosya sistemi eklentisi WinFS geliyor. Windows'un mevcut dosya sistemi NTFS, veritabanı benzeri özelliklerle geliştirilmiş. Dosyaların, bağlantıların ve meta dosyaların aranması ve yönetilmesi görünür biçimde kolaylaşmış ve hızlanmış.

Diğer muhtemel özellikler:

- ▶ Sanallaştırma teknolojilerinin desteklenmesi
- ▶ Media Player 12/14
- ▶ Internet Explorer 9
- ▶ Masaüstünden Windows Live servislerine erişim

Görünen o ki, Windows Yedi hem 64 hem de 32 bitlik sürümler halinde piyasaya çıkacak çünkü 2010 yılında çoğumuz hâlâ 32 bitlik işlemciye sahip bilgisayarlar kullanıyor olacağız.

SONUÇ

Microsoft'un çok işi var

Eğer Microsoft, dedikoduları haksız çıkartmak istiyorsa 2010 yılına kadar önüne serili duran zorlu yollardan geçmeye mecbur. Baskı dayanılmaz boyutlarda. Firefox, yerinde saymanın ne denli pahalıya patladığını Microsoft'a gösterdi bile: Rekabet sadece zayıf olanı yutuyor. Bugün internet tarayıcıları için geçerli olan, yarın işletim sistemleri için geçerli olabilir.

Microsoft, zamana karşı yarış sırasında Vista'ya ekmediği özellikleri, ilk güncelleme paketine koyarak arayı kapatabilir. Vista'ya terfi eden birçok kullanıcı beklemede çünkü Vista'daki gelişimin öncelikle SP1 ile tamamlanacağına dair bir kanı yaygın. Sorun, güncellenmenin ne zaman piyasaya çıkacağını kimsenin bilmemesi.

Aynı sorun, Windows XP için Servi-

FIREFOX 3 Microsoft'un rakipleri uyumuyor, yeni Firefox sürümü de yolda.

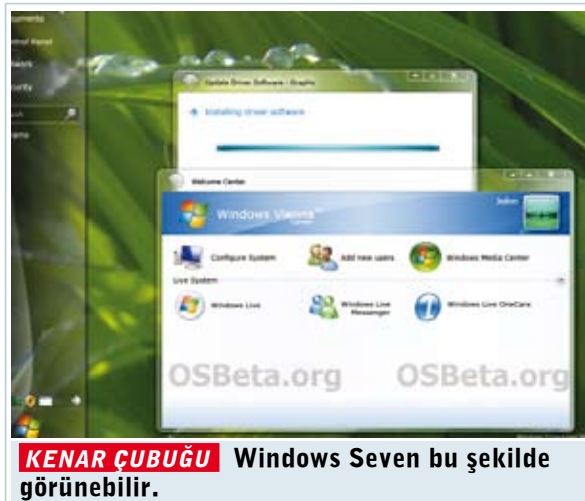
ce Pack 3'ü bekleyenler için de geçerli. En son servis paketinin yayınlanmasının üzerinden üç sene geçti ve daha büyük ve kapsamlı bir güncellemeye ihtiyaç duyuluyor. Fakat Microsoft, sırf müşterileri Vista terfisine zorlamak için SP3'ü yayınlamayabilir.

Vista Media Center güncellemesi, şu an için kesinleşen nadir konulardan biri. Fiji, Vista için ya Service Pack 1 ya da kendine has bir güncelleme olarak yayınlanabilir, tabii bütün bu söylediklerimiz en erken önümüzdeki seneye.

Internet Explorer 7 üzerinde yeniden çalışmak gerekiyor. Takipçisi, daha sağlam bir şekilde hazırlanmalı ve Firefox 3'ün güçlü rekabetine karşı koyabilmeli. 2008 yılı, yeni internet tarayıcılarının savaşına sahne olacak. Office 14'ün eki-bi ise böyle bir baskı altında değil. Çünkü burada rekabet OpenOffice.org ve StarOffice ile yapılıyor ve görünen o ki, pazar Microsoft'un elinde.

Yeni özellikleriyle Office 14, yerini pekiştireceğe benziyor. 2010 ajandasının sonunda Microsoft'un yeni nesil işletim sistemi Windows Yedi bulunuyor. Tam zamanında piyasaya sürülecek, yeni bir arayüze sahip olacak ve Vista'nın geliştirilmesi sırasında dışarıda kalan özelliklere sahip olacak. Yeni Windows sürümünün neler sunacağı merakla bekleniyor. ■

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

KENAR ÇUBUĞU Windows Seven bu şekilde görünebilir.

HDR ile gerçeğinden daha güzel fotoğraflar

HDR araçlarıyla gerçeğinden daha güzel görünen, mükemmel dijital fotoğraflar elde etmek mümkün.

Dramatik sahneler, canlı renkler, mükemmel ışıklandırma: Baktığınız fotoğraf gerçeklikle yarışıyorsa, büyük ihtimalle işin içinde HDR tekniği vardır. Açılımı “High Dynamic Range” olan bu teknik sayesinde, kontrast açısından zayıf kalmış dijital fotoğraflarınızı, sanat şaheserine dönüştürmeniz mümkün.

Etkileyici bir sahne olan güneşin batışını dijital fotoğraf makinesiyle çekmeyi deneyenler, bahsettiğimiz şeyi iyi bilir: Pozu yakalamak için deklanşöre basarsınız. Ama fotoğrafı bilgisayara aktardığınızda, güneş ışığının etkileyici parlaltısı yerine enerji tasarruflu ampul-

lerin soluk ışığına benzeyen bir poz vardır karşınızda. Suçu fotoğraf makinenize atabilirsiniz.

Fotoğraf makinesinin kontrast oranı, insan gözüyle karşılaştırıldığında biraz kısıtlıdır. Renkler canlı olmasına rağmen fotoğraflar genellikle biraz solgun-
dur.

Fotoğrafçılıkta son moda HDR ile artık fotoğraflarınız ışıltıyor. Yeniliği takip ederken dikkat etmeniz gerekenleri de açıklıyoruz. Kare çekiminden ücretsiz “Qtpfsgui” programının kullanımına kadar HDR tekniğini adım adım anlatıyoruz. Programı bu ayki DVD’imizde bulabilirsiniz.

POZU YAKALAMAK

Mükemmel çekimler

Etkileyici HDR fotoğraflar için profesyonellerin pahalı donanımlarına ihtiyacınız yok. Resimleri farklı ışıklandırma kademeleriyle çekebilen bir dijital fotoğraf makinesi yeter de artar bile.

HDR türündeki bir fotoğraf, farklı ışık seviyeleri ile çekilmiş birçok fotoğraftan birkaç tanesinin sonradan yazılım yardımıyla üst üste bindirilmesiyle oluşur. Tabii fotoğrafları çekerken makinenin ve pozlanan nesnenin sabit durmasına özen göstermelisiniz. Bu noktada bir üçayak şart. İlk HDR denemenizde

pahalı ve lüks model bir üçayak kullanmanıza gerek yok, bunun yerine ucuz bir alet de iş görüyor. Ayrıca fotoğrafı çekmek için deklanşöre bastığınızda makineyi kıpırdatmamalısınız. O bakımdan, uzaktan kumandalı ya da zaman ayarlı çekimi tavsiye ediyoruz.

Temel ilke: Dijital fotoğraf makinelerinin otomatik çekim modu, kullanacağımız kareleri çekmeye uygun değil. Bazı ucuz ve ufak kamera modelleri, el ile ayar yapılan modda diyafram ayarı yapmanıza olanak tanıyor. Ama bunu yaparken de hepsi farklı derinlik ve netliğe sahip, gereksiz yere çekilmiş fotoğraflar elde ediyorsunuz. Ayarı yaparken, makine sizin istediğiniz duruma gelinceye kadar denemeye devam etmelisiniz.

ÖN HAZIRLIK

HDR çekimine hazır

Her şeyin hazır olduğundan emin olduğunuzda, iş çekimlere geliyor. İstediğiniz nesneyi farklı ışık ayarlarıyla ve mümkünse RAW biçiminde çekin. Eğer makineniz RAW desteklemiyorsa, yüksek çözünürlüklü JPG biçiminde çekimler yapın. Fotoğraftaki bulanıklıklara dikkat edin. Çoğu makine için ISO hassasiyetini 100 ila 200 arasında tavsiye ediyoruz.

Bu tarz bir çekim yapmanın en kolay yolu "Bracketing" adı verilen teknik: Bu sayede makine farklı ışık ayarlarında birçok resmi kendi kendine çekiyor. Eğer makinenizde bu özellik yoksa eV

LÜTFEN TİTRETMEYİN Makineyi sağlama almak için ucuz üçayaklar bile yetiyor.

FARKLI İŞİĞA SAHİP ÜÇ FOTOĞRAF Çektiğiniz fotoğraf aslında böyle görünebilir.

ışık düzeltmesini kullanmalısınız. Doğru ayarları fotoğraf makinenizin kullanma kılavuzunda, "Pozlama Ayarları" kısmında bulabilirsiniz. -2/0/+2 eV şeklinde üç farklı çekim yapmanız yeterli olacaktır. Eğer makineniz destekliyorsa, bu üç çekime ek olarak -1/+1 eV değerleriyle de çekim yapabilirsiniz. Farklı ışık değerleriyle yapacağınız üç ila beş çekim her koşulda yeterli olacaktır.

ÜCRETSİZ YAZILIM

Açık kaynak rahatlığı

Elinizdeki fotoğrafları HDR fotoğrafına dönüştürmek için uygun yazılıma ihtiyacınız olacak. Ücretsiz bir yazılım olan "Qtpfsgui" ile en zorlu işlemlerin bile üstesinden gelebilirsiniz.

Pahalı HDR programlarına alternatif olan ücretsiz ve açık kaynak kodlu program "Qtpfsgui" sadece tek hareketle fotoğraflarınızı HDR fotoğrafına dönüştürüyor. Programı indirip yükledikten sonra çalıştırdığınızda, *New Hdr...* kısmını tıklayın.

PROGRAM SAYESİNDE

Üç adımda HDR fotoğraflar

Load Images... butonuna tıklayın ve kullanmak istediğiniz fotoğrafların bulunduğu yeri belirtin. Önemli bir nokta: Bütün resimlerinin aynı ayarlarla çekilmiş olması gerekiyor çünkü Qtpfsgui bunu otomatik gerçekleştiremiyor. Ge-

rekli durumda GIMP ya da benzeri bir resim düzenleme yazılımı kullanabilirsiniz. Sonuç olarak resimlerinizi HDR'a dönüştürebilmeniz için altı ayrı profil seçiminize sunuluyor. Deneme-yanılma yapmayı sevenler için manuel bir mod da var.

HDR FARKI

Resme dinamizm katıyor

Bilgisayar ekranları ve yazıcılar, HDR resminin kontrast değerlerini doğru bir biçimde gösteremiyor. Bu yüzden "Tone-Mapping" tekniğiyle bu değerleri, kontrastın bu tarz cihazlarda doğru görüntülenebileceği şekilde azaltmak gerekiyor.

Qtpfsgui ile bunu yapmak gayet basit. Oluşturduğunuz HDR resmi kaydettikten sonra, *Tonemap the HDR* butonuna tıklayın. HDR fotoğrafı LDR, yani bildiğimiz JPG türünde fotoğrafa dönüştürmek için yedi farklı algoritma kullanabiliyor.

Her algoritmanın parametrelerini kendiniz ayarlayabilirsiniz. Ufak boyutlu resimlerle birkaç deneme yapın. Böyle başlamak, size zaman da kazandırır. Sonucu gösteren önizlemedeki resim istediğiniz gibiyse, parametreleri uygulayın ve bu resmi kaydedin. Görsel açıdan en iyi resimleri elde etmek için, resim işleme yazılımıyla ince ayar yapabilirsiniz. ■

Mete Pınar, mete@chip.com.tr

Bilgisayarım artık web'de

Çevrimiçi uygulamalardan sanal işletim sistemlerine varana kadar her şeyin bulunduğu web, "taşınabilirlik" sözcüğüne yeni anlamlar katıyor.

Bu yazıda

Ofisinizi yanınızda taşıyın

Online mesajlaşma ve yedekleme

İnternetteki işletim sisteminiz

Kendinizi işyerinize ayağınızdan prangayla bağlı gibi mi hissediyorsunuz? Emin olun, yalnız değilsiniz. İş tanımları değiştikçe dünyanın dört bir yanından milyonlarca çalışan ailelerine, dostlarına ve her şeyden önce, kendilerine daha fazla vakit ayırmalarını sağlayan basit çalışma tarzlarına yöneliyor. Daha fazla kullanıcının kendini bu akıma kaptırması bir an me-

selesi. Birçok firma kullanıcıların ilgisini çekmek için amansız bir rekabete girdiler bile. Cazip ofis uygulamaları, artan depolama kapasiteleri ve seçkin çevrimiçi işletim sistemleri yüzünden, bilgisayarlarımız neredeyse web'e taşındı sayılır. Özellikle hayatı yollarda geçen kullanıcılar bu durumu takdir edecektir. Peki, çevrimiçi uygulamalara geçtiğinizde değişiyor mu? Sonuçta, insanın aklında güvenlikle ilgili soru işaretleri oluşuyor. Acaba bu uygulamalar verdikleri sözleri tutuyor mu?

Ofis paketleri

İyi ofis paketleri pahalı olacak diye bir

kural yok. İnternette çevrimiçi ofis paketlerine ücretsiz erişebilirsiniz: Google Docs & Spreadsheets'ten (docs.google.com) tutun da ThinkFree'ye (www.thinkfree.com), AJAX13'ten (us.ajax13.com/en) ZOHÖ'ya (www.zoho.com) kadar birçok seçeneğiniz var. Dahası, bu paketler Microsoft'unkine bir hayli benzer kullanıcı dostu özelliklerle donatılmış.

Bu paketler özelliklerle dolup taşsa da kullanımları zor değil zira arabirimleri benzer tutulmuş. Eğer herhangi bir ofis paketinin menü yapısına aşınaysanız bir diğerini öğrenmeniz uzun sürmeyecek. Sadece hangi paketi kullan-

çağınıza karar vermelisiniz. Sonra yapılacak iş, paketin beraberinde gelen uygulamalardan faydalanmak için ücretsiz bir hesap açmak. Çekirdek uygulamaların yanı sıra, bu paketler bir dizi kullanışlı araçla geliyor. Örneğin Zoho'ya, kullanıcıların yazılımlarını çevrimiçi oluşturmasına, yönetmesine ve işbirliği içinde çalışmalarına olanak tanıyan Zoho Projects dahil edilmiş. Program belgeleri ve hesap tablolarının ister çevrimiçi ister çevrimdışı düzenlenmesine izin veren bir Microsoft eklentiyle çalışıyor. Çevrimiçi ofis paketlerinin en güzel yanı, dünyanın farklı yörelerinden birden çok kullanıcının, internete bağlı oldukları sürece belgeleri paylaşabilmesine izin vermesi. Google Docs & Spreadsheets bu özelliğe sahip paketlerden biri.

Anında mesajlaşma

Eskiden anında mesajlaşma yazılımlarının iki büyük sınırlaması vardı. Birincisi, istemciyi bir bilgisayara kurmaya mecburdunuz. Bu yüzden, bir kafeye gidecek olsanız, uygun anında mesajlaşma yazılımlarını kullandıklarından emin olmanız gerekiyordu (Yahoo!, MSN, ICQ vb.). Diğer kısıtlama ise, yazıştığınız arkadaşlarınızın sizinle aynı anında mesajlaşma hizmetini kullanması zorunluluğuydu. Eğer Yahoo! kullanıyorsanız ve arkadaşlarınız MSN'deyse, sohbet etmeniz mümkün değildi.

Neyse ki bu iki engelin de üstesinden gelindi. Yahoo!ve MSN anında mesajlaşma istemcileri artık birbirleriyle ko-

ZOHO Ofis paketi, kelime işlemci, hesap tablosu yazılımı ve sunu aracı barındırıyor.

nuşabiliyor. Ama Meebo.com gibi tarayıcıdan çalışan anında mesajlaşma programlarıyla daha fazlası da elinizde. Meebo.com herhangi bir anında mesajlaşma istemcisiyle haberleşebiliyor ve PC'nize yazılım kurma zorunluluğu da ortadan kalkıyor.

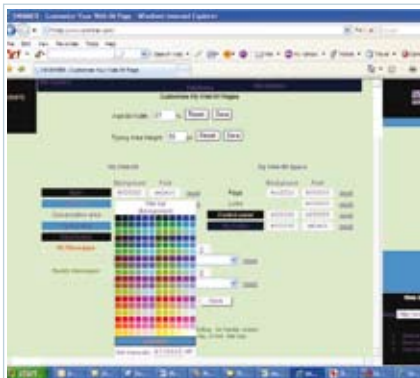
Böylece dünyanın neresinde, ne zaman olursa olsun dostlarınızla bağlantıyı kaybetmiyorsunuz. Anında mesajlaşma hizmetlerinin en güzel yanı, bilgisayarınıza bir istemci yüklü olduğu zaman yapabileceğiniz her şeyi yapmanıza olanak tanınması. Size düşen tek şey anında mesajlaşma hizmetinin web sitesine gidip istediğiniz haberleşme protokolü için oturum açmak. Hesap yaratmak için bir kullanıcı adı ve parola da seçebilirsiniz. Böylece sohbet tercihlerini seçip kaydetme imkânınız olacak ve her seferinde zahmetli seçme işini sıfırdan yapmanız gerekmeyecek.

Meebo.com kullanıcılarının ayarlarını kaydetmeleri ve istediklerinde yeniden erişmeleri için bir Meebo hesabı yaratmalarına izin veriyor (www.meebo.com.) Meebo'ya girilen parolalar 1.024 bitlik RSA anahtarlarıyla şifreleniyor. Web'den çalışan anında mesajlaşma yazılımları özellikle işyerinde bilgisayarlara yazılım kurulmasına izin vermediğinde ya da bilişim departmanları bu tarz programları engellediğinde işe yarıyor. Aynı zamanda birden çok program kurmanızı gerektirmediğinden sabit diskinizde yer tasarrufu da sağlıyor. Diğer hepsi bir arada anında mesajlaşma servisleriyse şöyle: KoolIM (<http://www.koolim.com>), Snimmer (<http://www.snimmer.com>) ve Centova Online (<http://www.centova.net>).

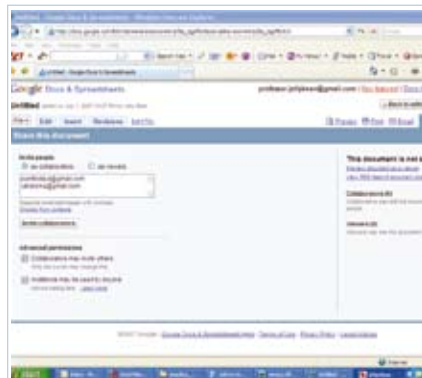
Veri yedekleme

Kullanıcılar yedekleme amaçları için sadece harici aygıtlara bel bağlamanın risklerini kavradıkça, çevrimiçi depolama sitelerinin sayısı da artıyor. Bu sitelerin kullanımı da o kadar kolay ki kullanıcıların tercihlerinin bu yöne kaymasını doğal karşılamak gerekiyor.

Tipik bir çevrimiçi depolama sitesi şöyle işliyor: Kullanıcı öncelikle ücretsiz bir hesap için kayıt oluyor. Sonra tüm verilerin uzaktaki bir konuma güvenli yedeklenmesini sağlayan programı indirip kurabileceği bir sayfaya yönlendiriliyor. IBackup gibi ücretli hizmetler genellikle 15 günlük bir bedava deneme süresinin ardından depolama alanı satın alma ya da kazanma imkânı sunuyor. IBackup Professional, iletim sırasında uyguladığı 128 bitlik SSL şifrelemesinin haricinde, depolama için de 256 bit AES şifrelemesinden faydalıyor. Kullanıcı farklı yöntemlerle depolama alanı kazanabiliyor. Xdrive'da ise (<http://www.xdrive.com>) ekstra megabyte'lar kazanmak için bültenlere üye olmanız, reklam postalarını kabul etmeniz ve başka insanları üye yapmanız gerekiyor. Mozy'de de başlangıçta verilen 2 GB haricinde, bu siteye üye yaptığınız her 4 kişi için 1 GB alan kazanıyorsunuz (www.mozy.com). Bir hesap açıp programı kurduk-

SNIMMER Kullanıcıların anında mesajlaşma sayfalarını özelleştirmelerine izin veriyor.

GOOGLE DOCS Diğer katılımcılar da dosyaları gerçek zamanlı olarak kullanabiliyor.

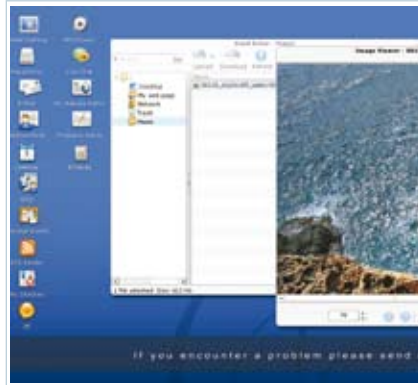
tan sonra dosyaları yeni çevrimiçi deponuza bir web formu üzerinden yollayabilirsiniz.

Siteler karşıdaki siteye yüklendikten sonra klasörlerde saklanabilir. Bazı klasörler parola erişimi olan herkesin paylaşımına açık olabileceği gibi, bazıları “özel” olarak belirlenebilir. Çevrimdışı depolama hizmetlerinin birçoğu her bir klasör için RSS beslemesine ve özel, ortak, grup, herkese açık vb. klasörlere sahip olmanıza izin veriyor.

İşletim sistemi

Yüksek hızlı geniş bant bağlantılarının dünya çapında artışının ve bilgisayarların en ileri teknolojiyle üretilmesinin sonucunda, kullanıcıların ve işyerlerinin mevcudiyetlerini tümüyle çevrimiçi ortama taşıması an meselesi. Bu fikir kulağa güzel geliyor, tamam, ama web’deki işletim sistemleri ne kadar gelişkin ve tam olarak nasıl çalışıyor?

Bu web işletim sistemleri bir web tarayıcı içinden bir dizi uygulamaya izin veren sanal platformlar yaratıyor. Web sayfasında yaratılan masaüstü ortamı, kullanıcının daha sonra tekrar ziyaret edebilmesi için saklanıyor. Web tabanlı işletim sistemleri çekirdek ofis uygulamalarıyla, yararlı araçlarla ve PC’nizden dosya - klasör taşımasına izin veren programlarla donatılmış oluyor. Karşıya yüklediğiniz belgeleri dünyanın herhangi bir yerinde indirebilir, yazılımı okuyacak uygulamanın kurulu olduğu

DESKTOP TWO Sıkça kullanılan tüm uygulamalar ve araçlar bu sistemde mevcut.

herhangi bir bilgisayardan çalıştırabilirsiniz.

Eğer doğrudan çevrimiçi işletim sistemine geçmek istemiyorsanız YouOS gibi bazı hizmetler yanında küçük bir tarayıcıyla geliyor ve kullanıcıların işletim sistemini daha iyi kavraması için denemesine imkân tanıyor. Desktoptwo WebOS ise (www.desktoptwo.com) bir sürü özellikle donatılmış: Arama, saat, sistem bilgisi, MP3 çalar, RSS okuyucu, OpenOffice, HTML düzenleyici, not defteri ve daha birkaç şey.

Eğer web’de bir masaüstüne sahip olma düşüncesi sizi cezp ediyorsa o zaman EyeOS tam sizin için biçilmiş kaftan. EyeOS kolay gezilebilen, kullanıcı dostu bir arabirime sahip. EyeOS konusunda ayrıntılı bilgi almak için bu yazıda EyeOS atölyesine bakabilirsiniz.

Bariş Emre ALKIM, balkim@chip.com.tr

Yola çıkmadan önce

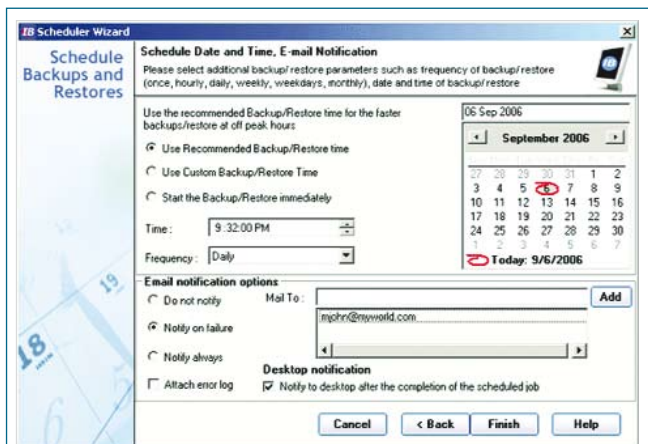
Verilerinizi çevrimiçi kontrol edin:

Web tabanlı servislerin kıymetini, yanınızda bir dizüstü bilgisayar olmadan bilgiye erişme ihtiyacı hissettiğinizde görüyorsunuz. Ama dünyanın diğer ucuna gidip de bilgileri yanınıza almadığınızı fark etmek hiç de güzel olmazdı. Bu yüzden, öncelikle çevrimiçi depolama sitesine yüklediğiniz bütün verilerin erişilebilir olup olmadığını kontrol edin. Bu sizi sadece can sıkıcı durumlardan kurtarmakla kalmayacak, çalışmalarınızın asıl halini kaydetmeyi düşünmüyorsanız veri kaybının da önüne geçecektir.

Nelere dikkat etmeli? Veri yedekleme için web tabanlı bir hizmet arıyorsanız, günlük ve haftalık yedekleme yapabilen bir uygulama seçin. Yönetici haklarına sahip olmayan kullanıcıların da yedekleme yapmasına izin vermesi bir artı olacaktır. Böylece verilerinizi içiniz rahat bir şekilde yedekleyebileceksiniz. Tam yedeklemenin dışında, IBackup’ın sunduğu gibi artımlı yedekleme seçenekleri de bulunmalı. Böylece, verilerin tümü değil, son yedeklemeden bu yana eklenen ya da değiştirilenler kopyalanıyor. Farka dayalı yedeklemede ise tek bir ana kopya yapılıyor ve değiştirilen ya da eklenen veriler kopyalanıyor. Seçilen programın arka planında, sisteminizi ya da çalışmanızı kesintiye uğratmadan çalıştığından emin olmalısınız. Yoksa her yedeklemeden önce programları otomatikman ya da elle kapatmanız gerekebilir. Son olarak da herhangi bir çevrimiçi hizmete üye olmadan evvel sözleşmeleri ve mahremiyetle ilgili maddeleri okuyun. Bu, veri güvenliği konusunda programın ne kadar güvenilir olduğunu anlamanıza yardımcı edecektir.

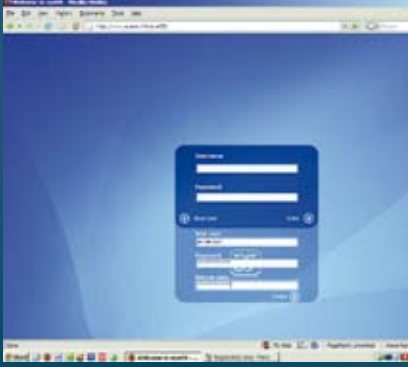
MOZY Kullanıcılarına iki adet bilgisayarda kullanılabilecek 2 GB ücretsiz yedekleme alanı sunuyor.

IBACKUP Kullanıcıların kendi belirttikleri zaman ve sıklıkta yedekleme yapmak için ayarlanabiliyor.

Mini atölye: EyeOS'a kısa bir bakış

EyeOS tümüyle ücretsiz, tarayıcıdan çalışan, kullanıcıların dosyalarını çevrimiçi olarak sanal bir masaüstünde yönetmelerine imkân tanıyan açık kaynak kodlu bir web işletim sistemi. Tıpkı Windows'un görev yöneticisi gibi çalışan bir "Process Manager"la donatılmış olan işletim sistemi, kullanıcıların mevcut widget'lerden yola çıkarak kendi uygulamalarını, yani eyeApplication'larını yazmalarını sağlıyor. EyeOS sadece göze güzel görünmekle kalmayan, beraberinde kullanışlı ofis uygulamaları, not defteri, hatta bir de başlangıç menüsü bulunan bir çevrimiçi işletim sistemi. Başlamak için <http://eyeos.org> adresini ziyaret edebilirsiniz.

1 KAYIT EyeOS'a kaydolup erişmek en fazla birkaç saniyenizi alıyor. Tek gereken adınızı ve parolanızı girmeniz.

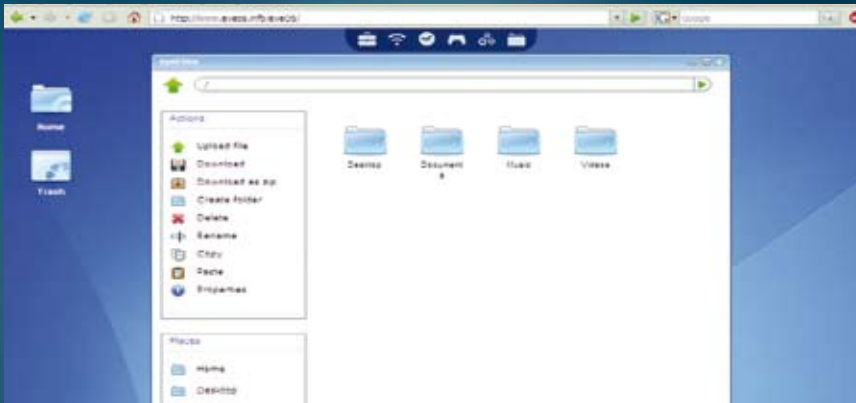
2 MENÜ ÇUBUĞU Masaüstünün üstündeki menü çubuğu en sık kullanılan uygulamaları ve klasör kısayollarına düzenli bir şekilde erişim sağlıyor.

3 EYEOS DÜĞMESİ EyeOS düğmesi Windows'un Başlat menüsüne benzer bir menü açıyor. Buradan, parola ya da duvar kâğıdı değiştirebileceğiniz sistem tercihlerine ulaşabiliyorsunuz.

4 UYGULAMA EyeOS menüsünde uygulamalara tıklamak eyeDocs, eyeCalc ve hatta Prince of Persia oyunu gibi yazılımlara erişmenizi sağlıyor.

5 HOME Windows'la çalışan bir PC'deki Bilgisayarım'ın karşılığı, EyeOS'ta "home" adını taşıyor. Burada Documents, Music, Videos vb. klasörler mevcut.

Birazdan kopacak fırtınanın habercisi gibi gökyüzünü sarmış bulutların arkasına gizlenmiş güneşin son ışıkları Rockefeller merkezinin devasa boyutlarındaki camlarından içeri süzülüp hala ortalığı aydınlatmaya devam ediyordu. Empire State binasının hemen kuzeyinde kalan bu yapı aşağıda Manhattan, ufukta ise New York limanı ve özgürlük heykelini barındıran biraz kasvetli ama muhteşem bir manzaraya sahipti. Ama onun için bunların hiçbirisi önem taşımıyordu. Bekleme salonundaki krem renkli deri pufardan birini cam kenarına çekmiş, kimbilir ne kadar zamandır başı önünde derin düşüncelere dalmıştı. Fotoğrafının çekildiğini bile umursamamıştı...

"Bir resim bin kelimeye bedeldir. Saniyede 25 tanesi ise size neler anlatabilir, varın siz tahmin edin..."

video galeri

- ✓ Video donanım incelemeleri
- ✓ Adım adım video dersler
- ✓ CHIP'e özel röportajlar
- ✓ Kaçırdığınız fuarlardan görüntüler

resim galeri

- ✓ En yeni donanımların ilk görüntüleri
- ✓ 4:3 ve 16:9 en güzel masaüstü resimleri
- ✓ Tüm dünyadan çarpıcı fuar görüntüleri

Tümü Türkiye'nin en iyi teknoloji sitesinde

www.chip.com.tr

Vista'yı CD'den kurun

Bilgisayarınıza Vista işletim sistemini kurmak için DVD sürücülerine mahkum değilsiniz. Elinizdeki Vista DVD'sini, CD'ye dönüştürebilirsiniz.

Bu yazıda

Hazır araçlar

Adım adım CD oluşturma

Püf noktaları

DVD sürücüsü olmayan birçok kullanıcı için Vista'nın yasak meyveden hiçbir farkı yok. Sadece MSDN üyesi olan sınırlı sayıdaki bazı kullanıcılar Microsoft'un yeni işletim sistemini CD olarak edinebildi. CHIP olarak sizin de bu şansa nasıl kavuşacağınızı açıklıyoruz. Ücretsiz araçlar sayesinde herkes, elindeki Vista DVD'sinden bir Vista CD'si oluşturabilir. Bu esnada

karşınıza iki seçenek çıkacak: İsterseniz DVD sürümünü birkaç CD'den yüklenilecek şekilde bölebilir, isterseniz de bir CD'ye sığabilecek bir Vista hazırlayabilirsiniz. Makalemizde her iki yolu da inceledik. Eğer elinizde bir Vista lisansı varsa veya yeni bir lisans edinirseniz, her iki yöntem de yasal sayılıyor. Sisteminde DVD-ROM yerine CD-ROM bulunan bilgisayar sahipleri, artık rahat bir nefes alabilirler.

Artık Vista'yı eski bilgisayarlara da uyarlama vakti geldi. Bir yandan işletim sistemi birçok yeni özellik ile zenginleştirilmişken öte yandan DVD'den yükleme gözle görülür bir şekilde daha hızlı

işliyor. Fakat sabit diski küçük olan ve DVD sürücüsü olmayan dizüstü bilgisayarınız üçüncü yaşına girmişse bu durumda ne yapacaksınız? Normalde bu gibi sistemlere Vista yüklemek söz konusu dahi olamaz. (Yoksa olur mu?) Her zaman yeni donanımlar yeni yazılımlara hazır olmak zorunda değil, tersi de olabilir. Vista DVD'sine biçim vermek için kullandığımız yazılım vLite çok yetenekli bir araç. Program sadece Vista DVD'sinin içeriğini küçültmekle kalmıyor, yükleme DVD'sini birkaç CD'ye bölüp yazabiliyor. Tabii ki boyut küçültme, yamalama ve yazma işlemlerinin hepsini bir arada yapmak mümkün.

Yöntem 1: Vista DVD'sini CD'lere bölmek

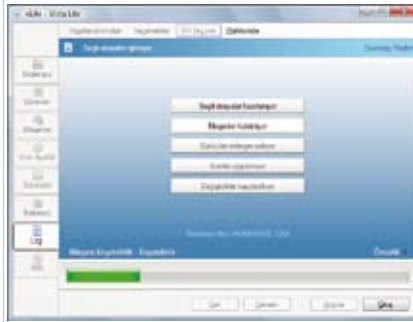
İlk olarak vLite'i bilgisayarınıza yüklemeniz gerekiyor. Yazılımı bu ayki CHIP DVD'sinde bulabilirsiniz. Eğer yazılımı Vista altında kuruyorsanız, yine DVD'deki Basic Kit bölümünden .Net Framework 2.0'ı kurmanız gerekiyor. Kurulum işlemlerini bitirdikten sonra Vista DVD'nizin içeriğindeki tüm dosyaları bilgisayarınızdaki bir klasöre kopyalayın. Daha sonra vLite'a klasörün bulunduğu konumu gösterin ve soldaki *Görevler* menüsüne girerek *Açılabilir ISO* seçeneğini işaretleyin. Bu seçeneği işaretledikten sonra, sol alttaki ISO sekmesi etkinleşecektir. Buradan da *Ayrı* butonuna tıklayın ve açılan pencereden CD boyutu olan 700 MB'ı seçtikten sonra *Başlangıç* düğmesine basın. Artık sonunda altı CD'nin oluşturulacağı Vista DVD'sinin bölme işlemi başlayacaktır.

İşlem bitiminde vLite size kaç tane ISO oluşturulduğuna dair bilgi verecektir. Oluşturulan altı ISO dosyasını ister vLite ile isterseniz de başka bir ISO yazma aracı ile CD'lere yazabilirsiniz.

ISO dosyalarını CD'ye yazdıktan sonra isterseniz doğrudan var olan sisteminize Vista'yı kurabilir, isterseniz de Virtual PC gibi sanal bir bilgisayar kullanılarak CD'lerin sorunsuz çalışıp çalışmadığını kontrol edebilirsiniz.

Yöntem 2: Orijinal DVD'yi kırıp ve tek CD'ye sığdırın

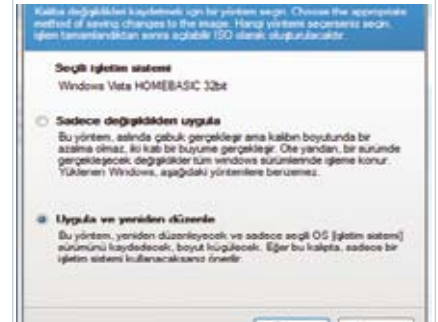
Kırma işlemi onay kutucuklarında yaptığınız seçimlerle gerçekleştirmek

VLITE İŞ BAŞINDA Yüklemeden çıkardığımız bileşenler kaldırılıyor.

mümkün. vLite ile temel yüklemeyen çıkarılacak bütün bileşenleri seçmek gerekiyor. Bu da demek oluyor ki, Microsoft'un Vista'ya yerleştirdiği ağırlıkları seçip kaldırmak gerekiyor. Merkezi bir tuş yardımı ile istediğiniz şekilde seçiminizi yapabilirsiniz. Fakat burada dikkat edilmesi gereken konu ise bir kez yanlış bileşenleri çıkartıp yükleme yaptıktan sonra, o bileşenleri yüklemeye tekrar ilave edememeniz. Bu durumda yeni bir yükleme CD'si hazırlamak zorunda kalabilirsiniz.

vLite ile Vista'nın bileşenlerini çıkartmak için yine DVD kaynağını seçin ve bu defa *Görevler* bölümünden *Kaldırılabilir Bileşeni* işaretleyin. Bu arada yazılımın Türkçe çevirisinin zayıf olduğu da gözümüze çarptı. İşaretlemeyi yaptıktan sonra *Bileşenler* bölümü etkinleşiyor ve buraya girdiğinizde karşınıza bir kutucuk çıkıyor. Bu kutucuğu *Vazgeç'e* tıklayarak kapattıktan sonra, Vista DVD'sinden çıkarabileceğiniz bileşenlerin ana listesini göreceksiniz. Ağ, Çoklu

YENİDEN YAPILANDIRMA Altta ki seçeneği seçerek Vista'yı yeniden oluşturuyoruz.

Ortam, Servisler ve Sürücüler ana bileşenlerin bazıları arasında yer alıyor. Bu bölümdeki her ana bileşenden belli bölümleri çıkaracağız.

Bileşenleri çıkartmada Vista'nın test sürümleri üzerinde yoğunlaştık ve vLite'ın tavsiyelerine kulak verdik. vLite'ın önerdiği kırmızı işaretli olan servisler ve programlar, onay kutuları açık olduğu zaman tekrar etkinleşiyor. vLite'da işaretli bıraktığınız onay kutuları bileşenin yükleme CD'sinden çıkarılmayacağı anlamına geliyor. Tablomuzda sorun çıkarmayacak bileşenlerin hangileri olduğunu ve bu doğrultuda hangilerini çıkarttığımızı görebilirsiniz. Yaptığımız kırpmalardan sonra test ettiğimiz yüklemeler hatasız ve uyarısız bir şekilde başarıya ulaştı.

Tabloya uygun şekilde işaretlemeyi yaptıktan sonra *Uygula* butonuna tıklayın ve karşınıza çıkan kutucuktan *Uygula* ve *Yeniden Düzenle* seçin. Sonra *Tamam*'a tıklayıp işlemi başlatın. İşlem bittikten sonra vLite'ın sol alt kısmında *Tamamlandı* ibaresi beliriyo. Bu aşamada *Devam*'a tıklayıp bir sonraki pencereden *ISO Oluştur seçeneği* ile ISO dosyasını oluşturun. İşlemler tamamlandığında ISO dosyanızın boyutu 690 MB civarında yer kaplıyor.

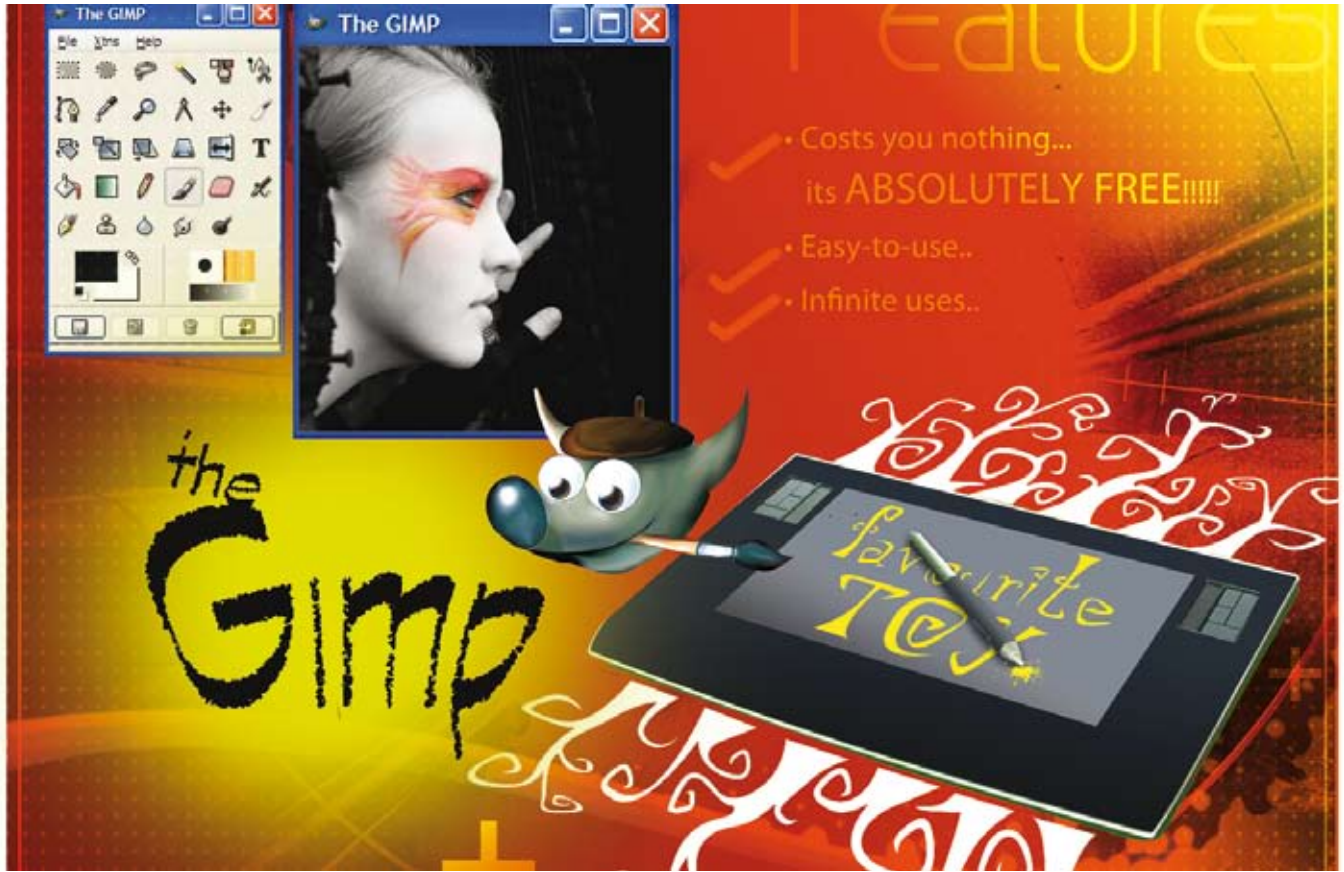
ISO dosyanız oluşturulduktan sonra bu dosyayı vLite veya Nero gibi başka bir CD yazma yazılımı ile kalıp olarak CD'ye yazabilir ve 700 MB'lık CD'nizden Vista kurulumunun keyfine varabilirsiniz. ■

VISTA BİLEŞENLERİ	
Bileşenler	DVD'den çıkartılacak
Ağ	Hiçbiri
Çoklu ortam	Tamamı
Donanım desteği	Tamamı
Diller	Tamamı
Erişilebilirlik	Tamamı
Oyunlar	Tamamı
Servisler	Hiçbiri
Sistem	Doğal Diller Tablet PC Yardım
Sürücüler	Tamamı

AYIR Bu buton ile DVD'yi 6 parçaya bölüyoruz.

Recep Baltas,
recepaltas@chiponline.chip.com.tr

Ücretsiz grafik aracı

Bedava resim düzenleme araçlarıyla dijital görseller bir devrimin eşğinde. Bu yazılımların en etkileyicisi olan GIMP'i mercek altına alıyoruz.

Bu yazıda

Ücretsiz düzenlemenin avantajları

GIMP'le yapabileceğiniz

Filtreler

Dijital manüplasyon

Bir resim bin sözcüğe bedeldir derler, doğrudur. Ama ya bilgisayarınızdaki fotoğraf ve resimler? Acaba iletmek istediğiniz sayısız sözcüğü gerçekten karşı tarafa aktarabiliyorlar mı? Hiç canınızı sıkmayın, GIMP ya da GNU gibi ücretsiz görüntü işleme yazılımları imdadınıza yetişiyor. GIMP profesyonel düzeyde bir foto rötuş programından aşağı kalmıyor. Ama sadece bu değil, aynı zamanda çevrimiçi

yığın işleme sistemi, basit bir boyama programı, görüntü biçimi dönüştürücü, toplu görüntü render yazılımı. Ücretsiz ve açık kaynak kodlu olduğu için hemen her konuda eklentilerle geliştirilebilir, eksiklikleri giderilebilir. En basitinden en zoruna tüm görüntü manipülasyon işlemlerini kolayca yapabilirsiniz; üstelik yatırım bedeli ödmeden. Bir başka deyişle, mucizelerin sonu gelmiyor.

Kullanmaya değer mi?

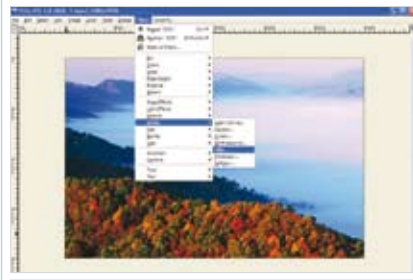
Günümüzün rekabetçi ve sürekli değişen dünyasında tek bir görüntünün bile muazzam gücü var. Söz gelimi, bir sembol ya da logo, temsilcisi olduğu şey adına konuşur ve markanın kaderini tayin eder. Son on yılda bilgisayarlar daha ön-

ce elle yapılan işlerin birçoğunu üstlendi ve görüntü işleme de bundan nasibini aldı. Görüntülerin yaratılmasından düzenlenmesine her şey bilgisayarda yapılabildiğinden, geleneksel fırça ve tuval önemini yavaş yavaş yitiriyor.

Günümüzde piyasada Adobe Photoshop, CorelDraw ve ACDSee gibi sayısız görüntü işleme yazılımları bulunuyor fakat birçoğu bütçenizde devasa delikler açabilir. Dahası, her yanından yepyeni özellikler fışkıran ve çok karmaşık olan bu uygulamalar amatörler ve ev kullanıcılarına göre değil. Belki bir Picasso ya da Van Gogh olmayabilirsiniz ama bir bilgisayar ve doğru resim işleme yazılımıyla siz de şaheserler yaratabilirsiniz, üstelik cebinizden tek kuruş

EĞLENCE Apply Lens özelliği resimlerinizi eğip bükerek daha eğlenceli hale getiriyor.

FİLTRELER Fotoğrafınızı yağlıboya tabloya dönüştürmek için Oilify komutunu kullanın.

çıkmadan! Siz de gecikmeden GIMP'i kurun ve sonsuz uygulama sahalalarıyla tanışın.

Neden GIMP?

Dijital fotoğrafçılıkla uğraşanların sayısı arttıkça, görüntü işleme yazılımlarını anlamak ve onları kullanmak da bir zorunluluğa dönüşüyor. Fotoğraflarınızı daha albenili bir hale getirmek için üzerlerinde küçük oynamalar yapmanız gerektiğini hatta bazen fotoğraflarda dişlerinizi parlatmanın bile gerekebileceğini görmüşsünüzdür. Bununla birlikte, eğer profesyonel fotoğrafçı değilseniz, bir görüntü düzenleme yazılımına ayıracak paranız olmayabilir. Bu yüzden, GIMP'i <http://www.gimp.org> adresinden ücretsiz olarak indirebilirsiniz.

Şimdi bu ücretsiz yazılımın harika düzenleme özelliklerini şöyle bir inceleyelim. Her şeyden önce, yazılımın arabirimi sade ve uygulama seçeneklerine kolaylıkla erişilebiliyor. GIMP Tool Box

adını taşıyan ana pencerede Rectangle, Ellipse, Gradient, Bucket Fill, Brush, Pencil gibi araçlar yer alıyor. Her aracın bir de kısayol tuşu var. Bir araca çift tıkladığınızda yapılandırma için ek seçenekler açılıyor. Örneğin, Gradient aracına çift tıkladığınızda renk, mod ve biçim seçenekleri ortaya çıkıyor. Eğer yeni bir dosya açarsanız Gradient aracını bağlam menüsünden etkinleştirebilirsiniz.

Üç ana menü seçeneği var: *File*, *Xtns* ve *Help*. Erişebileceğiniz tüm görüntü araçları *File / Dialogs / Tool Options* kısmında bulunabilir. Tam ekran bir uygulamadan ya da ön plandaki bir pencereden ekran görüntüsü yakalamak için *File / Acquire / Screenshot / Grab* seçeneğini kullanabilirsiniz. Aynı zamanda *Paste as new* seçeneğiyle panodan görüntü alabilir ve daha fazlasını yapabilirsiniz. Aynı menüdeki *Open Recent* komutu en son düzenlediğiniz görüntüleri izlemenize ve bir geçmiş klasöründe toplamanıza izin veriyor. Bir dosya açtığınızda eğer *Dialogs*'a tıklarsanız *Layers* ya da *Palettes* gibi tüm menü seçeneklerinin arabirimde yer aldığını görebilirsiniz. *Xtns* menüsünde ise işlemler ve eklentiler arasında dolaşabilirsiniz.

Güzel şeyler küçük gelir!

GIMP'in boyutuna bakıp da aldanmayın. Yeniden boyutlandırma, görüntüleri döndürme, yaklaşıma - uzaklaşma, tersine çevirme gibi temel özellikler mevcut. Ama bedava görüntü düzenleyiciler dünyasında GIMP'i lider yapan, her bir menü seçeneğinde listelenen sayısız özellik. Sadece bu değil, istediğiniz kadar da eklenti ekleyebilirsiniz. Tek

GIMP + Photoshop = GIMPshop

Ofisinizde Photoshop kullanıyorsanız ama evde kullanmak için pahalı geliyor. Yeni bir yazılım öğrenmeyi de göze alamıyorsanız, açık kaynaklı ücretsiz GIMP için hazırlanmış bir modifikasyon olan GIMPshop derdinize deva olacak. GIMPshop sadece Photoshop özelliklerini sunmakla kalmıyor, Adobe'un yazılımının kullanım hissini de sağlıyor.

GIMPshop GIMP'in özelliklerini, kişiselleştirilebilirliğini ve birden çok platformda kullanılabilmesini miras alırken, menü yapısını ve uygulamanın jargonunu Photoshop'unkine benzeyecek şekilde değiştiriyor.

Değişiklikler hem Photoshop hem de GIMP kullanıcıları için kolayca uyumlandırılabilir olduğundan, GIMPshop herkese hitap eden bir araç.

tıklamayla resimleriniz aklınızın alamayacağı bir hale gelebilir. Çok ilginç menü seçeneklerinden biri, *Alchemy*, *Alpha to Logo*, *Animators* ve *Décor* gibi alt seçenekleri bulunan, görüntülerinize gerçekten farklı bir hava katan *Script-fu*. *Alpha to Logo* menüsündeki *Frosty* komutu, resimlerinize mistik ve ışıltılı bir görüntü kazandırıyor. Diğer ilgi çekici özellikler ise görüntüyü bulandırmak, kenarlarını vurgulamak, pikselleştirmek, renkleri değiştirmek ve kontrol etmek, görüntüleri gidermek için kullanabileceğiniz *Filters* menüsü.

Bir fotoğrafın bir kısmına mikroskobik bir etki uygulayarak eğlenceli resimler de oluşturabilirsiniz. Tek yapmanız gereken *Filters / Glass Effects / Apply Lens* seçeneğine gidip balıkgözü etkisiyle fotoğrafın eğlence katsayısını artırmak! →

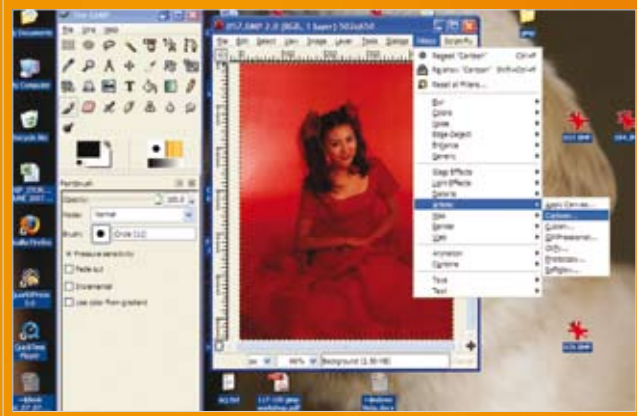
METİN EKLEME "Text" aracıyla resimlerinin üzerine güzel yazılar yazabilirsiniz.

Taşınabilir GIMP

Eğer bir sunumunuz varsa ve sürekli yolculuk yapıyorsanız, resim düzenlemeye ihtiyaç duyabilirsiniz. Hiç merak etmeyin, GIMP'in kolayca taşınabilen ve geride hiçbir kişisel veri bırakmayan bir GIMP Portable sürümü de var. Artık bilgisayarınıza bağlı kalmak zorunda değilsiniz. Resimlerinizi yanınıza alıp, düzenleme işini yolda da yapabilirsiniz. Üstelik bu da bedava ve GIMP'in ya da diğer görüntü düzenleme yazılımlarının yaptığı her şeyi yapıyor. Size tek düşen indirmek çalıştırmak!

TUVAL GİBİ Herhangi bir fotoğrafı GIMP'le açıp **Filters / Artistic** komutunu verin. Açılır menüden **Cartoon'a** tıklayın.

SINIRLARI ZORLAYIN Çizgiroman ve karikatür hazırlamak GIMP'le kolaylaşıyor ve size becerilerinizi keşfetmek için sınırsız fırsatlar sunuyor.

Fotoğraflarınızda sanatsal bir görünüm elde etmek istiyorsanız **Filters / Artistic** komutuyla herhangi bir etki seçebilirsiniz. Bu, resmin bir tablo gibi görünmesini sağlayacak. *Oilify* ya da *Cubism* gibi etkilerle de resme istediğiniz dokuyu uygulayabilirsiniz. Böylece resminiz tuval üzerinde elle boyanmış gibi duracak.

Özellikle salonunuzun duvarlarına asacağınız resimlere zengin ve klasik bir görünüm kazandırmak istiyorsanız bu tam sizin için biçilmiş kaftan. Eğer bir resmin üzerine özlü bir söz yazmak istiyorsanız bu da GIMP'in yapabilecekleri arasında. Sadece **Text** aracını seçip görüntünün üzerinde yazının duracağı yeri seçin. İçi boş bir pencere belirecek ve buraya metni yazabileceksiniz. Seçebileceğiniz çok sayıda yazıtipi ve boyutu var. Eğer yazının baskı biçiminde olmasını istemiyorsanız fırça aracını seçip kendiniz de serbest olarak yazabilirsiniz.

Bir resme yeni bir arka plan ekleme, geometrik şekiller yaratma, gölge uygulama ve küçük değişiklikler yapma konusunda sınır yok. Şimdi GIMP'le birkaç fotoğraf üzerinde oynayıp programın çalışma mantığını göstereyim.

Karikatürist olabilirsiniz

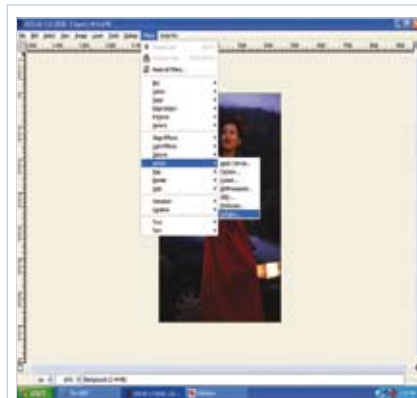
Çizgi filmler ve karikatürler çok eğlencelidir ama çizmek özel bir beceri gerektirir. Eğer öğrenme zahmetinden uzak

durmak ya da bu işi bir profesyonele yaptırtmanın bedelinden kaçınmak istiyorsanız, GIMP'le gelen basit bir özelliği deneyebilirsiniz. Bunun için yapmanız gerekenler:

- 1 Herhangi bir fotoğrafı GIMP'le açın.
- 2 **Filters / Artistic** kısmına gidin.
- 3 Açılır menüden **Cartoon** komutunu seçin.
- 4 Sıradaki iletişim kutusundan **Preview** seçeneğini işaretleyin.
- 5 Kaydırma çubuğunu kullanarak **Mask Radius** ve **Percent Black** ayarlarını fotoğrafınıza uygun şekilde değiştirin.
- 6 OK'e tıklayın.

Yumuşak bir ışıltı için

Donuk resimlerinize yumuşak bir ışıltı kazandırmak için:

YUMUSAK HATLAR Fotoğrafi yumuşatmak için **Filters / Artistic / Softglow** komutunu verin.

- 1 Herhangi bir fotoğrafı GIMP'le açın.
- 2 **Filters / Artistic** kısmına gidin.
- 3 Açılır menüden **Softglow** komutunu seçin.
- 4 Sıradaki iletişim kutusundan **Preview** seçeneğini işaretleyin.
- 5 Kaydırma çubuğunu kullanarak **Glow Radius**, **Brightness** ve **Sharpness** ayarlarını fotoğrafınıza uygun şekilde değiştirin.
- 6 OK'e tıklayın.

Uzun lafın kısıası, GIMP zengin özellikler barındıran, kullanımı kolay bir yazılım. Amatörlere olduğu kadar profesyonellere de hitap eden yazılımı derhal bu ayki DVD'mizden bilgisayarınıza kurup görüntü işleme dünyasına adınızı atın! ■

Barış Emre ALKİM, balkim@chip.com.tr

SONUÇ Fotoğrafa eklenen yumuşak bir ışıltı, resmin tüm donukluğunu alıp götürüyor.

VISTA'DAN DAHA İYİ
PC kullanım alışkanlıklarınızı
yeni bir boyuta taşıyın.

Linux de Luxe: En az Vista kadar iyi ve şık

Tam güvenlik, tutumlu kaynak kullanımı ve gerçekten etkileyici olan üç boyutlu arayüz. Hayallerinizdeki Vista'ya Kubuntu Linux ile hayat verin.

Bu yazıda

Kubuntu'yu risk almadan deneyin
Nefes kesici 3B efektleri kullanın
Sürüklenebilir, saydam gadget'lar
10.000'den fazla ücretsiz araçla birlikte

Microsoft yeni işletim sisteminin tanıtırken son derece iddialıydı. Vista, dünyanın en güvenli işletim sistemi olacak, daha önce görülmemiş güzellikte 3B grafikler sunan bir masaüstü içerecek ve bir daha çökme problemi yaşatmayacaktı. Sonuçta Flip 3D gibi efektler göze hoş gelse de pratik-

te pek bir değer taşımadığı görüldü. Çok eski XP virüsleri Vista altında da başa bela olmaya ve sistemin çökmesine yol açmaya devam etti.

Ortaya çıkan tablo bizde şu fikri uyandırdı: Neden Microsoft'un geliştirdiği işletim sistemiyle yetinelim ve verdiği tüm sözleri tutacak yeni bir Vista oluşturmayalım? Popüler Linux dağıtımlarından biri olan Kubuntu-Linux 7.04 Feisty Fawn'dan yola çıkarak, hayalini kurduğumuz Vista'yı yarattık. CHIP daha güçlü, daha güvenli ve daha çarpıcı bir işletim sistemine nasıl ulaşacağınızı açıklıyor.

ISO DOSYASININ DÖNÜŞTÜRÜLMESİ

Kubuntu'yu CD'ye yazmak

Kendi Vista'nızı oluşturmak için ISO dosyasını CHIP DVD'sinde bulabileceğiniz güncel Kubuntu Linux dağıtımını boş bir CD'ye kopyalamanız gerekiyor.

➔ İlk Adım: Kubuntu'yu kopyalayın

Deneme sürümüne CHIP DVD'sinden de ulaşabileceğiniz Nero'yla bu CD'yi yaratabilirsiniz. Bunun için *Başlat / Tüm Programlar / Nero 7 / Ses / Nero Burning ROM* komutu ile yazılımı çalıştırın. Sihirbazı sonlandırdıktan sonra menü çu-

TITREME EFEKTİ Pencereler elastik. Belki kullanışsız ama kesinlikle hoş.

ÖNİZLEME Simge durumundaki pencereler küçük resim olarak görüntüleniyor.

PARLAMA EFEKTİ İşaretçi üzerine geldiğinde düğmeler renk değiştiriyor.

BAŞLAT MENÜSÜ Binlerce ücretsiz araç arasından seçiminizi yapın.

Tümü CHIP DVD'de

- 1 **Kubuntu 7.04 Feisty Fawn**
KDE'li ve kolay kullanımlı Linux
- 2 **ImgBurn**
Linux ISO'sunu kopyalamak için kullanabileceğiniz araç
- 3 **Wubi**
Windows tabanlı Kubuntu Installer
- 4 **VirtualBox**
Kubuntu için sanal PC yaratmanızı sağlayacak araç
- 5 **Özel "Vista" klasörü**
Gerekli resim ve betikleri içeren özel CHIP klasörü

Sistem gereksinimleri:

Kubuntu'nun Vista'yı andıran arayüzle sorunsuz çalışması için gerekli donanımlar şunlar:

- ▶ 1,2 GHz ve üzeri hızda bir işlemci
- ▶ 3B hızlandırıcılı ekran kartı (nVidia GeForce3 ya da ATI Radeon 7500 üzeri)
- ▶ En az 256 MB RAM
- ▶ Tercihen 2 Mbit/sn hızında ADSL bağlantısı

Önce yedekleyin!

Boot yöneticisi ve disk bölümlendirme araçlarıyla çalışırken veri kayıplarıyla karşılaşma ihtimali her zaman gündemde. Bu nedenle atölye çalışmamızdaki işlemleri gerçekleştirmeden önce önemli dosyalarınızın tümünü yedeklemelisiniz.

bugundan *Kayıt Aygıtı / Kalıp yazdırı* seçin. Kubuntu'ya ait ISO dosyasının bulunduğu konumu seçtikten sonra CD yazma işlemini başlatın.

Nero yerine ImgBurn gibi ücretsiz alternatiflere de başvurabilirsiniz. CHIP DVD'sinde yer alan bu araçta *Source*'tan ISO dosyasının yer aldığı konumu seçtikten sonra sürücüye boş bir CD yerleştirip yazma işlemini başlatabilirsiniz. Bu işletim sistemini ve içerisindeki on binden fazla yazılımı denemenizi sağlayacak Kubuntu CD'si nihayet elinizde.

PARALEL / ÜÇLÜ AÇILIŞ

Kubuntu kurulumu

Şu ana dek gördüklerinizin yeterli olduğunu düşünüyorsanız ve Kubuntu'dan hoşlandıysanız artık kurulum aşamasına geçebilirsiniz. Bu Linux dağıtımını farklı bir sabit disk bölümüne kurabileceğiniz gibi, aynı işlem için sanal bir PC'yi de tercih edebilirsiniz.

→ Paralel kurulumdan yararlanmak

Kubuntu'dan maksimum verimi almak

istiyorsanız, işletim sistemini ayrı bir sabit disk bölümüne yüklemekten başka seçeneğiniz yok. Buradaki tek sorun, alışık olduğunuz Windows açılış yöneticisinin yerini onun Linux'taki karşılığı olan GRUB'ın alması.

Kubuntu için bir disk bölümü oluşturmadan önce sabit diskinizi mutlaka yedeklemelisiniz. Bu işlemi tamamladığınızda *Başlat / Denetim Masası / Yönetimsel araçlar / Bilgisayar yönetimi / Disk yönetimi* menülerinden Kubuntu'nun kurulacağı birincil disk bölümünü tanımlayın. Bölüme 10 GB ve üzeri bir kapasite tahsis edin ve dosya sistemi olarak FAT32'yi seçin. Bu, Linux kurulumu sırasında yarattığınız disk bölümünü seçmeyi de kolaylaştıracak. Şimdi bilgisayarınızı Kubuntu CD'si ile başlatın ve [F2] ile dil seçimi menüsünden Türkçe'yi işaretledikten sonra *Kubuntu'yu başlat*'a tıklayarak CD'nin yüklenmesini bekleyin. Açılışta *Install* maddesini seçerek kurulum ara yüzünü açın. Klavye düzeni seçiminizi belirttikten sonra *Disk alanı* penceresi ekrana gelecek. Sabit diskin nasıl bölünmesi gerektiği sorusuna

Elle yanıtını verin. Yeni yaratmış olduğunuz FAT32 dosya sistemli bölüme sağ tıklayıp *Edit Partition*'ı seçin. *New Partition Size* altında bölümün boyutunu 8 GB olarak belirleyin. *Use as* altından "ext3"ü işaretlemelisiniz. *Mount Point*'de ise yalnızca "/" işaretinin olması yeterli.

Geri kalan adımlar yeterince açık. Son adımda bilgisayarınız yeniden başlatılacaktır. Bu noktada sabit diskinizi BIOS üzerinden yeniden First Boot Device olarak değiştirmelisiniz. Aksi halde işletim sisteminin kendisi yerine yalnızca Live-CD yüklenecektir.

→ Windows-Bootmanager kullanımı

Bir sonraki iki adım Linux yükleyicisi olan GRUB yerine XP'nin açılış yöneticisini kullanmak istediğinizde gerekli olacaktır. Kubuntu altında *KDE-Menüsü / Sistem/ Console* ile bir komut satırı →

İlk temas: Kubuntu'yu riske girmeden deneyin

Kubuntu'yu denemek için iki farklı seçeneğe sahipsiniz. Her iki seçenekte de sabit diskteki verilere hiçbir şekilde dokunulmuyor.

Windows'tan başlatma: Kendi hazırladığınız Kubuntu CD'sini sürücüye yerleştirdikten sonra K-Meleon adlı tarayıcı ekrana gelecek ve Linux'la ilgili ilk izlenimlerinizi oluşturmaya başlayacak.

CD'den başlatma: BIOS'tan *First Boot Device* olarak CD sürücüyü seçin ve bilgisayarınızı CD'den açın. [F2] ile farklı bir dil seçebilirsiniz. Linux'tan sonuna kadar yararlanmak için *Kubuntu'yu başlat*'i tercih edin.

PRATİK Kubuntu CD'si Windows altında otomatik olarak başlıyor ve bu işletim sistemiyle ilgili fikir veriyor.

penceresi açın ve

```
sudo fdisk -l
```

komutunu verin. Parolanızı da girdiğinizde tüm bölümleri görebileceksiniz.

```
sudo dd if=/dev/sdaX of=linux.bin bs=512 count=1
```

satırını girin. Yukardaki X yerine Linux'un bulunduğu bölümün numarasını girmelisiniz, örneğin "sda2". Bu komut ile GRUB yükleyicisini linux.bin dosyasına kopyalamış ve "home" dizinine taşımış oluyorsunuz. Sürücüye bir diskette yerleştirdikten sonra sırayla aşağıdaki komutları çalıştırın:

```
sudo mount /dev/fd0 /media/floppy0
```

```
sudo cp /home/markus/linux.bin /media/floppy0
```

Linux'tan çıkıp Windows XP'yi çalıştırın. Disketteki linux.bin dosyasını C:\'e taşıyın. Bilgisayarım'a sağ tıklayarak *Özellikler*'i seçin. *Gelişmiş* sekmesinden *Başlangıç ve Kurtarma*'dan *Sistem Başlangıcı* alanından *Ayarlar* düğmesine tıklayın ve açılan penceredeki *Düzenle* ile boot.ini dosyasında değişiklik yapın. Dosyaya

```
c:\linux.bin="Kubuntu Linux"
```

satırını ekleyin. Artık açılış menüsünü

kullanarak her defasında XP ve Linux arasında seçim yapabileceksiniz.

→ Üç sistem bir arada

Sabit diskinde hem XP hem Vista kurulu olan tecrübeli kullanıcılar daha da ileri giderek "Triple Boot Hack" yapabilirler. Bir önceki bölümde bunun için ilk hazırlıkları yaptınız, şimdi sıra diğer işletim sistemlerinin Vista açılış yöneticisine eklenmesinde.

XP altından boot.ini dosyasını düzeltmek için gerekli olan pencereye az önceki yöntemle yeniden ulaşın. İşletim sistemlerini gösterme süresi seçeneğini önündeki onay işaretini kaldırarak devre dışı bırakın. Vista'yı açın ve

```
cmd
```

adını *Başlat* menüsündeki arama satırına girin. Bulunan cmd.exe dosyasına farelin sağ tuşuyla tıkladıktan sonra *Yönetici olarak çalıştır*'ı seçin.

```
bcdedit
```

komutu ile Vista'nın açılış yöneticisine ulaşın. Aşağıdaki komutları sırayla girin:

```
bcdedit -set {ntldr} DESCRIPTION "Windows XP"
```

```
bcdedit -set {current} DESCRIPTION "Windows Vista"
```

Son olarak

```
bcdedit /displayorder {current} {ntldr}
```

Komutunu çalıştırdıktan sonra üç işletim sistemini de Vista açılış yöneticisini kullanarak başlatabileceksiniz.

SÜRÜCÜ VE GÜNCELLEMELER

Kubuntu'nun yapılandırılması

Kubuntu'nun kurulumunu başarıyla tamamladıktan sonra her işletim sisteminin gerektirdiği birkaç yapılandırma adımı burada da karşınıza çıkacak.

→ Tüm yazılımların güncellenmesi

Kubuntu Linux ve bünyesindeki tüm yazılımları sürekli güncelleniyor. Kubuntu'da bu yazılımları güncellemek Windows'takinden çok daha kolay.

Yeni yama ve eklentiler hazır hale geldiğinden görev çubuğunda bir uyarı üçgeni göreceksiniz. Bu simgenin üzerine tıklayın ve parolanızı girin. "Adept" adlı araç devreye girecek ve tüm mevcut güncellemeleri indirerek kuracak.

→ Doğru dilin seçilmesi

Kurulumda kullanmak istediğiniz dili seçtiğiniz halde bazı bölümler İngilizce görünmeye devam edebiliyor. Bu durumu düzeltmek için birkaç ufak değişiklik yapmanız gerekecek.

K-Menü / Sistem Ayarları / Regional and Language altında *Türkçe* dışında bir ibare görünüyorsa *Add language* ile gerekli değişikliği yapabilirsiniz. *Klavye Düzeni* alanından da Türkçe klavyeyi işaretlemeniz mümkün.

→ Bağlantının test edilmesi

Standart ağ bağdaştırıcıları ve internet bağlantıları Kubuntu tarafından otomatik olarak tanınıyor. Bağlantınızın sorunsuz çalıştığından emin olmak için *KDE Menüsü / Internet* altından *Konqueror* adlı internet tarayıcısı çalıştırıp istediğiniz bir siteyi yüklemeyi deneyebilirsiniz.

Bağlantı konusunda sorun yaşıyorsanız *KDE Menüsü / Sistem Ayarları / Network Settings*'ten ayarlamak üzere *Yönetici Girişi*'ne tıklayın. Ağ erişimini →

nasıl yapılandırmanız gerektiğini bilmiyorsanız Windows'a dönerek internete bağlanın ve <https://help.ubuntu.com/community/InternetAndNetworking> adresinden Kubuntu'nun ağ yapılandırmasına dair genel ve özel bilgilere ulaşın. **İPUCU** Konqueror tarayıcısı hoşunuza gitmiyorsa Firefox'u yükleyebilirsiniz: *KDE Menü* / *Program ekle/kaldır* dan ulaşacağınız Adept Kurucusu penceresinden "Internet"e tıklayın ve Firefox'u seçin. "Değişiklikleri uygula" ile kurulumu tamamlayın.

→ Codec eksiklerinin giderilmesi

Kubuntu altında her tür müzik ve görüntü teorik oynatılabilir olsa da müzik ve film endüstrisinin baskısı nedeniyle yalnızca açık olan bazı standart codec'ler kurulu olarak geliyor. Bu durum diğerlerini ayrıca yüklemenizi zorunlu hale getiriyor.

Yukarıda anlatıldığı şekilde Adept Kurucusu'nu çalıştırın ve *Multimedia*'ya tıklayın. Dört *GStreamer-Plug-Ins*'ini seçin ve onları kurun. Artık MP3 ve DivX gibi popüler biçimlerden de yararlanabileceksiniz. Kopya korumalı DVD'ler için gerekli olan "libdvdcss2" gibi codec'ler yasal nedenlerden dolayı bu listeye dâhil değil. Kaffeine Player üzerinden bu codec'lere ulaşmanın ücretsiz yollarını öğrenebilirsiniz.

→ Donanım ve sürücülerin testi

Windows kurulumu sonrasında Aygıt Yöneticisi'nden donanım bileşenlerini

gözden geçirmek rutin halini alan bir işlem. Tüm aygıtların tanınıp hatasız şekilde yüklendiğinden emin olmak için bu adımı atlamamalısınız. Kubuntu altında ise aynı bilgiye ulaşmak için KDE Bilgi merkezi'nden yararlanabilirsiniz.

Söz konusu bilgi merkezine *KDE Menü* / *Sistem* altından ulaşabilirsiniz.

Donanım hatasız olarak yüklenmişse ona tıklayarak hakkındaki detaylı bilgilere ulaşabilirsiniz. Diğer durumda tıklama sonrasında bir hata mesajı ile karşılaşacaksınız. Uzman kullanıcılar DMA kanalları ve Interrupts(Windows'taki IRQ) hakkındaki bilgilere de ulaşabiliyor.

Sürücü yüklemek ne yazık ki çok kolay bir işlem değil. Windows'takinin aksine kurulumu yalnızca çeşitli düğmelere tıklayarak yapmak mümkün olmuyor. Bu nedenle de sorunlarla karşılaştığınızda internette ufak bir arama yapmanız gerekiyor. Kubuntu için üzerinde en çok konuşulan ve hakkında en fazla yardım istenen konulardan biri kablolu ağ bağlantıları. Bazı donanım üreticileri Linux sürücüsü yazmaktan kaçındıklarından açık kaynak kullanıcıları ara bir yol buldular: Windows sürücülerinin Linux altında kullanılması için gereken araca CHIP DVD'sinin yanı sıra <http://ndiswrapper.sourceforge.net/> adresinden bulabilirsiniz. (CHIP-Code WINLINUX)

3B MASAÜSTÜ

Vista masaüstünü klonlamak

Vista masaüstünü Kubuntu'ya taşıyarak Linux altında Windows keyfi sürmeniz mümkün. Bunun için gerekli olan resim ve betikleri CHIP DVD'deki "Vista" klasöründe bulabilirsiniz. (CHIP-Code VISTA). Sabit diskinize kopyalanan

DÜZENLİ Linux'ta da simgelerle kaplı bir masaüstü geride kalıyor.

klasörü Linux masaüstüne taşıdıktan sonra aşağıdaki ipuçlarından yararlanmaya başlayabilirsiniz. Vista klasörünün burada olması sizi her defasında dosyaların yer aldığı konumu girme zahmetinden kurtaracaktır.

→ Başlangıç ve açılışın uyarlanması

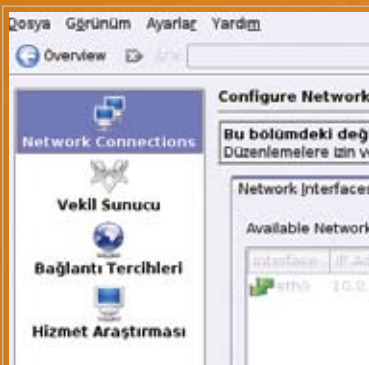
Vista tarzı bir oturum açma ekranı için "KDM Theme Manager" kullanmanız gerekiyor: *KDE Menü* / *Program ekle/kaldır*'a tıklayın ve *Settings*'ten *KDM Theme Manager*'ı seçin.

Oturum açma ekranının değiştirmek için, *KDE Menü* / *Komut çalıştır*'ı seçtikten sonra

```
kcontrol
```

Komutunu girin. Açılan pencerede *Sistem Yönetimi* altında *KDM Theme Manager*'ı seçin ve *Yönetici Kipi*'ne geçin. Parola girişinden sonra *Install New Theme* ile */home/<kullanıcı adınız>/desktop/vista* dizininden "Vista-like-43.tar.gz" dosyasını seçin. *Vistalike* temasını işaretledikten sonra *Tamam* ile seçiminizi onaylayın. Bir sonraki Kubuntu açılışında yeni açılış ekranı karşınızda olacaktır.

Vista açılış ekranını ise "Vista-Bootscreen.tar.gz" dosyasında bulabilirsiniz. *KDE Menü* / *Sistem Ayarları* / *Açılış Ekranı*'na tıklayın. *Ekle* ile yukarıda adı geçen dosyayı bulun. *Dene* ile yeni ekranı deneyebilirsiniz. Değişiklikleri onayladıktan sonra işlem tamam.

BAĞLANTI Kubuntu'nun standart ayarları ağ adresini otomatik olarak veriyor.

→ Arka plan ve başlangıç menüsü

Vista Aurora masaüstünü yüklemek oldukça kolay. Vista klasöründeki aurora.jpg'ye sağ tıklayın, *Eylemler / Set as background / Ortalanmış*'ı seçin. Kubuntu masaüstü Vista'dan alışık olduğunuz Aurora arka planıyla renklendi.

Vista görünümlü *Başlat* menüsü için Kbfx adlı aracı kullanabilirsiniz. Öncelikle Kdxf configurator'ı kurun. *KDE Menüsü / Ayarlar* altından bu aracı çalıştırın. İlk iki satıra resmin yer aldığı */Vista/Tux Vista/Vista_Tux.png* konumunu girin. Üçüncü satır için *Vista_tux_hover.png* resmini seçin. Şimdi görev çubuğuna sağ tıklayın ve *Panele programcık ekle*'yi seçin. Listede "KBFX Spinx"i bulun ve ekleyin. Yeni başlangıç düğmesini istediğiniz bir konuma taşıyarak kullanabilirsiniz. Yine de Vista tarzı menü hala çıkmıyorsa kullanıcı adının altında *Change the Settings*'e tıklayın. Kbfx'te *Themes* ile doğru menüyü seçebilirsiniz. Eski başlangıç menüsü KDE Menüsü'nü görev çubuğuna sağ tıklayarak ve *Panelden sil / Programcık / KDE Menüsü* ile kaldırabilirsiniz.

Görev çubuğunun geri kalanını da renklendirmek için önce bir resim kopyalamanız gerekiyor. Komut satırından aşağıdaki konumu girin:

```
sudo cp /home/Benutzername/Desktop/Vista/leiste.png /usr/share/apps/kicker/wallpapers
```

Görev çubuğuna yine sağ tıklayın ve *Paneli yapılandır*'ı seçip *Görünüm*'den az önce kopyalanan trdmn konumunu girin. *Uygula*'ya tıklayarak sonuca ulaşın.

→ 3B sürücü ve efektlerin eklenmesi

Kubuntu masaüstünü üç boyutlu hale getirmek için öncelikle ekran kartınızın 3B hızlandırma özelliklerini etkinleştirmelisiniz. nVidia ve ATI'nın bu işletim sistemi için sunduğu sürücü kurulum yazılımı nedeniyle söz konusu işlem Linux altından otomatik olarak gerçekleştirilemiyor.

Vista klasöründeki "envy_0.9.3ubuntu5_all.deb" dosyasına sağ tıklayın ve

Kubuntu Package Menu / Install Package'ı seçin. Hata mesajı içeren bir pencere açılacaktır. Buradan

```
sudo apt-get install -f
```

komutuyla eksik olan programları internetten indirebilir ve kurabilirsiniz. Bilgisayarı yeniden başlatın ve *KDE Menüsü / Sistem / Envy*'yi seçin. Parolanızı girdikten sonra ekran kartınızın markasına göre *Install NVIDIA driver*'ı ya da *Install the ATI Driver*'ı seçip onaylayın. Araç sürücüyü kuracak ve daha sonra "xorg.conf" dosyasının yapılandırması için onayınızı isteyecek. Linux'la yeni tanıştıysanız olumlu yanıt vererek devam edebilirsiniz, daha deneyimliyseniz dosyayı elle kurabilirsiniz. Şimdi değişikliklerin geçerlilik kazanması için bilgisayarcınızı yeniden başlatabilirsiniz.

Sıra işin en ilginç kısımlarından birinde. Kubuntu, üç boyutlu pencereler için "Beryl" adlı araçtan yardım alıyor. Söz konusu aracı kurmak için önce *Adept*'i çalıştırın, *Settings*'ten *Beryl Manager*, *Emerald Theme Manager* ve *Beryl Settings Manager*'ı seçin. Kurulum tamamlandığında *KDE Menüsü / Sistem / Beryl Manager*'ı seçin. Görev çubuğunda yeni bir simge belirecek. Sağ tıklayarak pencerelerin gelecekteki nasıl davranacağını seçebilirsiniz. Yüzlerce değişik seçenek Beryl'in Vista'nın Flip-3D özelliğinden daha etkin bir şekilde çalışmasını sağlıyor.

Pencerelerin Vista'daki gibi görünmesini sağlamak için Beryl simgesine sağ tıklayın ve *Emerald Theme Manager*'ı seçin. *Import* ile hazırladığımız özel Vista klasöründe yer alan *CHIP Vista* temasını yükleyin. Komut satırından

```
sudo kate
```

ile metin düzenleyicisini yönetici kipinde çalıştırın. */etc/x11/xorg.conf* dosyasını açın ve "Device" bölümünü görene dek metni aşağı kaydırın. Buraya aşağıdaki satırları girin:

```
Option "TripleBuffer" "True"
```

```
Option "AddARGBGLXVisuals" "True"
```

Hedef kitle böyle yakalanmaz!

CHIP okurunu tanımiyorsanız işiniz zor tabii...

CHIP okuru sadece "CHIP Okuru" değildir. O, aynı zamanda bir girişimci ruh, bir trendsetter, bir moda takipçisi, bir maceracı, bir teknoloji avcısı, bir sporsever, bir stil sahibi, bir iletişim kurdu ya da bir vizyonerdir... Yani CHIP okuru, Türkiye'dir; CHIP'te çıkan ilanlar Türkiye'ye ulaşır. CHIP kaliteli anlayışı ve özenli yayıncılığı ile okurları için tam bir referans kaynağıdır. O yüzden CHIP'te çıkan ilanlar tam hedefini vurur, yüksek etkileme gücüne sahiptir.

Paralel kurulumun ötesindeki seçenekler

Açılış yöneticileriyle uğraşmak istemiyorsanız Ubuntu'yu sanal bir bilgisayara kurabilirsiniz. Bu tercih Windows disk bölümüne dokunulmasını da engelliyor. Dezavantajı ise sistem kaynaklarının gerçek PC ile ortak olarak kullanılması nedeniyle Ubuntu'nun normalden daha yavaş çalışması.

Kubuntu'nun XP'ye kurulması:

CHIP DVD'sinde bulabileceğiniz Wubi ile Ubuntu'yu Windows altından sıradan bir yazılım gibi kurabilirsiniz. *Desktop Environment* alanından Ubuntu'yu seçin. Dikkat: Wubi, bu adım sonrasında yaklaşık 700 MB büyüklüğündeki Linux dağıtımını indirmeye başlıyor. Bu noktada kotalı ADSL kullanıcıları iki kez düşünmeli. Yazılım

KURULUMU Yeni sürümü indirmek ve normal bir uygulama gibi kurmak için Wubi'yi kullanın.

ISO'ya ulaştıktan sonra Windows tarafından yeni bir sürücü olarak algılanacak sanal bir disk bölümü yaratıyor.

Kubuntutu'nun sanal PC'ye kurulması:

Kubuntu'yu Windows masaüstünde bir pencere olarak görmek istiyorsanız CHIP DVD'sinden ulaşabileceğiniz VirtualBox aracını kullanabilirsiniz. Bu araç kendi disklerine, sürücülerine ve bağlantı noktalarına sahip olan sanal bir bilgisayar yaratıyor.

Kurulumdan sonra VirtualBox'ı başlatıp *New*'e tıklayın ve yeni bir sanal PC oluşturarak isimlendirin. *OS Type* altından *Linux 2.6*'yı seçin. VirtualBox bir sonraki adımda size sanal PC'nin sabit disk ve bellek boyutunun ne kadar olacağını soracaktır. PC yaratıldıktan sonra *CD/DVD ROM*'u seçin ve gerçek CD sürücünüzün konumunu girin. Kubuntu CD'sini sürücüye yerleştirin ve *Start*'a tıklayarak Linux kurulumunu başlatın.

Linux'un Windows'un aksine büyük küçük harf duyarlı olduğunu unutmayın. *Screen* bölümünde *DefaultDepth* değerinin "24" olması gerekiyor. Gerekli değişikliği yaptıktan sonra dosyayı kaydedin ve bilgisayarı yeniden başlatın. Yeni açılışta pencereler Beryl sayesinde istediğiniz şekilde görüntülenmeye başlayacak.

Üç boyutlu arayüzün sonraki oturumlarda da Linux'la birlikte otomatik olarak başlatılması için KDE'nin başlangıç klasörüne bir kısayol eklemeniz gerekiyor. Komut satırı penceresine geçin ve buradan şu komutu çalıştırın:

```
ln -s /usr/bin/beryl-manager ~/.kde/Autostart/beryl-manager
```

Bir sonraki açılışta Beryl simgesini görev çubuğunda göreceksiniz. [Ctrl]+[Alt] tuş bileşimini sol fare tuşuyla birlikte kullandığınızda doğrudan üç boyutlu Cube efekti ekrana gelecek.

➔ Gadget içeren kenar çubuğu

Vista'nın en sevilen özelliklerinden biri olan kenar çubuğunu henüz yapılandırmadınız. Bu çok işlevli kenar çubuğu (Dashboard) aslında Linux'ta uzun yıllardır kullanılmakta. *Sistem / Adept Yöneticisi* ile SuperKaramba'yı kurun. Son olarak bu aracın adını başlangıç menüsündeki arama satırına girin. SuperKaramba arayüzünde *New Designs*'a tıklayın. Kullanışlı bulduğunuz widget'ları

TEK TIKLA Envy adlı betik ATI ve nVidia sürücülerini otomatik olarak kuruyor.

3B EFEKTLER Beryl Settings Manager'dan Wobble Windows efektini seçin.

GADGET'LAR SuperKaramba'da New Designs'a tıklayarak mini programları indirebilirsiniz.

seçin ve bilgisayarınıza yükleyin. Onları masaüstüne ekleyerek anında kullanılabilir hale getirebilirsiniz. Vista'da olduğu gibi Linux altında da basit saatlerden karmaşık sistem izleme araçlarına kadar binlerce seçenek yer alıyor.

Tebrikler! Hazırladığınız Vista-Linux artık kullanıma hazır ve istediğiniz zaman da kaldırmanız mümkün. Daha fazla bilgi edinmek ve karşılaştığınız sorunlarla ilgili çözüm önerileri almak için aşağıdaki bağlantılardan yararlanabilirsiniz. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

BAĞLANTILAR

www.kde-look.org: Kubuntu'yu dilediğiniz şekilde kişiselleştirmenizi sağlayacak çeşitli tema ve simgeler

www.beryl-project.org: Beryl adıyla bilinen 3B masaüstü için bilgi ve ipuçları

www.kubuntu-tr.org: Pek çok kaynak içeren Türkçe Kubuntu ana sayfası.

FREEWARE & OPEN SOURCE

CHIP, her ay yüzlerce ücretsiz yazılımı inceliyor ve en iyilerini sizlerle paylaşıyor. Bu ücretsiz araçlar pek çok ihtiyacınıza çözüm sağlıyor.

CHIP DVD'de

Bu bölümde tanıtılan tüm yazılımları dergiyle birlikte verilen DVD'de bulabilirsiniz. **CHIP-Code** **FREEWARE**

FREEWARE & OPEN SOURCE

- 1 **Windows Live Writer Beta 2** Blog'unuzu Word'e benzer arayüzde hazırlayın
- 2 **XMPlay 3.4.2** USB bellekten başlatılabilen müzik oynatıcısı
- 3 **Vispa 0.1.1** Vista'nın veri casusluğu yapmasını engelliyor
- 4 **Orbit Downloader 2.1.6** Zamanlanmış ve hızlı dosya indirme
- 5 **Smart Data Recovery 3.4** Farklı mecralardaki dosyaları kurtarıyor
- 6 **StartUp Tuner 2** Windows'la başlatılan uygulamaları belirliyor
- 7 **IcoFX 1.5** Kendi simgelerinizi hazırlamanızı sağlıyor
- 8 **iTunes 7.3.2** iPod uyumlu çoklu ortam oynatıcısı
- 9 **Skype 3.5** İnternette telefon görüşmesi yapın
- 10 **VirtualDub 1.6.19** Video yakalamanızı ve düzenlemenizi sağlıyor

CHIP DVD'de

1 WINDOWS LIVE WRITER 2
İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP, Vista
DİL İngilizce

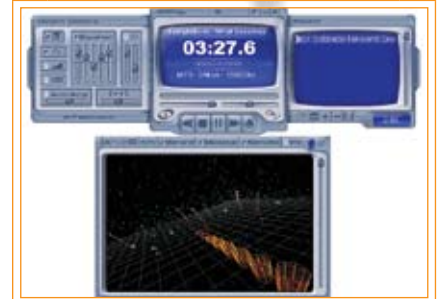
Blog'unuzu yönetin

■ Windows Live Writer'la blog'unuza hızlı ve konforlu bir şekilde yeni yazılar ekleyebilirsiniz. Yazılımı başlattıktan sonra görünümü ve kullanımıyla Microsoft Word'ü andıran arayüz ekranda beliriyor. WordPress gibi popüler blog servislerinden birinde hesabınız yoksa yazılarınızı Windows Live Spaces üzerinden de yayınlatabilirsiniz. Bunun için tek önkoşul geçerli bir Windows Live ID'si ya da Hotmail hesabı.

İPUCU 1 Yazılım kurulumu sırasında size MSN gibi servislerden yararlanmanızı öneriyor. Bu Microsoft servisleriyle ilgilenmek istemiyorsanız kurulum penceresindeki ilgili seçenekleri devre dışı bırakabilirsiniz.

İPUCU 2 Windows Live Writer'ın açılış sırasında blog servisinden güncel ayarları almasını sağlamak için *Tools / Option / Accounts / Options*'tan her iki seçeneğe de onay işareti eklemelisiniz.

Bilgi için: <http://windowslivewriter.spaces.live.com>

2 XMPLAY 3.4.2
İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP, Vista
DİL İngilizce

Güçlü müzik oynatıcısı

■ Yalnızca 300 KB boyutundaki müzik oynatıcısı 6 MB'lık Winamp'ın gösterdiği tüm hünnerleri sergileyebiliyor. XMPlay sistem dosyalarında herhangi bir değişiklik yapmıyor ve derseniz USB bellek üzerinden de çalıştırılabilir. Aracın kaynak kullanımı da oldukça düşük. Çevrimiçi radyo akışlarında Winamp'ta 20 MB'a yükselen bellek kullanımı XMPlay'de 6 MB.

İPUCU 1 Yeni codec'leri yüklemek son derece kolay. Üreticinin web sayfasından örneğin xmp-aac.zip arşiv dosyasını indirin ve açın. xmp-aac.dll dosyasını XMPlay'e ait klasöre kopyalayın. Bu, aracın AAC dosyalarını oynatması için yeterli.

İPUCU 2 Nullsoft Midi'nin de aralarında yer aldığı bazı Winamp eklentilerini XMPlay'de kullanabilirsiniz. Yine de yalnızca XMPlay sayfasında sunulan eklentilerle yetinmenizi öneriyoruz. Diğer eklentiler gerçekte tam olarak çalışmıyor.

Bilgi için: <http://support.xmplay.com>

Güncelleme ve projeler

Yeni sürümler ve projeler hakkındaki en güncel bilgileri her ay burada bulabilirsiniz.

iTunes 7.3.2

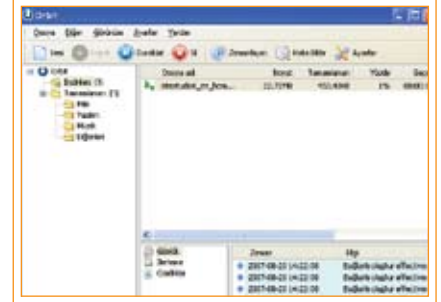
Apple dijital kopya koruma mekanizması DRM'le vedalaşıyor. Bu gelişme küçük bir dezavantajı da beraberinde getiriyor. Fiyatları 30 cent daha yüksek olan korumasız şarkılarda ses kalitesi artık biraz daha yüksek. www.apple.com

Skype 3.5

Diğer Skype kullanıcılarına para göndermek artık mümkün. (Send Money). Transfer, PayPal üzerinden gerçekleştiriliyor. 3.5 sürümüyle birlikte webcam kullanarak resim yakalayabilirsiniz. Yazılımın sunduğu yeni bir teknoloji ekoyu azaltarak görüşme kalitesini artırıyor. www.skype.com

VirtualDub 1.6.19

Pinnacle'ın codec'leri artık bu aracın çökmesine neden olmuyor. Ayrıca Windows 98 ve Me'de yaşanan sorunlar da ortadan kaldırılmış durumda. www.virtualdub.com

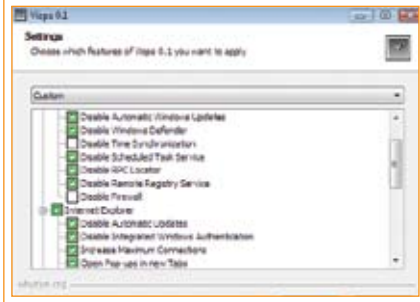
4 ORBIT DOWNLOADER 2.1.6
İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP, Vista
DİL Türkçe

Dosyaları hızla indirin

Orbit Downloader, Internet Explorer'ın yanı sıra Firefox ve Opera'ya da entegre olabilen bir dosya indirme aracı. HTTP ve FTP gibi protokollerle birlikte Flash ve streaming biçimleri de destekleniyor ve YouTube videolarını kaydetmenizi sağlıyor.

İPUCU Listeye eklediğiniz dosyanın indirilmesi gece boyunca devam edecekse *Yeni / Gelişmiş'te, Gelen* sekmesinden *Zamanla'yı* seçin. Buradan *Zamanlayıcı'yı* kullanarak zaman dilimini belirtin.

Bilgi için: www.orbitdownloader.com

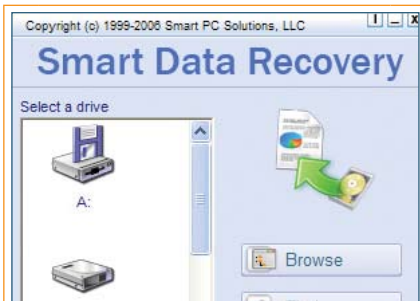
3 VISPA 0.1.1
İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP, Vista
DİL İngilizce

Vista'da casusluğa son

Microsoft'a gizlice veri aktarmak Windows XP'ye özgü bir davranış şekli değil. Vista'daki casusluk girişimlerine karşı açık kaynak kodlu XPY'ı temel alan Vispa'dan yararlanabilirsiniz. Araç veri alışverişini kontrol etmekle yetinmiyor, birçok gereksiz özelliği de kapatabiliyor. Araç, DRM mekanizmasını da devre dışı bırakabiliyor.

İPUCU Yazılım henüz gelişiminin ilk safhalarında olduğundan, kullanmadan önce önemli dosyalarınızı yedeklemelisiniz.

Bilgi için: <http://vispa.whyeye.org>

5 SMART DATA RECOVERY 3.4
İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP, Vista
DİL İngilizce

Verilerinizi kurtarın

Sabit diskte, SD kartta ya da diskette yer alan dosyalarınızı bir anlık dikkatsizlik sonucu sildiyseniz, kolayca geri almak için kullanabileceğiniz araçlardan biri olan Smart Data Recovery'den yararlanabilirsiniz. Disk bölümü tablosu zarar görmüş sabit disklerde de bu araca başvurulabilir.

İPUCU Aracın sunduğu özel arama maskelerini *File or mask to find*'in yanındaki düğmeye tıkladıktan sonra örneğin *Music* (mp3)'i seçerek kullanabilirsiniz.

Bilgi için: <http://www.smartpctools.com>

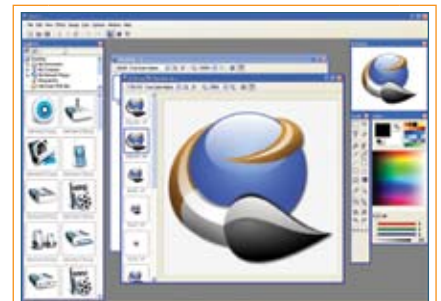
6 STARTUP TUNER 2
İŞLETİM SİSTEMİ Win 2000, XP, Vista
DİL İngilizce

Windows'u hızlı başlatın

İşletim sistemiyle birlikte başlatılan gereksiz hizmet ve yazılımlar Windows'un yavaşlamasına neden oluyor. StartUp Tuner ile PC'nizi bu gereksiz yükten kurtarabilirsiniz. Araç internet tarayıcı eklentilerini (Help Object) ve Program Ekle veya Kaldır kayıtlarını silebiliyor.

İPUCU Araç yazılımları kaldırmak yerine onlara ait Denetim Masası kayıtlarını siliyor. Bu nedenle gereksiz yere kullanıldığından yazılımları kaldırmayı güçleştiriyor.

Bilgi için: www.ashampoo.com

7 ICOFX 1.5
İŞLETİM SİSTEMİ Win 98, Me, 2000, XP, Vista
DİL İngilizce

Yeni simgeler yaratın

IcoFX kendi simgelerinizi tasarlarken kullanabileceğiniz diğer araçlardan farklı. Sunulan efektler ve seçenekler PaintShop gibi gerçek resim düzenleme yazılımlarını neredeyse hiç aratmayacak çeşitlilikte.

İPUCU Çektiğiniz dijital fotoğrafları simge olarak kullanmak istiyorsanız *Options / Preferences* menüsünde *Actions* sekmesinden *Resize the image*'i işaretleyerek onları simgeler için uygun ölçülere (64 x 64 piksel) küçültebilirsiniz.

Bilgi için: <http://icofx.xhost.ro>

AYIN İPUÇLARI

Eylül 2007

Windows

168

- 1- **Windows 2000, XP, Vista:** USB belleği her zaman güvenli bir şekilde kaldırın
- 2- **Windows 2000, XP, Vista:** Hataların nedenlerine internetten kolayca ulaşın
- 3- **Windows XP, Vista:** Office kurulum dosyalarını Disk Temizleme aracına karşı koruyun
- 4- **Windows 2000, XP, Vista:** Pharming'in neden olduğu riski en aza indirin

Uygulamalar

170

- 5- **Office 2007:** İhtiyaç duyulan işlemlere en hızlı şekilde erişin

İletişim ve internet

170

- 6- **Internet Explorer 7:** Sık ziyaret ettiğiniz siteleri meraklı bakışlardan koruyun
- 7- **Internet Explorer 7:** Aynı anda birden fazla dosya indirin
- 8- **Firefox 1.x, 2.x:** Otomatik metinlerle forumlarda hızlı mesaj girin

Donanım

172

- 9- **UZMAN İPUÇU:** Eski dizüstü PC'lere kablolu ağ desteği kazandırın

!Dikkat: Program kodlarının verildiği bölümdeki çizgiler bir program satırını diğerinden ayırıyor. Komut satırını bu çizgiye gelene kadar [Enter] tuşuna basmadan tam olarak yazın. Kodu yazarken boşluklara dikkat edin. Boşluklar kod içerisinde kırmızı nokta (»•«) ile belirtiliyor.

Araçlar DVD'de: ipuçlarında adı geçen programları CHIP CD/DVD'de bulabilirsiniz.

TIPS & TRICKS

Donanım ve yazılım sorunları bilgisayar kullanıcılarının günlük hayatlarının bir parçası. CHIP, size sorunları kolayca çözebilmeniz için önerilerde bulunuyor.

1 Windows 2000, XP, Vista USB belleği güvenli bir şekilde kaldırın

Windows, USB ve Firewire yuvalarına bağlanan taşınabilir depolama birimlerinin çoğunu tanıyor, ancak o donanımı güvenli bir şekilde kaldırmanızı sağlayacak simgeye sistem tepsisinde her zaman yer verilmiyor. Veri kayıplarının önüne geçmek için bu depolama biriminin PC'yle bağlantısını, söz konusu simgeyi kullanarak güvenli bir şekilde sonlandırmanız mümkün.

İPUÇU Başlat menüsünden *Çalıştır*'a tıklayın. Buradan

```
Rundll32.exe•shell32.dll,•Control_RunDLL•hotplug.dll
```

Komutunu girdikten sonra [Enter]'a tıkladığınızda izini sürdüğünüz iletişim penceresi ekrana geliyor. Burada listelenen depolama birimlerini işaretledikten sonra *Durdur*'a tıklayın ve *Tamam* ile seçiminizi onaylayın. Artık bu depolama biriminin PC ile bağlantısını güvenli bir şekilde kesebilirsiniz. İletişim penceresine en hızlı şekilde ulaşmak için masaüstünde bir Batch dosyası oluşturmayı seçebilirsiniz.

Bunun için bir metin editörünüzü çalıştırın ve yukarıdaki komutu dosyanın ilk satırına kopyalayın. Daha sonra dosyayı örneğin "Donanım_Kaldır.bat" adıyla kaydedin. Dosyaya çift tıkladığınızda

nızda Donanımı Güvenle Kaldır iletişim penceresi doğrudan ekrana gelecektir.

Depolama biriminin nasıl yapılandırıldığına bağlı olarak güvenli bir şekilde kaldırmanız gerekemeyebilir. Windows bu sürücü için yazma önbellesi kullanılmıyor ve süregelen yazma işlemlerinin tümünün sonlandırılmış olması, bu duruma örnek olarak gösterilebiliyor. Ancak her iki durumun da oluşup oluşmadığına karar vermek Batch dosyasına çift tıklamaktan daha uzun zaman alacaktır.

2 Windows 2000, XP, Vista Hataların nedenlerine internetten kolayca ulaşmak

Kullanıcıların herhangi bir hata mesajıyla karşılaştıklarında verecekleri tipik tepki, o mesajı Google arama motoruna girme şeklinde oluyor. Bu diğer kullanıcıların sorunu ne şekilde çözdüklerini açığa çıkarmayı sağlıyor. Ancak hata mesajını işaretlemek ve kopyalamak mümkün değil.

İPUÇU Söz konusu mesajı işaretleyemeseniz de kopyalayarak ayrıca girme zahmetinden kurtulabilirsiniz. Hata mesajına tıklayarak onu içeren pencerenin etkin olmasını sağlayın ve [Ctrl]+[C] tuş kombinasyonunu kullanın.

Windows metni pencerenin başlığı ve düğmelerin tanımları da dahil olmak

üzere işaretlenmemiş olsa da panoya kopyalayacak. Bu metni Not Defteri'ne kopyalayın ve hata kodunu içeren alanı işaretleyerek Google'da aratın.

3 Windows XP, Vista Office kurulum dosyalarını Disk Temizleme aracına karşı korumak

Windows Disk Temizleme aracı zaman zaman gereğinden fazla derine inerek örneğin sabit diske kopyalanan Microsoft Office kurulum dosyalarını da siliyor. Oysa Office'e söz konusu dosyalar-dan yararlanarak yeni özellikler eklemek istediğinizde bu dosyalara yeniden ihtiyaç duyabilirsiniz.

İPUCU Disk Temizleme'yi başlattıktan sonra aracın sunduğu farklı seçeneklerden yararlanarak hangi dosyaların silineceğini, hangilerine ise dokunulmayacağını belirleyebilirsiniz. Office'e ait

kurulum dosyaları Msocache klasöründekilerin silinmesini sağlıyor. Bu klasör Microsoft Office için yerel bir kurulum dosyası kaynağı olarak nitelendirilebilir. Sabit disk kapasitelerinin yavaş yavaş terabaytlarla ifade edilmeye başladığı bu dönemde bu yolla kazanacağınız 250 MB'lık disk alanı sizin için çok önemli olmayabilir.

Kayıt Defteri'nde yapacağınız bir değişiklikle belirtilen dosyaların silinmesini engelleyebilirsiniz. Bunun için Başlat / Çalıştır menüsünden regedit komutuyla Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırın. HKEY_LOCAL_MACHINE\SOFTWARE\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Explorer\VolumeCaches anahtarına geçin. Buradan Office Setup Files alt anahtarını işaretleyin ve Dosya menüsünden Ver'e tıklayarak bu anahtara ait bir güvenlik kopyası oluşturun.

Daha sonra Düzen / Sil menüsüne tıklayın ve Değer silmesini onayla penceresinde Evet'e tıklayın. Bu seçim Disk Temizleme aracının Office'e ait kurulum dosyalarını artık görüntülememesini ve dolayısıyla seçilememesini sağlıyor.

Yaptığınız değişikliği geri almak istediğinizde Ver menüsü üzerinden kopyasını oluşturduğunuz REG dosyasına çift tıklamanız yeterli

oluyor.

4 Windows 2000, XP, Vista Pharming'in neden olduğu riski en aza indirmek

İnternet bankacılığı hizmetlerinin kullanıcıları bir yandan gücünü koruyan kimlik avı (Phishing) saldırılarıyla mücadele ederken, diğer yandan da yeni nesil dolandırıcılık yöntemlerinden biri olan Pharming'in tehdidi altında. Veri hırsızlıkları bu yöntemle de kullanıcıları sahte banka sitelerine yönlendirmeye devam ediyor.

İPUCU Pharming, internet tarayıcı üzerinden çağırıldığınız URL'nin sizi sahte bir web sayfasına yönlendirmesine neden oluyor. Saldırganlar bu kez IP adresinin Alan Adı Sunucusu (DNS, Domain Name Server) tarafından çözümlenmesi aşamasına müdahale ediyor. Amaç, internet bankacılığında yararlanan kullanıcıları orijinal olmayan sayfalara yönlendirerek buralarda girilecek gizli bilgileri ele geçirmek. Bu noktada kullanıcının bilgisayarındaki hosts dosyasını değiştiren virüs ve Truva atlarının rolü büyük.

Sonuçta internet tarayıcı girilenden farklı bir adres çağırıyor ve kullanıcının saldırıya maruz kaldığını anlaması zorlaşıyor. Herhangi bir güvenlik paketi kullanmıyor ya da kendinizi yüzde yüz güvenli hissetmiyor olsanız bile bu saldırıların farkına varabilirsiniz:

Hosts'u gözden geçirmek: Zaman zaman hosts dosyasının içeriğini gözden geçirmelisiniz. Bunun için Windows Gezgini'nin de yardımıyla C:\Windows\System32\drivers\etc klasörünü ziyaret edin ve dosya içeriğini bir metin düzenleme aracından da yardım alarak görüntüleyin. Dosya normalde açıklamanın dışında tek bir satır içermeli:

127.0.0.1•localhost

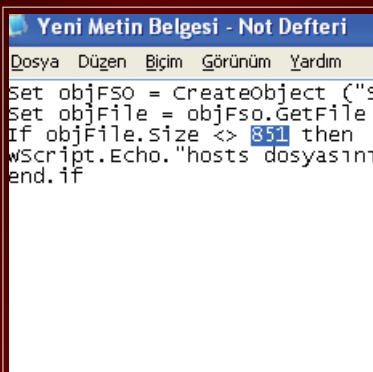
Siz ya da sistem yöneticiniz yerel ağı yapılandırmak için dosyaya daha fazla satır eklemeyişe diğerlerini sildikten sonra değişiklikleri kaydetmelisiniz.

Dosyaya yazma koruması eklemek: Windows Gezgini penceresinde hosts'a sağ fare tuşuyla tıkladıktan sonra açılan nesne menüsünden **Özellikler'i** seçin. Genel sekmesinden **Salt okunur'u** işaretleyin ve önce **Uygula** daha sonra **Tamam'a** tıklayarak değişiklikleri kaydedin. Bu değişiklik zararlı yazılımların dosyaya erişimini güçleştirecektir. Artık örneğin bir Truva atının yazma korumasını aşmak için yönetici hakkı elde etmesi gerekecek.

Dosya boyutunu kontrol altında tutmak: Özel bir betik yardımıyla güvenlik →

1 KALDIRMAK Bu iletişim penceresine ilgili DLL dosyasını çağırarak doğrudan ulaşabi- lirsiniz.

4 EŞİK DEĞER Dosya boyutu ilk değerini aştığında tehlike çanları çalmaya başlıyor.

seviyesini daha da yukarı çekebilirsiniz. Bu betik, hosts dosyasının boyutunu izliyor ve değişiklik halinde sizi uyarıyor. Not Defteri'ni açın ve aşağıdaki satırları girin:

```
Set objFSO = CreateObject
("Scripting.FileSystemObject")
Set objFile = objFSO.GetFile
("C:\Windows\System32\drivers\
etc\hosts")
If objFile.Size <> 851 Then
WScript.Echo "hosts dosyasının
boyutu değiştirildi: "&objFile.
Size & ".Byte."
end if
```

Hangi işletim sistemini kullandığınıza bağlı olarak ikinci satırdan Hosts dosyasının konumunu doğru girmeniz gerekiyor. Windows Gezgin'i kullanarak ya da skripti bir kez çalıştırarak dosyanın gerçek boyutunu öğrenin. Daha sonra örnek değer olan 851'i gerçeğiyle değiştirin. Skripti "hosts_boyut.vbs" adıyla Windows klasöründe saklayın. Son aşamada betiğe ait kısayolu Başlangıç klasörüne ekleyebilir ya da Zamanlanmış Görevler aracını kullanarak otomatik olarak çalıştırılmasını sağlayabilirsiniz. Hosts dosyası herhangi bir değişikliğe maruz kalmadığı sürece betiğin varlığını hissetmeyeceksiniz. Dosyanın boyutu değiştiğinde ise bir uyarı mesajıyla karşılaşacaksınız. Bu mesaj kapsamlı bir virüs taramasının vaktinin geldiği anlamını taşıyor.

5 Office 2007

İhtiyaç duyulan işlemlere en hızlı şekilde erişmek

Terfiyi gerçekleştir gerçekleştirmeyeni Office paketinin çok işlevli araç çubuklarında Sözcük Sayımı gibi sık kullandığınız birçok özelliğe eski yerlerinden ulaşılamadığını fark ettiniz.

İPUCU Sık kullandığınız komutları hızlı erişim araç çubuğuna ekleyebilirsiniz. Bunun için çubuğa sağ fare tuşuyla tıkladıktan sonra Hızlı erişim araç çubuğunu özelleştir'i seçin. Ekranda beliren Word Seçenekleri penceresinin sol kısmındaki **Özelleştir** seçeneği kendiliğinden

den seçilecek. Pencerenin sağında iki farklı liste bulunuyor. Soldaki kullanılabileceğiniz, sağdaki hâlihazırda hızlı erişim araç çubuğunda yer alan komutları listeliyor. Soldaki seçim alanından listeyi daraltarak daha kolay seçim yapabilirsiniz. Word burada ilk olarak yalnızca en popüler komutları sıralıyor. Bu seçimi "Tüm komutlar" olarak değiştirdikten sonra Hızlı erişim araç çubuğuna eklemek istediğiniz komutları arayabilirsiniz. Seçiminizi yaptıktan sonra **Ekle**'ye tıklayarak bu komutları sağdaki listeye dâhil edebilirsiniz.

İşlemi sık ihtiyaç duyduğunuz tüm komutlar için tekrarladıktan sonra **Tamam**'a tıklayın. Araç çubuğunda yer alan komutların listesini daraltmak için onu sağdaki listeden işaretledikten sonra **Kaldır**'a tıklayın. Excel, Access ve PowerPoint gibi diğer Office uygulamalarında da Hızlı erişim araç çubuğunu aynı yolla kişiselleştirebilirsiniz.

6 Internet Explorer 7

Sık ziyaret ettiğiniz siteleri meraklı bakışlardan korumak

Sık sık ziyaret ettiğiniz internet sayfalarından bazılarını hem meraklı gözlerden uzak tutmak, hem de gerektiğinde en kısa sürede yüklemek istiyorsunuz. Ancak Sık Kullanılanlar klasörünün bu iş için uygun olmadığı görüşüyorsunuz.

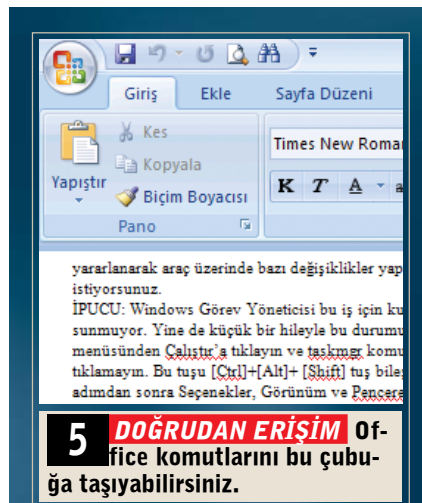
İPUCU Kayıt Defteri'nde adresi çağırmanızı sağlayacak bir kısayol tanımla-

yn. Bunun için **Başlat / Çalıştır** menüsünden **regedit** komutuyla Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni çalıştırın. Vista altında çalışıyorsanız yönetici haklarına sahip bir kullanıcı adıyla oturum açtığınızdan emin olun. Diğer durumda yeni bir değer oluşturmak için gereken haklardan yoksun durumdasınız.

Ayrıca Kullanıcı Hesabı Denetimi (UAC) penceresinden yaptığınız müdahaleye onay vermeniz gerekiyor. Kayıt Defteri Düzenleyicisi penceresinin solundaki alandan **HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Internet Explorer\AboutURLs** anahtarına geçin. Sağ fare tuşuyla sağdaki boş alana tıklayın ve açılan nesne menüsünden **Yeni / Dize değeri**'ni seçin. Windows tarafından bu değer için önerilen adı URL'nize ait kolayca aklınızda kalabilecek herhangi bir adla değiştirin.

Bu adla adresini birazdan tanımlayacağınız web adresine Internet Explorer üzerinden ulaşabileceksiniz. Değerin üzerine çift tıklayın ve Değer verisi alanına adresi girdikten sonra **Tamam**'a tıklayın. Bu yöntemle örneğin Değer verisi <http://www.chip.com.tr> olarak tanımlanmış CHIP adında bir kayıt oluşturabilirsiniz. **Dosya / Çık** menüsünü kullanarak Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni sonlandırın ve Internet Explorer'ı başlatın. Adres satırında artık az önce oluşturduğunuz kaydın adını **about:**un sonuna ekleyerek adrese kolayca ulaşabileceksiniz. Örneğimizde <http://www.chip.com.tr> adresine ulaşmak için **about:CHIP** ifadesini girmeniz yeterli.

Aynı yöntemle **HKEY_LOCAL_MACHINE\Software\Microsoft\Internet Explorer\AboutURLs** anahtarına dilediğiniz sayıda internet adresi ekleyebilirsiniz. Meraklı kullanıcılar ancak bu anahardan haberdar olarak bilinçli bir şekilde Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nden yararlanarak bu bilgilere ulaşabilir. Tarayıcı internet sayfasını yüklediğinde adres satırındaki ifade normal URL ile değiştiriliyor. Önceden ziyaret ettiğiniz sitelerin ışığında adresi daha hızlı bir şekilde yazmanızı sağlayan Otomatik

tamamlama özelliğinin *about:* ile başlayan bu adresler için devreye girmemesi gizliliği korumaya yardımcı oluyor.

7 Internet Explorer 7 Aynı anda birden fazla dosya indirmek

Microsoft'un internet tarayıcısı yeni sürümünde de yalnızca iki dosyayı eş zamanlı olarak indirmenize izin veriyor. İnternette çok sayıda dosya indirmeniz gerekiyorsa diğerlerini başlatabilmek için öncelikle ilk dosyaların tamamlanmasını beklemek istemiyorsunuz.

İPUCU Dosya indirme ile ilgili b engeli Kayıt Defteri üzerinden ortadan kaldırabilirsiniz. Bunun için *Başlat / Çalıştır* menüsünden *regedit* komutuyla Kayıt Defteri Düzenleyicisi'ni başlatın ve *HKEY_CURRENT_USER\Software\Microsoft\Windows\CurrentVersion\Internet Settings* anahtarını seçin. Pencerenin sağındaki alandan *MaxConnectionsPer1_0 Server* adlı DWORD değerini bulmaya çalışın. Henüz tanımlanmamışsa bu değeri *Düzen / Yeni / DWORD değeri* menülerini kullanarak oluşturabilirsiniz. *MaxConnectionsPer1_0 Server*'a çift tıklayın. Aynı anda indirmek istediğiniz dosya sayısını belirleyin. Örneğin 8. Daha sonra *Tamam*'a tıklayarak seçiminizi onaylayın. Yine bu anahtardan *MaxConnectionsPerServer*'a ulaşın ve ona ait değeri de yükseltin. Kayıt Defteri Düzenleyicisi'nden çıkın ve internet tarayıcınızı yeniden başlatın.

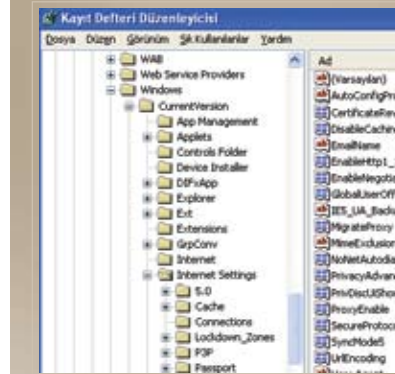
Değerler HTTP1.0 ve HTTP1.1 protokolleri için maksimum paralel dosya indirme sayısını sınırladıklarından her ikisini de değiştirmeniz gerekiyor. Bu değişiklik dosya indirme hızını artırmayı sağlamıyor, ancak çok sayıda görevi aynı anda başlatarak size yardımcı oluyor.

8 Firefox 1.x, 2.x Otomatik metinlerle forumlarda hızlı mesaj girmek

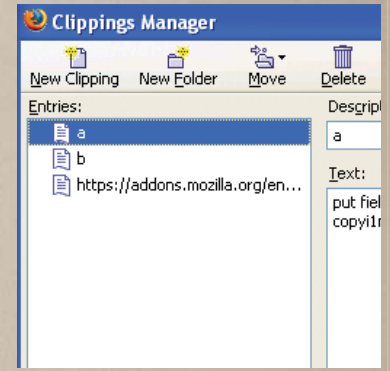
İnternet kullanıcılarının büyük bir bölümü iletişim kurmak için web tabanlı e-posta servislerinden ve forum başlıklarından yararlanıyor. Bu noktada da zaman zaman benzer metinlere ihtiyaç duyulduğundan daha önce başka yazılımlarda karşılaşmış olduğunuz otomatik metin özelliğinden yararlanmak istiyorsunuz.

İPUCU *Clippings* adlı ücretsiz eklentiden yararlanarak Firefox'a otomatik metin özelliği kazandırabilirsiniz. Bu özellik özellikle forumlarda sizi uzun uzun yazmaktan ve metin kopyalamakla vakit kaybetmekten kurtaracaktır.

Kurulum: Kurulum için gerekli olan XPI dosyasına CHIP DVD'sinden ya da <https://addons.mozilla.org/en-US/firefox/addon/1347> adresinden *Install now*'a tıklayarak ulaşabilirsiniz. Sonraki adımda *Yazılım Kurulumu* penceresinden *Şimdi Kur*'a tıklayın ve Firefox'un yeniden başlatılmasını sağlayarak kurulumu tamamlayın.

7 DAHA FAZLAST İki den fazla dosyayı aynı anda indirmek mümkün.

8 YARDIM Clippings Manager ile otomatik metinler tanımlayabilirsiniz.

Otomatik metin tanımlamak: Eklentiden yararlanabilmek için öncelikle metin yapıtaşlarını tanımlamanız gerekiyor. İnternet tarayıcı penceresinden herhangi bir metni işaretleyin ve sağ fare tuşuyla seçili alana tıklayarak eklentiden yararlanmanızı sağlayacak nesne menüsü seçeneğine ulaşın. *Clippings / New from selection* ile işaretlediğiniz alanı otomatik metin olarak tanımlayabilir ya da *Clippings / Organize Clippings* ile Clippings Manager penceresine ulaşabilirsiniz. Eklentiden yararlanmak için kullanabileceğiniz bir diğer seçenek ise durum çubuğunun sağındaki yeni metin simgesine tıklamak ya da metni bu alana sürükleyip bırakmak.

Parçaları yönetmek: Otomatik metinleri oluşturduktan sonra onları Clippings Manager yardımıyla klasörler halinde organize edin. Klasörlerin her biri gelecekte bir alt menüyü temsil edeceğinden aradığınızı bulmanızı kolaylaştıracak. Panoya kopyalanan metinleri almanın en hızlı yolu *Options / New from Clipboard* seçeneklerinden geçiyor. Bu noktadan verilerinizi *Options / Export* ile bir RDF dosyasında saklayabilirsiniz. Artık bu iletişim penceresini kapatabilirsiniz. Metinleri kullanmak: Metinlere yeniden ulaşmak için ziyaret ettiğiniz web sayfasındaki metin alanına sağ tuşla tıklayın. *Clip-pings* menüsü üzerinden otomatik metinlerin sıralanmış bir şekilde yerleştirildiği klasör yapısına erişebilir ve metinleri tek tıkla seçili alana ekleyebilirsiniz. →

9 UZMAN İPUCU: Eski dizüstü PC'lere kablosuz ağ

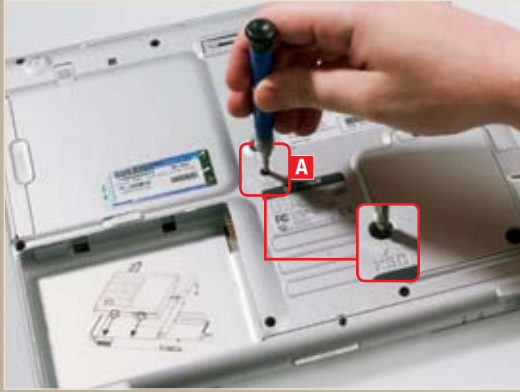
Dizüstü bilgisayarınız kablosuz ağ desteği sunmuyor mu? Bu eksikliği giderebilirsiniz. Çoğu dizüstünde Mini-PCI yuvasına uygun bir WLAN kartı takmanız yeterli.

■ Bugün için şaşırtıcı olsa da bundan birkaç yıl önce WLAN dizüstü bilgisayarlar için bile standart donanım bileşenleri arasında değildi ve ayrıca satılmaktaydı. Bu tablonun içerisinde Centrino öncesi dönemin (2003) mobil Pentium 4 işlemcili dizüstü bilgisayarlarının yanı sıra yine aynı dönemin mobil AMD işlemcileri de yer alıyor. Bu büyük eksiği ortadan kaldırmak için WLAN USB çubuklarından yararlanabilirsiniz. Söz konusu USB belleği her zaman yanında taşımak istemeyen ve bilgisayarındaki USB yuvası sayısı sınırlı olan kullanıcılar Mini PCI WLAN kartlarına yönelebilirler.

Dizüstü bilgisayarınızda bu kablosuz ağ kartı için yer olup olmadığını kullanım kılavuzundan öğrenebilirsiniz. Kılavuzda listelenen özelliklerin arasında bir Mini PCI yuvası olduğundan emin olun. Bu ipucunda örnek olarak Pentium 4 Mobile işlemcili Samsung P10 modeli dizüstü bilgisayara Intel'in PROWireless 2100 LAN 3B kartıyla kablosuz ağ desteği kazandırdık. Bu kart 802.11b standardını destekliyor. Satın aldığımız ikinci el ağ kartı antensiz olduğundan internetten uygun bir WLAN anteni satın aldık ve kasanın içerisine monte ettik. Windows montaj sonrasında yeni donanımı otomatik olarak tanıdı. Yine de bu noktada bir sorun yaşıyorsanız Intel'in web sayfasından (www.intel.com) sürücülerini indirebilirsiniz. Söz konusu dizüstü PC'nin garanti süresi dolduğundan kasayı bu konuda bir endişe duymadan açabilirsiniz. ■

Ozan Ali Dönmez, ozand@chip.com.tr

1 Dizüstü kasasını açmak

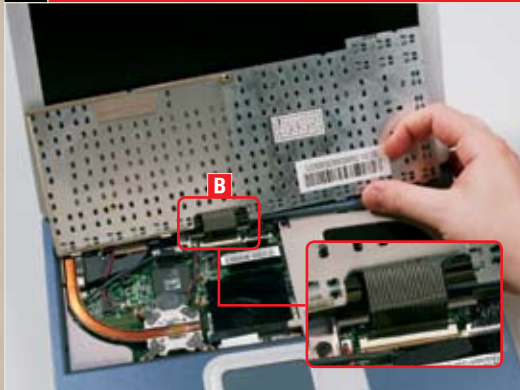
Dizüstü bilgisayarınızın kasasını açmadan önce güç kablosunu çektiğinizden ve bataryayı çıkardığınızdan emin olun. Daha sonra kasanın alt kısmında yer alan ve klavyeyi tutan vidayı çıkarın. Bu vida farklı sistemlerde de klavye simgesiyle ya da KBD (Keyboard) kısaltmasıyla işaretleniyor.

2 Klavyeyi serbest bırakmak

Dizüstünü normal şekilde yerleştirin ve ekranı yukarı kaldırın. Klavyeyi demonte etmek için tornavida ile klavyeye kenarlarından dikkatlice müdahale edin ve mevcut tırnakları hafifçe bastırarak klavyeyi yerinden çıkarın.

3 Klavyeyi sökmek

Klavyeyi kasadan ayırmak için bu kadarı yeterli değil. Anakartla arasında bir kablo bulunuyor. Öncelikle klavyeyi bir miktar yukarı kaldırın ve ardından kabloyu anakarttaki yuvasından dikkatle ayırın.

4 Mini PCI yuvasına ulaşmak

Artık dizüstü bilgisayarın içindeki her noktaya ulaşabilirsiniz. WLAN kartını yerleştireceğiniz Mini-PCI yuvası örneğimizdeki Samsung P10'da sağ altta işlemci ve optik sürücü arasında yer alıyor.

5

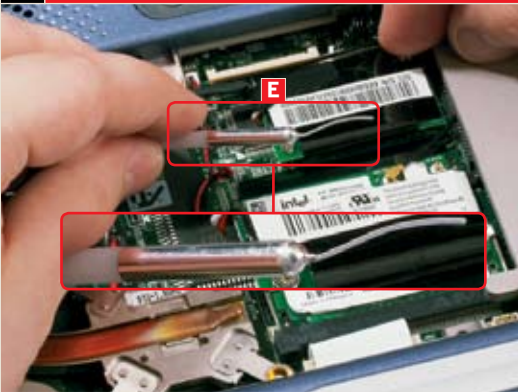
Kablosuz ağ kartını takmak

Kablosuz ağ kartını modülün alt kısmındaki girinti solu gösterecek şekilde elinize alın. Daha sonra modülü dikkatlice Mini-PCI slotuna yerleştirin.

6

Anteni yerleştirmek

şimdi WLAN anteni için kasanın içerisinde bir yer bulmalısınız. En iyi seçimlerden biri WLAN kartının üst kısmı. Anten burada kablosuz ağ kartı ile sistem belleği arasında yer alacak. Aradaki kısa kabloyu da düzgün bir şekilde altına yerleştirin.

7

Anteni sabitlemek

Antenin yerini terk etmemesi ve çevresindeki yapıtaşlarına zarar vermemesi için onu normal bir yapışkan bant ile sabitlemelisiniz.

8

Kasayı kapatmak

Artık bilgisayarınızın kasasını kapatabilirsiniz. Klavyeye ait kabloyu anakarttaki yuvasına bağlayın ve kasaya sabitleyin. Bazı modellerde montajı klavyenin tırnaklarını basılı tutarak yapmanız gerekiyor. Kapağı kapatın, kasayı ters çevirin ve vidaları sıkıştırın. İşlem tamam!

**Bu kapıdan
her şey girer.**

Çünkü CHIP, teknoloji kullanıcısının en güvendiği başvuru kaynağı.

Ayın web siteleri

Beğendiğiniz web sitelerini CHIP okurlarıyla paylaşmak istiyorsanız, adreslerini websiteleri@chip.com.tr e-posta adresine gönderin.

<http://www.topkapisarayi.gov.tr>

1478’de yaptırılan Topkapı Sarayı, Sultan Abdülmecid’in Dolmabahçe Sarayı’nı yaptırmasına kadar yaklaşık 380 sene Devlet’in idare merkezi ve Osmanlı sultanlarının resmi ikametgâhı olmuş. Ülkemizin en önemli tarihi değerlerinden biri olan Topkapı Sarayı, internet üzerinden de misafirlerini ağırlamaya ve bu muazzam yapıyı daha yakından tanımak isteyenlere hizmet veriyor. Son derece modern görünümü ve başarılı alt yapısıyla dikkat çeken sitede, sarayın geçmişi ile ilgili detaylı bilgiler yer aldığı gibi fotoğraf galerisinde eşsiz güzellikte resimler sunuluyor. En önemlisi de “Sanal Gezi” bölümüyle sarayın tüm bölümlerini evinizden gezebilmenize imkân tanınması.

www.trafikkurallari.com

Taşıt trafiğinin akışının düzenli olarak sağlanabilmesi için konulmuş trafik işaret ve kurallarının, hayatımız açısından çok büyük önem taşıdığı bir gerçek. Ehliyet sınavına girerken bunların tümünü öğreniyoruz fakat daha sonra unutulabiliyor. Siteyi ziyaret ederek trafik kuralları ile ilgili bilgilerini tazeleyebilir, örnek resimlerle açıklanan uyarı levhalarını öğrenebilirsiniz.

www.dobisko.com

Dobisko, yemek yemeyi bir zevk olarak gören lezzet tutkunlarına, ziyaretçilerinin eklemiş olduğu mekânları, fotoğrafları ve yorumları ile hizmet sunan bir web sitesi. Böylece, farklı lezzetleri denemek isteyenler, gizli kalmış mekânları keşfedebiliyor, birbirleriyle damak tadına dair tecrübe ve önerilerini paylaşabiliyor. Site de, birçok mekânın adres ve telefon bilgileri de yer alıyor.

www.izlesene.com

Türkiye'nin en büyük video topluluklarından biri olan İzlesene.com, ziyaretçilerine video izleme ve paylaşma deneyimini yaşatabilmek için 2006 yılında kurulmuş. Siteyi ziyaret ederek kategorilere ayrılmış videoları izleyebilir, derseniz kendi videolarınızı da paylaşabilirsiniz. Ayda 100 milyondan fazla videonun izlendiği İzlesene, Türkiye'nin en çok ziyaret edilen ilk 100 sitesi içinde.

www.zekirdek.com

Başarılı radyo programcısı Zeki Kayahan Coşkun'un Alem FM'de yayınlanan Matrax isimli programıyla paralel yayın yapan Zekirdek.com, programda yayınlanan eğlenceli etkinlikleri (kendi deyimleriyle Matraxiyon) konu almasının yanı sıra, gündemi meşgul eden gelişmeleri kendi tarzlarıyla yorumladıkları eğlenceli bir portal. Sitenin forum bölümü de oldukça aktif bir ziyaretçi potansiyeline sahip.

www.uglycars.co.uk

Otomobil endüstrisi her geçen yıl daha modern görünümü, meraklılarının aklını başından alacak tarzda araçlar dizayn edebilmek için çalışıyor fakat her zaman başarılı oldukları söylenemez. Zevkler ve renkler tartışılmaz ama bazı otomobil dizaynları toplumun geneli tarafından itici bulunabiliyor. Son yüz yılın en çirkin otomobillerini merak ediyorsanız bu ilginç siteyi ziyaret edebilirsiniz.

www.bilgiportal.com

Bilgiportal.com, bünyesinde 36 kategoriye ait 1000'i aşkın konuda döküman ve makale barındırarak, Türkiye'nin en büyük ve en geniş bilgi portalı olma hedefiyle hizmet veriyor. Bilgisayar, sağlık, ekonomi, turizm, cep telefonları vs. gibi birçok alanda makale yayınlanarak, ziyaretçilerinin sadece belirli bir konuda değil değişik birçok kategoride araştırma yapabilmesine olanak sağlıyor.

www.olympos.org

Olympos Security Güvenlik Portalı, hayatlarını ağ ve bilgisayar güvenliğini araştırmaya adanmış kişiler tarafından kurulmuş başarılı bir web sitesi. Profesyonel bir ekip tarafından hazırlanan ve tek amacı insanları bilgilendirmek olan site, güvenlik ve virüs haberleri, yama duyuruları ve güvenlik açıkları gibi önemli konularda yayınladıkları makalelerle ziyaretçilerini bilgilendiriyor.

www.tarihtebugun.gen.tr

Bu web sayfası, oldukça köklü olan tarihimizdeki kişileri ve yaşanan olayları gün gün bulabileceğiniz bir arşiv. Sitenin anasayfasında o gün, tarihte yaşanmış olaylara kronolojik bir biçimde ulaşabileceğiniz gibi, Tarih Cetveli bölümünü kullanarak seçeceğiniz tarihte yaşanan olaylara da göz atabilirsiniz. Ayrıca sitede, Bugün Doğanlar ve Bugün Ölenler bölümleri de yer alıyor.

www.antoloji.com

Antoloji.Com, Kültür ve Sanat'ı, insanlığın internet ile değişmekte olan toplumsal ve bireysel yaşamında yaygınlaştırmak amacıyla yayın yapan bir web sayfası. Sitede şiirlere ve kitap incelemelerine ulaşabileceğiniz gibi, ünlü ressamların galerilerini gezebiliyorsunuz. Ayrıca, "Nedir?" bölümünden de, site üyelerinin herhangi bir sözcük veya terimle ilgili düşüncelerini okuyabilirsiniz.

www.yayinonline.com

Geç de olsa kavuştuğumuz yüksek hızda internet bağlantısı sayesinde, TV ve radyo yayınlarını internet üzerinden rahatça takip edebilir hale geldik. YayinOnline.com, bir çok ulusal ve yerel radyo istasyonunu online olarak dinleyebileceğiniz bir web sitesi. Sisteminde bulunan Media Player veya Winamp programları sayesinde, online radyo dinlemenin zevkine sizde varabilirsiniz.

www.korku.org

Korku filmleri, kitapları, oyunları, hikayeleri ve seri katil incelemeleri gibi ana bölümleri olan Korku.org, bu türe merak salan kişilerin ilgisini çekebilecek içeriğe sahip bir web sayfası. Eğer korku dolu hikayeler veya seri katil incelemeleri okumak istiyorsanız bu siteyi ziyaret edebilirsiniz. Web sayfasının haberler bölümünde de, korku temasını işleyecek yeni projelerden bahsediliyor.

www.darkhardware.com

DarkHardware güncel bilişim teknolojileri ve PC bileşenleri üzerine inceleme, test raporları ve kılavuzlar sunan oldukça geniş içeriğe sahip bir web sayfası. Donanım incelemeleri bölümünde, detaylı olarak ürün incelemelerini bulabileceğiniz sitenin Mesaj Panosu bölümü de oldukça aktif. Ayrıca sitenin haber arşivinden, teknolojiyle ilgili son gelişmeleri takip edebilirsiniz. ■

DVD'de göze çarpanlar

Sizler için her ay özenle seçtiğimiz kullanışlı ve ilginç yazılımlarla dolup taştan eCHIP'lerin içeriklerini ve DVD'de yer alan bazı yazılımlara dair açıklamaları bu sayfalarda bulabilirsiniz.

1-abc.net Backup

Yedekleme Aracı

TAM SÜRÜM

1-abc.net Backup ile iş işten geçmeden verilerinizi yedekleyebilir ve bu işlemi otomatik olarak verilerinizi güvene alabilirsiniz.

■ 0,2 MB
■ Windows XP

Ashampoo Magical Security

Veri güvenliği

TAM SÜRÜM

Ashampoo'nun bir başka başarılı yazılımı olan Magical Security ile verilerinizi şifreleyebilir ve CD/DVD'ye yazabilirsiniz.

■ 7 MB
■ Win 98/ME/ 2000/XP/Vista

Bryce 5.5

Resim yaratma

TAM SÜRÜM

Bryce 5.5 içinde birçok yaratıcı araç bulunan ve bu sayede kolayca göz alıcı manzaralar yaratmanızı sağlayacak bir yazılım.

■ 125 MB
■ Win 98/ME/ 2000/XP/Vista

PC Tuning

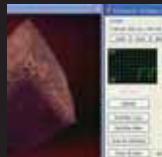
DENEME SÜRÜMÜ

WinXp Manager
Windows XP'ye ince ayar çekmek veya XP'yi temizleyip hızlandırmak için yazılmış en iyi yazılım lardan biri.

■ 5 MB
■ Windows XP

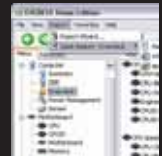
ÜCRETSİZ

ATI Tool
ATI ekran kartlarından daha fazla performans almak için Overclock yapabileceğiniz piyasadaki en iyi yazılım.

■ 1,29 MB
■ Windows 2000 / XP / Vista 32/64 Bit

ÜCRETSİZ

Everest Home Edition
Sisteminiz hakkında ayrıntılı bilgi edinmek için yazılımlara para dökmek yerine Everest Home Edition kullanabilirsiniz.

■ 4,19 MB
■ Windows 98, Me, 2000, XP, Vista

DENEME SÜRÜMÜ

Spaces
Windows'un sunduğu tek boyuttan sıkıldıysanız masaüstünüzü bu yazılım sayesinde 3 boyutlu hale getirebilirsiniz.

■ 4 MB
■ Windows 98/Me/2000/XP

Notebook HW Control

Donanım kontrol

ÜCRETSİZ

Notebook HW Control sayesinde dizüstü bilgisayarınızın donanımlarını kontrol ederek pilden tasarruf edebilirsiniz.

■ 2,24 MB
■ Windows 2000, XP, Vista

Ccleaner

Temizleme Aracı

ÜCRETSİZ

PC'nizde zamanla birikmiş çöp dosyaları temizlemeye yarayan uygulama aynı zamanda kayıt defterindeki gereksiz verileri de siliyor.

■ 2,6 MB
■ Windows 98, Me, 2000, XP, Vista

Gigaget

İndirme yöneticisi

ÜCRETSİZ

Gigaget'i diğer dosya indirme yöneticilerinden ayıran en büyük özellik Net Grid teknolojisini kullanması ve bu sayede daha hızlı olması.

■ 2 MB
■ Win 98/ME/2000/XP/ Vista

Messenger Discovery Live 1.3

Messenger eklentisi

ÜCRETSİZ

Yazılım sayesinde Messenger'a karşı tarafın konuşma penceresi açıldığında sizi uyarması gibi şaşırtıcı özellikler kazandırabilirsiniz.

■ 1,4 MB

■ Win 98/ME/ 2000/XP/Vista

StuffPlug 3

Messenger Eklentisi

ÜCRETSİZ

Windows Live Messenger 8 için mutlaka edinilmesi gereken zengin özellikli ve birçok dil destekleyen bir eklenti.

■ 1 MB

■ Win 98/ME/ 2000/XP/Vista

BASIC KIT

Program kütüphanesi

ACDSee Photo Manager 9.0 Build 108

Adobe Reader 8.1

Avira AntiVir Classic 7.00.04.15 **Yeni**

Babylon 6.0.3 R4 **Yeni**

BitTorrent 5.0.9 **Yeni**

DirectX 9 Ağustos 2007 **Yeni**

eMule 0.48a

Firefox Türkçe 2.0.0.6 Türkçe **Yeni**

GetRight Pro 6.3 **Yeni**

Gimp 2.2.17 **Yeni**

Gtalk

IrfanView 4.0

Java Runtime 6 - Update 2 **Yeni**

K-Lite CodecPack Full 3.3.0 **Yeni**

mIRC 6.21

Nero 7.10.1.0 Türkçe **Yeni**

.NET Framework - 32 bit 3.0

.NET Framework - 64 bit 3.0

NVU HTML Editör 1

OpenOffice 2.2.1 TR

QuickTime 7.2 **Yeni**

Paint.NET 3.08

Registry Mechanic 6

Thunderbird 2.0.0.6 Türkçe **Yeni**

Ultra Edit-32 v13.10a **Yeni**

uTorrent v1.7.2 **Yeni**

VLC Player 0.8.6c **Yeni**

WinAmp 5.35

Windows Live Messenger 8.5.1.517

WinRAR 3.70 Türkçe

WinZIP 11.1

ZoneAlarm 7.0.337

WLM Universal Patcher

MSN Yaması

ÜCRETSİZ

Bu ufak yama sayesinde Messenger'ı aynı anda birkaç defa açabilir ve sol kenarda bulunan reklamlardan kurulabilirsiniz.

■ 0,1 MB

■ Win 98/ME/ 2000/XP/Vista

MSN BackUp

Yedekleme aracı

ÜCRETSİZ

Windows Live Messenger'da kullandığınız ifadeleri ve kişisel ayarlarınızı bu yazılımlarla yedekleyebilirsiniz.

■ 3,2 MB

■ Win 98/ME/ 2000/XP/Vista

Multimedia DVD

İster PC'de ister DVD oynatıcınızda izleyin

CHIP Multimedia DVD'si, yepyeni ara yüzü ile artık daha kullanışlı ve kaliteli. Multimedia içeriğini PC'de görüntülemek için Windows Media Player içinden *Yürüt* menüsü altında yer alan *DVD, VCD veya CD ses* satırından etkin olan sürücüyü seçmeniz yeterli.

Civilization IV

Strateji

OYUN STRATEJİ

Dünya tarihi ve stratejiye ilgi duyuyorsanız Civilization III'ün devamı olan birçok açıdan geliştirilmiş bu oyunu mutlaka deneyin.

■ 734.8MB

■ Windows XP/ Vista

SwitchBall

Eğlence

OYUN BULMACA

Topu takip ederek tamamen fiziğe dayalı dünyada bulmacaları çözmeye çalıştığınız SwitchBall çok eğlence vaat ediyor.

■ 75 MB

■ Windows XP/ Vista

Dead Reef

Korsan

OYUN MACERA

İngiltere'nin Dead Reef adasında geçen oyun popüler Gamespot oyun portalından 10 üzerinden 5.5'e layık görülmüş. ■

■ 163 MB

■ Windows XP/ Vista

Ashampoo Magical Security

TAM SÜRÜM Dosyalarınızı şifreleme, güvenli silme veya CD/DVD'ye yazma; Ashampoo Magical Security ile tüm bunlar tek tık ile mümkün.

MAGICAL SECURITY AES şifreleme metodu kullanarak güvenli bir şekilde verilerinizi şifreliyor.

ŞİFRELENİYOR İşlemci hızınıza göre şifreleme ve açma işleminin süresi değişiyor.

DVD'YE ŞİFRELE Verilerinizi şifreledikten sonra CD/DVD yazabilmek yazılımın sunduğu bir başka güzel özellik.

■ Verileriniz sizin için önemliyse Ashampoo Magical Security tam size göre bir yazılım. Yazılımı diğer şifreleme yazılımlarından ayıran en büyük özelliği ise tek tık ile dosyaları şifreleyip CD veya DVD'ye yazabilmesi. Magical Security'nin büyüleyici özelliklerine geçmeden önce yazılımın tam sürüm kodunun nasıl alınacağını belirtelim.

1 Tam sürüm kodunu almak:

Programı tam sürüm olarak kullanmak için, öncelikle kurulum esnasında karşınıza gelen penceredeki "Get Full Version Key" satırının işaretli olduğundan emin olmalısınız. Kurulum işlemi tamamlandıktan sonra, karşınıza gelen yeni pencereden "Obtain a FREE full version key" seçeneğini işaretleyip OK'e basın. Akabinde bir internet sayfası açılacak. Bu sayfada gördüğünüz metin alanlarından üst bölüme e-posta adresinizi girmelisiniz. Hemen altındaki Zipcode bölümünü ise boş bırakabilirsiniz. Eğer daha önce Ashampoo sistemine kayıt olmamışsanız, bu sayfada belirteceğiniz adresinize bir e-posta gönderilecek. Daha önceden Ashampoo'ya üye olduysanız var olan şifrenizi bir sonraki ekranda girerek, sitenin sol bölümünde *My free registration keys*'e tıklayarak, anahtarınızı buradan da görebilirsiniz.

2 Dosyalarınızı şifrelemek:

Öncelikle yazılım ile ister dosyaları isterseniz de klasörleri sağ tıklaya-

rak kolayca şifreleyebilirsiniz. Herhangi bir klasörü şifrelediğinizde klasörün içindeki tüm dosyalar şifrelenmiş oluyor. Örnek bir şifreleme için herhangi bir klasörün üzerinde sağ tıklayın. "Ashampoo Magical Security" içerik menüsüne girin ve "Şifrele" seçeneğine tıklayın. Açılan kutucuğa şifreyi yazın ve "Tamam" a tıklayın. Şifrelenmiş dosyalara erişmek istediğinizde ise açılan kutucuğa önceden yazdığınız şifreyi girmeniz yeterli. Yazılımın bir başka özelliği ise dosyalarınızı bir daha geri gelmeyecek şekilde silmek. Bu işlemi gerçekleştirerek için ise yine istediğiniz klasörün üstüne sağ tıklıyorsunuz ve Ashampoo menüsünden "Sil" i seçiyorsunuz. Burada sorulan soruya evet dersanız klasörünüz veya dosyanız artık geri gelmeyecek şekilde siliniyor.

3 Verilerinizi CD/DVD'ye yazmak:

Magical Security'nni en büyük özelliklerin bir değeri ise dosyaları şifreledikten sonra ekstra bir yazılıma gerek kalmadan CD veya DVD yazabilmesi. Bunun için yine şifrelenip yazılmasını istediğimiz dosyanın veya klasörün üzerine sağ tıklıyorsunuz ve Ashampoo menüsünden "CD/DVD içersine şifrele" seçeneğini seçiyorsunuz. Karşınıza çıkan kutucuğa CD veya DVD'nin etiketini giriyorsunuz ve sürücüye gerekli medyayı yerleştirdikten sonra "Tamam" diyorsunuz. Artık verileriniz güvenli bir şekilde CD veya DVD'ye kaydediliyor. Yazılım AES şifreleme metodu kullanıyor ve bu şifreleme metodu ne kırılabilir ne de herhangi bir kurtarma şifresine sahip. Bu da demek oluyor ki verilerinize sadece siz erişebilirsiniz. İşte bu yüzden şifrenizi unutmayın.

1-abc.net Backup

TAM SÜRÜM En son ne zaman verilerinizi yedeklediniz? İş işten geçmeden verilerinizi 1-abc.net Backup ile yedekleyin içiniz rahat olsun.

■ Gün geçtikçe internette sizi ve verilerinizi bekleyen tehlikeler artıyor. Hatta bazı yazılımlar verilerinizi şifreledikten sonra söylenilen banka hesabına belirtilen ücreti yatırmazsanız verilerinize erişimi kapatabiliyor. İşte bu esnada yedekleme yazılımları kurtarıcınız olabiliyor. 1-abc.net Backup bu yazılımlardan bir tanesi.

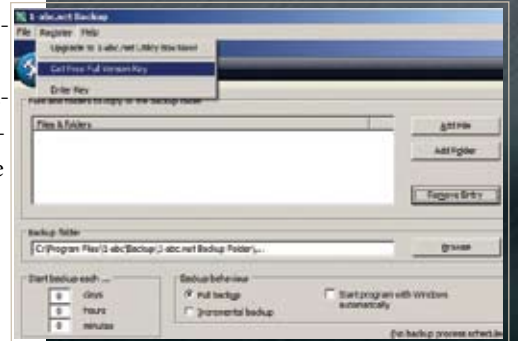
1 Aktivasyon kodu: Yazılımın kurulumunu diğer bütün standart yazılımların kurulumu gibi tamamladıktan sonra masaüstünüze gelen simgeden yazılımı çalıştırıyorsunuz. Daha sonra *Register/ Get Free Full Version Key* butonuna tıklıyorsunuz. Yazılım Internet Explorer'ı açıyor ve sizden isim, soy isim ve e-posta adresi bilgilerinizi istiyor. Burada isim ve soy isim zorunlu değil fakat e-posta adresiniz aktivasyon kodunun gönderilmesi için gerekli. Bilgilerinizi girip sorgunuzu gönderdikten hemen sonra e-posta adresinize gelen bağlantıya tıklıyorsunuz ve bu sayede e-posta adresiniz doğrulanmış oluyor. Bu esnada size aktivasyon kodunun olduğu bir diğer e-posta daha gönderiliyor. Fakat bu e-posta spam/junk klasörüne gitmiş olabiliyor bunun için bu klasörleri de kontrol etmeniz de fayda var. E-Postayı aldıktan sonra kodu kopyalayıp *Register / Enter Key* butonuna tıklayarak açılan kutucuğa kodu yazıştırın ve yazılımı yeniden başlatın. Artık yazılımı tam sürüm olarak kullanabileceksiniz.

2 Anında yedekleme: 1-abc.net Backup ile ister dosyaları isterseniz de klasörleri yedekleyebilirsiniz. Herhangi bir klasörü veya dosyayı yedeklemek için yazılımın ana penceresindeki *Add File* veya

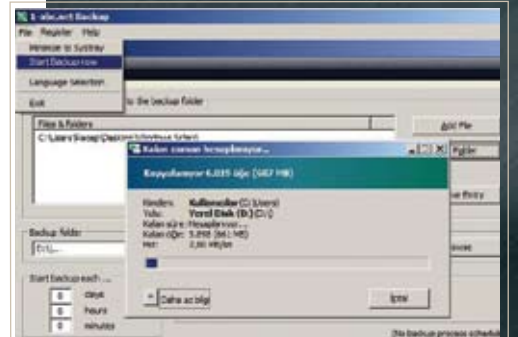
Add Folder butonuna tıklıyorsunuz. Folder klasörler *File* ise dosyaları yedeklemek için kullanacağınız komut. Butonlara tıkladıktan sonra yedeklemek istediğiniz klasörü veya dosyayı seçiyorsunuz ve *Tamam* diyorsunuz. Yedekleyeceğiniz her klasör için bu işlemi gerçekleştirdikten sonra yedekleme konumunu seçmeniz gerekiyor. *Browse* butonuna tıklayarak verilerinizi yedekleyeceğiniz konumu da seçtikten sonra *File* menüsünden *Start Backup now* butonuna tıklayıp yedekleme işlemini başlatabilirsiniz.

3 Otomatik yedekleme: 1-abc.net Backup'ın sunduğu bir başka özellik ise otomatik önceden belirlenmiş yedekleme. Bu yedekleme biçimini kullanmak için ise ilk olarak yine yedeklenmesini istediğiniz dosya veya klasörleri seçiyorsunuz ve yazılımın ana penceresindeki *Start Backup each* bölümündeki boşluklara istediğiniz değeri giriyorsunuz. Burada yukarıdan aşağıya sıralama gün saat ve dakika olarak ayarlanmış. Örneğin saat bölümüne 2 değerini girerseniz yazılım seçtiğiniz dosyaları her iki saatte bir yedekleyecektir.

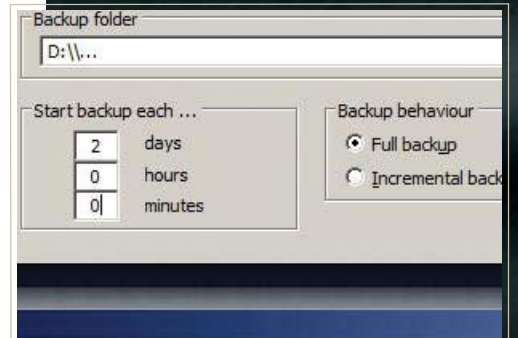
Yine yazılımın *Backup Behaviour* bölümünden de diğer ayarları yapabilirsiniz. Örneğin *Full Backup* her defasında verilerin tamamını yedeklerken *Incremental Backup* sadece değişen verileri yedekleyecektir. *Start program with Windows automatically* seçeneği ise yazılımın işletim sistemi açıldığında başlatılmasını sağlar. *Browse* butonu sayesinde de yedeklemenin yapılacağı yeri belirleyebilirsiniz. ■

AKTİVASYON Get Full Verison Key tuşu ile internete bağlanarak seri numranızı alabilirsiniz.

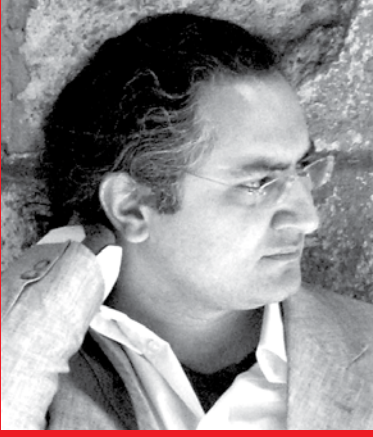

YEDEKLEME İşleme başlamak için *Start Backup now*'ı butonuna basmanız yeterli.

EKSTRA Yedekleme yeri, zamanı, aralıklarını ve yazılımın sistem ile başlatılmasını bu bölümden ayarlayabilirsiniz.

CHIP GAME ZONE

Online zamanı

Tatil mevsiminin bitmesi ve insanların evlerine dönmesiyle, devasa online rol yapma oyunların sanal dünyalarına yeniden dönüşleri başlayacak. Sonbahar ve kış mevsiminde evlerinin huzurunda eğlenmek isteyen yetişkinler kadar, okullarından sonra arkadaşları veya dünyanın her yerinde "sanal" arkadaşları ile toplanıp devasa online dünyalarda maceralara koşan oyuncuların sayısı hiç de az değil. Hatta o kadar çok ki, oyun yapımcıları harıl harıl yeni devasa online oyunların tasarım ve üretim sürecine devam ediyorlar. Dikkat ederseniz, sevilen popüler filmler ve diziler için de eskiden alışık olduğumuz, filmin arkasından oyununu piyasaya sürme alışkanlığına artık, dilimin arkasından devasa online oyununu piyasaya sürme alışkanlığı eklendi ki, on yıldır devam eden başarılı bilimkurgu olan Stargate'in devam eden DORYO (MMORPG) oyunu ve son üç yıldır bir fenomene dönüşen Battlestar Galactica için söylentileri çıkan DORYO'dan gelecek haberleri CHIP'in oyun sayfaları arasında bulabilirsiniz.

CEM ŞANCI, cemsanci@chip.com.tr

Tabu Larasa'da sona doğru

Bugün insanlığı kim kurtaracak, gönüllüler el kaldırsın

UZUN SÜREDİR yapımı süren bilim kurgu temalı Devasa Online Rol Yapma Oyunu Tabu Larasa da artık sona yaklaşıyor ve oyunun kullanıcıları ile buluşacağı zaman bekleniyor. Oyun dünyasının efsanevi yapımcılarından, Wing Commander serilerinin arkasındaki Origin firmasının kurucularından ve Ultima Online'ın yapımcısı Richard Garriott'un hazırladığı oyun, hem piyasada eksikliği hissedilen bilim kurgu temalı DORYO'ların eksikliğini gidermeyi, hem de online oyun deneyiminde aksiyon lezzetini rol yapma oyunları derinliğine taşımayı hedefliyor. Oyunun hikayesi aslında sıradan gelebilir. Uzaylı bir ırkla savaşa tutuşmuş insanlığın emrinde bir asker olarak çarpışıp, bu vahşi evrende hayatta kalmayan, arkadaşları-

nızla kendi operasyon ekiplerinizi kurup, insanlığa hizmet etmeye çalışacaksınız. Allah şimdiden hepimize kolaylık versin. Ama konu vasat gibi görünse de oyun görsel ve teknik açıdan çok fazla vaatle geliyor. Heyecanla sonbaharı bekliyoruz. ■

Bilgi için: www.playtr.com/index.html

Medieval II: Total War Kingdoms

Komşu krallığı istila etmek, dünyayı ele geçirmek isteyenler

TOTAL WAR serisinin yedi yıldır süren tartışmasız başarısı, yapımcıların oyuncuları bıkırtmadan yenilikler yaratması ve ortaçağ tandansında dünyayı istila etmeyi her defasında keylif hale getirmesinden kaynaklanıyor. Medieval II ile gerçek anlamda üç boyutlu grafiklere kavuşan ve içerik olarak da çok daha

fazla deınleşen oyun için şimdi yeni bir görev paketi geliyor. Total War Kingdoms. Tarihin büyük hükümdarlıklarını, imparatorluklarını konu alan genişleme paketinde Aztekleri, Persleri, Mayaları, Osmanlıları bulmanız mümkün olacak. Ayrıca, her imparatorluğa özgü yeni birimler, yeni binalar, yeni silahlar da oyunun oynanışını etkileyen diğer faktörlerden olacak.

Enemy Territory: Quake Wars

Koca evrenin paylaşılmayan tek oyunu

Sayırsız galaksi ve her birinin içinde sayısız güneş sistemi ve onların içinde de sayısız gezegen varken, şu utanmaz uzaylılar her defasında gelip güzel gezegenimiz Dünya'ya saldırmazlar mı, CHIP ekibi olarak hepsini kınamaktan kendimizi alıkoyamıyoruz. O çok iyi bil-

diğimiz Quake evreninde geçen bir Online Stratejik Shooter olarak tanımlanan Quake Wars da tam bu konuyu ele alıyor. Terbiyesiz uzaylıların dünyayı işgali ve artık kahramanlık yağmaktan nasıl çatlamadıklarını bir türlü anlayamadığımız Amerikan askerlerinin bu edepsiz,

kendini bilmez uzaylılarla savaşı. Oynadığı kurallar basit, takım arkadaşlarını koru ve hayatta kal. Pek çok farklı silah ve savaş aracını kullanabilecek, ortalığı bilim kurgu ürünü ateş gücü tüksek silahlarla cehenneme çevirebileceksiniz. ■

Bilgi için: www.enemyterritory.com

DEDİKODU

Star Wars Galaxies'in eskidiğini ve Sony ile LucasArts arasındaki çekişmeden çok yıprandığını düşünenlerin heyecanla beklediği lakin inkar edilen Star Wars Galaxies 2'in planlanmaya başlandığı bilgisinin LucasArts'ta çalışan bir yazılımcının blog'unda yer aldıktan kısa süre sonra yayından çekildiği konuşuluyor, kulağınız açık olsun.

Bioshock şok edecek mi?

Denizin altında bir şehir, ortalık manyak dolu

FARKLI BİR FPS olması amacıyla tasarımına başlanan Bioshock'un piyasaya çıkma vakti yaklaşıyor. 50'lerin atmosferinde, deniz altında kurulmuş ama hayatta kalmayı başaramamış bir şehrin yıkıntıları arasında dolanıp, hazinesini arayan bir deniz adamını canlandıracağınız oyunun senaryosu, gizemle dolu olduğunu bildiğimizden ve elbette oyunun anahtar karakterlerinden birinin "sayko" Japon korku filmle-

rinde gördüğümüz uzun siyah saçlı, eli bebekli küçük kızlardan biri olması, ayrıca karakterlerin, tavandan duvara atlayıp tiz çığlıklar atan feminen yaratıklardan oluşmasından anladığımız üzere, Bioshock bizi korkutmayı amaçlayan bir oyun olacak, aklınıza mukayet olmaya çalışın lütfen. Oynadığı kimi karakterlerin etkileşimli olması yapımı sıradan bir FPS olmaktan çıkarıyor.

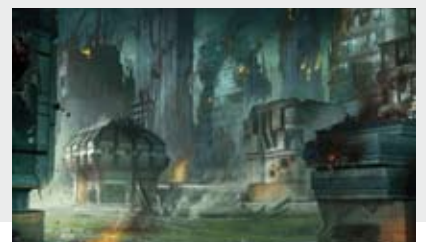
Bilgi için: www.2kgames.com/bioshock

Stargate Worlds

Bütün evreni kötülerden kurtaran kahraman

Stargate ismini mutlaka duymuşsunuzdur. 90'lı yıllarda sinema filmi olarak karşımıza çıkan isim, hemen sonrasında dizi film olarak televizyonlara sıçradı. Televizyonlarda Macgyver olarak tanıdığımız Richard Dean Anderson'un başrolünü oynadığı dizide, Amerikalılar mısır piramitlerinin içinde buldukları yuvarlak bir kapıyı aktif hale getirip, evrenin her yerine gidip gelebiliyorlardı. Stargate SG1 ve Stargate Atlantis olarak iki koldan devam eden dizinin DORYO oyunu da hazırlanıyor. Söylenene göre dizideki tüm ırklar oyunda da olacak ve şimdilik gördüğümüz ekran görüntüleri, on yıldır darphane gibi para basan bu popüler bilim kurgu dizisinin oyununa da iyi bir bütçe ayrıldığı izlenimini doğuruyor. ■

Bilgi için: www.stargateworlds.com

Tom Clancy's Ghost Recon Advanced Warfighter 2

Adında Tom Clancy olan her oyun güzel midir ?

GHOST RECON, taktik FPS seven çoğu oyuncunun yakından tanıdığı bir isimdir. Tom Clancy ise romanlarının yanında danışmanlık yaptığı oyunları da sevilir. Bu oyunlar, özellikle gerçeğe yakın senaryolar üzerine kurulu ve tavşan gibi zıplamadan, tek mermiyle ölebildiğiniz, gerçeğe yakın çatışmalar üzerine kuruludur. Uzun isimli oyunumuz da bu sistemi bozmuyor. İlk oyunu oynamış olanlar çatışmaların ne kadar zor olduğunu bilirler. Aynı zorluk seviyesi bu oyunda da devam ediyor. Kısaltılmış adıyla GRAW2, ayakta durduğunuzda taktik yapmadan ve dikkatli adım atmada ilerleyemeyeceğiniz bir oyun. Fakat çömeldiğiniz an işler değişiyor.

Yukarıda birisi izlemede

Oyun kısaca Meksika'da geçiyor. Siz de elinde bit nükleer bomba bulunan teröristleri temizlemeye çalışıyorsunuz. Ghost Recon adlı bir özel görev timinin lideri olan Scott Mitchel sizin yönetimi-

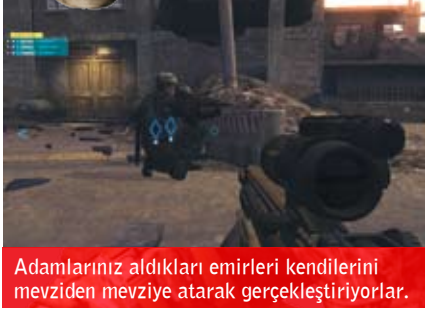
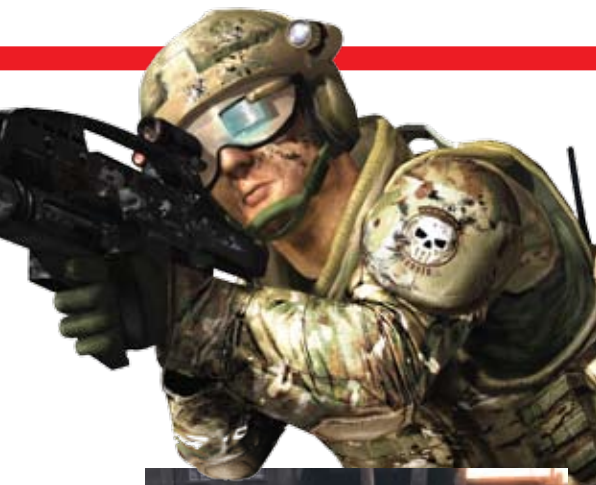
nizde. Bir lider olarak takımınızdaki çeşitli donanımlara sahip elemanlarınızı yöneterek görevleri yerine getirmek sizin elinizde. Bunun için elinizde birçok yöntem var. Öncelikle, takımınızdaki herhangi bir askere gördüğünüz alan içerisinde herhangi bir yere gitme emri verebiliyorsunuz. Eğer daha karışık bir dizi emir vermek istiyorsanız [TAB] tuşuyla açtığınız uydu görüntüsü üzerinden askerlerinize bir rota çizerek taktik geliştirebiliyor ve emirlerinizi sırayla gerçekleştirmelerini izleyebiliyorsunuz. Siz bu emri verdiğinizde askeriniz oraya dümdüz koşarak gitmiyor. Yolu üzerindeki korunaklara alanlara sığınarak ve dikkatle ilerliyor. Hedefine geldiğinde ise kendini en güvenli pozisyona alıp yeni emrinizi bekliyor.

Oyunun doğası gereği tek mermide ölebildiğinizden, size de aynı şekilde ilerlemenizi tavsiye ediyoruz. Uydu görüntüsünden etrafınızdaki düşman askerlerini de görebiliyorsunuz. Bu büyük

bir avantaj. Böylelikle onların yerini önceden tespit edip buna göre bir taktik hazırlayabilirsiniz. Yalnız görüntü ancak belli bir mesafedeki düşmanları kapsadığında tüm haritayı bir seferde görebilseniz dahi tüm düşmanların yerlerini tespit edemiyorsunuz. Bu özelliği, oyunu bir strateji gibi oynamayıp aksiyonun içine sizin de girebilmeniz için yapmışlar.

Çömeleni kimse vuramaz

Bazen şehir içerisinde bazen de açık alanlarda geçen çatışmalara gitmeden önce görevle ilgili bir brifing alıyorsunuz. Videolarla süslenen bu brifing sonrasında ekipmanınızı ve takım arkadaşlarınız seçiyorsunuz. Açıkçası tüfeklerin vuruş gücü birbirinden çok farklı değil. Oyunun belki de en büyük hatalarından birisi, düşmanın iki metre dibine de girsanız çömelerek yürüdüğünüz sürece sizi görememeleri. Bu sayede beyazın ortasında siyah nokta bile olsanız, eğer

Adamlarınız aldıkları emirleri kendilerini mevziden mevziye atarak gerçekleştiriyorlar.

Oyunun genelinde puslu bir atmosfer hakim.

FPS oyunlarında biraz tecrübeniz varsa etrafınızdaki herkesi rahatça vurabiliyorsunuz. Bu kadar zor bir oyunun böyle oynandığında son derece kolay hale gelmesi çok gülünç. O kadar ki oyunun bir yerinde düşmanların dibine girdiğimiz halde bizi vurmadıklarından onları dost sanıp ateş etmedik ve tabii ki bizi öldürdüklerinde gözümüz açıldı.

Bölüm tasarımları sayesinde kendinizi kapalı bir kutu içerisinde hissetmiyorsunuz. Fakat bazı yerlerde görev sınırlarının dışına çıktığınızda dair bir uyarı alıyorsunuz ve geri dönmezseniz anlamsızca ölüyorsunuz. Bazı bölümlerde iki blok öteye gidip düşmanın arkasında dolaşmanıza izin vermeyen bu sınırlama can sıkıcı olabiliyor.

Askerlerinize emir verdiğiniz de nadir de olsa bir yerlere takılabiliyor ya da duvarın öteki tarafındaysanız size gelmek için etraftan dolaşmak yerine duvarı zorlayıp durabiliyorlar. Bu hatalar bu kadar güzel bir oyuna yakışmıyor.

Çok kişilik ziyafet

Oyunun tek kişilik modunda bulunan birçok hata üzerine, oyunun bir de çoklu oyunculu kısmını test etmek üzere sunuculara bağlandık. Ülkemizdeki ma-lum bağlantı hizmetinin, kampanyalarla övüle övüle bitirilememesine karşın, oyun oynamak için hala yeterli olmasının acılarını özellikle gündüz saat-

leri belirgin bir şekilde tekrar yaşadık. Gece denemelerimizde 2 MB bağlantıya karşın de aynı hüsrarla bitirip sırf bağlantı hızımız yüzünden başarısız olunca bu kez kardeş dergimiz Level'la bir LAN partisi yaptık. Oyunun arkadaşlarınızla beraber yapay zekâya karşı mücadele etmenize izin verdiği işbirliği modu oldukça eğlenceli. İlginç bir şekilde tek kişilik modda tel tel dökülen yapay zeka bu modda aslan kesilerek bizi oldukça eğlendirdi. Oyunun harita yapısından ve dinamiklerinden dolayı, takımlarla oynandığında oldukça keyifli olduğunu da internetteki denemelerimizde açıkça gördük. Eğer Battlefield 2'den sıkıldıysanız bu oyunu denemenizi kesinlikle tavsiye ederiz.

Oyundaki karakter ekranları oldukça keyifli ve askerler hakkında bilgi içeriyor.

Neden böylesin yapay zekâ?

Özetle GRAW 2 kötü bir oyun. Çünkü yapay zekâ çok başarısız, oyunun içerisinde insanı gaza getiren bir senaryodan daha çok robotlaşmış bir konu ve profesyonel asker havası var. Bazı yerlerde harita sizi sınırlıyor. Tüm oyun boyunca ördek gibi yürürseniz ölmeniz çok zor. GRAW 2 çok güzel bir oyun çünkü çoklu oyuncu modları oldukça keyifli. Takım oyununa dayalı ve bir defa oturdunuz mu başından kolay kolay kalkamıyorsunuz. Tek kişilik modunda taktik yapmanızı sağlayan birçok olanak var. Grafik yapısı aklınızı başınızdan almıyor ama ses efektleri ve seslendirmeler çok başarılı. Bölümlerin tasarımı en ince ayrıntısına kadar düşünülmüş ve gerçeğe çok yakın. İşte bu tüm eksi ve artılardan sonra oyunu almak ise size kalmış. Biz ise ofisimizde araya yaptığımız LAN partilerimizde oynayabileceğimiz yeni bir oyun bulmuş olmaktan dolayı mutluyuz. ■

Burak Akmenek akmenek@chip.com.tr

GHOST RECON											
GRAFIK	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
SES	[Bar chart showing 80%]										
OYNANABİLİRLİK	[Bar chart showing 80%]										
ÇOKLU OYUNCU	[Bar chart showing 80%]										
EĞLENCE	[Bar chart showing 80%]										
SON KARAR Bir iki hoş ayrıntıya rağmen monotonluktan kaçamayan bir oyun.											
CHIP PUANI 75											
Tür: FPS Yapımcı: Grin Dağıtıcı: Ubisoft Türkiye Dağıtıcısı: - Videoeexpress Yaş: 16 + Web: www.ghostrecon.com Sistem gereksinimleri: 2,0 GHz işlemci, 1 GB bellek, 128 MB ekran kartı											

Oyunun grafikleri eski macera oyunlarını andırıyor.

Ankh: Heart of Osiris

Eski Mısır'da bir komedi-maceraya ne dersiniz?

MACERA TÜRÜ uzun zamandır koma durumunda. Oyun türleri arasında belki de en eskilerinden birisi olan macera oyunları alanında artık çok az örnek çıkıyor karşımıza. Her şeye rağmen inatçı bir grup oyuncu hâlâ bu türü takip etmekte. Ankh: Heart of Osiris ise Almanya'da ödül almış bir serinin üçüncü oyunu. Oyun Eski Mısır'da Assil adlı bir karakterin kontrolünü bize vererek başlıyor. Önceki oyunlarda Osiris'ten Ankh'ı kaçıran kahramanımız kendini bir arka sokakta baygın halde buluyor. Tanrılar arasındaki savaş yaklaşırken galip çıkmak için Ankh'a ihtiyacı olan Osiris'in aslında ikinci bir eşyaya daha ihtiyacı olduğunu öğreniyor ve bu defa da Osiris'in kalbine ulaşmak için yola düşüyoruz. Tabii ki bu bilgi oyunun ilerisinde bize ulaşıyor. Uyandıığımız arka sokak, oyunun kontrollerini öğrenmek için küçük bir uygulama alanı gibi. Tamamen fare ile oynayabildiğimiz oyunun kontrolleri son derece kolay.

Çizgi filmin içinde

Lucas Arts'ın klasik macera oyunlarının kopyası gibi görünen oyun, çizgi filme benzeyen animasyonlar ve yan karakterler eşliğinde bizi öykünün içerisine sokuyor. Oyundaki tüm karakterler es-

prili ve birçok bulmaca da bu espri anlayışı içerisinde absürd çözümlere sahip. Gözünün önünü göremeyen berberden kafası az çalışan fedaiye kadar birçok karakter önceki oyuna atıfta bulunan konuşma seçeneklerine sahip. Aslı Almanca olan oyun İngilizceye tercüme edilirken birçok hata yapılmış. Ayrıca konuşmalar kendini tekrar ediyor ve bazı yerlerde konuşma seçeneklerinin sonu yok. Oyundaki konuşmalar ve bulmacalar tamamen doğru seçeneği seçtiğinizde veya ne kadar saçma olursa olsun doğru hareketi yaptığınızda ilerliyor. Absürd bir espri anlayışı olduğundan oyun içerisindeki birçok sorunu çözerken tamamen deneme-yanılma yöntemini kullanmak zorunda kalıyorsunuz ki bu oldukça sıkıcı olabiliyor. Ayrıca oyunun birçok yerinde keyifli espriler kadar zor-

lama bölümlerin olduğu da tartışmasız. Sanki oyunun her yerinde espri yapılmaya çalışılmış ama bunların hepsi oturmamış. Oyun ilerledikçe Assil dışında sevgilisi Thara'yı ve hatta Firavun'un kendisini de yönetebiliyorsunuz. Bu iki karakteri oynamak oyunun ana karakterini yönetmekten çok daha keyifli.

Eski oyunlara bir atıf

Özetle Ankh: Heart of Osiris, macera türüne ilgi duyanları tatmin edebilecek ve çok miktarda hatasına rağmen başarılı seslendirmeleri ve renkli grafikleriyle öne çıkan bir oyun. Bazı yerlerinde sizi kahkahalara boğacağı kesin. Ayrıca eski tip macera oyunlarının o keyifli havasını biraz da olsa yeniden hissettiriyor. ■

Burak Akmenek akmenek@chip.com.tr

ANKH: HEART OF OSIRIS	
GRAFIK	0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
SES	0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
OYNANABİLİRLİK	0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
ÇOKLU OYUNCU	0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
EĞLENCE	0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100

SON KARAR Sistem gereksinimleri yüksek olmayan, sadece meraklılarının değil, daha önce hiç görmemişlerin de ilgisini çekebilecek bir oyun.

SON KARAR 65

Tür: Macera **Yapımcı:** Deck 13 Interactive **Dağıtıcı:** Rebel Games
Türkiye Dağıtıcısı: - Yaş: 13 + **Web:** www.ankh-game.com/ **Sistem gereksinimleri:** 1.8 GHz işlemci, 512 GB bellek, 128 MB ekran kartı

PC PS2 PS3 PS4 XBOX 360

Sid Meier's Civilization IV: Beyond the Sword

Casusluk ve hırslı şirketler

CIVILIZATION ASLINDA oyun değil tarih dersi gibidir. Oyunu oynadıkça politikanın önemini kavrar, Orta Doğu'nun neden bu kadar karışık olduğunu, kaynaklar uğruna savaşların neden çıktığını ve daha birçok sorunun cevabını bu oyun içerisinde bulursunuz. Beyond the Sword, Civilization IV için piyasaya çıkartılmış en geniş içeriğe sahip en paket. Öyle ki paket içerisindeki yenilikler bir yana, gelen modlarla oyunu uzay çağından fantastik ortamlara kadar farklı şekillerde de oynayabiliyorsunuz.

Casusluğun önemi

Öncelikle, bu paketle beraber yeni lider tipleri oyuna ekleniyor. Şimdiye kadar alıştığımız liderlere katılan yeni tipler oyunu tekrar oynamamız için başlı başına bir bahane zaten. Oyun içerisinde para ve bilim dışında artık kaynaklarımızı casusluğa da yönlendirmek zorundayız. Casusluk, düşman hakkında bilgi toplamak kadar bir bilimi üretmesini sağlayan binalarını yıkmaya ve hatta isyan çıkartmaya kadar nice işe yarıyor. Doğru kullanıldığında oyunun gidişatını etkileyecek bu yeni birimler sık sık yakalandıklarından etkin olarak kullanmak bir

hayli zor doğrusu. Casusluğa verdiğiniz puanlar aynı zamanda topraklarınızda casusluk yapılmasını da zorlaştırıyor. Oyunun yeniden gözden geçirilen yapay zekâsı önceki sürümlerine göre oldukça zorlu olmuş. Beyond the Sword oynarken, önceden alışık olduğunuz zorluk seviyesinin bir altından başlamanızı tavsiye ederiz. Rakip artık daha dikkatli adım atıyor ve üstünüze daha dengeli ordu bileşenleriyle geliyor. Barışa zorlanmanın tek yolu ise rakibinizi sıkıştırmak. Bu durumda toparlanmak için zaman kazanmak adına barışı kabul ediyor, ancak bir kez toparlandı mı tepenize binmek için hiç vakit kaybetmiyor. Gemilere iki yeni tip eklenmiş. Ayrıca mancının etkisi de kısıtlanmış.

Oyunda artık isterseniz kendinize koloni yaratabiliyorsunuz. Bunun için imparatorluğunuzun bulunduğu ana karaya bağlı olmayan bir kara parçasındaki topraklarınızda devrim yapmanız gerekli. Koloninin avantajı kontrolünün sizden çıkması. Böylelikle işletim giderleriniz ciddi bir şekilde azalıyor. Tabii bir yandan da koloniye destekleyen sağlam bir bankacılık ve ticaret ağı kurmanız gerekli.

Modern çağın konusu

Bir başka yenilik ise şirketler. Mühendis, tüccar gibi özel birimleriniz feda ederek kurabildiğiniz şirketler rakip devletin topraklarında iş yaparak hem rakibin etinden sütünden yararlanıyor hem de rakibe ait şirketleri pazar dışına iterek rakibinizin onlardan aldığı gelirden kayba uğramasına sebep oluyor. Özetle baktığımızda Beyond the Sword, içerdiği birçok eğlenceli yenilikle Civilization'u tekrar oynamanız için harika bir bahane. Fakat oyundaki dengesiz savaş sistemi, artık eskiyen karışık arayüzü ve grafikleri için bir yenilik getirmiyor. Özellikle ek paketten bulunan yeni modlarla oldukça zaman geçireceğinize eminiz. ■

Burak Akmenek akmenek@chip.com.tr

CIVILIZATION IV: Beyond the Sword

GRAFIK	0	10	20	30	40	50	60	70	80	90	100
SES											
OYNANABİLİRLİK											
ÇOKLU OYUNCU											
EĞLENCE											

SON KARAR Sistem gereksinimleri yüksek olmayan, sadece meraklılarının değil, daha önce hiç görmemişlerin de ilgisini çekebilecek bir oyun.

CHIP PUANI **80**

Tür: Sıra tabanlı strateji **Yapımcı:** Fraxis **Dağıtıcı:** 2K Games **Türkiye Dağıtıcısı:** - Yaş: 7 + **Web:** www.2kgames.com **Sistem gereksinimleri:** 1.2 GHz işlemci, 512 GB bellek, 128 MB ekran kartı

PC PS3 GBA Wii DS Xbox 360

Aksiyon-macera oyunları

Başlarda aksiyon macera oyunları, macera oyunlarının gölgesinde kalıyordu...

BİR SHOOTER OYUNU, aslında önüne çıkan her şeyi vurup havaya uçurduğunuz bir oyundur. Bir spor oyunu ise daha ziyade beden terbiyesini konu alır. Peki bir aksiyon macera oyunu nedir? Buna kesin bir cevap vermek güçtür ve bazı oyunların ("Outcast" gibi) aksiyon oyunu mu yoksa macera oyunu mu olduğuna karar vermek de oldukça zordur. Bir aksiyon macera oyununu, saf bir macera oyunu olarak göremeyeceğimiz kadar çok aksiyon öğeleri içeren bir macera oyunu olarak tanımlayabiliriz. Öte yandan bu oyunlar saf bir aksiyon oyunu olamayacak kadar az aksiyon unsurları barındırır. Tıpkı iyi bir kokteylde olduğu gibi, önemli olan karışım oranıdır.

80'li yılların ortası: Her şey böyle başladı

Bazı Lara Croft fanatiklerinin düşündüğünün aksine, aksiyon macera oyunları, Tomb Raider ve benzeri oyunların dijital yaşama kazandırdığı bir oyun türü değildir. Bu oyun türünün kökleri çok

daha derinlerde, 8 bit'lik bilgisayarların geçmişinde yatıyor. Henüz 80'li yıllarda, yani C64 ve Spectrum zamanlarında, o zamanlar iki boyutlu platform oyunu olarak lanse edilen aksiyon macera oyunları vardı. Tipik bir platform oyunundan farklı olarak, bu oyunlarda koşup engellerden atlamaların dışında, bazı bulmacaların da çözülmesi gerekiyordu. Hatta "inventory" sistemi bile ta o zamanlardan kalma. Bu türün en efsanevi temsilcisi hiç şüphesiz Epyx'in 1984'te Commodore C64 için çıkardığı "Impossible Mission" adlı oyunudur. O zamanlar için oldukça komplike olan oyunda kahramanınızı akrobatik hareketlerle robotlardan kaçırırken, sayısız puzzle parçası toplamak ve birbiriyle kombine etmek zorundaydınız. "Pyjamarama" adlı oyunda da benzer bir yapıya sahipti: Alışıldık platform aksiyonlarının yanında bu oyunda da, topladığınız eşyaları daha sonra kullanmak üzere depoladığınız bir inventory vardı. Bu yıllarda üç boyutlu bir aksiyon ma-

cera oyunu için de ilk fikirler hayata geçiriliyordu.

Spectrum'da çıkan ve ekran ekran ilerleyen "Knight Lore" adlı oyunda oyuncu biçim değiştiren bir Werewolf rolündeydi. Bu oyunda gerçi karakterler iki boyutluydu, ancak arka planlar üç boyutluydu. Böylece Werewolf sadece sola veya sağa değil, her yöne hareket ettirilebiliyordu.

80'li yılların sonu: Daha güçlü sistemler

80'li yılların sonunda Amiga ve Atari ST ile 16 bit'lik çağ başlayınca, grafik ve içerik olarak daha zengin oyunların önü teknik olarak da açılmış oldu. Daha fazla renk, daha akıcı animasyonlar ve daha iyi ses, oyunlarda daha sık bir şekilde kullanılsa da, aksiyon macera fanatikleri daha iyi oyunların çıkmasını bir süre daha beklemek zorunda kaldılar. Burada Broderbund'ın türe bugün bile yön veren "Prince of Persia" oyununa özel bir parantez açmak gerekiyor. Prensesi-

ni arayan İranlı prensi canlandırdığınız aksiyon oyun o kadar başarılı oldu ki, seri günümüze kadar geliştirilerek devam ettirildi. O yılların diğer efsane oyunları ise Fransız Delphine'in "Another World" ve bulmacalarla örülü "Flashback" adlı oyunlardı. Tüm bu oyunların ortan noktası ise, kafayı çalıştırmadan ilerlemenin imkânsız olmasıydı. Kaba kuvvetle bir yere varılamıyordu. Zorlu bulmacaları çözmek ve ilerlemek için epey kafa patlatmak gerekiyordu. Aynı şekilde anahtar ve gizli geçitler bulmak, kaydırma bilmecelerini çözmek, mantıksal düşünmeyle sayı kombinasyonlarını çözmek, bilgisayar terminallerinden ipuçları yakalamak, oyun içindeki diğer karakterlerin dilini çözmek ve elbette eşyalar bulmak ve bunları mantıklı bir şekilde kullanmak gerekiyordu. Tüm bunlar, bu oyun türünün bugün bile halen popüler olabilmesinin nedenleri ve o zamanlar için oyun fanatikleri için bulunmaz bir nimetti.

1993: Türe nihayet adı veriliyor

90'lı yılların başında PC, Amiga ve benzeri ev bilgisayarlarının yerini almaya başladı. PC'lerin en büyük avantajı daha yüksek işlem gücüydü, böylece işlem yoğunluklu üç boyutlu görüntüler daha sık bir şekilde kullanılabilirdi. 1993'te çıkan "Alone in the Dark" büyük patlamayı gerçekleştirdi. Infogrames'in bu fantastik korku-gerilimi oyun tarihinde bir kaldırım taşı olarak yerini aldı. Birçok kişi bu oyunu daha sonra çıkan tüm aksiyon macera oyunlarının asıl atası olarak kabul ediyor. En azından resmi olarak "action adventure" etiketli ilk oyun buydu.

"Alone in the Dark" o kadar başarılı oldu ki, sadece filmi çekilmekle kalmadı, aynı zamanda seri halinde günümüze kadar ulaştı. Aksiyon ağırlıklı oyunda tercihinize bağlı olarak dişi ya da erkek bir karakteri canlandırabiliyordunuz. Oyunun bu kadar popüler olmasının en önemli nedeni hiç kuşkusuz kesintisiz üç boyutlu perspektifiydi. Yani hem poligon karakterler, hem de arkaplanlar komple üç boyutlu olarak tasarlanmıştı ve otomatik kamera geçişleriyle en iyi şekilde tamamlanıyordu. Bu teknoloji bugün bile "Tomb Raider" veya "Indiana Jones" gibi çoğu aksiyon-macera oyununda halen kullanılıyor.

1994 – 1996: Yaratıcılıkta sınır yok

Bu üç yıl içinde bu oyun türünü kalıcı hale getirecek çok başarılı oyunlar ardına piyasaya çıktı. Bu sayede bu oyun türü en sevilen oyun türlerinden biri haline geldi. Bu zamanda çıkan çoğu aksiyon macera, otomatik kamera geçişle-

riyle "Alone in the Dark"ı temel alırken, Amerikan firmalarından Origin, "Wing Commander" ile yetinmeyeceğini kanıtladı ve fütüristik aksiyon macerası "System Shock" ile oyun severlerin gönlünde taht kuracak bir başka efsaneye daha imzasını attı.

System Shock'ta grafikler, ışık efektleri ve ego perspektifi o zamanki kıstaslarla devrimsel nitelikteydi. Aynı şekilde çarpışmaların ve bilmecelerin ayarlanabilir zorluk derecesi de takdire şayandı. Aynı firmanın bir yıl sonra çıkardığı "Bioforge" ise aksiyon sahnelerini biraz abartmıştı. Bu oyunda poligon kenarlı düşmanları karate teknikleriyle bertaraf etmek için bir dizi klavye tuşunu kullanmak gerekiyordu. Psygnosis'in "Ectatica" adlı oyununda ise figürler daha yumuşak hatlara sahipti. Köşeli poligonlar yerine elipsoitler kullanılan oyunun ikinci bölümü, ilki kadar ilgi görmedi. Zira oyunun zorluk derecesi aşırı derecede yükseltilmişti hatta abartılmıştı. Bu o zaman için bile ölümcül bir hataydı, günümüzde de aslında çok iyi olan birçok oyun bu sorundan muzdarip. "Resident Evil" bu anlamda türün en "sert" oyunuydu: Kanlı dövüşler, zayıf bulmacalar ve minicik bir inventory. Böyle bir konseptin daha sonra filme çekilmesi ve devam oyunlarının gelmesi kimseyi şaşırtmadı. →

İnişler ve çıkışlar

“Alone in the Dark”ın yaratıcısı Frédéric Raynal, büyük eserinin izinden gitmekten, yeni kurduğu firmasıyla farklı bir yol izlemeyi tercih etti. 1994’te “Little Big Adventure” ile oldukça sıradışı ve eğlenceli bir aksiyon macera oyununa daha imzasını attı. Oyunun izometrik dünyası, sempatik ve komik figürleri bugün bile cazibesinden hiçbir şey kaybetmemiş görünüyor. “Time Commando” adlı ikinci kavga-döğüş ağırlıklı eserinin yenilikçi temel fikri genel olarak sert eleştirilere hedef oldu. Oyunun sunuşu gerçi bir kez daha orjinaldi ve karakterler de iyiydi, ancak önceden hesaplanmış senaryo, tıpkı bir film gibi oyuncunun önünden akıyordu, oyunda geri dönmek mümkün değildi. Henüz çıktığı andan itibaren başarısız olacağı yargısında bulunulan bir diğer oyunsu Psygnosis’in “D” adlı oyunuydu. Aslında oldukça heyecanlı bir oyun olan “D”, kaydetme seçeneğinin eksikliğinden dolayı bir oturuşta bitirmek zorundaydı. Üstelik oyunda bu yetmezmiş gibi bir de zaman kısıtlaması vardı. Kısacası oyunu oynayabilmek için biraz mazoşist olmak gerekiyordu.

Geliştiriciler bir süre sonra bir anda bu tür denemeler yapmaktan vazgeçtiler. Daha sonra çıkan aksiyon macera oyunları, var olan temel düşünceleri geliştirmekten öteye gidemediler. Bu tarihten itibaren bu oyun türünde devrimsel yenilikler bulmak, samanlıkta işne bulmaktan zor bir hale geldi.

1997: Lara Croft çığırnlığı

1996’da tüm zamanların belki de en popüler oyun kahramanı karşımıza çıktı: Bayan Lara Croft. Lara’nın dişiliğinden ziyade asıl oyunun başarılı olması, oyuna

olan ilgiyi artırdı ve “Tomb Raider” incelemelerde haklı olarak yüksek puanlar aldı.

Devam oyunları

Son yıllardaki yaratıcı eserlerden sonra, geliştiriciler yeni teknolojileri masaya yatırdılar ve enerjilerinin büyük bir bölümünü, başarılı konseptleri daha da geliştirmek üzerinde harcadılar. Bunun mantıksal sonucu olarak devam oyunları çağı başladı. Temel düşünce geliştirilebilir olduğu sürece, bu aslında kötü bir şey değildi. Sonuçta yüz yıldır mühendisler otomobil motorlarını daha da geliştirmek için çalışıyorlar. Psygnosis “Ecstatica 2”de bir kez daha elips teknolojisini kullandı, ancak maalesef oyunun zorluk derecesine dikkat etmeyi unuttu. Bu yüzden aslında güzel bir oyun aşırı zorluğun gölgesinde kaldı. Adeline “Little Big Adventure 2” ile ilk oyunu görsellik ve oynanabilirlik açısından geçmeyi başardı. Infogrames ise yavan Alone in the Dark 2 ve 3’ten sonra “Time Gate: Knight’s Chase” ile “Alone”

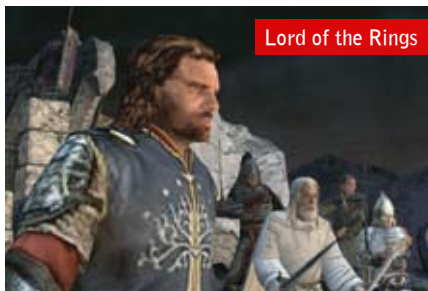
konseptini tekrar yaşatmak için umutsuz bir denemeye daha girişti. Simülasyon oyunları ile tanınan Microprose ise kısa bir süreliğine de olsa aksiyon macera oyunları dünyasına “Dark Earth” ile giriş yaptı. İlginç hikâyesi ve güzel grafiklerine rağmen oyun yeterince ilgi görmedi ve oyun sadece kısıtlı sayıda yerde kayıt edilmesine izin verdiği için oldukça zordu.

1998’de ortaçağ zindanları maceraları Eidos’un “Deathtrap Dungeon” ve Interplay’in “Die by the Sword” oyunları, modern bir aksiyon maceranın nasıl olması gerektiği konusunda örnek oldular: Grafiksel olarak zengin ve haklanacak çok sayıda düşman.

2000 yılı: Filmler ve hayal kırıklıkları

2000 yılında başarılı filmlerin oyun uyarlamaları karşımıza çıkmaya başladı. Maalesef bunların tamamına yakını başarısız oldu. “Men in Black”, “The Fifth Element”, “Blair Witch Project” “Star Trek Deep Space 9”, “Planet of the Apes”, “Harry Potter”, “Spider Man”, “The Lord of the Rings”, “Mummy” ve benzerleri sıradan bir oyun olmanın ötesine geçecek bir tarza sahip değildiler ve farklı hiçbir şey sunamadılar.

Buna karşın GT interactive’in “Oddworld” adlı bitmeyen efsanesi (never-ending) her zaman orijinal olmayı ba-

şardı. Çizgi film tadındaki fantastik bir dünyada Abe adlı kahramanımız, eğlenceli bir şekilde dost ve düşmanlarla karşılaşılıyor, bulmacalar çözüyor ve oldukça orijinal bir şekilde dünyasını bir kez daha kötülüklerden kurtarıyordu. Shiny Entertainment ise, hemen hemen tüm oyunlarında yaptığı bir hatayı yaptı: Yenilikçi bir oyun konsepti, aşırı yüksek bir zorluk derecesinin ve kafa karıştıran zorlu oyun kontrollerinin kurbanı oldu. “Messiah” da aslında teoride oldukça ilginç bir aksiyon macera olmasına rağmen aynı kaderi paylaşmak zorunda kaldı. “Outcast” ise çok iyi ve sıra dışı grafikleriyle en iyi aksiyon macera oyunlarından biri olmayı başardı.

Devasa bir fantastik dünyada kahramanımız Cutter Slade, tuhaf yaratıklarla savaşıyordu. Oyunda poligonlar yerine voxel optiğin ağırlığı hâkimdi, bu sayede büyüleyici manzaralar ve yumuşak hareketlere sahip bir kahraman karşımıza çıkıyordu. Outcast fanatikleri yıllardır hasretle “Outcast 2”yi bekliyorlar. Ancak bu rüyanın gerçekleşmesi maalesef oyun firmalarının yaşadığı sıkıntılar nedeniyle mümkün görünmüyor.

2000 - 2003: Aksiyon macera patlaması

2000 yılından sonra bu oyun türü kendini buldu ve üç yıl boyunca ardı ardına oldukça başarılı eserler çıkmaya başladı. Oyun geliştiricileri başarılı konseptlere kendi orijinal ve başarılı fikirlerini eklemeye devam ettiler.

2000 yılında çıkan yeni (ve oldukça kanlı) Resident Evil, “Codename Veronica” adıyla, maalesef sadece Dreamcast ve Gamecube platformlarında yayınlandı. Korku macera “Alone in the Dark”

da dördüncü bölümüyle ve köşeli kenarlı poligon figürler yerine render edilmiş sahnelerde dolaşan, düzgün biçimli karakterlerle geri döndü.

Kayda değer diğer oyunlarsa geçmiş zamanda Güney Amerika’da geçen, “X-Wing”ın yaratıcısı Larry Holland’ın “Eldorado”su, “Tomb Raider” ekibinden Gard ve Douglas’ın, “Lara” stilindeki bir korsanlık macerasını konu alan, Interplay’den yayınlanan

“Galleon”uydu. Ancak tüm bu oyunlar 2001’de Capcom/Virgin’in çıkardığı “Dino Crisis”in gölgesinde kaldı. Özellikle grafikleriyle dikkat çeken oyunda, geliştirilebilen silahlarla dinozor avına çıkıyordunuz. Bu sayede nihayet bir aksiyon macera oyununu baştan tekrar oynamak keyif verebiliyordunuz.

Lonstorm’un 2001’de çıkardığı “Deus Ex” türün bir başka mihenk taşı olmayı başardı. “System Shock”un ardındaki deha Warren Spector’un imzasını taşıyan oyun ilk bakışta bir high-tech action shooter gibi görünse de, oyunun derinliklerine indiğinizde, aslında içeriği en zengin aksiyon macera oyunlarından biriyle karşı karşıya olduğunuzu anlıyordunuz. Oyunu kaba kuvvetle bitirebileceğiniz gibi gizli casus modunda da bitirebiliyordunuz.

Aksiyon macera oyunlarının lider geliştirici firması ise Eidos olmaya devam etti. “Nomad Soul” ile türü oldukça “karıştıran” bir oyun çıkardılar karşımıza: Rol yapma, 3D shooter, bilim kurgu macera ve çarpışmaları karıştıran oyunda değişik karakterlerle oynamak mümkündü. 2003 yılında yayınlanan “Prince of Persia: The Sands of Time” efsaneyi başarılı bir şekilde devam ettirdi. 1001 gece masallarından çekici bir hikâyeyi

Sizin için seçtiklerimiz

1. Alone in the Dark 4 (Infogrames): En iyi korku-gerilim maceralardan biri

2. System Shock (Origin): Bol aksiyonlu bilim kurgu macerası

3. Prince of Persia: The Two Thrones (Ubi Soft) Efsanenin akrobatik devam oyunu

4. Little Big Adventure 2 (Adeline): Eğlenceli olduğu kadar heyecanlı

5. Tomb Raider 7 (Core Design): Her bilgisayarda en azından bir Lara olmalı

6. Outcast (Infogrames): Görsel ve içerik olarak sıra dışı bir bilimkurgu

7. Deus Ex (Ionstorm): Bol aksiyonlu ileri teknoloji macerası

8. Dino Crisis (Capcom): Tekrar tekrar oynanabilen dinozor macerası

9. Fahrenheit (Quantic Dream): Heyacanlı ve gizemli bir cinayet öyküsü

10. Oddworld: Abe’s Exodus (GT interactive): Çizgi film tadında platform macerası

konu alan oyun, monoton çarpışmalarla eleştiri aldı. 2005 yılında ise karşımıza Quantic Dream’den “Fahrenheit” gibi başarılı oyunlar çıktı. Bu oyunda bazı aksiyon hareketlerini zamanında yapabilmek için gamepad kullanmak gerekiyordu. Oyunda inventory veya imleç (cursor) kullanımından tamamen feragat edilmişti. Yine Ubi Soft tarafından yayınlanan akrobatik prensin üçüncü macerası “Prince of Persia: The two Thrones” da bu türün meraklılarından büyük ilgi gördü. ■

Ufuk Yamankılıçoğlu uyaman@chip.com.tr

YAYINCI

Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş.

Murahas Üye (CEO) Mehmet Y. Yılmaz**Yayın Direktörü** Gökhan Sungurtekin**Yayın Koordinatörü** Mahmut Karşıoğlu, mkars@chip.com.tr**Yayın Yönetmeni (Sorumlu)** Ufuk Yamankılıçoğlu, uyaman@chip.com.tr**Yayın Kurulu** Cem Şancı, cemsanci@chip.com.tr
Berk Ergin, berk@chip.com.tr
Cem Sinanoğlu, cemsinanoglu@chip.com.tr**CHIP Test Merkezi** Şahin Ekşioglu (Koordinatör), esahin@chip.com.tr
Gökhan Bodur, gokhan@chip.com.tr
Burak Akmenek, burak@chip.com.tr**Görsel Danışman** Ebru Tiriyaki, ebrutr@chip.com.tr**Sayfa Tasarımı** Zeynep Bilmiz, zeynep@chip.com.tr**Katkıda Bulunanlar** Barış Alkım, Alp Özdemir, Mete Pınar, Onur Seven, Nazan Öztaykutlu, Ozan Ali Dönmez, Uğur Seven, Recep Baltas, Bilgin Koşucu, Andy Ilmberger (AI), Fabian von Keudell (FvK), Markus Hermannsdorfer (MH), Martin Jaeger (MJ), Nicole Ott (NO), Thomas Littschwager (TL), Valentin Pletzer (VP)**Ankara Temsilcisi** Erdal İpekşen, 0 312 467 14 37-38-39**İzmir Temsilcisi** Ziyinet Atilla, 0 232 463 78 30**Web** www.chip.com.tr, yardim@chip.com.tr

YÖNETİM

Genel Yayın Koordinatörü Yeşim Denizel**Tüzel Kişi Temsilcisi** Murat Köksal**Satış Direktörü** Orhan Taşkın**Finans Direktörü** Didem Kurucu**Üretim Direktörü** Servet Kavasoglu

REKLAM

Grup Başkanı Cem M. Başar**Başkan Yardımcısı** Funda Baykal**CHIP Reklam Satış Müdürü** Yeliz Koyun, kyzeliz@chip.com.tr,**Tel:** 0 212 336 53 00, **Faks:** 0 212 336 53 92**Reklam Grubu** Zuhâl Söylemez, Gonca Arat, Şule Çeliköz Koç**Reklam Teknik Müdürü** Nusret Kırımlıoğlu**Tel:** 0 212 336 53 60 (3 Hat), **Faks:** 0 212 336 53 90**Maya Akar Center Kat: 7 Büyükdere Cad. No: 100 - 102 34394 Esentepe / İstanbul**

REZERVASYON

Rezervasyon Tel. 0 212 336 53 00 - 57 - 59**Rezervasyon Faks** 0 212 336 53 92 - 93**Ankara Reklam Tel.** 0 312 467 14 37 - 38**İzmir Reklam Tel.** 0 232 463 78 30**Hedef Sayfalar** **Tel:** 0 212 336 53 70, **Faks:** 0 212 336- 53 91**Yönetim Yeri** Hürriyet Medya Towers 34212 Güneşli / İSTANBUL**Tel:** 0 212 410 36 00, **Faks:** 0 212 410 33 57**Baskı** Doğan Ofset Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.

Doğan Medya Tesisleri Hoşdere Yolu C Blok 34850

Esenyurt / İSTANBUL

Tel: 0 212 622 19 00**Dağıtım** Yaysat A.Ş. **Tel:** 0 212 622 22 22**Yayın Türü** Yerel, süreli, aylık

© CHIP dergisi, Doğan Burda Dergi Yayıncılık ve Pazarlama A.Ş. tarafından Vogel Burda Holding GmbH lisansı ile T.C. yasalarına uygun olarak yayımlanmaktadır. Dergide yayımlanan yazı, fotoğraf, harita, illüstrasyon ve konuların her hakkı saklıdır. İzinsiz, kaynak gösterilerek dahi alıntı yapılamaz.

DB Okur Hizmetleri Hattı 0 212 478 0 300

okurhizmetleri@doganburda.com

DB Abone Hizmetleri Hattı **Tel:** 0 212 478 0 300, **Faks:** 0 212 410 35 12 - 13

abone@doganburda.com

www.doganburda.com

Pazar hariç her gün saat 09.00 - 18.00 arasında hizmet verilmektedir.

REKLAM İNDEKSİ

AMD 27

ARELKA 107

ARİŞ 65

ARMADA 165

ASUS 23

AVEA 19

AVITEC 56, 57

BENQ 111

BİLGE ADAM 137

BİLİŞİM EĞİTİM 87

CBOX 61

CEBIT 145

COMİNİC 157

COMPEX 161

CREATIVE 51, 53

ÇÖZÜM 15,35

DATAGATE 63

EDUTIME 133

EKİM TEKNOLOJİ 117

EPSON 67

ERKAYALAR 119

GENIUS 69

GIGABYTE 29

GOLD MASTER 101, 103

GOLDAŞ 77

HAN ELEKTRONİK 121

HEPSİBURADA Arka Kapak içi

INDEX 179

INSELBERG 49

İ TEKNOLOJİ 89

KOYUNCU 7, 11, 17

LEXMARK 43

MAHMUTOĞLU 127

MARKET 192, 193, 194, 195,

196,197,198

MASKOM 39

MERSA 97

MİNTON Ön Kapak içi

MSI 41

NOD32 47

PHILIPS Arka Kapak,

13

PRESTİJ 129

SAMSUNG PRINTER 21

SHOPPING CENTER 113

SKYADSL 115

SNC 109

SONY ERICSON 31

TET 65

TURANLI 105

TÜRK TELEKOM 79

UFOTEK 55

CSI: İNTERNET

Dosya 7

Acemi korsanlar

Yeni nesil korsanlar bir internet forumunun web sitesini tahrip edip kullanıcı bilgilerini siliyor. CSI takımı çömez korsanın peşine düşüyor.

Martina Niebuhr gördüklerine inanamıyor. “Hacked by DJEmrah” yazısını anasayfada okuduğunda yüreği ağzına gelmiş. Martina Niebuhr, Almanya’nın en büyük Xbox Live Forumunun baş yöneticisi (www.xboxliveforum.de). Web sitesi o gün paramparcaydı ve görüntülenemiyordu. Xbox Live Forum adresini ziyaret edenlerin tek gördüğü korsanın geride bıraktığı mesajdı.

Bu tarz saldırıya “bir şeyin yüzünü tahrip etmek” anlamına gelen “defacement” deniyor. İşin suçlularıysa genelde “script kiddie”ler, yani internette bedava bulunan saldırı araçlarını kullanan, yok etme güdüsüyle dolu korsan özentileri. Bu özentili korsanlar sadece ilgi çekmeye çalışıyor, kendi adlarını ya da üyesi oldukları çetenin adını duyurmaya uğraşıyorlar. Yeniyetme korsanlar kendi web sitelerinde, çalışmaz hale getirdikleri web sitelerinin upuzun listeleriyle birbirlerine hava atıyorlar. Ama onların eğlen-

cesi, kurbanlar için acı bir gerçek. Özellikle de hayatınızı web sitenizden, örneğin bir çevrimiçi alışveriş sitesinden kazanıyorsanız. Finansal kaybın yanı sıra, site erişilmez hale geldiğinden müşteriler de korkmaya başlıyor.

Zararın kapsamını tam olarak tespit etmek için, önce değiştirilen siteyi incelemek istiyoruz. Ancak adli tıp uzmanlarımız o kadar şanslı değil. Forumun internetten erişime uzun süre kapalı kalmaması için bir gün öncesinin yedekleri geri yüklenmiş. “Neyse ki zarar giderilebilir nitelikteydi,” diyor yönetici Niebuhr. “Korsan anasayfayı mahvedip kullanıcıların listesini sildi ama sayfanın geri kalanı sağlam halde.”

Geçit

Araştırmamıza Martina Niebuhr’un en büyük önceliğiyle başlıyoruz, yani bu felaketin tekrarlanmasına izin vermemek için, saldırganın faydalandığı güvenlik açığını kapatarak. Yoksa diğer saldırıların başarıya ulaşması fazla sürmeyecek. Forumun sunucusunda Burning Board forum sistemi ve JGS portal yazılımı kullanılıyor. Buna özellikle bu forum için geliştirilmiş bir sürü eklenti de katmak lazım. Bu işleri daha da zorlaştırıyor zira artık tam bir analiz için kodların da derinlemesine incelenmesi gerekiyor. Bu sırada, yaratılmış olan program kodları satır satır incelenmeli.

Bununla beraber tüm kanıtlar korsanın piyasadaki korsan araçlarından faydalanan bir acemi olduğunu gösterdiğinden, analize temel yazılımlarla başlıyoruz. Bu yazılıma ait bir güvenlik posta listesi, güvenlik sızıntısını belgelemiş olabilir. Bu tür listelerin hem faydası hem zararı var. Bir yandan yöneticileri riskler konusunda uyarırken, ayrıntılı kod örnekleri vererek korsanların saldırısının önünü açıyorlar.

Bu durumda da aynısı geçerliydi. Güvenlik listesinde Burning Board’ın 21, JGS portalına üç güvenlik açığı ol-

SUÇ MAHALLİ

ZAFER İŞARETİ
Sanal korsan kendine imza olarak Türk bayrağını seçmiş. Neyse ki ardında ziyaretçilerin PC’lerine bulaşan bir kod bırakmamış.

CHIP dizisi

Amerikan suç dizisi CSI'da adli tıp yetkilileri suçları bilimsel yöntemle çözüyor. CHIP, profesyonellerin yayılan bilişim suçlarına karşı nasıl mücadele ettiğini ortaya koymak için CSI'ı örnek aldı.

duğunu gördük. Xbox Live Forum'da kullanılan yazılımın sürüm numarasından yola çıkarak, kapatılmamış gediklerin sayısını azaltabildik.

Derken aradığımız şeyi bulduk: Forum yöneticisi parolasının nasıl sıfırlanacağını tarif eden bir e-posta. Korsanlık meraklıları için harika bir kullanım kılavuzu.

Bu, zararlı kodların SQL sızıntısı denilen bir yöntemle forumun sistem yazılımının arama formundan nasıl sızdırılabileceğini gösteriyor. Zararlı kodlar doğrudan veritabanına yönlendiriliyor ve bu sayede saldırgan kullanıcı adları ya da parolalar gibi verileri yalnız okumakla kalmıyor, yazabiliyor da. Eğer normal bir kullanıcı bir arama sözcüğü girerse, sözcük bir SQL komutunda paketlenip veritabanı tarafından yorumlanıyor. Korsan ise sadece arama sözcüğü değil bir de SQL komutu yolluyor ve veritabanı bu komutu işleme koyuyor. Bunu engellemek için her giriş kontrol etmeli, zararlı kodların hepsini filtrelemelisiniz.

Kanıt arayışı

Güvensiz forumun korsanın giriş noktası olduğundan emin olmak için web sunucusunun kayıt günlüğünü kontrol ettik. Tüm sayfa görüntülemeleri IP adresi ve zaman bilgisiyle birlikte depolanıyor. Tıpkı diğer sayfa görüntülemelerinde olduğu gibi burada da bir SQL sızıntısı yapılmış. Ancak bunu yapan, bıraktığı tüm izleri silen suçlunun kendisi de olabilir.

Kayıt Defteri'ndeki girişleri sadece arama sorgularına indirgediğimizde deliller su yüzüne çıktı. Korsanlık me-

raklısı, sadece üç SQL komutu kullanarak veritabanındaki tüm kullanıcıları silmiş, yeni bir yönetici hesabı yaratmış ve kendi parolasını belirlemişti.

Artık saldırganın IP adresi elimizdeydi. Bu numara-ya göre tarama yaptığımızda yeni nesil korsanın tüm etkinliğini Kayıt Defteri'nde görebildik. Başka saldırı gerçekleşmesini önlemek için, forum yazılımını güncelleyip sızıntıları kapattık.

Karşı saldırı

Saldırgan artık elimizdeydi. Web sunucusunun kayıtlarını kullanarak saldırının kesin saatini ve hatta saldırının gerçekleştirildiği IP adresini öğrenebildik. Ancak bir Alman servis sağlayıcıya ait olan adresin gerçekten saldırgana ait olup olmadığından emin değildik. Acaba korsan bir başka kurbanı vekil (proxy) olarak kullanıp işe bulaştıracak kadar akıllı mıydı? Bilişim teknolojilerinde haklar konusunda uzman bir avukat olan Max-Lion Keller'a danıştık.

Yönetici Niebuhr'un durumu polise şikayet etmesi durumunda ne gibi bir şansı ve hakları olduğunu sorduk. "İlk adım, Alman ceza kanununun 303a maddesi uyarınca bir suç şikayetinde bulunmak olurdu," diyor Keller. Bu suç, verileri yasadışı olarak silen, elinde tutan, kullanılmaz hale getiren ya da değiştirenleri kapsıyor, yani üzerinde çalıştığımız vakayı da içine alıyor. "Bununla birlikte, maddi tazminat talebinde bulunmayı önermem çünkü ölçülebilir bir maddi hasar yok," diye açıklıyor ve ekliyor: "Yedekler işe yaramış."

Eğer IP adresi gerçek suçluya aitse suçlamak mümkün. Martina Niebuhr ise dosyayı rafa kaldırmaktan yana. "Çektiğim sıkıntıya değmez," diyor. "Daha kötü bir şey olmadığına şükrediyorum." Sonuç: Şu andan itibaren forumun bir numaralı önceliği güvenlik açıklarını kapatmak olacak. Ama bilgisayar korsanlarının yazılım güncellemeyle basitçe önlenemeyecek yöntemleri de bulunuyor. Bunları CSI: Internet'in bir sonraki bölümünde okuyabilirsiniz. ■

VP/ Barış Emre Alkım, balkim@chip.com.tr

BİLGİ İÇİN

www.securityfocus.com: Bugtraq, posta listesinin yanı sıra bir de güvenlik açıklarının sıralandığı veritabanı içeriyor.

UZMAN

Max-Lion Keller BT hakları konusunda uzmanlaşmış bir avukat.
(www.it-recht-kanzlei.de)

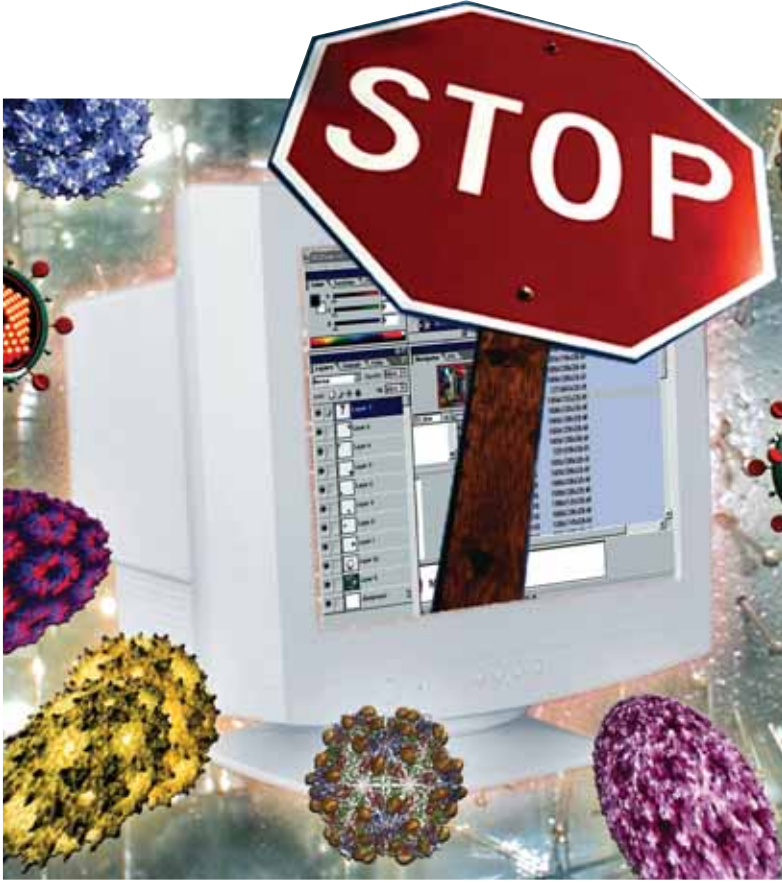

DELİL

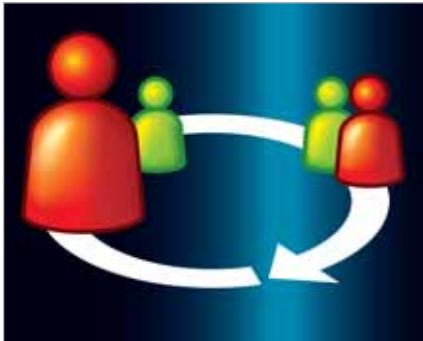
ANALİZ Sunucunun Kayıt Defteri, saldırının tarihini, saatini ve çömez korsanın adresini belirtiyor.

GELECEK SAYI

Yeni süper virüsler

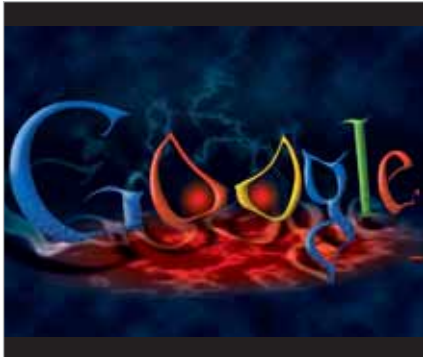
Kuzu postunda gelen aç kurtlara dikkat! Yeni süper virüsler oldukça tehlikeli. CHIP, ileri teknoloji örtüsünü nasıl kaldıracığınızı açıklıyor.

Pratik

Mükemmel veri aktarımı

İster bir kişiye binlerce MB, ister bir MB boyutundaki bir dosyayı binlerce kişiye göndermek isteyin. CHIP, web üzerinden dosya aktarımı için en iyi yolları gösteriyor.

İnternet

Google gerçekte ne buluyor?

Google arama konusunda tekel gibi. Ancak her zaman da o kadar başarılı değil. Testimizde, rakip arama motorlarının daha iyi sonuçlar verebildiğini gördük.

DİĞERLERİ

► Dünyanın en hızlı aküsü

Tesla Roadster 0'dan 100 km'ye 4 saniyede çıkıyor

► Windows'u hızlandırın

Yavaş Windows'lara hız dopingi

► Scribus

Bedava masaüstü yayıncılık uygulaması

► IFA 07 fuarı

Yeni teknolojiler ve ürünler görücüye çıkıyor

CHIP, gelecek sayının içeriğinde güncel gelişmelerden kaynaklanan değişiklikler yapabilir.